

Industridepartementet.

**Vedlegg til St. prp. nr. 1,
1974—75, Vassdrags- og
elektrisitetsvesenet.**

MEDDELTE VASSDRAGSKONSESJONER

(ERVERVS-, REGULERINGS- OG KRAFTLEIETILLATELSER)

TILLATELSER MEDDELT I 1973

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. A/S Nordisk Aluminiumsindustri. Konesesjon på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Kongelig resolusjon 12. januar 1973	5
2. Salten Kraftlag A/S. Regulering av Oldereidvassdraget. Endring av manøvreringsreglement. Industridepartementets samtykke 30. januar 1973. Jfr. bind 1951 nr. 14 og 1958 nr. 12	8
3. Tinfos Jernverk A/S. Konesesjon på kraftleie fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 16. februar 1973	8
4. Oslo Lysverker. Planendring i forbindelse med reguleringene i Omnsvatn og Vestredalstjern i anledning regulering av Aurlandsvassdraget. Kongelig resolusjon 16. februar 1973. Jfr. bind 1969 nr. 27	15
5. Norsk Wallboard A/S. Konesesjon på kraftleie fra Gjøvik Elektrisitetsverk, Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 23. februar 1973	19
6. Kværner Brug A/S. Konesesjon på kraftleie fra Eigersund Elverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 26. februar 1973	24
7. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. Ytterligere regulering av Yljevassdraget m.v. Planendring. Industridepartementets samtykke 27. februar 1973	25
8. A/S Skogeirnes Impregneringsverk. Konesesjon på kraftleie fra Ringerike Kraftverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 1. mars 1973	25
9. Nylands Verksted. Konesesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 5. mars 1973	27
10. Gränges Essem Plast A/S. Konesesjon på kraftleie fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 5. mars 1973	28
11. Akershus Elektrisitetsverk. Erverv av fall m.v. i Funnefoss i Glomma. Kongelig resolusjon 9. mars 1973	30
12. A/S Gausdal Elektrisitetsverk. Tillatelse til erverv og regulering av Roppavassdraget og Rauavassdraget. Tillatelse for Gausdal kommune til erverv av aksjer i A/S Gausdal Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 9. mars 1973	42
13. A/S Strømmen Værksted. Konesesjon på kraftleie fra A/S Strømmen Staal. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 12. mars 1973	69
14. A/S Elektra. Konesesjon på kraftleie fra Mathiesen-Eidsvold Værk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 12. mars 1973	70
15. A/S Bjølvefossen. Regulering og overføring i Kassdalselva og Skorovassdraget m.v. Planendring. Industridepartementets samtykke 12. mars 1973	72
16. Norcable A/S. Konesesjon på kraftleie fra Norsk Hydro A/S. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 15. mai 1973	74
17. Statsregulering for utbygging av Eidfjord—Nord. Fastsettelse av reguleringsbestemmelser. Kongelig resolusjon 18. mai 1973	75
18. Rafinor A/S & Co. Konesesjon på kraftleie fra Norsk Hydro. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 28. mai 1973	81
19. Kenmore Inc. A/S. Konesesjon på kraftleie fra Nes. komm. elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 4. juni 1973	82
20. Titania A/S. Konesesjon på kraftleie fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 15. juni 1973	84
21. A/S Kongsberg Våpenfabrikk. Konesesjon på kraftleie fra Buskerud Kraftverker. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. juni 1973	87
22. A/S Fjeldhammer Brug. Konesesjon på kraftleie fra Lørenskog Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. juni 1973	88
23. A/S Borregaard. Konesesjon på kraftleie fra Tokke kraftanlegg og A/S Hafslund. Kongelig resolusjon 22. juni 1973	90
24. Elkem-Spigerverket A/S. Konesesjoner og overføring av konesesjoner m.v. i forbindelse med sammenslutningen	93
25. Norsk Hydro A/S. Overtagelse av 49 pst. av aksjekapitalen i Alnor Aluminium Norway A/S. Industridepartementets samtykke 29. juni 1973	109
26. A/L Nord-Østerdal Kraftlag. Opphør av konesesjon på regulering av Savalen. Industridepartementets samtykke 5. juli 1973	110
27. M. Peterson & Søn A/S. Konesesjon på kraftleie fra A/S Kykkelsrud. Kongelig resolusjon 27. juli 1973	110

28. A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker. Konesesjon på kraftleie fra Statskraftverkene, Vest-Oppland kommunale kraftselskap og Hadeland Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 27. juli 1973	114
29. Planendring i forbindelse med statsregulering for Grytten kraftanlegg. Kongelig resolusjon 27. juli 1973. Jfr. bind 1970 nr. 31	119
30. Sogn og Fjordane Kraftverk. Regulering av Askaravassdraget. Planbrigde og fristlenging. Industridepartementets samtykke 1. august 1973. Jfr. bind 1966 nr. 26	123
31. A/S Sandnes Aducerverk. Konesesjon på kraftleie fra Sandnes Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 2. august 1973	123
32. Kristiansands Jernstøperi A/S. Konesesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. august 1973	125
33. Larvik Smelteverk. Konesesjon på ytterligere kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. august 1973	126
34. Henry Johansen Lumber Co. A/S. Konesesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. august 1973	128
35. Sira-Kvina Kraftselskap. Overføring av Listøbekken. Planendring. Industridepartementets samtykke 31. august 1973	129
36. Taffjord Kraftselskap. Fristlenging for ytterligere regulering av Heimste Vetldalsvatn. Industridepartementets samtykke 11. september 1973	129
37. Elkem-Spigerverket A/S. Endring av planene for regulering av Fagerbakkvassdraget m.v. Kongelig resolusjon 5. oktober 1973	130
38. Franzefoss Bruk A/S. Konesesjon på kraftleie fra Bærum Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 17. oktober 1973	141
39. Sør-Trøndelag Kraftselskap. Tillatelse til erverv og regulering m.v. i Arnevikelv i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag fylke. Fristforlengelse. Industridepartementets samtykke 23. oktober 1973. Jfr. bind 1971 nr. 10	143
40. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. Regulering av Aurdalsfjord. Ytterligere fristforlengelse. Industridepartementets samtykke 25. oktober 1973	143
41. A/S Sønnichsen Rørvalseverket. Konesesjon på kraftleie fra Stavanger Elektrisitetsverk og Oslo Lysverker. Kongelig resolusjon 26. oktober 1973	143
42. Viking-Askim A/S. Konesesjon på kraftleie fra Askim Elektrisitetsverk og A/S Kykkelsrud. Kongelig resolusjon 26. oktober 1973	147
43. Norsk Wallboard A/S. Konesesjon på kraftleie fra Statskraftverkene. Kongelig resolusjon 26. oktober 1973	150
44. Hedmark Kraftverk. Tillatelse til å erverve og ekspropriere nødvendige fallrettigheter og å ekspropriere nødvendig grunn og rettigheter m.v. for utbygging av Kongsvinger Kraftverk. Kongelig resolusjon 2. november 1973	153
45. A/S Jøtul. Konesesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973	168
46. A/S Katfos Fabrikker. Konesesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973	170
47. Bergen Fiskeindustri A/S. Konesesjon på kraftleie fra Bergen Lysverker. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973	172
48. A/S Risør Træmassefabriker. Konesesjon på kraftleie fra Aust-Agder Kraftverk. Kongelig resolusjon 9. november 1973	173
49. SAS Royal Hotel A/S. Konesesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 15. november 1973	177
50. Falconbridge Nikkelverk A/S. Konesesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk. Kongelig resolusjon 16. november 1973	179
51. Glommen og Laagens Brukseierforening. Endring av manøvreringsreglement for regulering av Mjøsa. Kongelig resolusjon 23. november 1973	183
52. A/S Balmi Kraftlag. Konesesjon på erverv av bruksrett til fall i Balmivassdraget. Kongelig resolusjon 7. desember 1973	189
53. Bergenshalvøens Komm. Kraftselskap. Reguleringer og verbøringer i Eksingedalsvassdraget m.fl. Fullføringsfrist. Industridepartementets samtykke 12. desember 1973. Jfr. bind 1966 nr. 9	194
54. Østfold fylke. Planendring i forbindelse med overføring av avløpet fra tjern kote 1333,8 til driftstunnelen for Øljusjøen pumpekraftstasjon. Industridepartementets samtykke 14. desember 1973	194
55. Konesesjon på kraftleie fra Kragerødistriktets Kraftlag. Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 21. desember 1973	195

1. A/S Nordisk Aluminiumsindustri.

(Konsesjon på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap.)

Kongelig resolusjon av 12. januar 1973.

I brev av 6. mars 1972 har A/S Nordisk Aluminiumsindustri søkt om fornyelse av konsesjon for leie av i alt inntil 12 500 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap. Konsesjonen som er tidsbegrenset til 1. januar 1971 ble gitt ved kongelig resolusjon 9. april 1965.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 8. september 1972 avgitt slik uttalelse:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 9. april 1965 ble A/S Nordisk Aluminiumsindustri gitt tillatelse til å leie fra Vestfold Kraftselskap i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW primakraft, med tidsbegrensning til 1. januar 1971.

Tillatelsen ble gitt med vilkår om selskaps produksjon m. v. og om at styret for et flertalls vedkommende til enhver tid skulle bestå av norske statsborgere.

For øvrig er tillatelsen gitt med vanlig vilkår, herunder vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraftavståelse var sløffet i samsvar med praksis for levering av kraft til bedrifter innenfor et fylkesverks forsyningsområde.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1971. For 1971 var den kr. 3 337,34.

Selskapet er herfra minnet om konsesjonens utløp, og bedt sende inn søknad om fornyelse snarest mulig, hvis kraftleieforholdet skulle fortsette.

2. Søknaden.

I brev til NVE av 6. mars 1972 har A/S Nordisk Aluminiumindustri søkt om fornyelse. Søknaden lyder slik:

«Vi tillater oss herved å søke om fornyelse av konsesjon på leie i alt inntil 12 500 kW primakraft fra Vestfold Kraftselskap.

Uttak av primakraft ifølge avtale med Kraftselskapet:

For Holmestrand	10 000 kW
For Vesthøy	2 500 kW

Samlet kraftbehov	12 500 kW
Herav uttas som spillkraft inntil	2 000 kW

Kraftens anvendelse:

Totalt forbruk 1970 ..	57 348 000 kWh
Herav forbruk ovner	
og oppvarming	35 587 000 kWh 62 %
og forbruk motorer	
og lys	21 761 000 kWh 38 %

Kopi av gjeldende kraftleiekontrakt vedlegges.

Vi imøteser Deres meddelelse.»

3. Innhentede uttalelser.

I samsvar med loven er søknaden forelagt:

3.1. Holmestrand kommune-styre, som i møte 29. juni 1972 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtok å anbefale konsesjon gitt. Fra møteboken refereres:

«Som kjent leverer Vestfold Kraftselskap strøm til Nordisk direkte fra sin transformatorstasjon ved Hagemannskogen uten å gå om det lokale Elverks fordelingsnett. Til slik levering må VK ha konsesjon i henhold til lov av 14. desember 1917. Vassdrags- og elektrisitetsvesenet har oversendt 2 søknader til Kommunestyret til uttalelse. Den ene gjelder fornyelse av løpende konsesjon på levering av 12 500 kW og den annen gjelder konsesjon på installasjon og drift av en større transformator (30 MVA) med to nye kabler frem til Nordisk som er blitt nødvendig på grunn av utvidelse ved Nordisk.

Begge søknader har vært oversendt Elverkets styre til uttalelse. Styret har ikke noe å bemerke til at søknadene innvilges.

Kontorsjefen foreslår at Kommunestyret slutter seg til Elverkets styre.»

3.2. Fylkesmannen i Vestfold har i brev hit av 28. juli 1972 meddelt, at han anbefaler søknaden, men gjør samtidig oppmerksom på at han er formann i styret for Vestfold Kraftselskap.

4. Hovedstyrets uttalelse.

Konsesjonen av 9. april 1965 på i alt 12 500 kW primakraft, som søkes fornyet, refererer seg som nevnt til to særskilte kon-

trakter, datert 25. februar/11. mars 1964, på henholdsvis 2 500 kW (inklusive 975 kW Tokke-kraft) med inntil 6 000 brukstimer og 10 000 kW med inntil 5 000 brukstimer.

De 2 500 kW som gjelder anlegget på Vesthøy i tidligere Botne kommune leveres i Hvitsten transformatorstasjon, mens de 10 000 kW leveres i transformatorstasjon Holmestrand II, begge ved 5 000 V samleskinne som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 5 000 V.

Begge steder er satt opp kWh-måler som registrerer det midlere kW-uttak og teller samtlige forbrukte kWh.

For uttatt kraft innen de kontraherte primarkraftkvanta betales etter kontraktene kr. 85 pr. kW/år med tillegg av 2 øre/kWh.

Ifølge kontraktens § 10 gjelder disse i tiden etter 1. januar 1965 for ett år ad gangen så lenge de ikke blir sagt opp av en av partene med 6 måneders varsel.

Selskapet har meddelt hit underhånden at det i forbindelse med den siste kraftprisforhøyelse vil bli inngått nye kontrakter med Vestfold Kraftselskap. De nye prisene er oppgitt til kr. 85 pr. kW/år med tillegg av 2,5 øre/kWh, det vil si en øking i energiprisen på 0,5 øre/kWh. For øvrig er kontraktsvilkårene av selskapet i det vesentlige antatt å ville bli de samme som tidligere. Det er uvisst når de nye kontraktene vil foreligge undertegnet, og inntil videre gjelder kontraktene av 1964.

Selskapet er anmodet om å sende inn kopier av de nye kontraktene så snart de er undertegnet av partene.

Selskapet har underhånden også antydnet at det i forbindelse med den planlagte produksjonsutvidelse vil bli behov for ytterligere kraft, muligens ca. 5 000 kW. Så snart forholdene om dette er mer avklaret, vil selskapet sende inn søknad om tilleggskonsesjon.

Hovedstyret kan ikke se at det skulle være noe å innvende mot søknaden, og vil anbefale at A/S Nordisk Aluminiumindustri gis fornyet tillatelse til å leie fra Vestfold Kraftselskap henholdsvis inntil 2 500 kW og inntil 10 000 kW, jfr. søknaden av 6. mars 1972.

Tillatelsen foreslås gitt for en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1971.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsen av 9. april 1965, herunder med vilkår om at styret for et flertalls vedkommende til enhver tid skal være norske statsborgere og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes.

Hvorvidt det tidligere vilkår om selskapets produksjons- og salgsvirksomhet skal opprett-

holdes, forutsettes nærmere vurdert av departementets Industriavdeling.

Vilkår om kraftavståelse forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med praksis.

For øvrig vises til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter følger vedlagt.»

Departementet skal bemerke:

Av hovedstyrets uttalelse fremgår at konsesjonen, som søkes fornyet, refererer seg til to særskilte kontrakter, datert 25. februar/11. mars 1964 på henholdsvis 2 500 kW (inkl. 975 kW Tokke-kraft) og 10 000 kW.

Disse to kontrakter gjelder i tiden etter 1. januar 1965 for ett år ad gangen. Under hånden har selskapet meddelt NVE at det i forbindelse med den siste prisforhøyelse vil bli inngått nye kontrakter med Vestfold Kraftselskap, og at kontraktsvilkårene er av selskapet i det vesentlige antatt å ville bli de samme som tidligere. Inntil videre gjelder kontraktene av 1964.

NVE har i ovenfor siterte brev forutsatt at departementet vurderer nærmere punkt 4 om Produksjon m. v. i konsesjonen av 9. april 1965.

Departementet kan ikke se at det er noe i dagens situasjon som tilsier at dette vilkår oppheves eller endres, og det er derfor opprettholdt uforandret i forslaget om fornyelse av omhandlede konsesjon.

Etter departementets vurdering vil ikke vilkåret om selskapets produksjon m. v. være til noe hinder for selskapets videre utvikling.

Under henvisning til foranstående og i tilslutning til hovedstyret vil Industridepartementet anbefale at A/S Nordisk Aluminiumindustri får fornyet sin konsesjon på leie av inntil i alt 12 500 kW fra Vestfold Kraftselskap.

Konsesjonen foreslås gitt på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge de nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1981.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, herunder formann, skal til enhver tid være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Produksjon m. v.

Produksjons- og salgsvirksomheten skal ledes fra Norge etter sunne forretningsmessige prinsipper. Salg av produktene må ikke i noe tilfelle uten samtykke av Industridepartementet finne sted til priser som ligger under de til enhver tid gjeldende og oppnåelige priser på verdensmarkedet.

Selskapet må for øvrig ikke uten samtykke av departementet inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av priser her i riket på elektrisk kraft eller på de produkter som frembringes ved hjelp av den elektriske kraft.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innen-

landsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{kWh}{8760} = kW.$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsen om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene er undergitt de til en hver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7 bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 9.»

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Nordisk Aluminiumindustri å leie fra Vestfold Kraftselskap inntil i alt 12 500 kW primakraft på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 12. januar 1973.

2. Salten Kraftlag A/S.

(Regulering av Oldereidvassdraget. Endring av manøvreringsreglement.)

Industridepartementets samtykke 30. januar 1973.

Kraftlagets brev 19. september 1972 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen (NVE).

På grunnlag av foreliggende opplysninger og i samsvar med innstilling fra NVE fastsetter departementet at de to første avsnitt av pkt. 1 i gjeldende manøvreringsreglement endres slik at ordlyden blir følgende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Børnupvatn:

Øvre grense kote	320,0
Nedre grense kote	308,0

Reguleringshøyde	12,0 m
------------------------	--------

Gjømmervatn:

Øvre grense kote	397,92
Nedre grense kote	389,7

Reguleringshøyde	8,75 m
------------------------	--------

Mangevatn:

Øvre grense kote	471,7
Nedre grense kote	465,0

Reguleringshøyde	6,7 m
------------------------	-------

Høyden refererer seg til den alminnelige sommervannstand som for Børnupvatn er satt til kote 316,4, for Gjømmervatn kote 395,17 og for Mangevatn kote 465,0.»

Departementet antar med NVE at det ville vært ønskelig om høyden entydig kunne fastlegges med tilknytning til NGO's høyder e. l., men etter forholdene har man inntil videre funnet det riktig i hvert fall å få rettet opp de til dels store innbyrdes uoverensstemmelser ved de tre reguleringsmagasinene.

Mulige interesserte bes underrettet om endringen.

3. Tinfos Jernverk A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.)

Kongelig resolusjon av 16. februar 1973.

I brev av 25. august 1971 har Tinfos Jernverk A/S søkt om konsesjon på leie av elektrisk kraft på inntil 420 mill. kWh med time-middel 54 MW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 11. januar 1972 avgitt slik uttalelse:

«1. Innledning.

Med departementets påtegning av 2. september 1971 er mottatt til uttalelse søknad av 25. august 1971 fra Tinfos om konsesjon på leie av i alt inntil 420 GWh pr. år fra Vest-Agder Elektrisitetsverk (VAE) til drift av et nytt smelteverk for manganlegeringer i Kvinesdal kommune.

Kraftleveringen som er forutsatt å ta til fra første halvdel 1974, vil for 75 pst.'s vedkommende bli dekket av konsesjonskraft fra Sira-Kvina Kraftselskap og for 25 pst.'s vedkommende fra Bjelland kraftanlegg. Om Bjelland kraftanlegg kan vises til Hovedstyrets brev til departementet av 30. november 1971.

2. Søknaden.

Søknaden lyder som følger:

«Tinfos Jernverk A/S skal på Øye i Kvinesdal kommune bygge et smelteverk for manganlegeringer. Departementet har tidligere fått seg forelagt prosjektet, som vi fikk godkjent under et møte hos Dem den 3. februar 1970.

Vi har inngått kontrakt med Vest-Agder Elektrisitetsverk om levering av inntil 420 millioner kWh med en kontraktstid på 30 år. Til Deres orientering vedlegger vi kopi av avtalen.

Under henvisning hertil, tillater vi oss å søke om konsesjon på leie av inntil 420 millioner kWh med timemiddel 54 MW.

Som det fremgår av kontrakten, skal en vesentlig del av kraften stilles til disposisjon for VAE fra Sirdal kommune, som har forbeholdt seg en godtgjørelse av 0,2 øre/kWh for å avgi kraften. Vi håper derfor at det ikke skal avgis kraft til kommunene eller betales konsesjonsavgift til disse.

Kraften blir under de spesielle forhold relativt dyr, og vi tør derfor håpe på at en eventuell konsesjonsavgift til staten blir så lav som mulig.

Tinfos Jernverk A/S, hvis aksjekapital i det aller vesentligste er på norske hender, ledes av et styre bestående av norske statsborgere.

Eventuelle henvendelser kan rettes til vår overingeniør Olav Odden.»

3. Kraftleiekontrakten.

Ifølge kontrakt av 20./24. august 1971 skal VAE være forpliktet til å stille til disposisjon for Tinfos følgende kraftkvanta:

a. Fra første halvår 1974:

Effekt: 30 MW (timemiddel) 32 MW (momentanverdi).

Energi: 200—240 GWh pr. kalenderår.

b. Fra første halvår 1975 ytterligere:

Effekt: 24 MW (timemiddel) 26 MW (momentanverdi).

Energi: 160—200 GWh pr. kalenderår.

Det samlede kraftkvantum skal settes opp til 420 GWh pr. år. Endelig standpunkt til kvantumets størrelse må være tatt senest 31. desember 1971.

Tinfos skal være forpliktet til å betale for de nevnte energikvanta selv om det i vedkommende år ikke er tatt ut hele det kontraherte kvantum. VAE er dog villig til — ifølge kontrakten — etter forhåndsanmodning fra Tinfos å selge på beste måte den kraft Tinfos ikke har kunnet benytte. Kraften er forutsatt å skulle nyttes i anlegget på Øye, dog skal Tinfos etter kontrakten kunne overføre kraften via sentralnettet til anlegget i Notodden, hvis anlegget på Øye midlertidig helt eller delvis er satt ut av drift grunnet forhold som Tinfos ikke er herre over.

Kraften skal leveres ved Øye transformatorstasjon med en spenning av 108 kV $\pm$ 10 pst. Kraftleveringen skal måles samme sted, hvor VAE setter opp kWh-måler samt registrerende MW-MVAR-meter.

Kontraktens § 5 har følgende bestemmelser om kraftprisen:

1. For kraftleveringen skal Tinfos betale 3 øre pr. kWh.
2. Denne kraftpris i pkt. 1 er sammensatt

av den kraftpris VAE skal betale til Sira-Kvina for konsesjonskraft tildelt kommuner i Vest-Agder og foreløpig beregnet av VAE til 2,3 øre pr. kWh i gjennomsnitt over en 30-års periode ut fra 8,06 pst. pr. år av anleggskapitalen til renter og avdrag og 1,5 pst. til drift og vedlikehold. De resterende 0,7 øre pr. kWh er beregnet for dekning av godtgjørelse til sentralnettet og til VAE for overføring av kraften samt en godtgjørelse til kommuner som har stillet konsesjonskraft til disposisjon og videre et utjevningsledd på 0,1 øre pr. kWh for suppleringskraft fra Bjelland kraftanlegg som er beregnet å bli 10 pst. dyrere enn konsesjonskraften levert Tinfos.

3. Kraftprisen i pkt. 1 skal reguleres for 75 pst.'s vedkommende i forhold til den pris som blir fastsatt for konsesjonskraften fra 1., 2. og 3. byggetrinn i Sira-Kvina til kommunene i Vest-Agder, jfr. pkt. 2. Videre skal 25 pst. av kraftprisen reguleres i forhold til de faktiske utbyggingskostnader for Bjelland kraftanlegg beregnet til 85 mill. kroner inkl. 110 kV overføringslinje fra kraftanlegget til Hallandsbru sekundærstasjon.

Disse reguleringer skal foretas så snart de endelige priser er fastlagt og eventuelt gis tilbakevirkende kraft.

4. Den kraftpris som blir fastsatt, jfr. pkt. 3, skal være fast for $\frac{3}{4}$'s vedkommende mens $\frac{1}{4}$ skal reguleres proporsjonalt i forhold til levekostnadsindeksen 120 poeng pr. 15. mai 1971 (utgangspunkt 100 poeng 1969). Denne regulering baseres på gjennomsnittsindeksen for kalenderåret, og foretas så snart indeksen foreligger.

Kontrakten skal gjelde til 1. januar 2004 om ikke forholdene skulle endre seg slik at kontraktens bestemmelser finnes åpenbart urimelige. I så fall kan hver av partene kreve å få tatt opp forhandlinger om endringer hvert 5. år, med 1 års forutgående varsel, første gang pr. 1. januar 1979.

For øvrig vises til den vedlagte kontraktskopi.

4. Avtaler mellom VAE og Sirdal og Kvinesdal kommuner om disponering av konsesjonskraften fra Sira-Kvina.

4.1. Avtale mellom VAE og Sirdal kommune. Ifølge avtale av 3./17. september 1971 gis VAE anledning til å disponere den konsesjonskraftmengde som kommunen er blitt tildelt og vil bli tildelt i 1., 2. og 3. utbyggingstrinn av Sira-Kvina. Det er en forutsetning at VAE skal formidle kraf-

ten til industri uten annen fortjeneste for seg enn det som trengs til dekning av selskaps omkostninger.

VAE er gitt fullmakt til å opptre på kommunens vegne av fastsettelse av kraftkvantum og av vilkår for kjøp og salg av konsesjonskraften, under hensyntagen til at selv-kostprinsippet blir lagt til grunn for kraftprisen.

Den pris som blir fastsatt for konsesjonskraften skal VAE betale direkte til Sira-Kvina Kraftselskap.

VAE skal videre betale 0,2 øre/kWh til kommunen for retten til disponering av konsesjonskraften. Denne godtgjørelse skal erlegges på grunnlag av den fulle disponible konsesjonskraft, uansett om den uttas eller ikke. Godtgjørelse skal kunne reguleres på nærmere vilkår.

Ifølge avtalen skal VAE være forpliktet til å skaffe kraft til industri og andre formål i Sirdal som det måtte være behov for, innen rammen av den konsesjonskraftmengde VAE har overtatt fra kommunen, til konsesjonskraftpris tillagt faktiske overføringskostnader. Dog skal denne pris ikke gjelde for kraft til private husholdningsformål.

Kontrakten skal gjelde i 30 år fra det tidspunkt første del av konsesjonskraften kan uttas med rett for partene til å forlenge kontrakten i 10 år.

4.2. Avtale mellom VAE og Kvinesdal kommune. VAE skal etter denne avtale ikke betale noe til kommunen for retten til å disponere konsesjonskraften.

Hvis forholdet mellom konsesjonskraftpris og den pris VAE oppnår ved salg av kraften utvikler seg slik at det gir VAE vesentlig fortjeneste utover dekning av sine omkostninger, kan imidlertid kommunen ta opp spørsmålet om en godtgjørelse. Kontrakten skal gjelde i 30 år med rett for VAE til å forlenge kontrakten i ytterligere 20 år.

Det er en forutsetning for avtalen at den kraftmengde som minst tilsvare hele konsesjonskraften blir brukt til det prosjekterte smelteverk i Kvinesdal.

5. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har

5.1. Kvinesdal kommunestyre i møte 10. november 1971 enstemmig vedtatt følgende framlegg fra formannskapet:

«Kvinesdal kommunestyre rår til at søknaden fra Tinfos Jernverk A/S om konsesjon på kraftleie fra Vest-Agder Elektrisitetsverk, blir innvilga.»

5.2. Fylkesmannen i Vest-Agder har i brev 16. november 1971 til NVE meddelt:

«Jeg viser til kommunestyrets vedtak i saken, og tillater meg å rå til at konsesjons-søknaden fra Tinfos Jernverk A/S om kraftleie fra Vest-Agder elektrisitetsverk blir imøtekommet.»

Videre har søknaden vært forelagt

5.3. Departementets Industriavdeling, som i notat av 16. september 1971 til departementets Vassdragsavdeling har anbefalt at Tinfos innvilges konsesjon på leie av 420 GWh til drift av 2 smelteovner for ferromangan/ferrosilikomangan ved smelteverket på Øye. Avdelingen har ikke hatt forslag til spesielle konsesjonsvilkår.

5.4. Direktoratet for statskraftverkene har i brev av 12. oktober 1971 til Elektrisitetsdirektoratet uttalt:

«Kommunene er allerede tildelt konsesjonskraft, og hovedstyret har uttalt at kommunene kan videregjelpe konsesjonskraften til Vest-Agder EV.

Under henvisning til dette er vi innforstått med at Tinfos Jernverk A/S gis konsesjon på leie av 420 GWh/år 54 MW fra Vest-Agder EV.

Kraftleveringen vil for 75 pst.s vedkommende bli dekket av konsesjonskraft fra Sira-Kvina Kraftselskap, hvor NVE's andel er 40,3 pst.

To av interessentene, Lyse kraftverk og Skiensfjordens kommunale Kraftselskap som tilsammen eier 28,3 pst. av selskapet, har meddelt oss at De akter å gå til saksanlegg såfremt konsesjonskraftprisen blir satt lavere enn statskraftpris til alminnelig forsyning.

I kontraktens § 1, pkt. 1, siste ledd, står det at Tinfos har betalingsplikt for hele energikvantumet. Videre står det at VAE er villig til å tillate kraft overført til Tinfos' anlegg i Notodden, og det samme står gjentatt i § 6.

NVE/Statskraftverkene er kraftleverandør til Tinfos på Notodden. Leveringen skjer etter kontraktsforslag som ble godkjent av hovedstyret 16. mars 1970 som ble oversendt Industridepartementet. I vårt kontraktsforslag er det i § 1, pkt. 5, inntatt følgende:

«Kjøperen kan ikke uten selgerens samtykke kjøpe kraft fra andre leverandører eller selv bygge ut egne vannkraftverk for den bedrift som kontrakten gjelder, hvis selgeren kan tilfredsstille kjøperens behov ved med rimelig frist å øke leveringen. Jfr. § 13.»

I § 13 er angitt:

«Kjøperen forplikter seg til å dekke hele sitt eventuelle overforbruk fra selgeren i den utstrekning denne kan stille effekt og/eller energi til disposisjon.»

Det må således være klart at en eventuell overføring av kraft fra Tinfos' anlegg i

Kvinesdal til anlegget i Notodden må godkjennes av oss. Det kan tenkes at overføring av slik overflødig kraft fra Kvinesdal til Notodden inngår i beregningene til Tinfos, idet slik overføring vil skyve ut kraft som ellers ville blitt levert av Statskraftverkene, og da kraft uten betalingsplikt for energien.»

Søknaden har også vært forelagt

5.5. Vest-Agder Elektrisitetsverk, som i brev til NVE av 21. oktober 1971 har meddelt at det ikke kan se at det er noe å bemerke til søknaden.

6. Forholdet til A/S Trølandsfos.

Med departementets påtegning av 3. september 1971 — jnr. 6987/71 V KH/IEA — har NVE mottatt til uttalelse brev av 30. august 1971 fra A/S Trølandsfos sålydende:

«Vi ser av avisen «Fædrelandsvennen» i Kristiansand av 21. desember at Vest-Agder E.verk har gjort en kontrakt om bortleie av elektrisk kraft fra utbyggingen i Sira-Kvina.

Vi mener at Vest-Agder E.verk ikke er berettiget til å leie bort kraft, som de for den alt overveiende dels vedkommende har fått ved utbygging av fallrettigheter i Kvina, som de i 1957 kjøpte hos oss med et uttrykkelig forbehold om at de fallrettigheter vi solgte til dem skulle utbygges sammen med vårt selskap.

Vi vedlegger kopi av vårt brev av 25. ds. til Vest-Agder E.verk.»

Brevet til VAE lyder:

«Av avisene ser vi at De skal ha påtatt Dem å levere konsesjonskraft fra Sira-Kvina til Tinfos Jernverk.

I den anledning må vi henvise til vår overenskomst med Dem av 1957 og til Høyesteretts kjennelse av mai 1970 i forbindelse med våre ikke utbygde vannfallsrettigheter i Kvinesdal, som vi ved overenskomsten — på de betingelser som fremgår av den — var villig til å overdra til Dem. Da betingelsene ikke er oppfylt, må vi gjøre det helt klart for Dem at De ikke på grunnlag av disse vannfallsrettigheter har rett til å tilby konsesjonskraft.

Vi har sendt en gjenpart av dette brev til Skiensfjordens komm. Kraftselskap og Lyse Kraftverk.»

Med brev av 9. september 1971 fra VAE er mottatt kopi av fylkesverkets svar til A/S Trølandsfos av 31. august 1971, som lyder slik:

«Vi har mottatt Deres brev av 25. august d. å. og gjenpart av Deres brev til Industri- og håndverksdepartementet, Konsesjonsavdelingen av 30. august d. å.

Vi tror det må foreligge en misforståelse eller feilerindring når De mener at de fallrettigheter vi kjøpte av Dem i 1957 skulle bygges ut sammen med Deres selskap. Det er riktig at De under forhandlingene ville ha denne bestemmelse med i kontrakten, men fra VAE's side ble dette ikke godtatt, og bestem-

melsen er derfor heller ikke kommet med i kontrakten.

Når det gjelder konsesjonskraften har VAE (Vest-Agder Elektrisitetsverk) ikke noe krav på tildeling av konsesjonskraft. Det er kommuner og/eller fylkeskommuner som har krav på konsesjonskraft og i foreliggende tilfelle er situasjonen den at VAE har leiet på åremål den konsesjonskraft Sirdal kommune og Kvinesdal kommune har krav på fra 1., 2. og 3. byggetrinn i Sira-Kvina.

Vi kan heller ikke se at det i kontrakten med Dem av 1957 står noe som helst om at VAE ikke har anledning til å kjøpe eller leie kraft fra andre for videresalg.»

Om dette har A/S Trølandsfos uttalt følgende i brev til NVE av 24. september 1971:

«Vi har mottatt Deres brev av 20. ds., hvori De ber om opplysninger som følge av det brev vi den 25. f. m. sendte til Vest-Agder E.verk og det svar vi fikk herpå. De ønsker i den anledning opplysninger om Vest-Agder E.verk's bortleie av kraft man måtte ha til disposisjon fra de kraftkilder verket fikk fra oss i 1957.

Efter kontrakten av 1957 med Vest-Agder er det klart at Vest-Agder ikke hadde ervervet seg noen rett til å anvende de fra oss overdratte fallrettigheter tli å bli medlem av Sira-Kvina Kraftselskap med de samme rettigheter. Det har heller ikke vært mulig for oss å få en uttalelse fra Sira-Kvina Kraftselskap om størrelsen av de rettigheter Vest-Agder E.verk har ervervet seg i Sira-Kvina Kraftselskap. Vi har derfor måttet gå til saksanlegg for å få hindret Sira-Kvina Kraftselskap i rettsstridig å utnytte de fra oss ervervede fallrettigheter. Vi mener Vest-Agder E.verk må hindres i å fortsette på den vei de hittil har fulgt, rettsstridig å utnytte våre vannfallsrettigheter i Kvinavassdraget. Fra første stund av har det vært på det rene at vi skulle være med på utbygging av Kvina, hvor vi hadde vannfallsrettigheter som vi altså solgte til Vest-Agder E.verk med forbehold om at de ikke skulle bringes inn som endel av en større utbygging av Sira-Kvina men skulle benyttes til den kommende utbygging av Kvina uten sammenknytting med Sira. Vi måtte da gå til saksanlegg om disse våre rettigheter. Den første sak ved Byretten i Kristiansand tapte vi, og ved Lagmannsretten tapte vi likeledes saken. Vi måtte til Høyesterett for å få dommen omgjort. Så skjedde ved Høyesteretts kjennelse av 9. mai 1970 som lød:

«Lagmannsrettens og byrettens dommer oppheves, og saken avvises fra domstolene for så vidt angår A/S Trølandsfos' krav om fastsettelsesdom.»

Vi mener at den rette vei nu å gå videre på er å henstille til det ærede Departement ikke å gi konsesjon for den kraftleveringskontrakt som nu er opprettet mellom Vest-Agder E.verk og Tinfos Jernverk.

Vi har tilskrevet Vest-Agder E.verk om denne sak og vedlegger kopi av vårt brev. Vi skal få lov til å sende det ærede Vassdragsdirektoratet kopi av det svar vi mottar.»

Selskapets brev av samme dag til VAE lyder:

«Vi har mottatt Deres brev av 31. f. m. vedrørende kontrakten om kjøp av fallrettigheter av 1957.

Vi tillater oss å forespørre om hvor stort kraftkvantum De har leiet bort til Tinfos Jernverk og hvorledes denne kraftmengde står i forhold til den kraftmengde Kvinesdal kommune har leiet fra Vest-Ager E.verk og hvor stort kvantum Sirdal kommune har leiet av kraft fra Sira-Kvina Kraftselskap, eller om noen del stammer fra utbyggingen av de fra oss kjøpte vannfallsrettigheter, som De altså ikke har hatt rett til å leie bort til tredjemann, hverken direkte eller indirekte.»

Som svar har VAE sendt A/S Trælandsfos brev av 30. september 1971 med følgende innhold:

«Vi har mottatt Deres brev av 24. september d. å. og etter å ha gjennomlest kontrakten på ny kan vi ikke se at det står noe som helst om at VAE ikke har rett til å leie bort til 3. mann, hverken direkte eller indirekte.

VAE's oppgave har jo nettopp vært og er fortsatt det å bygge ut kraft av innkjøpte kraftkilder eller å leie kraft fra andre produsenter eller kraftselgere og deretter å selge kraften til såvel gamle som nye abonnenter som måtte ha behov for kraft.

Til Deres orientering kan vi videre meddele at ikke noe av VAE's kraft er forbehold eller reservert for en eller flere spesielle abonnenter men hele krafttilgangen og kraftsalget må ses i sammenheng.

Når det gjelder de vannfallsrettigheter VAE kjøpte av Trælandsfos i 1957 representerer denne kraftmengde en meget liten prosentandel av VAE's samlede kraftressurser.

Etter vår oppfatning har vi fullt ut holdt våre forpliktelser i henhold til kontrakt av 1957 og De har jo selv heller ikke påpekt noe punkt i kontrakten som ikke av oss er overholdt.

Da De har sendt kopi av Deres brev til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, Vassdragsdirektoratet sender vi også gjenpart av dette brev dit.»

Deretter har NVE mottatt brev av 5. oktober 1971 fra A/S Trælandsfos. Brevet lyder:

«Siden vårt brev av 24. f. m. har vi fått svar fra Vest-Agder Elektrisitetsverk, hvorav kopi er sendt Dem.

Vi vedlegger kopi av vårt svarbrev i dag på det mottatte brev, og håper ved Deres assistanse å kunne få de manglende opplysninger fra Vest-Agder E.verk, som de hittil ikke har villet gi oss.»

Selskapets brev av samme dag til VAE lyder slik:

«Vi har mottatt Deres brev av 30. f. m. Når De anfører at «de vannfallsrettigheter VAE kjøpte av Trælandsfos i 1957» bare representerer «en meget liten prosentdel av VAE's samlede kraftressurser», så ligger dette

helt på siden av det saken dreier seg om. Det vi hevder er at VAE med de ca. 80 fallmeter som verket på nærmere angitte vilkår fikk seg overdratt fra oss i 1957, ikke hadde rett til å gå inn i Sira-Kvina Kraftselskap. Før VAE fikk seg overdratt disse fallmeter eide ikke verket vannfallsrettigheter i Kvina. Det vi hele tiden har spurt om og nu må få svar på er hvor stor del utgjør disse 80 fallmeter av VAS's andel i Sira-Kvina Kraftselskap, og hvor stor del av den kraft som VAE får fra Sira-Kvina Kraftselskap grunner seg på disse 80 fallmeter.

Vi ber Dem være så vennlig å sende oss svar, og håper at Vassdragsvesenet vil kunne bidra til at de opplysninger vi må ha nu blir gitt av Dem.»

På henvendelse herfra 5. oktober 1971 under hånden har direktør Sig. Rinde ved A/S Trælandsfos avslått å sende inn kopi av overenskomsten av 1957 med VAE under henvisning til at saken verserer for skjønnsretten.

Da saken som nevnt er opplyst å være for skjønnsretten, finner ikke Hovedstyret det riktig å uttale seg om hvorvidt VAE i forhold til A/S Trælandsfos er berettiget eller ikke til å leie bort kraft som skriver seg fra Kvina-utbyggingen, jfr. A/S Trælandsfos' brev av 30. august 1971 til departementet.

Hovedstyret kan imidlertid for sin del på basis av de foreliggende opplysninger, jfr. særlig VAE's brev av 31. august 1971 til A/S Trælandsfos ikke se at innvendingene fra selskapet kan tillegges betydning når det gjelder den omhandlede søknad fra Tinfos.

7. Hovedstyrets uttalelse.

Ifølge den foreliggende kraftleiekontrakt skal VAE fra første halvår 1974 være forpliktet til å levere 32 MW (momentanverdi) og 200—240 GWh pr. år og fra første halvår 1975 ytterligere 26 MW og 160—200 GWh pr. år. Det samlede energikvantum skal ifølge kontrakten settes til 420 GWh pr. år. Kraften skal gå til drift av et nytt smelteverk for manganlegering i Kvinesdal kommune.

I betraktning av de begrensninger som krafttilgangen i landet vil måtte sette for opprettelsen av nye kraftkrevende industribedrifter, og omfanget av den industri som alt er blitt opprettet i området (Lista), samt beskjeftigelsessituasjonen generelt i området, finner Hovedstyret det betenkelig å tilrå konsesjon på kraftleie for opprettelse av en ny smelteverksbedrift i dette området.

Dette gjelder selv om det dreier seg om konsesjonskraft som er tildelt kommuner, idet man ved vurderingen av industri av dette omfang ikke kan se på de enkelte kommuner isolert, men må ta med i betraktning hele det distrikt som industrien har virkninger for.

Det forhold at vassdragsreguleringslovens

bestemmelser ikke begrenser bruken av konsesjonskraft til noe bestemt formål (kfr. Hst's uttalelse om dette i eksp. av 4. desember 1969) forhindrer heller ikke at en slik vurdering legges til grunn når spørsmålet om konsesjon på kraftleie skal avgjøres i henhold til kap. IV i lov av 14. desember 1917 nr. 16.

I det foreliggende tilfelle synes imidlertid arbeidet med etableringen av den nye industri å være ført nokså langt, ut fra de berørte kommuners forventning av å kunne stå helt fritt med hensyn til disponering av konsesjonskraften, og Hovedstyret finner etter omstendighetene å måtte legge noen vekt på dette.

Ut fra en samlet vurdering finner Hovedstyret derfor å kunne tilrå at det gis konsesjon på leie av det kvantum som Sirdal og Kvinesdal kommuner til enhver tid måtte være tildelt som konsesjonskraft, dog ikke mer enn 58 MW momentanverdi og 420 GWh pr. år.

Dette innebærer altså at Hovedstyret ikke vil tilrå at konsesjon gis for så vidt angår den påtenkte kraftlevering fra Bjelland kraftverk.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleiekontrakten skal gjelde, nemlig til 1. januar 2004.

Tillatelsen foreslås gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Det foreslås tat forbehold om at fastsettelsen av avgiften kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år.

Hovedstyret vil videre foreslå at vilkår om kraftavståelse til kommuner etter forholdene sløyfes.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår som for øvrig i det vesentlige er de samme som gjelder for Tinfos Jernverk A/S' konsesjon av 20. desember 1963 på leie av Tokke-kraft.

Behandlet i hovedstyremøte den 16. desember 1971.

Sakens dokumenter vedliggjer.»

Departementet skal bemerke:

Den foreliggende kraftleiekontrakt er undertegnet av Vest-Agder Elektrisitetsverk den 20. august 1971 og undertegnet av Tinfos Jernverk A/S 24. august 1971.

Når det gjelder innholdet i kontrakten vises det til det som er anført i Hovedstyrets foranstående uttalelse.

Tinfos Jernverk A/S har som kjent under bygging et nytt smelteverk for manganlegeringer ved Øye i Kvinesdal i Vest-Agder. Utbyggingen omfatter to smelteovener. Den første forutsettes satt i drift i 1. kvartal 1974

og den andre i 1975. Med første byggetrinn ventes en sysselsetting på 80 mann stigende til 125 mann i 1975 når annet byggetrinn er ferdig.

Bedriften forutsetter etter hvert å flytte produksjonen av manganlegeringer fra Notodden.

Selskapet har midlertid opplyst at flyttingen neppe vil føre til noen vesentlig reduksjon i virksomheten på Notodden, selv om en viss omlegging vil finne sted.

Vest-Agder Elektrisitetsverk har i henhold til den inngåtte kontrakt forpliktet seg til å stille til disposisjon for verket inntil 420 GWh/år. De første kraftleveranser som er forutsatt å ta til i februar/mars 1974, forutsettes dekket av den kraftmengde Sirdal og Kvinesdal kommuner er tildelt fra Sira-Kvina Kraftselskap.

Reisingen av smelteverket ved Øye som tidligere er gitt høy prioritet er kommet i gang som et ledd i oppfyllingen av de forpliktelser myndighetene har påtatt seg i forbindelse med reguleringer og utbygginger av Sira-Kvina kraftverk.

Selskapet har således fått tilsagn om opptak av partialobligasjonslån og lån i Distriktenes utbyggingsfond på henholdsvis 20 og 8 mill. kroner samt skattelette i forbindelse med finansieringen av de to første byggetrinn av verket som i 1971 ble kalkulert til i alt 100 mill. kroner.

Tinfos Jernverk A/S har i brev av 4. januar 1973 gitt uttrykk for ønske om at konsesjonen nå blir gitt snarest, noe som anses nødvendig for å få gjennomført den forestående sluttfinansiering av anlegget i Kvinesdal.

Departementet vil i likhet med Hovedstyret anbefale at det gis konsesjon for Tinfos Jernverk A/S på den omhandlede kraftleie på nedenstående vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleiekontrakt av 20./24. august 1971 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 2004.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over

kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

Fastsettelsen av avgiften kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra konsesjonsdatum.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov av 14. desember 1917 nr. 16 kap. IV tillates Tinfos Jernverk A/S å leie inntil 420 GWh med timemiddel 54 MW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk til drift av smelteverk for mangallegeringer i Kvinesdal kommune på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets foredrag av 16. februar 1973.

4. Oslo Lysverker.

(Planendring i forbindelse med reguleringene i Omnsvatn og Vestredalstjern i anledning regulering av Aurlandsvassdraget.)

Kongelig resolusjon av 16. februar 1973.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen ga i brev av 12. oktober 1972 følgende uttalelse i anledning planendring vedrørende Aurlandsutbyggingen:

«Med departementets ekspedisjon av 23. juni 1971 fikk man oversendt til uttalelse en henvendelse fra Oslo Lysverker 28. mai s. å. Etter konferanse med Vassdragsdirektoratet har Oslo Lysverker 14. oktober 1971 revidert henvendelsen, som etter dette får karakter av en ordinær søknad og lyder:

«Ved kongelig resolusjon av 26. september 1969 ble det gitt tillatelse til regulering av Aurlandsvassdraget på grunnlag av Oslo Lysverkers søknad av 19. mars 1965. Oslo Lysverker tillater seg med dette å søke om endring av reguleringstillatelsen for Omnsvatn og Vestredalstjernene. Det søkes om at reguleringen for Omnsvatn sløyfes og i stedet at reguleringen for Vestredalstjernene øker med 6 m,

slik at det samlede magasinivolum forblir uendret. Søknaden fremmes av landskapsmessige hensyn, slik som det nærmere er redegjort for nedenfor.

De omtalte magasiner ligger i de sydligste deler av Stodmerrdølas nedbørfelt. Omnsvatn ligger på kote 1317, Vestredalstjernene ligger på hhv. kote 1131 for øvre og kote 1130 for nedre tjern. For Omnsvatn er det gitt tillatelse til en senkning på 5 m og en heving på 9 m, tilsammen 14 m reguleringshøyde. For Vestredalstjernene er gitt tillatelse til regulering ved en heving med 15 m for øvre og 16 m for nedre tjern. Magasinivolumet utgjør 12 mill. m³ i Omnsvatn og 24 mill. m³ i Vestredalstjernene, tilsammen 36 mill. m³. Reguleringen utnyttes på fallhøyden Vetlebotnvatn — Vassbygdvatn. De 2 magasiner representerer 81 mill. kWh vinterkraft. For magasiner utnyttet i Aurland I kraftverk, er reguleringsgraden forholdsvis lav. Magasinprosenten utgjør i gjennomsnitt 59. For reguleringen i Omnsvatn og Vestredalstjernene sett isolert, er magasinprosenten 31. Man vil således ha årvisst fylling av de 2 magasiner eller av det samlede magasin i Vestredalstjernene.

Reguleringsmagasinene i Omnsvatn og Vestredalstjernene er i konsesjonssøknaden av 19. mars 1965 beregnet å koste henholdsvis 14,7 øre pr. kWh og 13,5 øre pr. kWh. Endring av reguleringsplanen slik som det søkes om, medfører ingen nevneverdig endring av magasinkostnadene. De ovenfor nevnte kostnader er lavere enn gjennomsnittet for alle de magasiner som utnyttes i Aurland I kraftverk og Reppa. For disse er anleggskostnadene beregnet til 37,7 øre pr. m³, dvs. mellom 18 og 19 øre pr. kWh.

Fra naturvernhold har det vært uttrykt ønske om å sløyfe reguleringen både av Omnsvatn og Vestredalstjernene. Dette kan vanskelig etterkommes, både fordi reguleringsmulighetene for de nedbørfelt som sokner til Aurland I er små og fordi magasinomkostningene i Stodmerrdalen er rimelige i forhold til reguleringene for øvrig for Aurland I. I denne forbindelse skal også bemerkes at en unnlattelse av å regulere Omnsvatn og Vestredalstjernene ikke vil ha noen reduserende innflytelse på dimensjoneringen og dermed kostnadene av overføringstunneler, trykksjakter, kraftstasjoner, overføringslinjer eller noen andre anleggsdeler for øvrig. De anførte magasinkostnader på henholdsvis 14,7 øre pr. kWh og 13,5 øre pr. kWh utgjør derfor utbyggingspris for den produserte kraft fra de 2 magasiner. Det vil si at vinterkraften fra de 2 magasiner koster 1,5—1,4 øre pr. kWh levert kraftstasjonsvegg. Dette er meget billig vinterkraft.

Oslo Lysverker foreslår imidlertid å sløyfe reguleringen av Omnsvatn mot å øke reguleringen av Vestredalstjernene tilsvarende. Kalkyler tyder på at anleggsomkostningene ved dette ikke blir vesentlig forskjellig fra den opprinnelige forutsetning. Det må dog understrekes at beregningene er beheftet med en del usikkerhet. Driftsmessig er det imidlertid en fordel å samle magasinene på ett sted, idet tilsynet blir forenklet og vedlikeholdsutgiftene til veier, dammer, luker, kraftledninger for lukemaskineri m. m. blir redusert.

Landskapsmessig vil den endrede plan medføre fordeler, idet området syr for Geiteryggen derved vil forbli uberørt av kraftutbyg-

gingen, og turiststien fra Finse til Geiteryggen vil være intakt i hele sin lengde.

På vedlagte tegning nr. 1-7958 er vist Vestredalstjernene med den nye og den gamle reguleringsgrense inntegnet. På samme tegning er også innlagt veier i området. Forbindelsesveien Hol—Aurland går langs vannets østre strand. Veien er under utførelse i dette området, men veiplanum er lagt så høyt at en heving av vannspeilet kan gjennomføres. Som det vil sees av kartet går fotturiststien fra Geiteryggen og videre nordover i god avstand fra Vestredalstjernene, og fjerner seg mer og mer fra Stodmerrdalen før stien i nærheten av Steinbergdalen turisthytte på ny går ned i dalen.

For nærmere å klarlegge de landskapsmessige forhold i området ved Vestredalstjernene, har Oslo Lysverker gjennomført en analyse av oppfyllingssituasjonen for Vestredalstjernene ut over sommeren. Magasinet er forutsatt helt nedtrappet hvert år. Oppsamling av vann forutsettes å begynne 1. juni. Fra dette tidspunkt holdes alt vann fra uregulert felt ovenfor Vestredalstjernene tilbake inntil magasinet er fullt. Undersøkelsen er gjennomført for 61 år (1909—69). På tegning 3-7959 er fyllingskurver for alle disse år tegnet inn som funksjon av tid og oppnådd magasin. Det kan være vanskelig blant denne kurveskare å følge de enkelte år, men tegningen gir et inntrykk av spredningen og den til dels store forskjell det kan være i tilsigsintensiteten de enkelte

år. Dette henger sammen med nedbørfeltets store høyde over havet, og derav følgende store spredning av snesmeltingen.

På tegning 3-7960 er på grunnlag av tegning 3-7959 tegnet median fyllingskurve, tidligste kvartil og seneste kvartil. Fullt magasin oppnås under mediane forhold 18. juli, tidligste kvartil 11. juli og seneste kvartil 29. juli. 90 pst. av fullt magasin, dvs. ca. 1,8 m under høyeste regulerte vannstand, oppnås under mediane forhold 13. juli, tidligste kvartil 6. juli og seneste kvartil 21. juli. Forholdene i turisttiden, som i disse områder har sin tyngde fra midten av juli og utover i august, er således tilfredsstillende. Det skal også has i erindring at vår med sen snesmelting også gir sen turisttrafikk.

På tegning 3-7961 er de 61 år som fyllingen er undersøkt for, ordnet slik at man kan lese i hvor mange år magasinet ville ha vært fullt til forskjellige datoer.

Under henvisning til ovenstående tillater Oslo Lysverker seg med dette å søke om en tilleggsregulering av Vestredalstjernene ved heving av øvre reguleringsgrense med 6 m. I stedet frafalles den gitte reguleringsstillatelse for Omnsvatn.

Dersom søknaden blir innvilget, må det gjøres følgende endringer i manøvreringsreglementets pkt. 1 A: Omnsvatn strykes av listen.

For Vestredalstjernene blir manøvreringsreglementets pkt. 1 A lydende således:

Nat.kote	Reg.grense		Reg.høyde m
	øvre kote	nedre kote	
Vestredalstjernene, Øvre	1131	1131	21
Vestredalstjernene, Nedre	1130	1130	22

Hvis den foreslåtte løsning om tilleggsregulering av Vestredalstjernene mot å frafalle den gitte reguleringsstillatelse for Omnsvatn ikke kan godtas, holder Oslo Lysverker fast på den gitte reguleringsstillatelse for Omnsvatn og Vestredalstjernene.

Anleggsarbeidene med regulering av Vestredalstjernene er forutsatt påbegynt våren 1973. En tør derfor be om at nærværende søknad blir endelig behandlet senest i løpet av sommeren 1972 av hensyn til anbudsfore-spørsel som må være utsendt senest høsten 1972.»

Søknaden har vært kunngjort på vanlig måte i Norsk lysingsblad (15. og 17. november 1971) og i 6 lokalaviser. Den har vært forelagt distriktet og Landbruksdepartementet. Også Kommunaldepartementet er gjort kjent med saken.

Aurland kommunestyre har 6. juli 1972 enstemmig anbefalt at planendringen blir godkjent.

Kontaktneemnda Aurland kommune—Oslo Lysverker har 22. juni 1972 uttalt:

«Kontaktneemnda har diskutert saken i dag, og vi er alle enige i at den endrede plan med å sløyfe regulering av Omnsvatn har landskapsmessige store fordeler. Området syd

for Geiteryggen vil derved forbli uberørt av kraftutbyggingen.

Torstein T. Tokvam som er den i nemnda som er best kjent i området, gjorde imidlertid merksam på at ved å sløyfe reguleringen av Omnsvatn mot å øke reguleringen av Vestredalstjernene, vil dette gå ut over gode beite-områder som ligger under Aurland kommune.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har 23. august 1972 ingen bemerkninger.

Hol kommunestyre gjorde i møte 13. januar 1972 følgende enstemmige vedtak:

«Reguleringsendringen er mindre heldig for vegen Hol—Aurland, slik at kommunen av den grunn helst så at endringen ikke ble foretatt. Men landskapsmessig er endringen en fordel for turistløypa Finse—Geiteryggghytta. Det motsatte er tilfelle for området mot Stodmerrdalen. Sett under ett vil Hol kommune allikevel ikke ha noen særlige innvendinger mot reguleringen.»

Elektrisitetetskonsulenten for Buskerud fylke har 26. november 1971 konkludert:

«1. Sett fra den elektrotekniske side har nevnte endring ingen betydning for Buskerud fylke.

2. Driftsmessig sett er det av stor betydning for byggherren å få hele reguleringen i Vestredalstjernene og at reguleringen i Omnsvatn sløyfes.
3. Da magasinet ligger over tregrensen i ca. 150 meters høyde, får den ca. 2 ukers lengre fyllingstid, turistmessig sett neppe noen særlig stor betydning.»

Hovedstyret vil her vedrørende siste punkt innskyte at elektrisitetskonsulenten må ha misforstått den framlagte fyllingskurven, idet han har lagt til grunn en kurve for Vestredalstjern isolert sett. Han har således oversett at fyllingen av Vestredalstjern vil gå vesentlig langsommere dersom også Omnsvatn skal fylles. Totalt magasin er etter den omsøkte planendring uendret, — følgelig vil også fyllingstidspunktet bli uendret, ettersom partiell magasinprosent for de to vatna er noenlunde lik.

Fylkesmannen i Buskerud har i brev av 11. februar 1972 ikke noe å innvende mot at søknaden blir imøtekommet.

Landbruksdepartementet, brev av 9. mars 1972:

«Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske opplyser til Landbruksdepartementet at søknad vedrørende planendringen har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfiske i Vest-Norge som har uttalt at de tidligere gitte konsesjonsvilkår vedrørende fiske også dekker planendringen.

Søknaden anbefales av direktoratet. Landbruksdepartementet har intet å bemerke.»

Man har ikke funnet grunn til å forelegge de innkomne uttalelsene for søkeren.

Hovedstyret vil bemerke:

Den foreliggende søknaden har sitt utspring i departementets anmodning i brev av 21. februar 1970 til Oslo Lysverker om å frafalle reguleringstillatelsen for såvel Omnsvatn som Vestredalstjern. Lysverkene finner imidlertid ikke å kunne etterkomme anmodningen, men foreslår at magasinet i Omnsvatn sløyfes dersom reguleringen av Vestredalstjerna til gjengjeld tillates øket tilsvarende. Det er opplyst at en slik endring ikke vil gi vesentlige utslag kostnadmessig. Også kraftinnvinningen vil naturlig nok bli uendret.

I henhold til magasinkurver m.v. som ble lagt fram i konsesjonssøknaden for Aurlandsvassdraget i 1965, ville det ved den konsederte oppdemming av Omnsvatn bli satt under vatn et areal på ca. 1 km². Flytting av Omnsvatns totale magasin, 12 mill. m³, innebærer at Vestredalstjerna må demmes ytterligere 6 m, som vil medføre at neddemmingen her vil øke fra 1,1 km² til ca. 1,4 km², altså med ca. 0,3 km². Ser man de to magasiner under ett,

vil planendringen bevirke at neddemmet areal blir redusert med ca. 0,7 km².

Viktigere enn en reduksjon av de direkte neddemmingsskadene antas likevel å være at hele området syd for Geiteryggen nå vil bli spart for reguleringsinngrep.

Det er ikke kommet innvendinger, og de fiskesakkyndige har anbefalt søknaden.

Hovedstyret har ikke noe ytterligere å bemerke og rår til at planendringen godkjennes.

Gjeldende manøvreringsreglements pkt. 1 A må etter dette endres slik at Omnsvatn går ut og at øvre reguleringsgrense for såvel Øvre som Nedre Vestredalstjern endres til kote 1152, mens reguleringshøyden endres til henholdsvis 21 m og 22 m.

I brev av 29. november avga Miljøverndepartementet følgende uttalelse:

«En viser til Deres brev av 5. november 1917. Saken har vært forelagt:

1. Fylkesfriluftsnemnda i Sogn og Fjordane.
2. Kontaktutvalget for Vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo.
3. Vestlandske Naturvernforening.
4. Norges Jeger- og Fiskerforbund.
5. Den Norske Turistforening.

En har mottatt uttalelse fra Den Norske Turistforening av 10. februar 1972, samt oversendelse fra Norges Jeger- og Fiskerforbund av brev av 22. januar 1972 fra Sogn og Fjordane Fylkeslag av Norges Jeger- og Fiskerforbund.

Kopi av uttalelsene følger vedlagt.

Planendringen synes fordelaktig idet en unngår regulering av Omnsvatnet samtidig som en må anta at det ikke blir vegframføring til dette vatnet.

Norges Jeger- og Fiskerforbund,
Grønlandsleiret 39,
Oslo 1.

Regulering av Aurlandsvassdraget, søknad om planendring.

Vi har ikke noko å merke til denne endringa, men vil gjere merksam på at vårt kjennskap til dette området er heller dårleg.

Med helsing
Sogn og Fjordane Fylkeslag av NJFF

Paul Flesvik
formann.

Kommunal- og arbeidsdepartementet,
Adm. for friluftsliv og naturvern,
Oslo-Dep.,
Oslo 1.

Regulering av Aurlandsvassdraget — søknad om planendring.

Vi viser til Deres brev av 17. desember 1971 med bilag som ble behandlet i møte i Den Norske Turistforening den 8. ds.

Den Norske Turistforening vil anse det som en fordel om Omnsvannet blir fritt for regulering, idet vi da også går ut fra at den planlagte anleggsvei fra Geiteryggen oppover mot Omnsvannet ikke vil komme til utførelse. Foreningen finner på dette grunnlag å kunne godta at Vestredalsvannet blir oppdemmet ytterligere 6 m — full reguleringshøyde 22 m.

Med vennlig hilsen

Toralf Lyng
generalsekretær.»

Departementet skal bemerke:

Etter et begrunnet forslag fra sivilingeniør Allan Jebsen om reduksjon i de landskapsmessige inngrep som utbyggingsplanene for Aurlandsvassdraget medførte, henstilte departementet i brev av 21. februar 1970 til Oslo Lysverker om å frafalle den konsederte reguleringen av Omnsvatn og Vestredalstjernene.

Oslo Lysverker fant ikke å kunne imøtekomme anmodningen. Begrunnelsen for Oslo Lysverkers standpunkt er at nedbørfeltene til Aurland I er små, og at magasinomkostningene for Omnsvatn og Vestredalstjernene er rimelige i forhold til de øvrige magasinene til Aurland I. Likeledes vil sløyfing av disse to magasinene ikke få noen reduserende innflytelse på kostnadene ved de øvrige anleggsdeler som trykksjakter, kraftstasjon m.v. Endelig kan nevnes at de to magasinene representerer meget billig vinterkraft.

Oslo Lysverker søkte i steden i brev av 12. oktober 1972 om tillatelse til å foreta en planendring av reguleringene i Omnsvatn som ligger på kote 1317 og Vestredalstjernene på henholdsvis kote 1130 for nedre og 1131 for øvre tjern. Planendringen går ut på å sløyfe reguleringen av Omnsvatn, mot å regulere Vestredalstjernene tilsvarende mer. Ved kongelig resolusjon av 26. september 1969 ble Oslo Lysverker gitt tillatelse bl. a. til regulering av Omnsvatn med tilsammen 14 meters reguleringshøyde (hvorav 5 m senkning og 9 m heving). For Vestredalstjernene er det gitt tillatelse til heving med 15 m for øvre og 16 m for nedre tjern. Det konsederte magasin i Omnsvatn utgjør 12 mill. m³ og i Vestredalstjernene 24 mill. m³. Konkret innebærer planendringen at Vestredalstjernene får en økning av reguleringshøyden med 6 m, som kompensasjon for at reguleringen av Omnsvatn bortfaller. Det totale magasinivolum liksom kraftinnvinningen forblir derfor uforandret.

I Oslo Lysverkers søknad av 19. mars 1965 ble reguleringsmagasinene i Omnsvatn og Vestredalstjernene beregnet til å koste henholdsvis 14,7 øre og 13,5 øre pr. kWh. Plan-

endringen medfører ifølge regulanten ingen nevneverdig endring av magasinkostnadene.

Jebsens forslag som er nevnt foran, ville innebære at man reduserte de synlige skadevirkningene i dalføret i betydelig grad. Oslo Lysverker mener for øvrig at fyllingen av magasinet vil skje såpass raskt at forholdene vil være tilfredsstillende i turist-tiden.

Ved den omsøkte planendringen oppnår man flere fordeler. Naturvernmessig må det regnes som en gevinst at Omnsvatn og området syd for Geiteryggen forblir uberørt av kraftutbygging. Særlig kan pekes på at turiststien fra Finse til Geiteryggen ikke blir berørt av kraftutbyggingen. Likeledes er det for regulanten en driftsmessig fordel at magasinene blir samlet på ett sted av hensyn til vedlikehold og tilsyn. Det bør også nevnes at planendringen innebærer at neddemmet areal blir redusert med ca. 0,7 km².

Saken har vært forelagt Aurland kommune, kontaktnemnda Aurland kommune — Oslo Lysverker, Den Norske Turistforening, Miljøverndepartementet, Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske samt NVE som alle i sine uttalelser går inn for at den omsøkte planendringen blir godkjent.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane samt i Buskerud, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Hol kommune, El.konsulenten i Buskerud og Landbruksdepartementet har i sine uttalelser ingen innvendinger imot at Oslo Lysverkers søknad blir imøtekommet. Det har for øvrig ikke innkommet protester eller innvendinger imot søknaden.

På bakgrunn av ovenstående finner departementet å ville tilrå at Oslo Lysverker gis tillatelse til den omsøkte planendringen.

I gjeldende manøvreringsreglements pkt. 1 A gjøres den endring at Omnsvatn går ut og at øvre reguleringsgrense for såvel Øvre som Nedre Vestredalstjern endres til kote 1152, mens reguleringshøyden endres til henholdsvis 21 m og 22 m.

Industridepartementet

tilrår:

1. Oslo Lysverker tillates å foreta planendring — herunder tilleggsregulering av Vestredalstjern — i den tillatelse som ble gitt ved kongelig resolusjon av 26. september 1969 om regulering av Aurlandsvassdraget, i samsvar med Oslo Lysverkers søknad av 14. oktober 1971 og Industridepartementets foredrag av 16. februar 1973.
2. Det gjøres endring av manøvreringsreglementet i samsvar med utkast inntatt i Industridepartementets ovennevnte foredrag av 16. februar 1973.

5. Norsk Wallboard A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Gjøvik Elektrisitetsverk, Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk.)

Kongelig resolusjon av 23. februar 1973.

I brev av 2. desember 1971 til NVE har Norsk Wallboard A/S søkt om å få overført de kraftleiekonsesjoner A/S Hunton Bruk, Gjøvik og A/S Norsk Wallboardfabrikk, Vennesla har for leie av kraft fra henholdsvis Gjøvik Elektrisitetsverk, Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 22. januar 1973 avgitt slik uttalelse:

«1. Innledning.

I brev av 2. desember 1971 til NVE har Norsk Wallboard A/S, Vennesla, meddelt at A/S Hunton Bruk, Gjøvik og A/S Norsk Wallboardfabrikk, Vennesla er slått sammen til et nytt selskap under firmanavnet Norsk Wallboard A/S.

I den forbindelse søker det nye selskap om å få overført de kraftleiekonsesjoner som tidligere er gitt til de to selskaper av henholdsvis 24. mai 1971 på leie av 7 000 kW fra Gjøvik Elektrisitetsverk og 17. september 1971 på leie av henholdsvis 4 000 kW primarkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk.

2. Søknaden.

Søknaden fra det nye selskap Norsk Wallboard A/S lyder slik:

«Vi viser til Deres konsesjon av 24. mai 1971 Jnr. 1829 E-70 FS:NG utstedt til A/S Hunton Bruk, Gjøvik, gjeldende til 1. juli 1975.

Som vedlagte sirkulære av 8. november d. å. viser, har vi slått oss sammen med A/S Norsk Wallboardfabrikk, Vennesla, under det nye firmanavnet Norsk Wallboard A/S.

Styret i det nye selskap er følgende:

Skipsreder Torrey Mosvold, formann.
Direktør Halvor N. Astrup, viseformann.
Skipsreder Martin Mosvold.
Skipsreder Thomas Astrup.
Godseier Harald Løvenskiold.
Sivilingeniør Terje Mikaelson.
Direktør Roald Aukner.
Adm. direktør Odd Kr. Haanes.

Adm. direktør er Odd Kr. Haanes. Hovedkontor: Vennesla.

Eiendomsretten er uforandret, idet det er de samme aksjonærer i det nye selskap som det var i de 2 tidligere selskaper.

Vi tillater oss derfor å forespørre om vi på basis av foranstående opplysninger kan få overdratt den gjeldende konsesjon til det nye selskap.

Ifall det er nødvendig å utstede ny konsesjon omfattende begge fabrikker, kan vi

opplyse at A/S Norsk Wallboardfabrikk har konsesjon av 6. oktober 1971 ref. ID-UTG/71 V VH/IEA, som gjelder til 1980.

Vi hører gjerne fra Dem snarest.»

Det nevnte sirkulære av 8. november 1971 til selskapets forbindelser lyder:

«To av de mest betydelige bedrifter i trefiber- og sponplateindustrien, A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk, har besluttet å slå seg sammen under det nye firmanavnet NORSK WALLBOARD A/S.

Med dette er det bygget en bro mellom de eldste og den yngste bedrift i denne industrien, nemlig mellom grunnleggeren av norsk wallboardindustri, A/S Hunton Bruk, som i 1932 introduserte varemerket «HUNTONIT» — og senere «HUNTOSPON» og «HUNTORAL» og A/S Norsk Wallboardfabrikk som etter sin etablering i 1950 har markedsført trefiberplater og trefiberpanel under varemerket «FIBONITE».

Det nye selskapet som allerede i dag har over 50 pst. av omsetningen av trefiberplater på innlandet, vil etter sammenslutningen få en totalproduksjon av trefiberplater, sponplater og mineralfiberplater på over 100 000 tonn.

Formann i det nye selskapets styre er skipsreder Torrey Mosvold med direktør Halvor N. Astrup som viseformann. Adm. direktør i Norsk Wallboard A/S er Odd Kr. Haanes. I selskapets øverste ledelse sitter dessuten Nils Ravnaas og Harald J. Kvisgaard. Hovedkontoret blir liggende i Vennesla med salgskontorer i Vennesla, Gjøvik og Oslo. Markedsføringen fra Gjøvik vil som tidligere bli ledet av Per A. Dokka.

Med det utvidete varespekter vil vi kunne betjene Dem på en langt mer effektiv måte enn tidligere ved at det heretter fra begge avdelinger kan leveres assorterte forsendelser trefiberplater, sponplater og mineralfiberplater. De allerede etablerte varemerker HUNTONIT — FIBONITE vil fortsatt bli benyttet.

Samarbeidet med Treschow-Fritzøe fortsetter som tidligere, hvilket medfører at det fra Vennesla som hittil leveres porøs TRENTIT.

Den nye bedriften vil med sine samlede ressurser gi muligheter for en intens produktionsutvikling og utvidet teknisk service. Vi vil til enhver tid bestrebe oss på at nuværende produkter er kvalitetsmessig fullt på høyde og at nye produkter introduseres i takt med markedets krav.

Vi håper at det gode samarbeidet som hver av de to bedrifter har hatt med Dem, vil kunne utvides med det nye selskap.»

I brev av 13. november 1972 har Norsk Wallboard A/S meddelt følgende:

«Idet vi viser til vårt brev av 2. desember 1971 samt Deres brev av 17. januar 1972, kan vi meddele følgende:

Der vil ikke bli utferdiget nye kraftleiekontrakter. De nåværende kontrakter mellom henholdsvis Gjøvik Elektrisitetsverk og A/S Hunton Bruk og Vest-Agder Elektrisitetsverk og A/S Norsk Wallboardfabrikk vil bli overført til Norsk Wallboard A/S. Kopi av kontraktene samt bekreftelse fra Gjøvik

Elektrisitetsverk og Vest-Agder Elektrisitetsverk følger vedlagt.

Vedrørende aksjekapital og eiendomsretten til denne, så vises til vedlagte oppstilling over aksjekapitalen som er undertegnet av styret.

Som en vil se, mangler en underskrift, nemlig skipsreder Martin Mosvold. Årsaken til dette er at han ikke var til stede på styremøtet hvor ovennevnte oppstilling ble undertegnet.»

3. Kraftleiekontraktene.

3.1. Kontrakt av 29. mai 1970 med Gjøvik Elektrisitetsverk. Ifølge denne kontrakt, som opprinnelig er inngått med tidligere A/S Hunton Bruk og som lå til grunn for selskapets konsesjon av 24. mai 1971, har Gjøvik Elektrisitetsverk forpliktet seg til å levere 5 700 kW.

Kraften stilles til disposisjon i tiden 16. oktober—16. april med 3 600 brukstimer, 16. april—16. mai med 450 timer og i tiden 16. mai—16. oktober med 1 950 timer.

Bedriften må innen 1. oktober hvert år rekvirere det kvantum som trengs for det kommende driftsår som regnes fra 1. januar til 31. desember. Kraften leveres som trefaset vekselstrøm ved statens transformatorstasjon i Gjøvik med en spenning på ca. 10,5 kV.

Kraften måles ved uttaket i Gjøvik Elektrisitetsverks apparatanlegg, hvor elektrisitetsverket bekoster oppsetting av nødvendig kWh-måler med maksimalviser.

For rekvirert kraft betales kr. 87,45 pr. kW/år + 0,88 øre/kWh i tiden 16. mai—15. oktober og 1,76 øre/kWh i tiden 16. oktober—15. mai. Ved regulering av statskraftverkernes priser på primakraft reguleres disse priser tilsvarende.

Gjøvik Elektrisitetsverk har forpliktet seg til å levere kraft til Hunton utover det rekvirerte kvantum hvis det har ledig kraft, eller kan få kjøpt tilsvarende kraft. For slik kraft betales den til enhver tid gjeldende andelspris pr. kWh for levering fra Samkjøringen + 10 pst.

Kontrakten er avsluttet med 1 års gjensidig oppsigelse.

Gjøvik Elektrisitetsverks styre har i møte 9. februar 1972 gjort følgende vedtak:

«Gjøvik Elektrisitetsverks kontrakt om primakraftlevering av 29. mai 1970 med A/S Hunton Bruk, overføres i sin helhet til det nye selskap Norsk Wallboard A/S.»

3.2. Primakraftkontrakt av 16. april 1969 med Vest-Agder Elektrisitetsverk. I henhold til kontrakten, som er inngått med tidligere A/S Norsk Wallboardfabrikk og som lå til grunn for selskapets konsesjon av 17. september 1971, har VAE forpliktet seg til fra 1. mai 1969

til 30. april 1974 å stille til disposisjon for bedriften i Vennesla 4 000 kW med en brukstid på inntil 7 200 timer pr. år, med rett til inntil 500 kW overforbruk med en brukstid på inntil 120 timer pr. år. Selskapet er forpliktet til å betale for fastabonnementet 4 000 kW selv om det i vedkommende år ikke har tatt ut så meget.

Kraften skal leveres ved fabrikkens transformatorstasjon på Vigeland som 3-faset vekselstrøm og med en spenning på ca. 5 kV. Måling av kraften skal foregå samme sted, hvor VAE setter opp nødvendige måleapparater.

For de 4 000 kW skal selskapet betale kr. 194 pr. kW/år. Prisen skal reguleres i forhold til konsumprisindeksen med kr. 2 pr. kW/år for hver 2 poeng konsumprisindeksen avviker fra 140 poeng — utgangspunkt 100 poeng 1959.

Eventuelt overforbruk skal betales med 8 øre/kWh.

3.3. Spillkraftkontrakt av 16. april 1969 med Vest-Agder Elektrisitetsverk. I henhold til den innsendte spillkraftkontrakt, som også var inngått med tidligere A/S Norsk Wallboardfabrikk, skal VAE ha rett til å levere og selskapet ha plikt til å anvende hele året inntil 30 000 kW spillkraft til dampproduksjon i den utstrekning VAE til enhver tid etter egen bedømmelse har spillkraft disponibel og fabrikken kan utnytte kraften. Leveringen skal når som helst kunne reduseres eller avbrytes, men VAE skal så vidt mulig gi selskapet varsel så tidlig at den brensel-fyrte kjelen kan fyres opp og tas i drift uten å avbryte selskapets produksjon.

Kraften skal leveres som 3-faset vekselstrøm med en spenning på ca. 5 kV.

For måling av kraftforbruket oppstiller VAE de nødvendige måleapparater.

For levert spillkraft skal betales en kWh-pris basert på prisen for olje.

I forbindelse med selskapets anskaffelse av elektrokjelen og utførelsen av de bygningsmessige arbeider har VAE ydet et lån på kr. 4 000 000.

For så vidt angår kraftleveringen er kontrakten bindende i 10 år regnet fra 1. januar 1970. Utover dette tidsrom gjelder kontrakten inntil den blir sagt opp av en av partene med 1 års varsel.

I brev av 6. juni 1972 til Norsk Wallboard A/S har VAE meddelt følgende:

«Med henvisning til Deres ovennevnte brev meddeles at vårt styre i møte 28. april, aksepterte Deres anmodning om overføring av Deres nåværende kontrakter på primakraft og spillkraft til det nye firma, hvilket også

er godkjent av vårt representantskap i møte 16. f. m.»

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har vært forelagt følgende som uttaler:

4.1. Gjøvik kommunestyre, som i møte 22. mars 1972 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtok:

«Gjøvik kommunestyre anbefaler at Gjøvik Elektrisitetsverks kontrakt om primakraftlevering av 29. mai 1970 med A/S Hunton Bruk, overføres i sin helhet til det nye selskap Norsk Wallboard A/S.»

4.2. Oppland fylkes elektrisitetsverk, som i påtegnning 11. april 1972 til fylkesmannen i Oppland har meddelt:

«Vi har ikke noe å bemerke til at A/S Hunton Bruks primakraftkontrakt med Gjøvik Elektrisitetsverk overføres til Norsk Wallboard A/S og kan for vår del rå til at konsesjonen meddeles.»

4.3. Fylkesmannen i Oppland, som i brev av 17. april 1972 til NVE har meddelt:

«Saken har vært forelagt Gjøvik kommune til uttalelse, jfr. vedlagte utskrift av sak nr. 48 fra møte i Gjøvik kommunestyre 22. mars 1972.

Saken har videre vært forelagt Oppland fylkes elektrisitetsverk til uttalelse, jfr. påtegnning av 11. april 1972.

Jeg slutter med til Oppland fylkes elektrisitetsverk og har ellers ingen merknader.»

4.4. Vennesla kommunestyre, som i møte 6. april 1972 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtok:

«Vennesla kommunestyre anbefaler at tidligere gitte konsesjoner til A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk overføres til Norsk Wallboard A/S.

4.5. Fylkesmannen i Vest-Agder, som i påtegnning 11. april 1972 til NVE har meddelt:

«Jeg viser til vedtaket i Vennesla kommunestyre den 6. april d.å.

Det er heller ikke fra min side noe å innvende mot at tidligere gitt konsesjon til A/S Norsk Wallboardfabrikk blir overført til Norsk Wallboard A/S.»

4.6. Vest-Agder Elektrisitetsverk, som i brev av 19. januar 1972 har meddelt at det ikke har noe å bemerke til søknaden.

Søknaden har dessuten vært forelagt 4.7. departementets industriavdeling, som i brev til NVE av 19. januar 1972 har meddelt at departementet ikke har

noe å merke til at Norsk Wallboard A/S overtar de kraftleiekonsesjoner som tidligere er gitt A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk, på uendrede vilkår.

5. NVE'S uttalelse.

Søknaden fra det nye selskap Norsk Wallboard A/S gjelder som nevnt overtakelse av de tidligere gitte kraftleiekonsesjoner til A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk.

Konsesjonen til A/S Hunton Bruk av 24. mai 1971 er gitt av NVE i henhold til bemyndigelse av 20. januar 1971. Konsesjonen gjelder leie av inntil 7 000 kW til drift av anlegget i Gjøvik kommune og er gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraftavståelse er sløffet i samsvar med loven. Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. juli 1975.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1971. For 1971 var den kr. 5 524,50.

Konsesjonen til A/S Norsk Wallboardfabrikk er gitt ved kronprinsregentens resolusjon av 17. september 1971 og gjelder leie av henholdsvis inntil 4 000 kW primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og av inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk. Konsesjonen er gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraftavståelse er sløffet i samsvar med praksis.

Konsesjonen er tidsbegrenset til 1. januar 1980.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1971. For 1971 var den kr. 4 124.

NVE har ikke noe å innvende mot at de tidligere kraftleieforhold med A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk overtas av det nye selskap, og vil anbefale at Norsk Wallboard A/S gis ny konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk til drift av anlegget i Gjøvik kommune og henholdsvis inntil 4 000 kW primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og av inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk til drift av anlegget i Vennesla kommune.

Konsesjonen foreslås gitt med samme tidsbegrensning som konsesjonen av 17. september 1971 til A/S Norsk Wallboardfabrikk, nemlig til 1. januar 1980.

For øvrig foreslås konsesjonen gitt på

samme vilkår som de tidligere konsesjoner til A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8\,760 = \text{kW}$. Vilkår om kraftavståelse forutsettes fortsatt sløyfet.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte 15. januar 1973.»

Departementet skal bemerke:

De foreliggende kraftleiekontrakter er inngått mellom A/S Hunton Bruk og Gjøvik Elektrisitetsverk den 29. mai 1970 og mellom A/S Norsk Wallboardfabrikk og Vest-Agder Elektrisitetsverk den 16. april 1969. Kontraktene omfatter leie av 7 000 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk og leie av henholdsvis 4 000 kW primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk.

Kontraktene er de samme som er lagt til grunn for de kraftleiekonsesjoner som i 1971 ble gitt til henholdsvis A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner, tillatelser meddelt i 1971 s. 49 ff. og s. 96 ff. Departementet viser for øvrig også til det som er anført i Hovedstyrets foranstående uttalelse om kontraktene.

Bakgrunnen for søknaden er at A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk har sluttet seg sammen under det nye firmanavnet Norsk Wallboard A/S.

Formålet med sammenslutningen er samarbeide produksjonsteknisk og merkantilt og om produktutvikling for et bedre økonomisk resultat.

Det er opplyst at eiendomsretten er uforandret, idet det er de samme aksjonærer i det nye selskap som det var i de 2 tidligere selskaper.

Industridepartementet vil i likhet med Hovedstyret tilrå at Norsk Wallboard A/S gis konsesjon på leie av inntil 7 000 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk til drift av anlegget i Gjøvik kommune og henholdsvis inntil 4 000 kW primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og av inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk til drift av anlegget i Vennesla kommune.

Konsesjonen forutsettes gitt på nedenstående vilkår som er anbefalt av Hovedstyret:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdene om leie av inntil 7 000 kW fra Gjøvik Elektrisitetsverk og henholdsvis inntil 4 000 kW primakraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger

i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, kapital og aksjonærer.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepplikt m.v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov av 14. desember 1917 nr. 16 kap. IV og kap. V gis Norsk Wallboard A/S tillatelse til å leie inntil 7 000 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk samt inntil 4 000 kW primakraft og inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk for produksjon i Gjøvik og Vennesla kommuner — på vilkår som angitt i Industridepartementets foredrag av 23. februar 1973.

6. Kværner Brug A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Eigersund Elverk.)
Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
26. februar 1973.

Det vises til Deres søknad av 9. mars 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Kværner Brug A/S tillatelse til å leie inntil 3 500 kW fra Eigersund Elverk til drift av selskaps avdeling i Eigersund kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger

over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende multt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

7. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Ytterligere regulering av Yljavassdraget m. v. Planendring.)

Industridepartementets samtykke 27. februar 1973.

Det vises til søknad av 19. august 1972. Departementet gir med dette tillatelse til

følgende planendring i forbindelse med ytterligere regulering av Yljavassdraget i henhold til kongelig resolusjon 27. november 1970:

Innføringen av avløpet fra 2,3 km² nedbørfelt — ca. 2,12 mill. m³ direkte til driftstunnelen for Ylja kraftverk, tillates sløyfet mot at avløpet følger elvefarene ned til pumpestasjonen ca. 1,7 km lenger nede. Derfra vil vannet bli pumpet opp i driftstunnelen.

I anledning planendringen gjøres følgende endring i manøvreringsreglementet, siste avsnitt i post 1 «overføringer», hvor følgende utgår:

«Avløpet fra 2,30 km² av øvre del av Bøånis nedbørfelt overføres til driftstunnelen for Ylja kraftverk. Avløpet fra ytterligere 3,75 km² av tilstøtende felt nedenfor overføres til driftstunnelen ved pumpestasjon ved Jonsgardstøl.»

I stedet skal samme avsnitt i manøvreringsreglementet nå lyde slik:

«Avløpet fra 6,05 km² av Bøånis nedbørfelt overføres til driftstunnelen ved pumpestasjonen ved Jonsgardstøl.»

8. A/S Skogeiernes Impregneringsverk.

(Konsesjon på kraftleie fra Ringerike Kraftverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 1. mars 1973.

Det vises til Deres søknad av 21. desember 1971 på vegne av A/S Skogeiernes Impregneringsverk.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Skogeiernes Impregneringsverk tillatelse til å leie inntil 2 500 kW fra Ringerike Kraftverk til drift av selskapets produksjonsanlegg på Hen og Sokna i Ringerike kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge nevnte kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å etterbetale fra og med året 1970, dog først fra det tidspunkt den maksimale effekt oversteg 1 000 kW.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

9. Nylands Verksted.

(Konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker.)
Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
5. mars 1973.

Det vises til Deres søknad av 6. september 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Nylands Verksted tillatelse til å leie inntil 5 000 kW fra Oslo Lysverker til drift av anleggene i Dokkveien 1, Munkedamsveien 45, Tjuvholmsutstikkeren og i Østre Aker vei 162 i Oslo.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1984.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse,

skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

De tidligere konsesjoner av 19. januar 1965 til Nylands Verksted på leie av 3 500 kW er hermed bortfalt.

10. Gränges Essem Plast A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
5. mars 1973.

Det vises til Deres søknad av 26. juni 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Gränges Essem Plast A/S tillatelse til å leie inntil 2 500 kW fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap til drift av selskapets anlegg i Porsgrunn kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1984.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, herunder formannen, skal til enhver tid være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over

kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidli-

gere innen 1. april hvert år å sende Industri-departementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Konsesjonen avløser konsesjon av 31. januar 1966 gitt til tidligere Porsgrunn Metalverk A/S på leie av inntil 4 800 kW.

11. Akershus Elektrisitetsverk.

(Erverv av fall m. v. i Funnefoss i Glomma.)
Kongelig resolusjon av 9. mars 1973.

Akershus Elektrisitetsverk søker i brev av 10. november 1972 om konsesjon til erverv av fall i Funnefoss i Glomma. Søknaden gjelder rettighetene på høyre side av elven. De tilhører nå Nes kommune, mens rettighetene på venstre side ble ervervet av Akershus Elektrisitetsverk i 1955. Avtale om overdragelse av fallet er inngått mellom kommunen og Elektrisitetsverket.

Søknaden har vært forelagt Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, som i brev av 30. november 1972 har avgitt følgende uttalelse.

Hovedstyret har mottatt følgende brev dateret 10. november 1972 m/vedlegg, jfr. departementets ekspedisjon av 17. november d. å.:

«Funnefoss ligger i Glomma, ca. 5 km ovenfor sammenløpet Vormå/Glomma. Naturlig fallhøyde er ca. 10 m, fordelt over et ca. 600 m langt fossestryk. Vannfallet ligger i sin helhet i Nes kommune.

Vannkraften i Funnefoss har vært delvis utnyttet siden 1850—1870. Omkring 1890 ble den nåværende gamle dam bygget, og den nåværende gamle stasjon ble bygget omkring 1920. Denne stasjon utnyttet et fall på ca. 4,5—5 m og har en ytelse på ca. 700 kW ved en vassføring på ca. 20 m³/s.

Ved kongelig resolusjon av 21. januar 1938 fikk «Funnefoss Tresliperi og elektrisitetsverk, Selskap med begrenset ansvar», konsesjon på fallrettighetene på høyre side av elven med tilhørende oppdemming og den gamle stasjon. I konsesjonen er det forutsatt hjemfall til staten i 1988.

Samtlige rettigheter tilhørende Funnefoss Tresliperi og elektrisitetsverk ble overtatt av Nes kommune i 1966.

I kjøpekontrakt datert 2.—3. november 1972 (vedlegg 1) er fallretten på høyre side samt oppdemmingsretten overdratt til Akershus fylke.

Fallretten på venstre side samt et areal på ca. 10 dekar ble kjøpt av Akershus fylke i 1955.

I september 1972 ble det av Akershus Elektrisitetsverk fremlagt en plan for full utnyttelse av vannkraften i Funnefoss (vedlegg 2). Det er bl. a. forutsatt en samlet installasjon på ca. 40 MW som vil gi en årsproduksjon på ca. 207 GWh. I møte den 2. november 1972 ga Akershus fylkesting sin tilslutning til planen. De forberedende arbeider er nå igangsatt, og hovedarbeidene vil etter planen starte medio januar 1973.

Søknaden gjelder:

1.1. Søknad om ervervskonsesjon.

Det søkes om ervervskonsesjon etter ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 for kjøp av fallretten på høyre side av Funnefoss. (Kfr. vedlagte kontrakt mellom Nes kommune og Akershus fylke.) Samtidig søkes det om at staten frafaller sin hjemfallsrett til fallretten til fordel for Akershus fylke.

For nærmere orientering om utbyggingsplanen m. m. vises til vedlegg 2.

1.2. Søknad om utbyggingstillatelse.

Etter vassdragsloven av 15. mars 1940, § 104—105 søkes det om utbyggingstillatelse for Funnefoss kraftanlegg etter vår plan av september 1972 (vedlegg 2).

Til planen skal her bemerkes:

- Utbyggingen krever ingen ny regulering, idet planen forutsetter at det ovenfor inntaksdammen skal holdes samme relasjon vannstand/vassføring som tidligere (kfr. planen avsnitt 4.5).
- Alle eiendomsretter er enten ervervet på forhånd eller det er inngått avtale om at erverv av rettighetene skal ordnes i minnelighet (jfr. vedlegg 1 samt erklæring fra grunneier, vedlegg 3). Det kreves således ingen ekspropriasjonstillatelse.
- For fløting og fiske er henholdsvis fløtingsforening og fiskerikyndig kontaktet, og tiltak vil bli søkt ordnet ved minnelige avtaler. I tilfelle at slike avtaler ikke kan løses i minnelighet, erklærer søkeren seg med dette villig til å la et forhåndsskjønn avgjøre eventuelle tiltak.
- Ferdsløst utenom det som er nevnt under pkt. c foran har ikke forekommet tidligere.
- Den kraftmengde som innvinnes ved utbyggingen skal i sin helhet anvendes til alminnelig forsyning i fylket.
- Fordelene ved utbygging av Funnefoss kraftanlegg etter plan av september 1972 ansees å være vesentlig større enn de ubetydelige skader og ulemper som utbyggingen medfører.

Avslutning.

Det er av avgjørende betydning for at terminplanen skal holde at byggearbeidene starter senest medio januar 1972. Vi tør derfor be om en snarlig behandling av søknaden.»

Kontrakten av 2.—3. november 1972 mellom Nes kommune og Akershus fylke lyder slik:

«I.

Under gnr. 138, bnr. 1 av skm. 1,49 og gnr. 139 bnr. 2 av skm. 7,00 samt gnr. 140 bnr. 2, 3, 5 og 7 av skm. henholdsvis 2,30, 0,01—1,93 og 0,12 samtlige i Nes, Akershus, overdrar herved Nes kommune til Akershus fylke kommunens vannfall i Funnefoss samt demmingsrettigheter med tilhørende gammel dam og damfeste i Funnefoss.

I elveleiet inn til strandlinjen ved høyeste vannstand under gnr. 139, bnr. 2 (fra foten av fossen til ny dam) har Akershus fylke adgang til å utføre — uten erstatning til kommunen — arbeide med eventuelle terskler og fisketrapp eller andre arbeider, alt i den utstrekning dette skyldes pålegg fra myndighetene. I denne sammenheng har Akershus fylke rett til rimelig adkomst langs elven i byggetiden for slike arbeider.

Fylket overtar driften av den nåværende kraftstasjon samt dennes utstyr og maskiner, idet det bemerkes at kraftstasjonens bygning med grunn tilhører Lai Berg Agenturer A/S som for øvrig har det utvendige vedlikehold av bygningen.

I overdragelsen inngår således kommunens samtlige rettigheter og forpliktelser i Funnefoss som er nødvendig for fylkets fulle utnyttelse av samtlige fallrettigheter i fossen i forbindelse med bygging av ny kraftstasjon hvis beliggenhet med dam og damfester går fram av vedlagte kart (AEV tegn. nr. 2717).

For det tilfelle at utbyggingen fører til skade på eller generende ulemper for eller fra nåværende kloakkutløp knyttet til eksisterende bebyggelse — på den ovennevnte strekning (foten av fossen til ny dam) — skal fylket sørge for å avhjelpe denne skade og ulemper.

II.

Dessuten overdrar kommunen til fylket følgende rettigheter som kommunen har betinget seg overfor Lai Berg Agenturer A/S over gnr. 140 bnr. 40 og 45 av skm. henholdsvis 0,13 og 0,66 i henhold til vedlagte kontrakter av 2. november 1967 og 7. juni 1968 mellom A/S Funnefoss Tresliperi og elektrisitetsverk og Lai Berg A/S samt Lai Berg Agenturer A/S.

Fylket tilskjøtes fri grunn til damfeste som begrenses av bokstavene a — b — c — r på målebrev over gnr. 140, bnr. 45 — Bergfoss II — tinglyst 30. januar 1969.

Kommunen sørger for fri grunn til adkomst på Glommas høyre side over de forannevnte eiendommer for all nødvendig ferdsel i forbindelse med kraftstasjonens, dammens og hele anleggets bygging, drift, tilsyn, vedlikehold og fornyelse.

III.

I tilslutning til damfestet på Glommas høyre side sørger Nes kommune for at det i anleggstiden stilles til fylkets disposisjon nødvendig tomt på ca. 3 dekar på gnr. 140, bnr. 40, idet tomtas beliggenhet og avgrensning samt fylkets forpliktelser til opprydding etter anleggets fullføring blir å fastlegge nærmere i samråd med direktør Lai Berg.

IV.

Fylket overtar kommunens forpliktelser vis a vis fløtningen gjennom Funnefoss og likeså vedlikeholdet av gammel dam. Uten avgift

for kommunen fjerner også fylket maskiner og utstyr i den gamle kraftstasjonen etter dennes nedleggelse.

V.

Kartmateriale, korrespondanse og gamle dokumenter som måtte ha betydning for fylket i forbindelse med Funnefoss, vil bli overlevert av kommunen i den utstrekning dokumentene måtte være i kommunens besittelse.

VI.

Kontrahentene er innforstått med at det ved utbyggingen skal tas rimelig hensyn til natur og miljø og herunder hensiktsmessig plassering av overflødige masser, likesom fylket også bygger fisketrapp. En finner det imidlertid unødvendig å komme nærmere inn på disse spørsmål i kontrakten, jfr. konsesjonsloven.

VII.

Kjøpesummen for de forannevnte rettigheter settes til kr. 400 000 — kronerfirehundretusen 00/100 — som betales så snart som myndighetenes approbasjon av kontrakten og utbyggingen foreligger. Skjøte utstedes samtidig. Nødvendige skylddelinger iverksettes av kommunen og bekostes av fylket.

Samtlige rettigheter overføres frie for panteftelser og andre heftelser som kan ha noen nevneverdig generende innflytelse på utbyggingen og utnyttelsen av vannfallet.

VIII.

Hvis staten — mot formodning — i forbindelse med konsesjonssøknaden ikke frafaller hjemfallsretten til kommunens del av Funnefoss med fallrettigheter og kraftstasjon, skal Akershus fylke stå fritt med hensyn til nærværende kontrakts bindende virkning. Hvis imidlertid fylket ønsker å fastholde kontrakten til tross for at hjemfallsretten opprettholdes, må kommunen underrettes om dette senest 3 måneder etter at fylket er underrettet og at hjemfallsretten skal stå. Forutsatt myndighetenes godkjennelse avgir kommunen bindende erklæring om at den ikke gjør krav på noen del av det nåværende anlegget eller dets verdi.

Videre vil kommunen på samme måte frafalle krav på konsesjonskraft fra det kraftanlegg hvori Funnefossens fall utnyttetes. Jfr. lov av 14. desember 1917 nr. 16 § 2 nr. 17, § 41 og § 23 nr. 5.

IX.

Fylkets tomt i byggetiden og likeså damfestets plassering og utstrekning er inntegnet og skravert på vedlagte kart, AEV tegn. nr. 2718 og 2719, som sammen med forannevnte kontrakter av 2. november 1967 og 7. juli 1968 er deler av hovedkontrakten og blir å tinglyse sammen med denne.»

Av selve utbyggingsplanen — datert 15. september 1972 — siteres:

«1. Tidligere utnyttelse/historikk.

En delvis utnyttelse av vannkraften på høyre side (sett i strømretningen) av Funnefoss ble påbegynt allerede omkring 1850—1870, da det ble drevet møllebruk og sagbruk. Omkring 1875 ble det bygget en etter den tids målestokk større papirfabrikk. Etter at denne

brant i 1877, ble det bygget et tresliperi i 1878. Sliperiet ble senere utvidet i 1887 og ombygget i 1905.

Den nåværende dam på toppen av fossen ble bygget omkring 1890.

Etter at Sør-Odal kommune i 1919 hadde kjøpt bedriften med vannfall, ble den nåværende kraftstasjon bygget for å sikre strøm til sliperiet samt Odalsbygdene.

Denne stasjon utnytter et fall på ca. 4,4 m og gir med to aggregater en total ytelse på ca. 1 000 hk (ca. 750 kVA) ved et vannforbruk på ca. 20 m³/s.

Tresliperiet og kraftstasjonen ble i 1927—37 overtatt av Sør-Odal kommunes brukspanter, som i 1937 opprettet et eget selskap «Funnefoss Tresliperi og Elektrisitetsverk, Selskapet med begrenset ansvar». Dette selskap drev tresliperiet og kraftstasjonen fram til 1966 da Nes kommune overtok alle aksjer i selskapet, og de eiendommer og virksomheter som lå i Nes, bl. a. kraftstasjonen med fallrettigheter på høyre side, samt tresliperiet. Sliperiet ble da nedlagt og bygningene solgt til et privat firma, mens kraftstasjonen fortsatt er i drift.

Den første plan for full utnyttelse av vannkraften i Funnefoss ble utarbeidet av Kinchs vandbygningsskontor omkring 1940.

Etter at Akershus Elektrisitetsverk i 1955 kjøpte fallrettighetene på venstre side ble det av konsulentfirma A. B. Berdal i 1960 utarbeidet en revidert plan for utbygging.

En annen utbyggingsplan ble utarbeidet av Studieselskapet for Norges vannkraft i 1965.

Ved årsskiftet 1971—72 ble planleggings-

arbeidet gjenopptatt og har til nå vært drevet med utstrakt bruk av konsulenter, men med koordinering av de forskjellige arbeider i egen regi.

2. Nåværende utnyttelse/reguleringer.

2.1. Funnefoss gamle kraftstasjon.

Som nevnt under punkt 1 ble den gamle kraftstasjonen bygget for en ytelse på 2×375 kVA ved en vassføring på ca. 20 m³/s. Utgående spenning er ca. 17 kV.

Stasjonens maksimalytelse er i dag ca. 650 kW og årlig produksjonsevne er ca. 5 GWh. Maskineriet er slitt og krever mye vedlikehold. Driften av stasjonen trenger full betjening, dvs. 1 mann på skift.

Økende vedlikeholdsutgifter samt spesielt økte lønnsutgifter har ført til at stasjonen i dag går med underskudd. Nes kommune, som har stått som eier av stasjonen siden 1966, hadde derfor vedtatt å innstille driften 1. juli d.å. I påvente av en endelig avklaring vedrørende full utbygging av Funnefoss, ble imidlertid nedleggelsen utsatt inn- til videre.

Ved overdragelse av fallrettighetene på venstre side fra Nes kommune til Akershus Elektrisitetsverk, vil AEV overta driften av den gamle stasjonen så langt det er hensiktsmessig.

2.2. Nåværende reguleringer ovenfor Funnefoss.

Ovenfor Funnefoss utnyttes i dag følgende reguleringer:

Tabell 2. 2.

Regulering	Reg.høyde m	Magasin Mm ³	Nedbørfelt km ²	Årlig ²⁾ tilløp Mm ³
Aursunden	5,9	215	830	632
Fundin	11,0	64	256	118
Savalen	3,0 ¹⁾	42 ¹⁾	680	300
Storsjøen	3,64	175	2 270	2 530
Osen	6,6	265	1 190	717
Sum		761	—	—

¹⁾ Konsesjon 4,7 m tilsv. 61 Mm³ magasin etter overføring av Gløta.

²⁾ Totalt tilsig inklusivt overført vann og tilsig til ovenforliggende magasiner.

2.3. Fremtidige reguleringsmuligheter i Glomma.

Det arbeides for tiden med planer for flere reguleringer i Glomma. De viktigste av disse er følgende:

— Savalen II — utvidet regulering fra 4,7 m til 13,7 m, tilsvarende 139 Mm³ totalt magasin, og med forutsatt oppumping av vann fra Glomma.

Konsesjonssøknad er under behandling.

— Øvre Glomma (Vangrøftdalen — Rien — Feragen m. fl.) Planer for disse reguleringer blir utarbeidet samtidig med planlegging av en kraftutbygging i Tolga—Os.

— Kynna. Studieselskapet for Norges vannkraft har utarbeidet et forprosjekt for et større kunstig magasin i Kynna, kombinert med oppumping av vann fra Glomma.

Flere av disse prosjekter kan være usikre

på grunn av de store naturinngrep de medfører.

Ved produksjonsberegninger for Funnefoss har en regnet med at det i fremtiden kommer ca. 100 Mm³ nytt magasin i Øvre Glomma samt at den konsederte regulering på 4,7 m for Savalen I utnyttes.

2.4. Tilsvarende utbygginger i Glomma.

2.4.1. Iverksatte utbygginger.

Løpet Kraftverk ovenfor Rena ble bygget av Hamar, Vang og Furnes Kraftselskap i 1968—70. Installasjonen er 25 MW ved en fallhøyde på ca. 17 m og en vannføring på 180 m³/s. Årlig produksjon er ca. 118 GWh. Kraftverket har til nå kostet ca. 44 mill. kroner som tilsvarende en utbyggingspris på 37,3 øre/kWh. Hertil kommer overføringskostnader til Hamar.

Skjefstadfoss kraftverk bygges av Eleverum Elektrisitetsverk og blir satt i drift i oktober 1972. Byggearbeidene startet i november 1970. Kraftverket får en installasjon på ca. 19 MW ved en fallhøyde på ca. 12 m og et vannforbruk på ca. 180 m³/s. Endelig utbyggingskostnad er beregnet til ca. 48 mill. kro-

ner og årlig produksjon på ca. 120 GWh. Utbyggingspris blir da 40 øre/kWh.

2.4.2. Andre utbyggingsmuligheter.

Det arbeides med planer om kraftutbygging i Svartholmfoss og Braskereidfoss, begge med fall ca. 8,5—9,5 m. Utbyggingsprisen her regnes å ligge på linje med Funnefoss.

3. Fallrettigheter/grunnervervelser/konsesjonsforhold.

3.1. Fallrettigheter.

3.1.1. Høgre side.

Fallrettigheten på høgre side eies nå av Nes kommune. På grunn av at denne rettighet er overtatt fra et privat selskap er det her tidsbegrenset konsesjon, med hjemfall i 1988. Til fallretten hører også den nåværende dam over Glomma med rett til oppdemming.

Etter forhandlinger mellom kommunen og AEV våren 1972 vedtok kommunestyret på møte 29. juni 1972 å selge kraftstasjonens maskineri, damanlegg og fallrettigheter til Akershus fylke for kr. 400 000.

Endelig kontrakt vedrørende overdragelsen ventes å være utformet i løpet av september d.å. Hvis kjøpet deretter blir vedtatt i fylkestinget, må det søkes ervervskonsesjon og samtidig søkes om at hjemfallsretten frafalles av staten.

3.1.2. Venstre side.

Fallrettigheten på venstre side samt en eiendom på ca. 11 dekar langs fossen ble kjøpt av Akershus fylke i 1955 for kr. 110 000. Det er ikke hjemfall til staten på denne fallrettigheten.

3.2. Grunnervervelser.

For den nye utbyggingen trenger en på høyre side rett til damfeste for ny dam, vegrett for tilknytning til bygdeveg samt en midlertidig arbeidsplass under byggetiden. Avtaler om dette vil bli ordnet med Nes kommune i forbindelse med kjøp av fallrettigheten på høyre side og inngår i kjøpesummen.

På venstre side eier fylket en stripe langs elven fra foten av fossen til noe ovenfor nåværende damfeste. For den nye utbyggingen trenger en videre grunn for ny bro over jernbanen for veg til stasjon/dam.

Grunnarealer for en eventuell ny fylkesveg vil bli ordnet ved samarbeid mellom Nes kommune/Akershus vegkontor.

Under byggetiden (ca. 3—4 år) må det leies tomt for brakker i nærheten av utbyggingsområdet.

Areal for plassering av steinmasser vil bli nærmere vurdert når en får avklart hvorvidt steinen kan benyttes av kommune og/eller vegvesen. Foreløpig har en gått ut fra at et område på venstre side ved Glomma nedstrøms fossen kan benyttes som tippområde. Området er avmerket på oversiktsplan, bilag 4.2.

3.3. Konsesjonsforhold.

Som nevnt under punkt 3.1.1. må det søkes ervervskonsesjon på fallrettigheten på høgre side. Reguleringskonsesjoner trenges ikke, da en beholder den gamle oppdemmingsrett.

Konsesjon på anlegg og drift av de elektriske installasjoner må søkes på vanlig måte.

4. Planløsning ny utbygging.

4.1. Alternative planløsninger.

Siden planleggingsarbeidet ble gjenopptatt våren 1972 er det undersøkt 3 alternativer:

- Alt. 1. Berdals plan av 1960 med ny dam like nedenfor nåværende dam og ca. 330 m tilløpskanal frem til ny stasjon ved foten av fossen på venstre side av elven.
- Alt. 2. Dam ved foten av fossen i tilknytning til stasjonsplassering etter alt. 1.
- Alt. 3. Damplassering etter alt. 1, men med stasjon delvis nedsprenget i fjell på venstre side av fossen i tilknytning til dammen og med ca. 470 m avløpskanal videre frem til utløpet av fossen.

Utbygging etter alt. 1 ville i selve fossepartiet ikke medføre andre inngrep enn at vannet ble borte det meste av året. Derimot ville tilløpskanalen i sterk grad berøre skogholtef på venstre side av fossen og bli forholdsvis dominerende.

Alternativ 2 ville medføre at hele fossepartiet ble neddemmet. I tillegg ville 6—8 bygninger på høgre side av fossen måtte fjernes, og en ville få vann i kjelleretasjen på den gamle sliperibygningen.

Alternativ 3 ville medføre forholdsvis små synlige naturinngrep. Stasjon og dam ville bli liggende lavt i terrenget, og avløpskanalen kunne legges i overgangen eleveleie/skogholt på venstre siden av fossen. Under flom (store deler av mai—juni—juli) ville fossen få tilnærmet samme utseende som tidligere.

4.2. Valg av utbyggingsalternativ.

Sammenlignbare kostnadsoverslag for de tre alternativer viste at alt. 2 og 3 var tilnærmet likeverdige, mens alt. 1 var ca. 6—6,5 mill. kroner dyrere.

Når en tok hensyn til økte erstatninger samt ønsket minst mulig naturinngrep pekte alternativ 3 seg ut som det markert beste. Siden mai d.å. har derfor planleggingsarbeidet vært konsentrert om dette alternativ.»

Videre sies i planen at det velges 2 rørturbiner med samlet ytelse på ca. 40 MW ($2 \times 220 \text{ m}^3/\text{sek.}$). Det er da oppnådd omtrent balanse mellom marginal installasjonskostnad — i intervallet 36 — 40 MW — og kapitalisert produksjonsgevinst.

Av planen siteres videre:

«4.5. Vurdering av oppdemningshøyde.

I de tidligere planer for utbygging av Funnefoss var det regnet med en ny oppdemming til ca. K 130,95 (høydegrunnlag NGO 1954). Dette ville tilsvare en heving av nåværende normale vannstand på ca. 75—80 cm.

På grunn av lite fall i Glomma mellom Funnefoss og Svartholmfoss ved Kongsvinger ville en ny oppdemming på ca. 75 cm få innvirkning på vannstanden helt opp til undervannet ved Svartholmfossen. Vannstanden ved Storsjøen i Odal ville også bli påvirket av en slik oppdemming.

Ved årsskiftet 1971—72 ble en kjent med at Hedmark Kraftverk arbeidet med planer for utbygging av Svartholmfossen. Etter dette var det lite trolig at AEV ville få til-

latelse til å foreta en oppdemming ved Funnefoss som innvirket på vannstanden ved Svartholmfossen. Grovt vurdert etter vassdragsnivellemetet ville dette redusere våre oppdemningsmuligheter ca. 35–40 cm.

Planer om en ny oppdemming ved Funnefoss ble også møtt med sterk motstand fra jordbrukshold i distriktene ovenfor. For å undersøke virkningene av økt vannstand og grunnvannstandsforhold generelt ble det i 1969 startet et forskningsprosjekt i Landbrukskøleskolens regi. AEV dekker 25 pst. av kostnadene ved dette prosjekt, eller ca. 15 000 pr. år i 5 år. De øvrige kostnader dekkes av konsesjonsavgiftsfondet og forskningsmidler.

Etter å ha vurdert produksjonsverdien av ca. 35–40 cm økt oppdemming samt forventede utgifter til skjønn og erstatninger fant en det ikke riktig å foreta noen oppdemming utover den nåværende. Vår utbyggingsplan er utformet etter dette, idet en må forutsette at kraftverk og luker blir manøvrert slik at en holder samme relasjon vannstand/vassføring som en har rett til ifølge den tidligere foretatte oppdemming.

For å skaffe grunnlag for manøvreringsreglement ble det sommeren 1972 utført vannstand- og vassføringsmålinger ovenfor Funnefoss. Vassføringen er målt ved Sæterstøa fra ca. 130 til ca. 1 100 m³/s., og samtidig er vannstanden målt ved Sæterstøa og på noen punkter like ovenfor nåværende dam. Ut fra de foretatte vannstands- og vassføringsmålinger er vassføringskurven inntegnet på bilag 4.3.

Da det i sommer ikke har vært mulig å måle vassføringen over ca. 1 100 m³/s., er kurvens forløp opptil 3 800 m³/s. målt ved modellforsk.

4.6. Offentlig broforbindelse i tilknytning til dam.

Etter at hovedtrekkene av utbyggingsplanen var klarlagt, fant man at det var gode muligheter for å etablere en offentlig broforbindelse over Glomma i tilknytning til damanlegget. Nes kommune og fylkets vegkontor ble orientert om dette. Vår byggetekniske konsulent har i forståelse med vegkontoret kostnadsregnet et alternativ med offentlig bro. Overslaget viste at det ville bli en rimelig broforbindelse, og det ble deretter avtalt at vegkontoret arbeider videre med prosjektet.

Merkostnaden ved en eventuell fylkesvegforbindelse forutsettes dekket over vegbudsjettet.

4.7. Modellforsk.

For å klarlegge strømningsforhold ved dam og inntak samt for kontroll av lukekapasiteter og utforming av arrangement for tømmerfløting er det bygget modell i målestokk 1/50 ved Vassdrags- og havnelaboratoriet i Trondheim. Forsøkene er ennå ikke avsluttet, men en har allerede fått klarlagt hovedtrekkene. Disse viser at den valgte flomavledning blir tilstrekkelig og at en får akseptable forhold for inntak og tømmerfløting. Forsøkene vil fortsette, og det kan senere bli nødvendig å foreta mindre justeringer for å få optimale resultat.

Produksjonsberegningene grunner seg på normalt overvann på kote 130,2 og normalt

undervann på kote 119,7 $\pm$ brutto fallhøyde 10,5 m (netto 10,25 m). Årlig naturlig tilsig til Funnefoss for perioden 1920–50 oppgis til 10 123 mill. m³, hvorav 32,5 pst. refererer seg til vinterperioden 1. oktober–30. april. Normal energiekvivalent oppgis til 0,0253 kWh/m³.

For produksjonsberegningene er benyttet NVE's serie-parallell simuleringsmodell hvor samtlige kraftverker og reguleringer i Sør-Norge er representert i samkjøring.

Sum midlere årsproduksjon angis til 206,8 GWh fordelt med 93,3 GWh i vinterperioden og 113,5 GWh i sommerperioden. Det regnes med at 18,8 GWh av dette er tilfeldig kraft. Samlede kostnader er høsten 1972 beregnet til 88,2 mill. kroner tilsvarende 42,6 øre/kWh. I summen er medregnet kostnad for lokal transformatorstasjon samt ombygging av linjen til Arnes.

Videre siteres fra planen:

«5.1.8. Vassføringsforhold i fossen etter full utbygging.

Ut fra de utførte simuleringer for produksjonsberegning har en i bilag 5.1.8. a grafisk vist midlere ukevassføringen ved Funnefoss for perioden 1920–1950. I bilag 5.1.8. b har en tilsvarende vist varighetskurver for vinter, sommer og året. En finner av varighetskurven at det gjennomsnittlig vil bli overløp på dammen i ca. 21 pst. av året, dvs. ca. 73 døgn, fordelt med ca. 64 døgn i sommerperioden 1. mai–30. september og ca. 9 døgn i vinterperioden.

Overløpet om sommeren kommer i alt vesentlig i perioden fra begynnelsen av mai til slutten av juli, mens overløpet i vinterperioden skyldes tilfeldige høstflommer.

5.2. Damanlegget.

5.2.1. Dimensjonering.

Hydrologisk avdeling ved Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har oppgitt maksimal dimensjonerende flom til 3 800 m³/s. Største observerte flom til nå har vært 2 740 m³/s. i 1934. Vannstand ved Funnefoss var da k 132,63 (NGO-1954) ved overvann og k 123,31 ved undervann.

For å bestemme vannstand ved dimensjonerende flom er det målt vassføringskurve på modell med nåværende dam- og terrengforhold. Kurven er vist på bilag 5.2.1. En får vannstand ca. k 133,5 med vassføring 3 800 m³/s., og damanlegget og luker er dimensjonert slik at maksimalflommen kan avledes ved denne vannstand. Ved lavere vassføringer blir det overkapasitet på luker.»

Det vil bli plassert fløtningsluker i selve dammen, og fra lukene vil tømmeret bli ført i renne/kanal forbi stasjonsbygningen og ned i avløpskanalen. Det drives fortsatt modellforsøk for å fastlegge det detaljerte fløtningsarrangement.

Utredningen fortsetter slik:

«5.4. Tilløps- og avløpsområdet. Bygnings-teknisk.

Tilløpskanalen vil totalt bli ca. 180 m lang. De første 90 m sprenges ned til k. 126 i en bredde av ca. 75–90 m. Videre sprenges kanalen med helling varierende fra ca. 1:12 til ca. 1:2,5 ned til bunn av stasjon på k. 195,3. Totale sprengningsmasser i tilløpskanalen er beregnet til ca. 55 000 f. m³ (fast masse).

Avløpskanalen vil totalt bli 470 m lang. Fra stasjonen og utover vil kanalen ligge med bunn på k. 108,7 og med bunnbredde 20 m. De siste ca. 170 m fra utløpet ligger bunnen med helling oppover mot k. 115,0 samtidig som bredden utvides til ca. 50 m ved utløpet. Sprengningsmasser i avløpskanalen er beregnet til ca. 160 000 f. m³.

For å hindre at flomvann går ned i avløpskanalen må elveleiet bygges en permanent fangdam/ledemur av betong. Muren vil bli ca. 350 m lang og få en høyde på 1–2 m.

5.5. Kraftlinjer.

Bortsett fra lokaluttaket vil kraften bli transformert opp til 66 kV og ført inn på fylkets overføringsnett. Linjestrekningen Funnefoss—Årnes, ca. 6,5 km, må bygges om til 3 x FeAl nr. 95.

På grunn av kraftstasjonens lave beliggenhet kan linjeuttak ikke benyttes. Kraften føres ut i kabel og går over i vanlig linjestrekk ved jernbanebroen.

5.6. Utbyggingsområdet for øvrig.

5.6.1. Veger.

5.6.1.1. Ny bro over jernbanen.

For adkomst til kraftstasjonen og utbyggingsområdet for øvrig på venstre side må det bygges ny bro over jernbanen. Den nye broen vil krysse jernbanen ca. 45 m ovenfor eksisterende gammel bro. Broen blir 52 m lang, med 3 spenn à 12 m samt 2 spenn à 8 m. Broen blir dimensjonert etter lastklasse I, akseltrykk 13 tonn. For å få kort montasjetid over jernbanen blir brodekket utført av prefabrikerte betongbjelker.

Broen er planlagt med kjørebredde 6,5 m, som tilfredsstiller vegvesenets krav til fylkesvegstandard. Hvis alternativet med fylkesveg faller bort, blir kjørebredden redusert til 3,5 m.

Arrangement for ny bro over jernbanen er vist på bilag 5.6.1.

5.6.1. Ny fylkesveg.

Som nevnt under punkt 4.6. har en etter samråd med Akershus vegkontor planlagt veg- og broforbindelse med sikte på ny fylkesveg over Glomma. Kostnadsoverslaget viser at merkostnaden ved utvidelse/forlengelse av broer og veger blir ca. 1,5 mill. kroner som er forutsatt dekket over vegbudsjettet. Det er tatt forbehold om endring av dette beløp etter at anbud er innhentet. Fylkesvegen er planlagt etter lastklasse I, aksjeltrykk 13 tonn, og med en minste kjørebredde 5,25 m over dammen, og for øvrige veger ca. 6 m. Kurveradier og stigningsforhold tilfredsstiller kravene til vanlig fylkesvegstandard.

5.6.1.3. Veger for øvrig.

Veg fra jernbanebro til stasjon vil stort sett gå utenfor fylkesvegen. Vegen blir ca. 130 m lang og med maks. fall mot stasjonen

ca. 1:10. Innkjøring til stasjon blir på k. 120,0 dvs. ca. 7–8 m under nåværende terreng.

I anleggstiden må det legges veg langs venstre side av kanalen frem til tippområdet nedstrøms fossen. En forutsetter at vegen skal berøre skogholtet minst mulig og den vil bli ryddet og tilplantet etter anleggstiden.

For oversikt over permanente veger og anleggsveger vises til oversiktstegning, bilag 4.2.

5.6.2. Geologi/sprengningsmasser/tipp.

Ifølge de geologiske undersøkelser ligger Funnefossen i det sørøstnorske grunnfjellsområdet, og fossen dannes av en oppstikkende fjellterskel. Bergarten er stripet gneisgranitt, og er regnet for å være av god kvalitet. Noen mindre svakhetssoner er observert i stasjonsområdet, men disse har en gunstig retning i forhold til kanal- og stasjonsplassering, og ventes ikke å gi særlige problemer.

Totalt sett skal det sprenges ut ca. 270 000 f. m³. Bergarten egner seg godt for knusing til pukk, og massene bør derfor kunne utnyttes. Inntil dette er nærmere avklart, har en imidlertid forutsatt at de masser som ikke blir direkte benyttet til oppfylling i utbyggingsområdet skal plasseres i tipp delvis under vann nedstrøms fossen på venstre side.

5.6.3. Riggområder.

Riggområder for selve anleggsdriften vil bli plassert i elveleiet ved siden av nedkjøring til krafstasjon samt på et mindre areal på høyre side av elven. Utenom selve anleggsområdet trenger en tomt for anleggsbrakker, og en har foreløpig planlagt disse plassert i nærheten av ny jernbanebro på høyre side av vegen Husmo—Sandåker.

5.6.4. Landskapsmessig utforming.

Under planleggingen har det vært engasjert landskapsarkitekter for vurdering av den landskapsmessige utforming. Arkitektens forslag til tiltak er gjengitt i bilag 5.6.4.a. Tegninger henvist til i forslaget er vist i bilag 5.6.4.—b—f. En vil under utbyggingen spesielt forsøke å redusere virkningen av tørrlagt foss ved hjelp av mindre terskler som kan utføres innenfor en rimelig kostnadsramme. Da det ennå ikke har vært mulig å ta opp detaljert kart av elveløpet (hovedløpet) må nærmere vurdering av eventuelle terskler utstå til elveløpet er tørrlagt, dvs. når kraftstasjonen kommer i drift.

5.6.5. Fisketrapp.

Av fiskerikonsulenten for Østlandet er en orientert om at en ved utbygging må regne med pålegg om bygging av fisketrapp. Planlegging av en slik trapp vil bli foretatt i forbindelse med planlegging av eventuelle terskler i elveløpet og i samarbeid med fiskerisakkyndig.»

Om økonomi på kort og lang sikt bemerkes bl. a. i utredningen:

«Ved en bedriftsøkonomisk vurdering for AEV er det mest relevant å benytte en kalkulasjonsrente lik lånerenten. Summerer en opp merutgiftene de 11 første driftsår omreg-

net til nåverdi med 7 pst. kalkulasjonsrente, gir dette 22,8 mill. kroner pluss egenfinansieringen på 10 mill. kroner. Tilsvarende blir overskuddet de påfølgende 29 år 39,2 mill. kroner, hvilket gir et kapitalisert overskudd bedriftsøkonomisk på 6,4 mill. kroner.

Dette innebærer at investeringen på 90 mill. kroner har en kapitalisert verdi på $90 + 6,4 = 96,4$ mill. kroner.

Forutsetningen om 1 pst. verdistigning på kraften pr. år er et meget forsiktig anslag for de nærmeste årene. Beregninger med 2 pst. stigning gir tilsvarende en kapitalisert verdi på 112,6 mill. kroner. Det er rimelig å anta at den virkelige verdi vil ligge et sted mellom disse to beregninger. Prosjektet står således godt bedriftsøkonomisk sett. Når prosjektet skal vurderes nasjonaløkonomisk, må en legge andre kriterier til grunn.

Elektrisitetsdirektoratet foretar slike vurderinger ut fra beregninger av et optimalt sammensatt produksjonsapparat for landet. Ved å anvende foreliggende beregninger fra Elekrisitetsdirektoratet har vi funnet at prosjektet også nasjonaløkonomisk er fullt ut forsvarlig.»

Det ligger også ved en beskrivelse av tiltak som planlegges utført av estetiske hensyn utarbeidet av landskapsarkitektene Egil Gabrielsen og Kjellhaug Eik. Det pekes der bl.a. på at det fra juli til april også med nåværende utbygging av Funnefoss er store arealer med tørrlagte svaberg langs elven nedenfor fossen.

Hovedstyret vil bemerke:

Den foreliggende sak gjelder søknad fra Akershus Elektrisitetsverk om konsesjon på erverv av høyre side av Funnefoss i Glomma i det omfang fallrettighetene er ervervet i henhold til kontrakt med Nes kommune av 2. og 3. november 1972. Det følger med søknaden utbyggingsplan av 15. september 1972 for hele fallet der det bl.a. fremgår at det regnes med en brutto fallhøyde på 10,5 m mellom normalt overvann på kote 130,2 og normalt undervann på kote 119,7. Venstre sides fall ble ervervet av Akershus Elektrisitetsverk i 1955 og kjøpet var ikke beheftet med konsesjonsplikt.

Dessuten søkes det om tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 104 og 105 til å gjennomføre nevnte utbyggingsplan. Dette gjelder da tillatelse av hensyn til almene interesser tilknyttet fiske, ferdsel, fløting og jordbruk.

Den tekniske utbyggingsplan er sitert i utdrag i det foregående. En nevner her bare hovedtrekkene. Søkeren har foretatt en beregning av produksjonen i NVE's serieparallell simuleringsmodell hvor samtlige kraftverker og reguleringer i Syd-Norge er representert i samkjøring. Det regnes med eksisterende magasiner i Glomma på tilsammen 761 mill. m³ + 100 mill. m³ nye maga-

siner i fremtiden. Produksjonen angis i et midlere år å bli 206,8 GWh hvorav 93,3 GWh er vinterkraft. Det er valgt en installasjon på 2 stk. rørturbiner dimensjonert for en vassføring på 2×220 m³/sek. og en maksimal ytelse på $2 \times 19,5 = 39$ MW. Det samlede kostnadsoverslag basert på prisnivå høsten 1972 lyder på 88,2 mill. kroner tilsvarende 42,6 øre/kWh. Kraftstasjonen bygges i forbindelse med dammen på venstre side, og driftsvannet ledes tilbake til elva ved en ca. 470 m lang avløpskanal. Det har vært undersøkt flere andre alternative utnyttelsesmåter. Den valgte utbygging er bl.a. fremholdt å ville medføre mindre beslag av — og skade ellers på — bestående bebyggelse for å gjennomføre anleggsarbeidene sammenlignet med de andre alternativer, samtidig som naturinngrepet blir minst mulig.

De nødvendige grunnarealer for selve utbyggingen erverves i minnelighet.

Selve oppdemmingen har vært gjort til gjenstand for inngående vurderinger. I disse inngikk et alternativ med en oppdemming til kote 130,95 (oppdemming på ca. 75 cm utover det som foretas i dag). Dette ville imidlertid berøre Hedmark kraftverks planer om utbygging av Svartholmfoss ved Kongsvinger. For å unngå dette måtte oppdemmingshøyden reduseres med ca. 35—40 cm. Dette ville imidlertid også medføre betydelig motstand fra jordbrukshold og skadene har vært nærmere undersøkt siden 1969 ved et forskningsprosjekt ved Landbrukshøgskolen. Resultatet er blitt at forventet økt produksjonsverdi ikke kunne antas å stå i forhold til skadene slik at Akershus Elektrisitetsverk ble stående ved å ikke endre den nåværende oppdemmingshøyde. Relasjonen vannstand/vassføring er fastlagt ved direkte målinger opp til 1100 m³/sek. I området videre opp til 3800 m³/sek., som NVE angir som dimensjonerende flom, er vassføringskurven målt ved modellforsøk. Største observerte flom er 2740 m³/sek. Lukekapasiteten er tilstrekkelig til å avlede 3800 m³/sek. uten å forhøye vannstanden, og lukemanøvreringen forutsettes da å skje slik at nåværende vannstander ikke overskrides.

Det samarbeides med fylkets vegkontor om bruforbindelse over Glomma i forbindelse med dammen, og planen omfatter slik bruforbindelse.

Akershus fylke har i lengre tid arbeidet med utbyggingsplaner for Funnefoss og spørsmålet om overtagelse av Nes kommunes fallrettigheter har for så vidt vært gjort til gjenstand for vurdering i NVE tidligere. En skal oppsummere kort hovedpunktene i utviklingen.

Sør-Odal kommune kjøpte i 1918 høyre side av Funnefoss med tresliperi i Nes. Kommunen bygget ut en kraftstasjon på 700 kW i fossen og et ledningsnett for å skaffe bygda elektrisk lys og kraft. Da kommunen kom i økonomiske vanskeligheter ble Funnefossanlegget og ledningsnettet tatt til brukelighet av panthaverne, og disse dannet senere et interessentskap — Funnefoss Tresliperi og Elektrisitetsverk — som ved kongelig resolusjon 21. januar 1938 fikk konsesjon på erverv av fallrettighetene m. v. på nærmere angitte vilkår. Konsesjonen er bl. a. gitt tidsbegrenset slik at hjemfallsrett til staten inntreffer 21. januar 1988.

Sør-Odal kommune søkte den 26. juni 1961 om tillatelse til ekspropriasjon av Funnefoss Tresliperi og Elektrisitetsverks fallrettigheter, kraftverksanlegg, høg- og lavspent linjnett og bygninger og innretninger som hørte inn under kraftverksdriften. Søknaden ble ikke realitetsbehandlet da en minnelig ordning kom i stand i 1966. Nes kommune ble etter den ordning sittende med selve fallrettighetene, og Hovedstyret uttalte i brev til Departementet av 16. februar 1966 at en ikke hadde noe å bemerke til de avtaler og overenskomster som var inngått. I forbindelse med behandling av lånesøknader vedrørende det endelige oppgjør i henhold til den overenskomst som var kommet i stand, var det antatt at Akershus fylke ville overta fallrettighetene, og NVE anså det som den mest hensiktsmessige ordning. På forespørsel fra Akershus Elektrisitetsverk svarte NVE den 9. mars 1965 at det ville være sannsynlig at Hovedstyret ville kunne tilrå at vilkåret om hjemfallsretten ble frafalt dersom fylket kom fram til en avtale om kjøp av høyre side av fossen.

Avtalen er nå kommet i stand. Da uthygingen i sin helhet ligger i Nes kommune og da kommunen i kontrakten også har erklært at den ikke gjør krav på noen del av det nåværende anlegget eller dets verdi slik den kunne ha gjort ved inntrådt hjemfallsrett, finner Hovedstyret at saken kan behandles uten at den forelegges distriktet. Dette er for øvrig heller ikke noe absolutt krav i loven, jfr. § 24.

Når det gjelder prosjektets berettigelse ut fra samfunns-økonomiske nytteverdbetraktninger over hva tilsvarende kraftdekning fra et varmekraftverk ville koste, har Hovedstyret latt gjennomføre beregninger for dette. Disse viser at nytteverdien, under de gunstigst valgte forutsetninger, blir omtrent i balanse med kostnaden. Det kan regnes med et overskudd for Funnefossprosjektet på vel 4 mill. kroner. Med ugunstige forutsetninger blir

det et kapitalisert tap på ca. 6 mill. kroner. Med forutsetninger menes da varmepris på 10, henholdsvis kr. 15//Gcal effekt nytte 400 henholdsvis kr. 600 pr. kW på grunn av beliggenheten, samt av samme grunn en godskriving for prosjektet på kr. 0,03 pr. kW i innsparte overføringskostnader. Videre regnes med en årlig prisstigning på varmekraft på ca. 12 pst. i tiden desember 1970 til januar 1971. Anlegget er ikke blitt kreditert for noen nytte av bruprosjektet. En viser for øvrig til vedlagte avtrykk av Elektrisitetsdirektoratets rapport av 23. november 1972.

Hovedstyret viser for sin del til at prosjektet medfører meget små skadevirkninger. Etter det som er framlagt synes det ikke å være noe å oppnå ved f. eks. å utsette saken for å få undersøkt om en øket oppdemming kan gi ytterligere nytteverdi. De undersøkelser som er omtalt, viser klart vanskeligheter i denne forbindelse. Prosjektet kan dessuten gjennomføres raskt.

Etter Hovedstyrets syn bør en i avveinngen her mellom skader og ulemper og nytteverdi legge de gunstigste forutsetninger til grunn, og en vil anbefale planen godkjent, og ervervskonsesjon gitt på de vilkår som er oppstillet i vedlagte utkast.

Når det gjelder forholdet til vassdragsloven, viser Hovedstyret til at det ennå arbeides med modellforsøk for å finne den detaljerte løsning for fløtingen. Det er videre etablert kontakt med fiskerikonsulenten for det Østfjellske som har fremholdt at det må påregnes bygget fisketrapp og søkeren innretter seg etter det. Hovedstyret viser dessuten til at søkeren om nødvendig vil avholde forhåndsskjønn, jfr. vassdragslovens § 112.

Etter dette kan Hovedstyret ikke se at det er nødvendig å ta opp spørsmålet om tillatelse etter vassdragsloven.

Om ervervsbetingelsene bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Akershus fylke kan få konsesjon på ubegrenset tid etter ervervsloven. Under henvisning til det som er anført ovenfor om dette anbefaler Hovedstyret at denne konsesjon gis uten tidsbegrensning, men som vanlig med adgang til å ta vilkårene opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

Årlige avgifter, post 2.

Regulert vassføring i et medianår er etter et foreløpig anslag beregnet til ca. 135 m³/sek. ved Funnefoss. Dette tilsvarer da ca. 18 800 nat.-hk i det 10,5 høye fall som det nå er aktuelt å bygge ut. Ervervet omfatter ca. 9 400 nat.-hk.

Hovedstyret er blitt stående ved å foreslå

en avgiftssats på kr. 2 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 1,00 pr. nat.-hk til staten.

For øvrig er de vanlige vilkår tatt med som approbasjon av utbyggingsplaner, post 8, kraftavgivelse, post 11 m. v.

En nevner imidlertid spesielt naturvernvilåret, post 12. Den framlagte plan viser at det i 21 pst. av året o: i ca. 73 døgn vil gå vann over dammen. Av de 73 døgn faller 64 i sommerperioden 1. mai til 30. september. Dette vil ha en meget gunstig virkning estetisk sett. Søkeren er imidlertid inne på at det til tross for dette kan være behov for terskelbygging i elvefare. Hovedstyret forutsetter at departementet kan treffe bestemmelser om slik terskelbygging i medhold av denne post og har gitt den en tilføyelse spesielt om dette.

Planen omfatter for øvrig en egen utredning om tiltak av landskapsarkitektonisk art som Hovedstyrets kontrollorganer kan komme nærmere tilbake til under anleggsperioden.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 29. november 1972.»

Hovedstyrets forslag til vilkår for tillatelse til Akershus Elektrisitetsverk til erverv av fall i Funnefoss i Glomma er sålydende:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra konsesjonens datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og for øvrig § 2, post 17, annet ledd, som gis tilsvarende anvendelse.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som det konsederte vannfall etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 2 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år, regnet fra konsesjonens datum, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 13, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum, og vannbyggingsarbeidene må fullføres og anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noen sinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag, hvori vedkommende frister oversettes.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillinger — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tilagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklu-

sive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes, å forelegge NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende utbyggingen slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av NVE. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt

erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten medmindre departementet treffer annen bestemmelse.

10.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra konsesjonens datum.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttak av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den bruks-

tid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelege eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plasseringen av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet og eventuelt anlegge terskler i det tørrlagte elvefar. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig

planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

13.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår:

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11 eller 13, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26, annet ledd.

14.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende, jfr. ervervslovens § 2.

Departementet skal bemerke:

Akershus Elektrisitetsverk søker i brev av 10. november 1972 om erverv av fall i Funnefoss i Glomma, ca. 5 km ovenfor samløpet med Vorma. Det søkes også om tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105. Ervervet gjelder høyre side av Funnefoss. Disse rettighetene tilhører nå Nes kommune etter at de ble overtatt fra Funnefoss tresliperi og elektrisitetsverk i 1966. Rettighetene på venstre side ble overtatt av Akershus Elektrisitetsverk i 1955.

Det foreligger kontrakt av 3. november 1972 mellom Nes kommune og Akershus fylke om overtagelse av fallrettighetene og demningsrettighetene. I overdragelsen inngår samtlige rettigheter og forpliktelser som er nødvendig for full utnyttelse av samtlige fallrettigheter i fossen, jfr. avtalens pkt. I, 4. ledd.

Fra tidligere er det utnyttet et fall på 4,5–5 m i Funnefoss. Dammen ble bygget omkring 1890 og den nåværende stasjon omkring 1920. Anleggene hjemfaller til staten den 21. januar 1988. Produksjonen var på ca. 5 GWh pr. år, men stasjonen er nylig nedlagt.

Den foreliggende utbyggingsplan omfatter ikke regulering av vannføringen. Det er således ikke meningen å øke oppdemningen utover den nåværende, selvom det må bygges ny dam.

Søknaden omfatter også bygging av ny kraftstasjon med avløpskanal. Det utnyttede fall økes til ca. 10,5 m ved lavere plassering av kraftstasjonen. Installasjonen blir på

39 MW og den årlige produksjon på ca. 207 GWh. Av dette er 93,3 GWh vinterkraft. (Det er her regnet med eksisterende magasiner i Glomma på tilsammen 761 mill. m³ + 100 mill. m³ nye magasiner i fremtiden.) Den kraftmengde som utvinnes skal i sin helhet anvendes til alminnelig forsyning i distriktet.

De totale kostnader er beregnet til ca. 88 mill. kroner, som gir en utbyggingspris på 42,6 øre/kWh. Lånebehovet er på 80 mill. kroner, som forutsettes i det vesentlige dekket ved innenlandske obligasjonslån.

Regulert vassføring i et median år er etter et foreløpig anslag beregnet til ca. 135 m³/sek. ved Funnefoss. Dette tilsvarer 18 800 nat.-hk i det 10,5 m høye fallet som det er aktuelt å bygge ut. Ervervet omfatter som nevnt bare den ene siden, altså 9 400 nat.-hk.

Kraftstasjonen skal bygges i forbindelse med dammen på venstre side. Driftsvannet ledes tilbake til elva ved en ca. 470 m lang avløpskanal. Dette fører til mindre beslag på omliggende områder enn de alternative utnyttelsesmåter som har vært undersøkt.

Mulighetene for å øke oppdemningshøyden med 35–40 cm er vurdert. Dette ble møtt med sterk motstand fra jordbrukshold. Etter en vurdering av produksjonsverdien av økt oppdemning har søkeren funnet å ville beholde den nåværende oppdemningen. Det er forutsetningen at kraftverk og luker blir manøvrert slik at det til enhver tid holdes samme relasjon vannstand/vassføring ovenfor dammen som tidligere.

Landskapsarkitekter har vært engasjert under planleggingen for vurdering av den landskapsmessige utforming. Det er forutsatt at nødvendige anleggsveier o.l. skal tilplantes etter fullført anleggsarbeid.

Virkningen av tørrlagt foss kan reduseres ved terskelbygging, jfr. vilkårenes post 12. Utbygging etter planen vil føre til at det går vann over dammen i 73 døgn pr. år. Av disse faller 64 i perioden 1. mai til 30. september.

Hovedstyret anfører at utbygging etter den foreliggende plan medfører forholdsvis små synlige naturinngrep. Departementet er enig i dette. Planen har vært forelagt Akershus fylkesfriluftsnemnd, Østlandske Naturvernforening og Miljøverndepartementet, som ikke har hatt merknader til at søknaden blir innvilget. Miljøverndepartementet har forutsatt at det i konsesjonen settes generelle vilkår som gir anledning til å pålegge konsesjonæren konkrete tiltak for å avbøte eventuelle skadevirkninger på fiske. Dette departement viser til det som nedenfor er sagt om even-

tuell tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105 dersom en minnelig ordning ikke oppnås med hensyn til fløting og fiske. En antar derfor at det ikke er nødvendig med et slikt generelt vilkår.

Det er en forutsetning at fisketrapp bygges i samarbeid med fiskerisakkyndige. Videre er det planlagt tømmerrenne forbi kraftstasjonen. Både fløtnings- og fiskerisakkyndige er allerede kontaktet av utbyggeren.

Da utbyggingen i sin helhet ligger i Nes kommune og da kommunen i kontrakten har erklært at den ikke gjør krav på noen del av det nåværende anlegget eller dets verdi, er saken behandlet uten å ha vært forelagt distriktet.

Søknaden gjelder som nevnt også tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105. Hovedstyret antar at slik tillatelse ikke er nødvendig, og viser til at fisketrapp og tømmerrenne som planlagt, vil løse eventuelle problemer for fiske og fløting. Departementet er enig i dette, men forutsetter at spørsmålet om tillatelse etter disse bestemmelser tas opp dersom dette skulle vise seg nødvendig. De nødvendige grunnarealer for utbyggingen erverves i minnelighet.

Departementet antar at betingelsene for å meddele konsesjon etter lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. av 14. desember 1917, er til stede, og vil tilrå at slik konsesjon blir gitt.

Om de foreslåtte konsesjonsbetingelsene bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Konsesjonen anbefales gitt uten tidsbegrensning, med adgang til å revidere vilkårene etter 50 år.

Årlige avgifter, post 2.

Avgiftsatsen er av Hovedstyret foreslått til kr. 2 pr. nat.-hk til kommunene og kr. 1 pr. nat.-hk til staten. Departementet slutter seg til dette.

For øvrig er konsesjonen gitt på vanlige vilkår, bl.a. om godkjennelse av utbyggingsplanene, post 8, og kraftavgivelse, post 11 m.v.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov av 14. desember 1917 nr. 16 gis Akershus Elektrisitetsverk tillatelse til erverv av fallrettigheter i Funnefoss i Glomma, i samsvar med Industridepartementets foredrag av 9. mars 1973 og på de vilkår og forutsetninger som er inntatt i nevnte foredrag.

A/S Gausdal Elektrisitetsverk.

(Tillatelse til erverv og regulering av Roppa-vassdraget og Rauavassdraget. Tillatelse for Gausdal kommune til erverv av aksjer i A/S Gausdal Elektrisitetsverk.)

Kongelig resolusjon av 9. mars 1973.

I forbindelse med sammenslutningen av A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk, Gausdal kommunale elektrisitetsverk og Gausdal kommunes andel av Gausdal og Øyer kraftlag til A/S Gausdal elektrisitetsverk, har sistnevnte selskap søkt om konsesjon på diverse rettigheter til ekspropriasjon, erverv og regulering i Roppa og Rauavassdragene i Gausdal. Det dreier seg til dels om deltagelse av A/S Østre Gausdal elektrisitetsverks gamle rettigheter i vassdragene. Dessuten er det søkt om konsesjon på Gausdal kommunes erverv av aksjer i det nye kraftselskapet. Dette er ment som vederlag for selskapets overtagelse av kommunens fallrettigheter i Roppa-vassdraget.

Angående ervervs- og reguleringskonsesjonen for Roppa har Hovedstyret i brev av 27. april 1972 avgitt følgende uttalelse:

«Hovedstyret har mottatt til uttalelse følgende søknad datert 5. november 1969 vedrørende ovenstående, jfr. departementets påtegnning av 20. februar 1970:

«Det vises til vedlagte søknad om konsesjon på Roppen vannfall i Gausdal, utarbeidet v/ advokatfirmaet Knutsen, Andresen og Sjetne, Hamar, på vegne av A/S Gausdal Elektrisitetsverk.

Elektrisitetsforsyningen, sammenslutning av bestående elektrisitetsverk i Gausdal, ble behandlet i Gausdal formannskap den 29. september 1969, sak nr. 242/69, og det ble vedtatt slik enstemmig innstilling:

«Gausdal kommunestyre ser på denne sak som en nødvendig, og absolutt den beste løsning av den framtidige elektrisitetsforsyning for Gausdal og vil gjøre slikt vedtak:

1. Den foreslåtte sammenslutning av A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk, Gausdal kommunale elektrisitetsverk og Gausdal kommunes del av Gausdal og Øyer Kraftlag tiltres og vedtas.
2. De for sammenslutningen foreslåtte og i nærværende sak inntatte vilkår godkjennes og vedtas.
3. De foreslåtte vedtekter for A/S Gausdal elektrisitetsverk godkjennes og vedtas.
4. Gausdal kommunestyre tilrår at ervervs-konsesjon på gnr. 45, bnr. 10, Roppen vannfall, blir gitt A/S Gausdal elektrisitetsverk.»

Gausdal kommunestyre behandlet saken i møte den 31. oktober 1969, sak nr. 173/69, og gjorde slikt vedtak:

«Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.»

Som det framgår av søknaden og de vedlagte vilkår for aksjekapitalutvidelse er det en forutsetning at det nye selskap får ervervs-konsesjon og at denne gis uten hjemfallsrett. Etter konsesjonslovens § 2, nr. 17, 2. ledd, kan staten gi slik konsesjon når bestemte vilkår er oppfylt, og kommunen vil for sin del være svært takknemlig om det ærede departement finner å kunne innvilge slik konsesjon.

I tilfelle det trengs ytterligere opplysninger, står selskapets juridiske rådgivere til tjeneste, jfr. søknaden.»

Søknaden fra advokatfirmaet Knutsen, Andresen og Sjetne, datert 17. oktober 1969, lyder slik:

«I ekstraordinær generalforsamling 5. og 19. september 1969 vedtok A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk å utvide sin aksjekapital med kr. 200 750.

Det ble videre besluttet å forbeholde denne i sin helhet Gausdal kommune på nærmere fastsatte vilkår, som vedlegges.

Idet jeg legger til grunn at Gausdal kommune vil benytte seg av det fremsatte tilbud fra A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk, tillater jeg meg på vegne av det nye selskap — A/S Gausdal Elektrisitetsverk — å søke ervervs-konsesjon på gnr. 45, bnr. 10 Roppens vannfall, i Gausdal.

Som det fremgår av tilbudene som det nåværende aksjeselskap har satt for sitt tilbud, er det en forutsetning for aksjekapitalutvidelsen at det nye selskap får ervervs-konsesjon, og at denne blir gitt uten hjemfallsrett.

Sammenslutningen trer først i kraft fra det tidspunkt det gis konsesjon.

Under henvisning til foranstående tør jeg be om en snarlig og positiv behandling.

Om nødvendig står vi til tjeneste med nødvendige opplysninger.»

Det vedliggjer følgende «vilkår for aksjekapitalutvidelse i A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk»:

1. A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk utvider sin aksjekapital med kr. 200 750 til kr. 301 125.
2. Den nye aksjekapital skal i sin helhet forbeholdes Gausdal kommune og utstedes som B-aksjer.
3. Aksjene skal tegnes etter en kurs på 171.
4. B-aksjene skal gi rett til utbytte fra og med regnskapsåret 1971.
5. Gausdal kommune forplikter seg til å godta i første generalforsamling som vedtekter i selskapet vedlagte utkast.
6. Gausdal kommune skal som vederlag for aksjene overdra til selskapet:
 - a. Alle sine aktiva og passiva i henhold til status av 31. desember 1968 i Gausdal komm. elverk.
 - b. Gnr. 45 bnr. 10 Roppens vannfall i Gausdal.
 - c. Sin andel av aktiva og passiva i Gausdal og Øyer Kraftlag i henhold til status av 31. desember 1968.

7. Det er en forutsetning for aksjekapitalutvidelsen og nytteegningene at selskapet oppnår ervervskonsesjon på gnr. 45 bnr. 10 Roppens vannfall, og det er en forutsetning at ved en eventuell senere regulering av Roppen gis stedsevarende reguleringskonsesjon.
8. Overdragelsen skjer fra det tidspunkt ervervskonsesjon på gnr. 45 bnr. 10 Roppens vannfall foreligger.»

I de vedlagte vedtekter for A/S Gausdal Elektrisitetsverk heter det i §§ 1—3:

«§ 1.

Gausdal Elektrisitetsverk er et aksjeselskap med bestemt kapital og begrenset ansvar.

§ 2.

Selskapets aksjekapital er på kr. 301 125 fordelt på 2 409 aksjer à kr. 125 hvorav 803 er A-aksjer og 1 606 er B-aksjer. Aksjene kan ikke overdras uten samtykke av styret. Gausdal kommune har forkjøpsrett til aksjer som selges, med unntagelse av de som overdras sammen med fast innenbygds eiendom.

§ 3.

Selskapet har til formål å forsyne distriktet med tilstrekkelig elektrisk kraft. Kraften skaffes til veie ved produksjon fra egne bestående kraftverk, ved utbygging av nye kraftverk og ved leie av kraft. Utbygging av nye kraftverk kan også skje i samarbeid med andre interesserte. Selskapet kan også opprette avtale om salg til andre og avtale om samkjøring til sikring av god kraftforsyning. Selskapet foretar den nødvendige utbygging av overføringsanlegg samt høy- og lavspente fordelingsanlegg slik at kraftbehovet til enhver tid kan bli dekket i alle deler av forsyningsområdet.»

Om styret i § 6 heter det at det skal ha 5 medlemmer som velges slik: 2 samt varamenn for disse velges av A-aksjonærene mens 3 samt varamenn for disse velges av B-aksjonærene. Dessuten er driftslederen medlem av styret, men uten stemmerett.

Vassdragsdirektoratet bad så i brev til søkeren av 18. desember 1969 om ytterligere opplysninger vedrørende utbyggingsplaner for Roppa vassfall (ytelse, kostnadsoverslag etc.). Samtidig viste en til ervervslovens § 36 og bad opplyst om A/S Gausdal Elektrisitetsverk ville bli eier av vassfall som Gausdal kommune tidligere ikke har rådd over med særlig tanke på fall som A/S Østre Gausdal ville bringe inn i det nye selskapet. Dessuten pekte en på at det nye selskapet burde søke om å få overdratt de tidligere gitte konsesjoner til A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk vedrørende Raua. Det ble pekt på at det gjaldt:

1. Kongelig resolusjon 12. august 1937. Erverv og regulering, Rauavassdraget.

2. Kongelig resolusjon 26. august 1949. Ytterligere regulering, Rausjøen.

Og dessuten fikk A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk og Jøra-Gausa fellesfløtingsforening ved kongelig resolusjon 24. april 1924 tillatelse til å regulere Hornsjøen i Vestre Gausdal. En bad også opplyst for så vidt angikk Hornsjøen om det fremdeles er kommunale fall som nytter den — eller er medeier i reguleringsanlegget.

Som svar på denne henvendelsen mottok Vassdragsdirektoratet følgende brev datert 14. januar 1970:

«I. Ervervskonsesjon på gnr. 45, bnr. 10, Roppens vannfall:

A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk lot i 1968 direktør Pettersen ved Mesna Kraftselskap utarbeide en plan for utbygging av Roppens vannfall.

Jeg vedlegger:

1. Fotostatkopi av hans uttalelse av 5. november 1968 med gjenpart av hans brev til meg av 8. januar d.å.
2. Oversikt over vannfallet Roppa med angivelse av grunneiere.
3. To kart hvor det påtenkte prosjekt Roppa Kraftanlegg er inntegnet.

Jeg har forstått alle interesserte i det nye selskap slik at disse planer aktes fulgt opp så snart sammenslutningen og konsesjons-spørsmålene er ordnet.

II. Overføring av ervervs- og reguleringskonsesjon for Rauavassdraget:

Ved kongelig resolusjon av henholdsvis 12. august 1937 og 26. august 1949 fikk A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk ervervs- og reguleringskonsesjon på Raua-vassdraget.

For så vidt gjelder vannfallets størrelse og regulerings omfang, tør jeg henvise til søknaden inngitt i denne forbindelse.

Ved at selskapet nå formelt endres til A/S Gausdal Elektrisitetsverk, søker jeg på det nye selskaps vegne om at ervervs- og reguleringskonsesjon overføres til A/S Gausdal Elektrisitetsverk.

Samtidig tillater jeg med å søke om at denne konsesjon, som utløper i 1987, blir gitt på ubegrenset tid. I det selskap som nå etableres, er Gausdal kommune eier av en overveiende del av aksjekapitalen, samtidig som vannfallet utnyttes til alminnelig kraftforsyning i distriktet.

III. Overføring av reguleringskonsesjonen for Hornsjøen:

Ved kongelig resolusjon av 25. april 1924 fikk A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk og Jøra-Gausa Fellesfløtingsforening konsesjon på regulering av Hornsjøen for et tidsrom av 50 år. Hjemfallsretten oppstår derfor i 1974.

Ved kontrakt av henholdsvis 15. og 26. februar 1969, har Jøra-Gausa Tverrelvforening overført alle sine rettigheter og forpliktelser som følge av dens deltagelse i reguleringen, til A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk.

Jeg vedlegger:

1. Fotostatkopi av nevnte kontrakt.
2. Fotostatkopi av avtale inngått mellom

Ø. E. G. og J. G. T. 13. oktober 1922 og 4. desember samme år.

I forbindelse med at A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk nå formelt opphører, søker jeg på vegne av det nye selskap om at reguleringskonsesjon på Hornsjøen overføres til A/S Gausdal Elektrisitetsverk, og at denne gis på ubestemt tid.

IV. Konsesjon på Gausdal kommunes aksjer- ervert:

Ved at Gausdal kommune erverver $\frac{2}{3}$ av de samlede aksjer i det nye selskap, søkes samtidig om konsesjon på denne ervervelse.»

Da det ikke framgikk tydelig hvor mange fallmeter Gausdal kommune rår over, bad en om oppgave over dette, og en har mottatt følgende svar datert 21. mars 1970:

«Jeg viser til telefonkonferanse med Deres konsulent Fossheim og kan opplyse at de fallmeter som Fausdal kommune eier i Roppens vannfall er:

1. Gausdal kommune eier fallrettighetene på nordsiden av Roppa fra almenningsgrensen på kote 714,2 og ned til Sagsveen ved fastmerke I på kote 336,2.

Totalt fallmeter som eies av Fausdal kommune på nordsiden blir da 378 meter.

2. På sydsiden eier Gausdal kommune fallmetrene på eiendommen Søre Voldbakk-løkken som grenser inntil Roppa i en lengde av 35,1 meter.

Fallmetrene for denne strekning er 10,81 meter.»

Søknaden ble deretter forelagt fylkesmannen i Oppland som bemerker følgende i brev av 15. april 1970:

«Det vises til Deres brev av 3. d. m. Saken har vært lagt fram for Oppland fylkes elektrisitetsverk som den 11. s. m. har skrevet hit slik:

«Vi har ingen innvending mot at A/S Gausdal Elektrisitetsverk får overta Gausdal kommunes fallrettigheter i Roppa og vil rå til at elektrisitetsverket meddeles ervervskonsesjon på disse fall. Vi har dermed ikke tatt standpunkt til hvorvidt Roppa bør eller kan utbygges separat i motsetning til å innarbeides i en større utbyggingsplan for Dokkavassdraget.»

Jeg har ellers ikke noe å bemerke, og rår til at konsesjonssøknaden blir innvilget.»

Etter at sistnevnte uttalelse forelå uttalte Vassdragsvesenet seg slik i brev til søkeren av 21. mai 1970:

«Deres søknad av 17. oktober 1969 har vært forelagt Fylkesmannen i Oppland som har gitt uttalelse i saken datert 15. april 1970, jfr. vedlagte kopi.

Etter det som foreligger synes det ikke å være riktig å behandle saken om ervervskonsesjon på Roppa og overføring av reguleringskonsesjonen vedr. Hornsjøen, som et rent formelt spørsmål. Det er etter Vassdrags-

vesenets syn riktig å søke å oppnå en reell avgjørelse på spørsmålet om separat utbygging av Roppa. Dette vil nødvendigvis gjøre at A/S Gausdal Elektrisitetsverk fremlegger en fast plan med hensyn til utbyggingen hvor både de finansielle spørsmål så vel som de tekniske er utredet. De tekniske planer må omfatte et vanlig forprosjekt, og det må søkes om nødvendige reguleringskonsesjoner for Hornsjøen og Ropptjern m.v. Samtidig må fallrettighetene søkes samlet ved forhandlinger eventuelt ved søknad om ekspropriasjon i henhold til vassdragslovens § 148.

Deres søknad stilles i bero inntil en hører nærmere fra Dem.»

Som svar på dette har så A/S Gausdal Elektrisitetsverk sendt inn fullstendig søknad vedrørende ekspropriasjon, ervert og regulering av Roppa. Av søknaden siteres:

«Beskrivelse av planen.

Planer for utbygging av Roppavassdraget har vært utarbeidet flere ganger tidligere, siste gang av daværende fløtningsinspektør Johs. Mølmen, fra hvem det foreligger en forholdsvis fullstendig plan med beskrivelse, datert 8. januar 1947. Denne plan forutsatte full utnyttelse av hele fallet mellom Ropptjernene og Jøra elv i hoveddalen, til sammen et brutto fall på 488 m.

Trykkrørledningen med inntak i Ropptjern ble 5250 m lang. De forberedende anleggsarbeider var allerede påbegynt, da forskjellige årsaker stoppet det videre arbeide.

Senere har det vært opp planer om en utbygging av den nedre og mest hensiktsmessige del av fallet uten at det har ført til noe resultat.

Den vesentligste endring fra tidligere planer i det prosjekt som nå fremlegges, er at det graves en tilløpskanal fra de regulerede Ropptjernene fram til et inntak for trykkrøret beliggende ovenfor Bøsetra, hvorfra en ca. 1750 m lang trykkrørledning med ca. 475 m brutto fall føres ned til kraftstasjonen, beliggende på vestre bredd av Jøra elv nedenfor vegbrua over denne ved Bøseterbekkens utløp, jfr. kart bilag 1.

Videre foreslås at reguleringsmagasinet Hornsjøen heves ytterligere 1 m i tillegg til tidligere regulering på 2,5 m, jfr. kart bilag 1 A.

Ifølge foreliggende oppgaver utgjør nedbørfeltet ved utløpet av Hornsjøen	ca. 30 km ²
Overført felt fra Øvre Reinsjøen ..	» 4 »
Nedbørfelt ved utløpet ved Ropptjern	» 56 »
Nedbørfelt ved utløpet av Ropptjern inkl. overført felt Øvre Reinsjøen	» 60 »
Felt ovenfor tilløpskanal fram til inntak	» 8 »
Avskjæringskanal videre fram til Beljebekken	» 2 »

Det gjennomsnittlige avløp fra nedbørfeltet er anslått til 20 sl/km². Til sammenligning nevnes at det gjennomsnittlige avløp i det nærliggende Mesnafeltet målt over en lengre periode er 22 sl/km². Det er grunn til å tro

at fjellområdene i V. Gausdal har noenlunde samme nedbørforhold som Mesnafeltet, men i den fortsatte utredning benyttes allikevel et avløp på 20 sl/km². Dette gir en midlere vannføring ved utløpet av Ropptjern på 1 120 sl, og 1 200 sl hvis det regnes med overføring av Øvre Reinsjøfeltet.

I henhold hertil blir det årlige avløp ved utløpet av Hornsjøen	18,9 mill. m ³
Årlig avløp mellom Hornsjøen og Ropptjern	16,4 » »
Sum	35,3 mill. m ³
Årlig avløp fra overført felt Øvre Reinsjøen	2,5 » »
Årlig avløp fra uregulert felt ovenfor tilløpskanal	6,2 » »

Hornsjøens nåværende regulering på 2,5 m skriver seg fra 1924. Magasinet utgjør 6,8 mill. m³, og sjøens areal ved rev. H.V. er ca. 2,7 km².

Befaringer og oppmålinger viser at det ved en relativ enkel forsterkning av nåværende reguleringsdam er mulig å øke regulerings-høyden med 1 m hvorved det samlede magasin økes til 9,6 mill. m³.

Ropptjernene foreslås oppdemmet til kote 828 med laveste driftsvannstand på kote 823. Det disponible magasin blir her ved 3,4 mill. m³. Samlet disponibelt magasin:

Hornsjøen	9,6 mill. m ³
Ropptjernene	3,4 » »

Sum 13,0 mill. m³

eller ca. 36,7 pst. av årsavløpet ekskl. Øvre Reinsjøfeltet og 34,3 pst. inkl. dette felt.

Sammenholdt med reguleringskurvene for de nærliggende vassdrag Mesna, Vinsteren m. fl. anslås den regulerte vannføring til ca. 75 pst. av den midlere eller

1120 sl $\times$ 0,75 = 840 sl ekskl. Ø. Reinsjøfeltet og

1120 sl $\times$ 0,735 = 822 sl inkl. Ø. Reinsjøfeltet

Da det er slutt med fløtingen i hovedvassdraget, trenges sannsynligvis ikke magasinet i Hornsjøen lenger for dette formål. Ved kontrakt av 15. og 26. februar 1969 (bilag 2) har derfor Jøra-Gausa Tverrelvforening overført alle sine rettigheter og forpliktelser i forbindelse med deres deltagelse i reguleringen til A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk.

Nedre reguleringsgrense for Ropptjern blir kote 823,0. Tilløpskanalen herfra og fram til rørintaket får et samlet fall på 6,0 m. Driftsvannstanden i inntaket blir således liggende på ca. kote 817,0. Turbinens senterlinje blir liggende på ca. kote 342,0. Samlet bruttofall blir således ca. 475 m.

Med de anførte reguleringer i Hornsjøen og Ropptjernene vil vassdraget kunne yte

13,3 $\times$ 475 $\times$ 0,882 = 5 570 nat.-hk med Reinsjøfeltet og ca.
10 $\times$ 475 $\times$ 0,882 = 4 190 elektr. hk med Reinsjøfeltet.

Samlet innvunnet kraftmengde med Reinsjøfeltet blir ca. 27 mill. kWh med normal

fordeling mellom sommer- og vinterkraft. Den maksimale vannføring settes til 1,5 m³/sek. Maksimal kapasitet $10 \times 475 \times 1,5 = 7 130$ elektr. hk eller 5 200 kW
Turbinkapasitet 5 500 kW
Generatorytelse 7 000 kVA

De enkelte anleggsdeler:

Hornsjøreguleringen.

Som foran nevnt er Hornsjødammen ikke lenger i bruk for fløtingen og kan derfor fullt ut disponeres for kraftproduksjon. En må imidlertid være forberedt på at fløtingen kan bli gjenopptatt under spesielle forhold, og det må fremdeles være mulighet for å slippe fløtingsvann til vassdraget.

Dammen reguleres nå av Østre Gausdal Elektrisitetsverk for drift av Holsfossen kraftanlegg som utnytter et fall på ca. 26 m og har en årsproduksjon på 3—4 mill. kWh. Videre benyttes vannet av Follebu Bruk i et fall på ca. 15 m og av Glommaverkene nedenfor Mjøsen. Reguleringshøyden vil bli øket med 1 m, hvorved det innvinnes et magasin på 2,8 mill. m³. Det totale magasin kommer der ved opp i 9,6 mill. m³ ved en samlet regulering på 3,5 m.

Hornsjøen som har et areal på ca. 2,7 km², er ca. 6 km lang og forholdsvis smal. Terrenget er noe brattere på vestsiden hvor det også er en del fjellskog. På østsiden er terrenget mer myrlendt og slakere. Det foreligger ikke tilstrekkelig kartmateriale til å oppgi nøyaktig det areal som neddemmes ved tilleggsreguleringen, en antar at det dreier seg om vel 100 dekar.

Den nåværende dam ble grundig utbedret for et par år siden og er i driftsmessig god stand. De anleggsarbeider som er nødvendige for å få hevet reg. H.V. 1,0 m anses som forholdsvis enkle, jfr. tegn. bilag 3 og 4. Betongdammen påstøpes ca. 60 cm på vannsiden. Nåledammen sløyfes, og isteden anbringes i samme åpning et ca. 1,5 m høyt bjelkestengsel. Den gamle tappeluken 80 $\times$ 80 cm utskiftes med en ny med samme åpning. Nåværende jorrdam forhøyes og forlenges i forneden utstrekning. Terrenget i forlengelse av nåværende jorrdam på nordsiden av dammen er ganske lavt, og her må jorrdammen forlenges betraktelig. På sørsiden blir arbeidet av vesentlig mindre omfang.

Hevning av Hornsjøen vil medføre en del ulemper, bl. a. må et par hytter flyttes og en del grunn vil bli neddemmet.

Skaden på fisket ansees som forholdsvis ubetydelig.

Vannet ligger i statsalmenning, hvilket antas vil forenkle ordningen av de formelle spørsmål.

De nødvendige anleggsarbeider er beregnet å koste ca. kr. 150 000. En mindre del av omkostningene kan påregnes refundert av Glommens og Lågens Brukseierforening.

Overføring Øvre Reinsjøen.

Et felt på ca. 4 km² kan overføres til Hornsjøen ved en ca. 1 500 m lang avskjæringsgrøft med en overføringskapasitet på ca. 0,5 m³/sek. Arbeidet er forholdsvis enkelt å utføre. Samlede omkostninger anslås til kr. 40 000.

Her foreligger gammelt kartmateriale. Ropptjernene er tenkt regulert 5 m mellom c. 823 og c. 828, jfr. kart bilag nr. 5. Det neddemmede areal utgjør ca. 840 da vesentlig myr, og det disponible magasin blir som tidligere nevnt 3,4 mill. m³. Et par hytter og båt- hus må flyttes, og en må regne med at det vil bli hevdet at reguleringen vil skade fisket, selv om hevningen også kan være til fordel for fiskeproduksjonen. Ropptjernene ligger også i statsalmenning. Dammen vil i det vesentligste bli utført som jorddam, jfr. tegn. bilag 6 og 7. Disse tegninger må betraktes som rent skissemessige, men gir allikevel tilstrekkelig grunnlag for en tilnærmet prisberegning.

Overløpet er plassert i det gamle elveløpet. Det får en bredde på 2×9 m, og kan reguleres med et 1 m høyt bjelkestengsel. På midt-partiet anbringes en bunnluke 1×1,25 m. Inntaket for tilløpskanalen legges i den nordre del av dammen. Her anbringes en tappeluken 1×1,25 m for slipping av vann til kanalen. Overløpspartiet og inntaket for tilløpskanalen støpes i betong, og for øvrig utføres den som fyllingsdam med delvis steinkledning på vannsiden. Det er mulig at detaljundersøkelser vil føre til enklere og billigere konstruksjon av dammen, f. eks. ved at overløpspartiet flyttes inn på høyere terrengnivå på nordsiden av elveløpet, og at betongdammen i det gamle elveløpet erstattes med jorddam. Bunnluken vil da bli sløyfet. De samlede omkostninger for Roppsjødammen inkl. inntaket for tilløpskanalen anslåes til kr. 500 000.

Tilløpskanalen.

Traséen for tilløpskanalen er grovstukket. Lengden blir noe over 4,5 km og får et fall på ca. 6 m. En mindre avskjæringsskanal kan, hvis det finnes formålstjenlig — føres videre fram til Beljebekken ca. 2 km videre.

Kanalens vannførende tverrsnitt gjøres ca. 3 m². Maksimal vannhastighet blir da ca. 0,5 m³/sek. Ved denne hastighet skulle det være gode muligheter for at kanalen islegger seg, hvilket ansees å være av stor driftsmessig betydning. Den første delen av kanalen går vesentlig gjennom myrterreg, men også for en del gjennom dårlig skogsterreg. Den krysser bilvegen inn til Hornsjøen, fortsetter videre over Trasserudslettet (kart bilag 1 A) og går videre gjennom bra skogsterreg fram til inntaket for rørgaten ovenfor Bøsetra. Det må bygges en enklere vegbru ved kryssningen av nevnte bilveg, og dessuten må en regne med krav om overganger for kryssende skogs- trafikk. Ved kryssning av større bekker anbringes regulerbare overløp.

Et større regulerbart overløp med avløp mot elven anbringes et stykke nedenfor kanal- inntaket i Ropptjernet. Bjelkestengsel anbringes i kanalen på samme sted.

På grunnlag av innhentede priser for grav- ningsarbeidet anslåes de samlede omkostning- er for kanalen til kr. 200 000. Det er da ikke regnet med grunnerstatninger. Det antas at det her kommer til å dreie seg om årlige erstatninger som i så fall vil inngå i drifts- omkostningene for anlegget.

Inntaket fra rørgaten.

I forbindelse med stilling av tilløpskanalen er det funnet et hensiktsmessig sted for inn-

taket til rørgaten. Det har ikke vært mulig å finne en plass for effektiv døgnregulerings- magasin, men det antas at dette heller ikke er avgjørende for prosjektet. Kraftverket vil ikke få som oppgave å ta større lastvariasjo- ner. Turbinpådraget vil bli regulert gjennom en flottøranordning plassert i inntakskamme- ret. Vannslippingen fra Ropptjernet til kana- len justeres når en ønsker større og varige variasjoner i vannføringen, men virkningen av en slik variasjon vil først merkes atskillig tid senere ved inntaket for rørgaten. Lukene for vannslippingen til kanalen vil bli fjernstyrt fra kraftstasjonen. Det er således forutsatt at Roppa kraftanlegg vil komme til å kjøre med forholdsvis jevn belastning hele vinter- halvåret, og at ansvaret for lastvariasjoner i forbruksområdet vil bli overtatt av andre til- sluttede kraftverk eller Samkjøringen gjennom forbindelsen med Fåberg transformatorsta- sjon. Inntaket kan derfor gjøres forholdsvis enkelt. Det anordnes luke og finvaregrind foran rørintaket. Grinden vil bli forsynt med automatisk drevet ristskraper så den kan holdes fri for is og sarr i vinterperioden. Anleggsomkostningene for selve inntaksdam- men med inntaksanordninger anslåes til kr. 160 000.

Rørgater.

Den horisontale lengde av rørgaten er ca. 1 750 m (jfr. kart bilag 1 og tegn. bilag nr. 8). Bruttofallet er som tidligere nevnt, ca. 475 m. På de første 400 m er fallet anslått til 50 m.

Her kan det komme på tale å benytte tre- rør, men prisoverslaget forutsetter stålrør hele vegen. Dimensjonering og prisberegning er foretatt av firma R. W. Alten, Oslo. Med utgangspunkt i dette uforbindtlige tilbud er de samlede omkostninger for rørledningen, inkl. montasje, håndlangerhjelp, støpning av fun- damenten samt transportbane anslått til ca. kr. 1 450 000.

Det finnes allerede i området veger som for en vesentlig del løser transportproblemet.

Kraftstasjonen.

Stasjonen er tenkt plassert like nedenfor vegbru over Jøra elv ved Bødalsgrenda. Sta- sjonsbygningen utføres i jernbetong. Sta- sjonsarrangementet er drøftet med siv.ing. Nybro Hansen, Oslo. Tilnærmet pristilbud for turbin og generator er gitt av A/S Kværner Brug og NEBB.

Kraftstasjonsbygning	kr. 400 000
Turbin m/ tilhørende generator »	1 750 000
Apparatanlegg m/ div. utstyr ..	» 175 000
Transformatoranlegg m/ forbin- delseslinje fram til bestående høyspentlinje	» 300 000

Vannfallet.

Vestre Gausdal kommune ervervet for endel år tilbake det vesentligste av fallrettene i Roppa nedenfor Ropptjernet. Da utbyggingen ble oppgitt omkring 1950, gikk rettene for en stor del tilbake til grunneierne, mens kom- munen beholdt sine på nordsiden av elven fra grensen mot statsalmenningen og ned til Jøra.

Med den prosjekterte regulering represen- terer vannfallet nedenfor Ropptjernene ca. 5 500 nat.-hk. Det er da medregnet vassdra-

gets minste vannføring og medianårsforhold for øvrig.

Vassdragets beliggenhet, størrelse, utbyggingsforhold m. v. antas å betinge en pris på ca. kr. 30 pr. nat.-hk.

Vannfallsverdien anslås derfor til ca. kr. 175 000.

Samlet prisoverslag fra sommeren 1970:

Reguleringsarbeider Hornsjøen kr.	150 000
Overføring Øvre Reinsjøen »	40 000
Reguleringsarbeider Ropptjern, inkl. inntak	» 500 000
Tilførselskanal	» 220 000
Inntaksdam m/inntaksordning .	» 160 000
Rørgate montert	» 1 450 000
Turbin, generator	» 1 750 000
Apparatanlegg	» 175 000
Kraftstasjon	» 400 000
Transformatoranlegg og forbindelseslinje med høyspentnett	» 300 000
Vannfall	» 175 000
Div. uforutsett, renter m. m. ..	» 430 000

kr. 5 750 000

Avrundet til kr. 6 000 000

Den samlede årsproduksjon er som tidligere nevnt, anslått til 27 mill. kWh. Det uregulerte felt ovenfor kanalen antas å kunne gi et produksjonstilskudd på ca. 1 mill. kWh., hvorved den samlede årsproduksjon kommer opp i ca. 28 mill. kWh.

På dette grunnlag blir utbyggingsprisen 21,5 øre/kWh.

Grunnlaget for et helt pålitelig prisoverslag er kanskje noe utilstrekkelig, men resultatet viser i hvert fall at prosjektet må anses som meget gunstig, selv om en tar i betraktning at overslaget skriver seg fra sommeren 1970, og at det derfor bør justeres med et tillegg på 10–12 pst. opp til dagens pris.

Finansiering.

Vedr. finansieringen vises til vedlagte brev av 23. februar 1971 fra Sør-Gudbrandsdal Sparebank (bilag 9).

Banken bekrefter her at den gjerne stiller seg til disposisjon for å få ordnet lån til utbyggingen, og mener etter foreløpige undersøkelser det er mulig å få lånene plassert uten belastning av obligasjonsmarkedet, således at det til gjennomføring av dette prosjekt ikke beslaglegges midler som ellers er forbeholdt kraftutbygging.

Det er også tatt kontakt med Mesna Kraftselskap — som eies av kommunene Lillehammer og Ringsaker — med sikte på et samarbeide om utbyggingen hvis det skulle vise seg umulig å finansiere prosjektet i sin helhet ved bankens hjelp. Styret i Mesna Kraftselskap har stilt seg positivt til et samarbeid, og er innstilt på å foreslå for sitt representantskap — som har den endelige avgjørelse — å benytte av selskapets oppsparte fondsmidler til finansiering av sin produksjonsandel. Om dette alternativ uttaler banken: «Under forutsetning av at de fremlagte kalkyler ikke blir vesentlig endret, kan vår bank allerede nå bekrefte at den

under enhver omstendighet vil ordne finansieringen dersom utbyggingen skjer i samarbeid med Mesna Kraftselskap.»

Vi mener derfor at konsesjonssøknaden kan behandles under den forutsetning at finansieringen vil bli tilfredsstillende løst. Vi mener også at de omsøkte konsesjoner kan gis til det nye selskap A/S Gausdal Elektrisitetsverk, da dette neppe vil føre med seg noen formelle vanskeligheter ved etableringen av et eventuelt samarbeid med Mesna Kraftselskap.

Generell vurdering av planen.

De første planer om en selvstendig utbygging av Roppa skriver seg fra lang tid tilbake, og det har hele tiden vært et utbredt ønske i Gausdalsbygdene å få utbygd vassdraget av distriktet selv. De naturmessige inngrep som følger med utbyggingen er ansett som forholdsvis moderate. Hornsjøen er allerede regulert 2,5 m, og de ulemper som en ytterligere regulering på 1 m fører med seg, må karakteriseres som små sammenlignet med reguleringens betydning. Det største naturinngrep er reguleringen av Ropptjernene hvor det neddemmede areal er anslått til ca. 840 da, men området består vesentlig av forholdsvis verdiløst myrlende.

Fisket i Roppa elv nedenfor Ropptjern er ubetydelig. Elven ligger også slik i terrenget at selve elveleiet ikke er særlig iøynefallende. Overføringskanalen vil falle naturlig inn i terrenget og kommer når den er vannførende, like gjerne til å virke forskjønnende på landskapet som det motsatte.

Kanalen vil også kunne få stor betydning som hoveddrengroft for det ovenforliggende skogsterreng.

Begge reguleringsmagasiner, øvre del av fallet i Roppa elv og en stor del av kanalen ligger i statsalmenning, hvilket bør forenkle overtagelsen av de nødvendige rettigheter.

Den måten planen hittil er mottatt på i Gausdal tyder på at det ikke vil bli reist så store innvendinger mot Roppaprojektet som en ellers kan vente mot kraftutbyggingsplaner nå for tiden.

De nye reguleringer vil også komme de nedenforliggende igangværende anlegg i vassdraget til gode, herunder også Glommaverkene nedenfor Mjøsa. Det kan også nevnes at Østre Gausdal Elektrisitetsverk i mange år har vært medlem av Glommens og Lågens Brukseierforening.

Det samlede utnyttede fall i vassdraget etter utbyggingen blir 475 m i Roppa, ca. 40 m i Holsfossen og Follebu Bruk og ca. 120 m i Nedre Glommaverker, tilsammen 635 m. Det er også mulig å utnytte noe av det gjenværende utnyttede fall.

Kraftstasjonens beliggenhet blir ideell, midt i et større forsyningsområde. Kraften kan føres inn på bestående linjenett i umiddelbar nærhet av stasjonen. Mesnas eventuelle andel av produksjonen kan Gausdal avgi av sin leide kraft som mottas i Fåberg transformatorstasjon, en tapsmessig sett meget fordelaktig ordning.

Selve driftsomkostningene for Roppa kraftanlegg må bli meget rimelige. Det er således ikke nødvendig å etablere noe nytt administrasjonsapparat for dette anlegg. Det daglige tilsyn kan føres av allerede disponibelt mannskap i A/S Gausdal Elektrisitetsverk,

muligens forsterket med 1 mann som følge av det nye anlegg.

Arbeidet kan igangsettes på kort varsel, og anleggstiden skulle bli forholdsvis kort. De enkelte arbeider kan utføres uavhengig av hverandre. Leveringstiden og montasjen av det maskinelle utstyr er mest avgjørende for anleggstiden. Hvis arbeidet kan ta til på forsommeren, antas anlegget å være driftsklart til vinteren neste år.

Studieselskapet for Norges Vannkraft fremla i 1965 oversiktsplaner for kraftverkene Dokka I, II og III. Det er her tatt med alle de muligheter for reguleringer og overføringer som er tenkelige i området, uten at det dermed er tatt standpunkt til om alt bør tas med ved en eventuell utbygging. Hornsjøen er således tenkt regulert 5 m ved en senkingstunnel og overført til Dokkavatnet, som forutsettes oppdemmet i alt 26 m. Vannet vil i så fall bli benyttet i de 3 anlegg mellom ca. c. 778 og c. 144, i alt 634 m, foruten i anleggene nedenfor Randsfjorden.

Roppafeltet mellom Hornsjøen og Ropp-tjern er tenkt overført ved en tunnel til Dokkfløyvatn, og utnyttet i de to anlegg Dokka II og III, i alt 570 m. De nødvendige overføringsanlegg ble i 1965 beregnet å koste ca. 3,4 mill. kroner.

Hvis de to utnyttelsesmuligheter av Roppa — utbygging i sitt naturlige leie eller overføring til et fremmed hovedvassdrag — skal vurderes mot hverandre, må det for vårt vedkommende være tillatt å bemerke:

Det er alltid forbundet med mange problemer å overføre deler av et hovedvassdrag til et annet, og ekstra problematisk i dette tilfelle hvor det påtenkte overførte vassdrag allerede er delvis regulert. Hvis Roppavassdraget blir overført etter Studieselskapets plan, utelukkes for alltid enhver fremtidig utnyttelse for fløtingen i Jøra—Gausa. Den påtenkte 5 m senking av Hornsjøen er etter vår oppfatning et vesentlig større naturinngrep enn den regulering som Roppaprosjektet forutsetter. Studieselskapets prisoverslag viser også at overføringen blir temmelig kostbar. Det er iallfall sikkert at en overføring av Roppa som påtenkt, vil bli møtt med sterke protester fra Gausdal, som helhjertet går inn for å nyttiggjøre seg vassdraget selv. Vi antar også at en hard regulering av Dokkvatn i umiddelbar nærhet av fredet område vil bli sterkt motarbeidet av naturverinteresser.

Det er i hvert fall vanskelig for oss å finne tungtveiende argumenter som mer taler til fordel for overføringen. Magasinet i Hornsjøen utgjør bare vel 3 pst. av de påtenkte magasiner for Dokkaprosjektet. Dette prosjekt er derfor ikke på noen måte avhengig av overføringen av Roppafeltet.

Prismessig sett mener vi også at utbyggingen etter våre planer er den fordelaktigste, og den driftsmessige, sikkerhetsmessige og økonomiske betydning av å ha produksjonsstedet i selve forbruksområdet er uomtvistelig.

Det er mulig at det vil bli hevdet at Dokkaprosjektet gir anledning til å utnytte Hornsjømagasinet i flere fallmetre ved overføringen. Men denne eventuelle gevinst mener vi forsvinner når det tas med i betraktning at anleggene i Holsfossen og Follebu Bruk neppe blir drivverdige uten nåværende regulering i Roppavassdraget, og Glommaverkene mister også sin reguleringsrett i Hornsjøen. Hvis man også tar med at overføringen betinger et komplisert, omfattende og kostbart skjønns-

apparat, er vi for vår del overbevist om at det økonomisk sett ikke blir noe igjen til å gi overføringen preferanse fremfor å utbygge Roppa separat.

Vi mener at det også må legges betydelig vekt på at anleggsarbeidene kan settes i gang kort tid etter at de nødvendige tillatelser for Roppaprosjektet er gitt, mens Dokkaprosjektet vel mer hører en meget uviss fremtid til.

Vi tillater oss derfor å søke det ærede departement om følgende tillatelser for å gjennomføre Roppautbyggingen:

1. Tillatelse til å heve Hornsjøen 1 m mellom c. 843,70 og 844,70.
2. Tillatelse til å overføre Øvre Reinsjøens felt på 4 km² til Hornsjøen.
3. Tillatelse til å regulere Ropptjernene mellom c. 823 og 828.
4. Tillatelse til å erverve de gjenværende fallretter i Roppa mellom c. 823 og Jøra elv.
5. Tillatelse til å erverve den for gjennomføring av anlegget nødvendige grunn.

Vi håper på en velvillig behandling av vår søknad og er takknemlig for hurtigst mulig svar.»

Søknaden ble kunngjort i Norsk lysingsblad og i lokalpressen og ble sendt distriktet til uttalelse. I brev til søkeren av 19. april 1971 pekte en på at en oppfattet søknaden som at den omfattet rett til å ekspropriere etter vassdragslovens § 148 manglende fallrettigheter for så vidt de måtte være på private hender. En bad om oppgave over disse eierandeler slik at de kunne bli underrettet direkte om søknaden.

For så vidt angår reguleringssøknaden har Vassdragsvesenet overfor fylkesmannen i Oppland gjort oppmerksom på at A/S Gausdal Elektrisitetsverk vil trenge ny reguleringskonsesjon også på den bestående regulering av Hornsjøen.

Med brev av 16. november 1971 har A/S Gausdal Elektrisitetsverk bekreftet at det søkes om rett til å overta den reguleringsrett på 2,5 m i Hornsjøen som A/S Østre Gausdal Elektrisitetsverk disponerer fram til 1974 og at det søkes om ny konsesjon for samme regulering fra 1974 og framover.

A/S Gausdal Elektrisitetsverk besvarte henvendelsen slik i brev av 6. mai 1971:

«En viser til Deres brev av 19. april 1971 hvor De ber om adresseliste over private fall-eiere i Roppa, og som er følgende:

1. Petter Kråbøl, 2623 V. Gausdal, med fall på ca. 260 m
2. Jørgen Kårfald, 2623 V. Gausdal, med fall på » 34 m
3. Pål Bjerkhaug, Sønsthage, 2623 V. Gausdal » 30 m
4. Alfred Aasen, Sagsveen, 2623 V. Gausdal » 44 m

Tilsammen i privat eie ca. 368 m
Gausdal statsalmenning » 110 m

478 m

De private fallrettigheter er på elvens søndre side, men kommunen har fallrettigheter på nordre side + ca. 10 m på søndre side. Rettighetene tilhørende Gausdal kommune skal ifølge avtalen overtas vederlagsfritt av A/S Gausdal Elverk når konsesjon foreligger. Søknad til Gudbrandsdal Skogforvaltning om kjøp eller leie av fallrettighetene i Gausdal Statsalmenning er oversendt 30. april d.å. etter først å ha hatt konferanse med skogforvalteren om saken, og som stilte seg meget velvillig til de fremlagte planer, og mente at en burde kunne komme fram til minnelig overenskomst.

Vi må beklage den sene besvarelse på Deres brev av 19. april d.å., hvilket skyldes vanskelighet med å finne fram til de nøyaktige eierforhold av de forskjellige rettigheter ifølge gamle dokumenter fra tidligere nivelleringer. En må derfor foreløpig bare oppgi ca.-tall, men nøyaktig nivellering av de forskjellige fallrettigheter vil bli foretatt når snøforholdene gjør dette mulig.

En anser det mulig å få til minnelig overenskomst når det gjelder erstatning for samtlige fallrettigheter.»

Distriktsbehandlingen av søknaden har gitt følgende resultat:

Gausdal kommunestyre fattet i møte 27. september 1971 følgende vedtak:

«De lokale instanser som har uttalt seg om søknaden har ingen særlige innvendinger mot reguleringen og utbyggingen av Roppafallene. Kommunestyret går ut fra at det som flere har pekt på med hensyn til almenhetens interesser blir sikret i konsesjonsvilkårene slik at ingen blir økonomisk skadelidende som følge av utbyggingen. Videre må selvsagt naturverninteressene ivaretas ved at utbyggingen utføres på en måte som ikke skjemmer naturen, hvilket skulle være relativt lett å gjennomføre i dette tilfelle.

Gausdal kommunestyre vil for sin del så absolutt gå inn for at den foreslåtte utbygging blir gjennomført etter planen, og vil henstille til de myndigheter som senere skal ta standpunkt til saken å ta i betraktning den meget gunstige utbyggingspris det blir på anlegget, og hvilken betydning det vil ha for en kommune som Gausdal å kunne utnytte den kraftreserve som ligger i dette prosjekt. Kommunen har aksjemajoriteten i det nye selskap A/S Gausdal Elektrisitetsverk og så vidt en kan vurdere saken vil det ha ganske stor økonomisk betydning både for kommunen som sådan og for innbyggerne i kommunen at tiltaket blir gjennomført. De omsøkte tilatelser bør derfor gis snarest slik at arbeidet kan påbegynnes.»

Gausdal jordstyre behandlet saken i møte 15. juni 1971 og uttaler:

«Oversendt fra Gausdal formannskap søknad fra A/S Gausdal Elektrisitetsverk om konsesjon på utbygging og regulering av Roppa vannfall i Gausdal med anmodning om Gausdal jordstyres uttalelse.

I forbindelse med utbygging og regulering av Roppafallene er det søkt om regulering av Hornsjøen med 1 m og Ropptjernene med 5 m. Ved Hornsjøen vil det neddemmede areal bli ca. 100 dekar og ved Ropptjernene ca. 840

dekar. Videre er det planer om tilløpskanal på 4,5 km fra dammen ved nedre Ropptjern til Bøsetra. Denne kanal vil gå gjennom dyrkingsfeltet på Bødalskjølen hvor det er utparsellert dyrkingsjord til bruk i Bødal. Tilløpskanalen vil gå gjennom 6 parseller og berøre ytterligere 3 ubetydelig. Den vil videre krysse 2 kanaler fra dyrkingsfeltene. På parsell nr. 31 vil kanalen gå gjennom et 6 dekar stort ferdigdyrket felt og på parsell nr. 2 vil den krysse et felt på 8 dekar som er under arbeid. På de øvrige felt kanalen berører, er ikke dyrkingsarbeid kommet i gang. Selv om tilførselskanalen krysser en del parseller, vil det ikke hindre oppdyrking av parsellene og der hvor arronderingen blir mindre god, bør de som har fått tildelt parsellene få kompensasjon ved utvidelse av parsellen om ønskelig. På to parseller, hvor arbeidet med oppdyrking er kommet i gang, og hvor det således blir noe skade, bør det gis erstatning for den skade kanaliseringen medfører.

Selve oppdemmingen av Ropptjernene og Hornsjøen vil neppe påføre skade på dyrkingsparsellene eller beite.

Jordstyret mener at den skade utbygging og regulering av Roppafallene medfører ikke er betydelig jordbruksmessig sett.

Vedtak: Jordstyret er ikke imot at Roppafallene blir utbygd etter de planer som foreligger.»

Gausdal Skogråd uttaler i møte 14. juni 1971:

«Den påtenkte kanalen vil gå gjennom høyereliggende skogsterreng og vil ikke bety noen vesentlig forringelse av skogen. Rørgata fra Bøsetra vil gå ned gjennom ei bratt, god skogli. Skogrådet går ut fra at rørgata blir lagt slik at den ikke hindrer skogsdriften i lia i for stor grad. Skogrådet synes ikke at ulempene med utbyggingen er så store at en på noen som helst måte vil gå imot den.»

Gausdal Fjellstyre uttaler seg slik i brev av 10. juli 1971:

«Gausdal fjellstyre har behandlet søknaden fra Gausdal elektrisitetsverk om utbyggingen av Roppa og skal få gi følgende uttalelse: Fjellstyret finner ikke å ville motsette seg at den foreslåtte regulering og utbygging blir gjennomført i henhold til de foreliggende planer.

Ved den regulering som skal foretas, vil det i første rekke være fisket i de berørte vann og vassdrag som vil bli skadelidende. Fiske i øvre og nedre Reinsjøen, Hornsjøen og Ropptjernene tilligger som kjent private gårder. Ved avtale inngått av fjellstyret er det imidlertid åpnet adgang for stangfiske i disse private vann også for innenbygdsboende. I elvestrekningene tilligger fiskeretten almenningen og administreres av fjellstyret. I hvilken grad fisket vil bli skadelidende vil være avhengig av manøvreringen av vannene, men visse elvestrekninger vil bli oppdemmet og andre elvestrekninger helt eller delvis tørrlagt. Når det gjelder Hynna elv vil skaden på fisket her være avhengig av den manøvrering som skal foretas av Hornsjøen og de vannføringer man vil få gjennom året i denne elvestrekning.

Det er vanskelig for fjellstyret å ha noen

sikker formening om hvilken total skade man her vil få på fisket ved reguleringen og utbyggingen. Dette må i tilfelle bli gjenstand for en nærmere sakkyndig utredning fra fiskerifagmessig hold.

Fjellstyret sar det imidlertid slik at det gjøres såvidt store inngrep i fisket at det her må være berettiget med pålegg om opprettelse av et fiskefond som kan brukes til opphjør av fiske for øvrig i almenningen.

Som kjent driver fjellstyret med et intenst fiskekulturarbeid, og det må være riktig at fisketapet for almenheten som sådan søkes kompensert ved et fiskefond som kan brukes til opphjør av fisket for øvrig i området. Fiskefondets størrelse overlater man til statsadministrasjonen å fastsette.

Et annet forhold som fjellstyret vil fremheve er den kanal som vil bli bygget fra Nedre Ropptjern. Denne kanal går gjennom det planlagte dyrkingsfelt og vil også bety en effektiv sperring for ferdsel av folk og dyr. Det må derfor i konsesjonsvilkårene settes som betingelse at kraftanlegget skal bygge bruer og klopper over kanalen fra Ropptjern der kanalen stenger gamle råk.

Det samme forhold gjør seg gjeldende for overføringskanalen til Horntjønna, idet denne kanal vil sperre en gammel ferdselsvei. Også her må det settes vilkår om bygging av nødvendig bru eller klopp.

Når det gjelder øvrige konsesjonsvilkår går fjellstyret ut fra at det fra statsmyndighetenes side vil bli satt de samme konsesjonsvilkår til ivaretagelse av fiske m.v. som ved andre reguleringskonsesjoner.

Fjellstyret går derfor ut fra at det blir pålagt kraftverket å ordne med utsetting av settefisk eller yngel etter nærmere pålegg fra vedkommende departement. Videre at det blir tatt inn konsesjonsbetingelser om rydding av neddemte områder også av hensyn til fisket og for øvrig betingelser med sikte på å sikre at anlegget vil virke minst mulig skjæmmende.

Utbyggingen og reguleringen vil naturligvis medføre også andre skader og ulemper bl. a. for fjellstyrets interesser. Dt dreier seg imidlertid her om konkrete skader og ulemper som får bli gjenstand for behandling ved skjønnnet på vanlig måte.

Fjellstyret har i første rekke søkt å trekke frem noen få spørsmål hvor det er naturlig at det tas inn konsesjonsvilkår til sikring av almenhetens interesser og ferdselsinteressene i området.»

Gausdal Jeger- og Fiskerforening fattet følgende vedtak i møte 28. mai 1971:

«Ved den påtenkte regulering vil fisket i Roppa bli påført størst skade. Roppa er ei god stangfiskeelv. Styret i Gausdal Jeger- og Fiskerforening går ut fra at det ved regulering blir gjort slik at fisken kan gå fra Ropptjern og ned i Roppa fortsatt.

Ellers har ikke styret i Gausdal Jeger- og Fiskerforening noen særlige innvendinger til reguleringen.»

Gausdal innlandsfiskenemnd vedtok å fremme følgende krav i møte 24. mai 1971:

1. Opprydding av hele det området som ved oppdemming blir lagt under vann.
2. Hvis det viser seg at fiskebestanden i Ropptjernene og Hornsjøen blir redusert etter reguleringen må det påhvile søkerne å sette ut fisk i nevnte vann.
3. Når det gjelder vannføringen, skulle en ikke tro at den skulle forandres noe mellom Hornsjøen og Ropptjern. Men innlandsfiskenemnda mener at fiskens adgang til Roppa må stenges, da denne antagelig kan bli tørrlagt visse tider av året.»

Lillehammer kommune vedtok i møte 17. september 1971 følgende innstilling fra finansrådmannen:

«Fylkesmannen har med brev av 26. april d.å. bedt om kommunestyrets uttalelse om søknad fra Gausdal Elektrisitetsverk om erverv, regulering og utbygging av Roppa.

Det fremgår av uttalelse fra Lillehammer Elverk, som har behandlet saken i styremøte den 11. mai d.å. at utbyggingen av Roppa vil bety svært lite for krafttilførselen til vårt distrikt.

Mesna Kraftselskap som har vært nevnt som en mulig deltaker i utbyggingen, har på forespørsel uttalt at konsesjonssøknaden trolig er sendt Lillehammer kommune til uttalelse fordi det vassdrag som berøres, etterpå passerer gjennom kommunen. Spørsmålet om eventuell deltakelse fra Mesna Kraftselskap vil i tilfelle bli å realitetsbehandle senere.

Idet jeg ellers viser til sakens dokumenter, skal jeg bemerke at jeg ikke kan se at Lillehammer kommune skulle ha noe å innvende mot konsesjonssøknaden.

Jeg foreslår saken lagt frem for kommunestyret med slik innstilling: Lillehammer kommunestyre har ikke noe å bemerke til den foreliggende søknad vedrørende utbygging av Roppa.»

Oppland fylkes elektrisitetsverk har nå gitt denne uttalelse datert 3. november 1971:

«Utnyttelsen av Roppas nedslagsfelter inngår også i en plan for utnyttelse av Dokka-vassdraget ved at det tas tunnel fra Hornsjø til Dokkvatn, alternativt som i en moderert plan ved at avløpet overføres fra Ropptjern til Dokkfloyvatn via Kroktjern. Det er neppe tvil om at de utbyggingskostnader som refererer seg til Roppa ville bli vesentlig lavere ved en fellesutbygging med Dokka. På den annen side må det påregnes betydelige erstatningskrav og motstand fra mange hold hvis Roppafallenes avløp skulle søkes overført til et annet vassdrag.

Kraftforsyningen i Gausdal er i dag meget sterkt avhengig av en 60 kV-linje fra Fåberg transformatorstasjon. Denne linje er dessverre lite driftssikker. En så vidt sterk innmatning som Roppa kraftverk vil bety er derfor driftsmessig av stor betydning for forsyningen.

Det har vært arbeidet meget med det organisasjonsmessige spørsmål for Gausdal kraftforsyning uten at man ennå er kommet til vegs ende. Det som ennå hindrer en enhetlig

organisasjon er den manglende ervervskonseksjon for fallrettighetene i Roppa elv. En ervervs- og utbyggingstillatelse vil løse det organisatoriske spørsmål. Dette sammen med virkninger på det tekniske forsyningsapparat og det forhold at en utbygging av Dokkavassdraget nok vil dra i langdrag ennå gjør at vi ikke finner å kunne frarå konsesjon på utbygging av Roppa kraftverk. Vi har dermed ikke tatt noe standpunkt til kostnadsoverslaget. Vi vil bare henlede oppmerksomheten på de betydelige kostnadsstigninger som i de siste to år har gjort seg gjeldende såvel hva angår de bygningsmessige som de maskinelle kostnader.

I konsesjonssøknaden er antydning et mulig samarbeid med Mesna Kraftselskap hvis det skulle bli nødvendig av hensyn til finansieringen. Hvis imidlertid interesser utenom Gausdal skulle måtte delta i løsningen av dette spørsmål, så ser vi det mere riktig at det overveies å gjøre dette til en oppgave for Oppland fylkes elektrisitetsverk.»

Fylkesmannen i Oppland viser til Oppland fylkes elektrisitetsverks uttalelse og har ellers ikke noe å bemerke, jfr. brev av 8. november 1971.

H.r. advokat O. Trampe Kindt bemerker følgende i brev av 15. november 1971:

«Idet jeg viser til mitt brev av 8. mai og Deres svar 2. juli skal jeg på vegne av de berørte grunneiere ved vannene få komme tilbake til saken.

Jeg representerer nå følgende:

Øvre og Nedre Reinsjøen — Ole Helleberg. Hornsjøen 1/2-part — Iver Olstad og Sigmund Kråbol.

Hornsjøen 1/2-part av Bull Åkrans arvinger — v/ forstkandidat Einar Bull Aakran, Tynset. Øvre Roptjern — Hans Bø og Simen Flutuen. Nedre Roptjern, Knut Fykken.

Disse grunneiere eier de vann som skal reguleres og det er deres eiendom og rettigheter som i tilfelle berøres. Vi har i høst foretatt en befaring, og jeg kan på vegne av grunneierne uttale følgende:

1. Grunneierne vil ikke sette seg imot den foreliggende søknad, under forutsetning av at den nye reguleringskonsesjon også omfatter Hornsjøen i sin helhet. Den tidligere reguleringskonsesjon her må utgå, jfr. Deres brev av 2. juli 1971.

2. Det må fastsettes bestemmelse om at de neddemmede områder må grundig ryddes av hensyn til fiske. De som får fiskebuen og naust neddemmet må få krav på å få disse flyttet.

3. Det må fastsettes vilkår om utsetting av fisk og fiskeribiologiske undersøkelser, samt bygging av fisketrapp i dammen for Hornsjøen mot Hynna. Fiskens gang mellom Hornsjøen og Hynna og Ropptjernene må ikke brytes. Spørsmålet om trapp kan eventuelt overlates til skjønnets avgjørelse.

4. Det må pålegges søkeren å bygge adkomstbroer over kanalene fra Nedre Ropptjern og fra Øvre Reintjern til Hornsjø slik at ferdselen her ikke blir unødig hindret. Skjønnets

kan eventuelt fastsette slike broer og hvor de skal legges.

For så vidt skader og ulemper angår samt fallerstatninger går jeg ut fra at disse i sin tid blir bedømt ved skjønn, hvorfor jeg ikke finner grunn til å gå inn på disse spørsmål her i forbindelse med reguleringskonsesjonen.

Jeg er takknemlig for i sin tid å få underretning om konsesjon blir meddelt eller ikke, såfremt denne sak ikke blir forelagt Stortinget, men avgjort av departementet.»

Beite- og bruksberettigede på Hornsjøseter (16 underskrifter) uttaler i brev av 7. mai 1971:

«Vi, undertegnede vil herved gjøre en innsigelse vedrørende utbyggingen av Roppa-fallene og reguleringen av de øvrige vannene — Hornsjøen, Horntjern og Øvre Reinsjøen.

Vi påberoper oss beite- og bruksrett i det område der utbyggingen vil foregå. Vedrørende oppnemning av Hornsjø og likeså kanal mellom Reinsjøen og Horntjern, vil vi med denne innsigelse framsette krav om erstatning dersom det skulle vise seg at vi blir påført ulemper av noen art som følge av reguleringen.

Ved framføringen av vannet fra Reinsjøen i kanal fram til Horntjern og videre ut i Mossa, går vi ut fra at dette vil betinge tilsvarende større vannføring i Mossa. I den forbindelse vil det øyeblikkelig reise seg krav om større bro over Mossa.

Videre vil oppdemmingen av Hornsjøen med en meter berøre tre av våre seterløkker, og føre til neddemming av krøtterstier langs stranden.

Angående kanalen mellom Reinsjøen til Horntjern og ut i Mossa ville det vært ønskelig med flere broer for overgang for krøtter som beiter i terrenget, da elva etter regulering vil bli vanskeligere å forsure.

Til slutt minner vi om at ved forrige regulering av Hornsjøen ble de berørte gitt erstatning, og vi tør håpe at vårt krav blir sett på med velvilje.»

Jørgen Kaarfald bemerker følgende i brev av 12. juni 1971:

«I anledning Deres skriv i anledning fallrettigheter i Roppa, går jeg ut fra at det kan komme til en ordning ved vanlige forhandlinger for mitt vedkommende. Det er en ting jeg vil gjøre merksam på, i tilfelle verket blir ved Brattland bru, og det er vannføringen i Jøra elv som blir vesentlig støtte. Noe av min eiendom kan bli oversvømmet og ødelagt av den grunn, ved visse anledninger. Det kan derfor bli nødvendig å opparbeide et dypere elvefar på en viss lengde.»

Kommunaldepartementet har avgitt denne uttalelse datert 24. september 1971:

«Saken har vært forelagt:

1. Oppland fylkesfriluftsnemnd.
2. Den Norske Turistforening.
3. Norges Jeger- og Fiskerforbund.
4. Oppland Naturvern.

En har mottatt uttalelse fra fylkesfriluftsnemnda i brev av 25. juni 1971, fra Den Norske Turistforening i brev av 24. mai 1971, fra Oppland Naturvern i brev av 19. august 1971, jfr. vedlegg.

Departementet finner at søknaden er lite tilfredsstillende så vidt angår beskrivelse av skadevirkningene. Eksempelvis kan nevnes at beskrivelsen av landskapet og utbyggingens skadevirkninger på dette er lite fyldestgjørende. Det er heller ikke gitt opplysninger om friluftslivet og eventuelle skadevirkninger for dette (herunder sakkyndig uttalelse om fisket).

Under henvisning til uttalelsene avgitt her til, har departementet ikke innvendinger til at søknaden blir imøtekommet. En ber imidlertid om at vilkårene i fylkesfriluftsnemndas uttalelse blir tatt til følge, herunder også vilkårene om fylling i den grad det er økonomisk forsvarelig.»

Oppland fylkes friluftsnemnds uttalelse av 25. juni 1971 lyder slik:

«Ved befaringen og behandlingen av denne sak deltok Gausdal friluftsnemnd, og vedtaket i saken er således et fellesvedtak fra fylkesfriluftsnemnda og Gausdal friluftsnemnd.

Oppland Naturvern ble invitert til befaringen, men det var ingen som hadde anledning til å møte. Man ble imidlertid enige om at Oppland Naturvern skulle avgi sin uttalelse etter å ha konferert med formannen i fylkesfriluftsnemnda.»

Om fellesvedtaket har denne ordlyd:

- «1. En forutsetter at Hornsjøen vil bli fylt opp tidlig på sommeren de fleste år og at Roppstjernene blir fylt opp tidlig om våren hvert år.
2. Neddemte områder skal ryddes for trær og annen sjenerende vegetasjon både av estetiske grunner og av hensyn til utøvelsen av fisket.
3. Alle inngrep i naturen så som graving av grøfter og kanaler, uttak av masser, bygging av dammer, rørgate og kraftstasjon, anlegg av veier o.l. forutsettes utført så skånsomt og lite skjæmmende som mulig.
- Det bør planeres og pyntes slik at det blir best mulige vilkår for naturlig vegetasjon. Der hvor dette ikke er mulig, bør det tilsåes, eventuelt plantes, fortrinnsvis med stedege arter.
4. Det må bygges et tilstrekkelig antall bruer og klopper over grøfter og kanaler slik at jord- og skogbruksdrift og den alminnelige ferdsel kan skje uhindret.
5. En anser det som en fordel om grøfter og kanaler i størst mulig utstrekning graves ned i terrenget.

Konklusjon:

Under forutsetning av at foranstående vilkår blir oppfylt, antar en at reguleringene ikke får vesentlig innvirkning på friluftslivet i området.

Gausdal kommunale friluftsnemnd og Oppland fylkes friluftsnemnd har ingen innvendinger mot at A/S Gausdal Elektrisitetsverk

får innvilget sin konsesjonssøknad av 12. mars 1971.»

Oppland Naturvern, uttalelse av 19. august 1971:

«Oppland Naturvern har ingen innvendinger mot at A/S Gausdal Elektrisitetsverk får innvilget sin konsesjonssøknad av 12. mars 1971.

Dette under forutsetning av at de vilkår blir oppfylt som Oppland fylkes friluftsnemnd setter opp i vedtak av 16. juni 1971.»

Glommens og Laagens Bruks-eierforening, uttalelse av 15. oktober 1971:

«Det kan meddeles at saken har vært forelagt Brukseierforeningens styre og de nedenforliggende bruk som er tilsluttet Brukseierforeningen og som i tilfelle vil berøres av de nye reguleringer. Man kan videre opplyse at Brukseierforeningens administrasjon har drøftet de foreliggende planer med representanter for interimstyret i det stiftendes A/S Gausdal Elektrisitetsverk.

Etter en samlet vurdering av konsesjons-saken og de antatte virkninger for de nedenforliggende verk, er det mellom A/S Gausdal Elektrisitetsverk og Brukseierforeningen enighet om at Elektrisitetsverket fortsatt står som konsesjonssøker og eventuell fremtidig konsesjonær. Forholdet til de nedenforliggende bruk vil innenfor lovens ramme bli regulert ved avtale, og vil være avhengig av manøvreringsreglement og den nytte verkene eventuelt vil få av reguleringene.

Glommens og Laagens Brukseierforening har således intet å bemerke til at en eventuell konsesjon på reguleringene av Hornsjø og Roppstjernene gis direkte til A/S Gausdal Elektrisitetsverk, og man tillater seg å anbefale at de foreliggende regulerings- og utbyggingplaner gjennomføres.»

De innkomne uttalelser har vært forelagt A/S Gausdal Elektrisitetsverk som gir disse kommentarer i brev av 14. februar 1972:

«Vi viser til direktoratets brev av 11. januar 1972 med bilag.

Innledningsvis vil vi understreke at A/S Gausdal Elektrisitetsverk er innstilt på å forhandle med de berørte parter for å få fastlagt om de påføres skade av vårt påtenkte anlegg, og i tilfelle omfanget av disse.

Dersom minnelig ordning ikke kommer i stand, forplikter A/S Gausdal Elektrisitetsverk seg til å påstevne skjønn til fastsettelse av eventuell erstatning.

Dette gjelder overfor alle de berørte parter som har antydning at de har erstatningskrav å fremme.

A/S Gausdal Elektrisitetsverk er videre innstilt på å gjøre inngrepet så skånsomt som mulig, og påta seg å planere og skape best mulige vilkår for naturlig vegetasjon etter at anlegget er avsluttet.

Videre vil det bli påsett og gjort foranstaltninger slik at den nødvendige ferdsel — til jord- og skogbruksdrift, til turistformål, seter-

og beitedrift — ikke blir unødig vanskeliggjort.

Vedrørende fiske i de vann og elver som berøres, skal det bemerkes:

Så vidt det kan sees, har ikke de berørte eiere av Øvre Reinsjøen, Hornsjøen og Ropptjern kommet med noen innvendinger mot reguleringsplanene.

For så vidt gjelder Gausdal Fjellstyres innsigelser, skal det understrekes at det for så vidt angår demningen ved Hornsjøen ikke skulle medføre noen forandringer ut fra det som eksisterer i dag. Tvert imot må det antas at det på bakgrunn av det økede vannbasseng vil bli en jevnere vannføring, og det virker ikke sannsynlig at fiske i Hynna skulle påvirkes av økt reguleringshøyde i Hornsjøen.

For så vidt angår Ropptjernene, skal det bemerkes at det neddemmede areal utgjør ca. 840 dekar, slik at det samlede oppdemmede areal blir på ca. 1 200 dekar. Dette innebærer da at det skapes et nytt fiskevann med derav større muligheter og fordeler for fiskeinteressene.

På denne bakgrunn og under hensyntagen til at fisket i Ropptjernene i dag knapt har særlig omfang, skal det legges til grunn at reguleringen til fulle tilgodeser fiskeinteressene.

Det kan derfor ikke sees at det er saklig grunnlag for å kreve at konsesjonssøkeren skal opprette et fiskefond. Økonomisk sett kan bygda knapt være tjent med at anleggsomkostningene fordyres med dette, samtidig som det påligger det offentlige ved hjelp av fisketrygden å yte tilskudd til opphjørp av fiske i sin alminnelighet.

Videre vil A/S Gausdal Elektrisitetsverk understreke at vassdragsreguleringslovens bestemmelse ikke gir adgang til å påby konsesjonssøkeren å opprette fiskefond i andre vassdrag enn det som blir berørt.

For så vidt gjelder vannføringen nedenfor Ropptjernene, hevder Innlandsfiskeremnda i Gausdal at fiskens gang til Roppa bør stenges, mens Gausdal Jeger- og Fiskerforening forutsetter at fisken kan gå ned i Roppa.

Etter A/S Gausdal Elektrisitetsverks oppfatning må det antas at fiskeinteressene må være best tjent med at fiskens gang nedenfor Roppa stenges.

Idet vi viser til foranstående bemerkninger, tillater vi oss å imøteset et positivt svar fra Vassdragsdirektoratet på vår ansøking.»

Fiskerikonsulenten for det Østenfjelske uttaler i brev av 9. november 1971:

«Etter gjennomgåelse av sakens dokumenter finner jeg, i tilfelle av at konsesjon blir innvilget, å rå Direktoratet til å foreslå inn tatt følgende konsesjonsvilkår i tillatelsen:

1. Konsesjonæren pålegges årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure i regulerings- og overføringsområdet. Antallet blir til enhver tid å bestemme av vedkommende departement.
2. Det pålegges konsesjonæren å finrydde plasser i neddemningsområdet av hensyn til garnfisket. Plassen utpekes av fiskerisakkyndig i samråd med de fiskeberetigede.

3. Konsesjonæren pålegges å bekoste de fiske-ribiologiske undersøkelser som departementet til enhver tid finner nødvendig.»

Fiskerikonsulenten har i en senere uttalelse av 28. januar 1972 foreslått at konsesjonæren eventuelt blir tilpliktet en årlig utsettelse av 5 000 settefisk i reguleringsområdet.

Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske og Landbruksdepartementet betrakter konsulentens uttalelse som en foreløpig uttalelse, jfr. brev av 10. og 22. februar 1972.

Hovedstyret vil bemerke:

Vassdragsvesenet har med brev av 15. mai 1970 gitt anbefaling overfor Kommunaldepartementet om at vedtak i Gausdal kommunestyre den 31. oktober 1969 om sammenslutning av A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk, Gausdal kommunale elektrisitetsverk og Gausdal kommunes del av Gausdal og Øyer kraftlag, blir godkjent. Det ble for øvrig herunder sett bort fra forutsetningene i vedtaket om at selskapet oppnådde konsesjon på erverv av «Roppen vannfall» og at eventuell senere reguleringskonsesjon ble gitt på ubegrenset tid, samt at overdragelsen skal skje fra det tidspunkt ervervskonsesjonen på «Roppen vannfall» foreligger. Vassdragsvesenet la ikke annet i dette enn at disse forbehold ikke kunne sees å ha noen betydning for vurderingen av de fordeler som ble oppnådd ved en større sammenslutning.

Når det gjelder det organisasjonsmessige spørsmål for elektrisitetsforsyningen i dette distriktet, viser Hovedstyret for øvrig til Oppland fylkes uttalelse av 8. november 1971 av gitt i forbindelse med behandlingen av nærværende konsesjonssak.

Det nye selskapet får navnet A/S Gausdal elektrisitetsverk, og Gausdal kommune forbeholdes altså hele utvidelsen av aksjekapitalen på kr. 200 750 utstedt som B-aksjer. Samlet aksjekapital blir på kr. 301 125. Ifølge de foreslåtte vedtekter representerer 1 aksje 1 stemme i generalforsamlingen, og Gausdal kommune har forkjøpsrett til aksjer som selges, med uttagelse av de som overdras sammen med fast innenbygds eiendom. Selskapet har til formål å forsyne distriktet med tilstrekkelig elektrisk kraft. Styret skal ha 5 medlemmer der bl. a. 3 samt varamenn for disse velges av B-aksjonærene. Driftsoverskudd som er fremkommet etter at alle drifts- og vedlikeholdsutgifter, renter og avdrag på lån m. v. er betalt, skal nyttes til reservefond, fonds for sikring av fremtidig drift, vedlikehold og utvidelse m. v.

Som vederlag for aksjene overdrar Gausdal kommune bl. a. gnr. 45, bnr. 10 «Roppen Vannfall» i Gausdal. Eiendommen omfatter

i alt 388,81 ensidige fallmetere — 378 m på nordsiden og 10,81 m på sydsiden av Roppa — av et nyttbart fall på i alt ca. 484,3 m brutto (tosidig) o: ca. 50 pst. av det hele. Ifølge den vedlagte utbyggingsplan kan fallet i alt yte ca. 5 570 nat.-hk, og kommunens andel blir altså ca. 2 280 nat.-hk. Overdragelsen er således underlagt konsesjonsplikt i henhold til ervervslovens § 1.

Aksjekapitalutvadelsen og dermed den nye selskapsdannelse er betinget av at det nye selskapet får ervervskonsesjon på ubegrenset tid for Roppen vannfall.

Som det fremgår av saksdokumentene ble det først bare søkt om en slik formell konsesjon på ervervet, og denne søknad ble bl. a. forelagt fylkesmannen i Oppland. Det fremkom da en anbefaling av ervervet for så vidt, men et forbehold som betydde at fylket ville stå fritt med hensyn til hvorvidt Roppa bør utbygges separat eller innarbeides i en større utbyggingsplan for Dokkavassdraget. Av hensyn til dette og til at Gausdal kommunes eiendomsrett til fallet ikke var betinget av noen konsesjonsbehandling, mente Vassdragsdirektoratet at det ville være riktig å søke å få en reell avgjørelse på spørsmålet om separat utbygging av Roppa. Direktoratet ba således om å få en fullstendig søknad med utbyggingsplan og eventuelt søknad om ekspropriasjon av manglende fallrettigheter. Det er denne søknad som nå har vært forelagt distriktet. Ved siden av den beskrevne ervervskonsesjon og godkjenning av det nevnte aksjekjøp av Gausdal kommune, søkes det nå om:

1. ekspropriasjon og erverv av gjenstående private fallrettigheter, jfr. vassdragslovens § 148.
2. ytterligere 1 m oppdemming av Hornsjøen fra kote 843,7 til kote 844,7.
3. overføring av avløpet fra Øvre Reinsjøen — nedbørfelt 4 km² — via Horntjern til Hornsjøen.
4. oppdemming og regulering av Ropptjernene 5 m mellom kotene 823 og 828.
5. inntak av avløpet fra ca. 8 km² nedbørfelt ovenfor kanalen mellom Ropptjern og inntaket for rørgaten ovenfor Bøsetra.

Fallrettighetene som søkes ekspropriert omfatter 368 m på sydsiden av elva o: ca. 38 pst. av det hele. For øvrig ligger ca. 211,8 ensidige fallmetere i statsalmenning. Disse rettigheter søkes leid, og Hovedstyret viser til forslag om leiekontrakt i egen sak i dag. Det foreligger ingen innvendinger mot ekspropriasjonen.

Ved kongelig resolusjon av 25. april 1924 fikk A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk og

Jøra—Gausa Fellesfløtingsforening konsesjon på regulering av Hornsjøen for et tidsrom av 50 år for private falleiere. Tillatelsen gjelder regulering mellom kotene 841,2 og 843,7 tilsvarende 1,7 m oppdemming og 0,8 m seking. Ved kontrakt av 14. og 26. februar 1969 har Jøra—Gausa Tverrelvforening overført alle sine rettigheter og forpliktelser vedrørende denne regulering til A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk. A/S Gausdal elektrisitetsverk søker nå om å få overdratt den nevnte konsesjon, men at den nå gis på ubegrenset tid. Overfor søkeren og fylkesmannen i Oppland har Vassdragsdirektoratet hevdet at A/S Gausdal elektrisitetsverk vil trenge ny reguleringskonsesjon, også for den bestående del av Hornsjøreguleringen. Søkeren er innforstått med dette og søker om ny konsesjon med virkning fra 25. april 1974, jfr. brev av 16. november 1971.

Ifølge søknaden vil de omsøkte reguleringer representere 6,2 mill. m³ magasin fordelt med 3,4 mill. m³ på Ropptjern og 2,8 mill. m³ på den ytterligere regulering av Hornsjøen. Det bestående magasin i Hornsjøen utgjør 6,8 mill. m³ slik at anlegget får en samlet magasinkapasitet på 13 mill. m³. Det samlede midlere årlige avløp fra nedbørfeltet blir ca. 43 mill. m³. Det samlede magasin utgjør altså ca. 30 pst. av avløpet. Hornsjøen får partielt en magasinprosent på 45 og Ropptjern 20,7 pst. Kraftverkets samlede produksjon er beregnet til 28 GWh i bestemmende år og installasjonen blir 5 500 kW. Omkostningsoverslaget lyder på 6 mill. kroner (sommeren 1970) tilsvarende 21,5 øre/kWh.

I tillegg til Roppa kraftverks fall kan de nye reguleringer også nyttes i 130,90 m utbygde fall videre nedover i vassdraget. Vassføringsøkingen ifølge reguleringslovens beregningsmåte blir 0,3 m³/sek. både i Roppa kraftverk og i fallene nedenfor tilsvarende ca. 1 940 nat.-hk, henholdsvis ca. 520 nat.-hk o: til sammen ca. 2 460 nat.-hk. Median regulert vassføring i Roppa kraftverk blir 1,08 m³/sek. tilsvarende ca. 6 960 nat.-hk i dette fallet.

Når det gjelder prosjektet i sin helhet vil Hovedstyret bemerke at dette synes å være meget lønnsomt. Selv om omkostningsoverslaget etter dagens priser sannsynligvis vil måtte høynes med opp i mot 3 mill. kroner, får en likevel en utbyggingspris på ca. 30 øre/kWh. Hovedstyret vil også vise til — for så vidt angår fordeler ved utbyggingen — Oppland fylkes elektrisitetsverks påvisning av at innmatingen av Roppas produksjon på 60 kV-linjen fra Fåberg transformatorstasjon vil bety meget for driftssikkerheten av denne linjen.

Med hensyn til spørsmålet om utnyttelse av Hornsjøen og Ropptjern i Dokkafallene bemerkes at de nevnte felter her ville kunne utnyttes i henholdsvis 178 og 95 m større fall og gi i alt ca. 10 GWh større energiproduksjon. Dette ville også representere en billig utnyttelse av Roppa. Uthyggingen av Dokkafallene er imidlertid dyr i seg selv, og den er lite avklart ennå. Under enhver omstendighet vil den ikke på noen måte være avhengig av en overføring av avløpet fra Hornsjøens og Ropptjernenes nedbørfelter. Hovedstyret finner derfor at planen om utnyttelse av disse felter i Dokkafallene ikke kan være noe hinder for den tillatelse som det er søkt om nå, jfr. også Oppland fylkes uttalelse av 8. november 1971.

Under henvisning til det som er fremholdt i det foregående vil Hovedstyret anbefale at Gausdal kommune tillates å erverve de omtalte aksjer i A/S Gausdal elektrisitetsverk uten særlige vilkår. Likeledes anbefaler Hovedstyret at A/S Gausdal elektrisitetsverk gis tillatelse til å ekspropriere fallrettigheter i Roppa som omsøkt og at elektrisitetsverket i medhold av ervervslovens § 4 gis konsesjon på dette ervervet og på ervervet av de ovennevnte «Roppen vannfall» som overtas fra Gausdal kommune. Tillatelsen foreslås tilknyttet som vilkår som vist i vedlagte utkast.

Ved den ytterligere oppdemming av Hornsjøen settes ca. 100 dekar under vann. Såvidt en kan se vil ikke dyrket mark berøres. To hytter må flyttes. Ved Ropptjern vil ca. 840 dekar vesentlig myrområder bli neddemmet. To hytter og et båthus vil her måtte flyttes. For øvrig er det pekt på at kanalen fra Ropptjern til fordelingsbassenget vil gå gjennom dyrkingsfelter med utparsellert dyrkingsjord. Et felt på 6 dekar er ferdigdyrket og et på 8 dekar er under arbeide. Kanalen vil ikke hindre oppdyrkingen for øvrig, og det hevdes å være mulighet for kompensasjon til de som blir berørt. Kanalen avskjærer bilvegen inn til Hornsjøen og vil i noen grad medføre ulemper for eventuell annen ferdsel og for beitende dyr. Dette gjelder i noen grad også for kanalen som skal overføre avløpet fra Øvre Reinsjø.

Etter de uttalelser som foreligger må en anta at fiskeinteressene er av liten betydning og at skaden vil bli liten. Antakelig blir den størst for Roppa elv.

Oppfyllingen av Hornsjøen vil normalt være avsluttet til slutten av juni. Uten tilleggsreguleringen kan fylling påregnes i mai—juni. I et dårlig vannår vil fyllingen bli noe senere. For 1964 er det beregnet fullt magasin pr. 10. juli. Ropptjern vil med en magasinprosent på 20,7 bli fylt hvert år etter snøsmel-

tingen selv under de ugunstigste forhold. Vurderingen av fyllingsforholdene grunner seg på observasjoner i Mesnavassdraget.

Etter dette antas at reguleringenes skjemmende virkning i terrenget vil bli liten.

Det foreligger ingen protester mot søknaden, heller ikke fra naturvernhold. Kommunaldepartementet har dog bemerkt at søknaden er lite tilfredsstillende når det gjelder beskrivelse av skadevirkninger for friluftslivet. På bakgrunn av det som er fremkommet i saken mener Hovedstyret at en slik kritikk ikke er berettiget.

Hovedstyret anbefaler den søkte regulerings- og overføringskonsesjon gitt, jfr. reguleringslovens § 8, på de vilkår som følger vedlagt.

For så vidt angår den gamle regulering av Hornsjøen løper denne ut for private fall-eiere 25. april 1974. I post 1 i vilkårene heter det at dersom vannfall som tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen, gjelder konsesjonen på ubegrenset tid. På den tid konsesjonen ble gitt kunne den ikke vært gjort gjeldende på ubegrenset tid for et aksjeselskap. Den gjaldt heller ikke på ubegrenset tid for A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk som konsesjonen bl.a. ble gitt til. Hadde konsesjonæren da bygd ut Roppa, ville konsesjonen vært tidsbegrenset for dette fallet. Det synes på dette grunnlaget å være lite rimelig å opprettholde den gamle konsesjonen for Roppa nå, selv om A/S Gausdal elektrisitetsverk etter loven i dag fyller vilkåret for ubegrenset konsesjonstid. Den nye konsesjonen vil da avløse den gamle 25. april 1974. For de kommunale og statlige fall som nytter Hornsjøreguleringen løper den gamle konsesjonen naturligvis videre.

Hovedstyret anbefaler gitt ny konsesjon på den tidligere konsederte reguleringen av Hornsjøen til A/S Gausdal elektrisitetsverk på de vilkår som følger vedlagt. Av hensyn til at det er flere falleiere nedenfor, oppstilles ervervs- og reguleringsvilkårene hver for seg.

Ervervsvilkår:

Konsesjonstid, post 1.

A/S Gausdal elektrisitetsverk fyller de krav som ervervslovens § 4 setter for ubegrenset konsesjonstid, og Hovedstyret anbefaler da ingen tidsbegrensning. Vilråene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

Avgifter, post 2.

Av rene ervervskonsesjoner som er gitt i den senere tid nevnes Buskerud fylkes erverv av Døvikfoss meddelt ved kongelig resolusjon 26. juni 1970. Der ble det fastsatt avgifts-

satser på kr. 1 pr. nat.-hk til staten og kr. 3 til kommuner. Ved behandlingen av Skiensfjordens kommunale kraftselskaps søknad om erverv av fallrettigheter i Flåmselva, anbefalte Hovedstyret kr. 1 pr. nat.-hk til staten og kr. 4 pr. nat.-hk til kommuner.

I den foreliggende sak vil Hovedstyret anbefale en statsavgift på kr. 1 pr. nat.-hk, og en kommuneavgift på kr. 4.

Byggefrister, post 3.

Det er fastsatt de ordinære frister: 2 år for påbegynnelse og ytterligere 5 år for fullførelse av anlegget.

Vilkårene for øvrig er de vanlige ved slike erverv. En viser til post 12 om kraftavgivelse og post 13 om naturvern. I denne forbindelse peker en på at det fra naturvernhold er fremhevet at utbyggingen må skje skånsomt og at nødvendig opprydding og planering av massetak m.v. må foretas. Det nevnte naturvernvilkår gir den nødvendige hjemmel for kontroll med at de nødvendige tiltak i denne forbindelse blir utført.

Om reguleringsbetingelsene bemerkes:

Konsesjonstiden, post 1.

Konsesjonen anbefales som for ervervet gitt på ubegrenset tid med adgang til å ta konsesjonsvilkårene opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

For private deltagere i reguleringen anbefales konsesjonen gitt på 60 år regnet fra 25. april 1974, jfr. reguleringslovens § 10, post 1.

Årlige avgifter, post 2.

Det er ikke fremkommet noe krav i denne forbindelse, og en henholder seg da til vanlige satser, dog tatt i betragtning i noe skjerpene retning at dette er et rimelig anlegg. Hovedstyret foreslår fastsatt kr. 1 pr. nat.-hk til staten og kr. 4 pr. nat.-hk til kommuner.

For den bestående regulering av Hornsjøen nevnes at det var fastsatt en avgift på kr. 0,50 pr. nat.-hk både til staten og til kommuner.

Almendannende virksomhet m.v., post 9.

Beløpet foreslås satt til kr. 10 000.

Kraftavgivelse, post 13.

Vilkår om kraftavgivelse på inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten er oppstillet i henhold til reguleringslovens § 12 post 15. For så vidt angår det fall som nå skal utbygges i Roppa, gjelder dog ikke dette vilkår, idet et tilsvarende vilkår er tilknyttet ervervs-konsesjonen, jfr. nevnte lovs § 12 post 15, siste avsnitt.

Naturvern, post 14.

Som nevnt foran om tilsvarende vilkår i

ervervskonsesjonen er det fra distriktshold pekt på nødvendigheten av opprydding av anleggsområdet og av landskapsmessige vernetiltak for å gjøre anlegget minst mulig skjemmende i terrenget. Nevnte vilkår ivaretar disse interesser på tilstrekkelig måte.

Rydding av neddemte arealer, post 17.

Når det gjelder neddemte arealer er det vanlig å oppstille særskilt vilkår om rydding av det, og en vil foreslå et slikt vilkår også her. Etter krav fra distriktet har en føyet til at det etter skjønnets bestemmelse skal foretas finrydding av begrensede områder av hensyn til fisket, jfr. bl.a. uttalelsen fra Gausdal Fjellstyre. Tilsvarende vilkår er foreslått også av fiskerikonsulenten for det Østenfjelske med den forskjell at plassene skal utpekes av fiskerisakkyndig i samråd med de fiskeberettigede. Når det gjelder slik rydding har en imidlertid etter en tvist som oppstod i forbindelse med Finndalsreguleringen i Arendalsvassdraget gått inn for at skjønnet skal avgjøre spørsmålet.

Markering av svekkede ispartier, post 18.

En foreslår det vanlige vilkår om dette av hensyn til ukjentes trafikk over isen. En peker på at vannene har en relativt sentral beliggenhet i et turiststrøk.

Avgivelse av fløtingsvann, post 19.

Det er ikke søkt om tillatelse til å magasinere fløtingsvannet for kraftproduksjon, og plikt til å avgi fløtingsvann er derfor kommet til uttrykk i dette vilkår. Søkeren anfører også at en må være forberedt på at fløting kan bli gjenopptatt under spesielle forhold. Hovedstyret finner det likevel tilrådelig at fløtingsvann skal avgis etter skjønndersom ikke transporten av trevirke ordnes på annen måte.

Veger og bruer, post 20.

Vilkåret har fått den vanlige form med tilføyelse om at regulanten plikter, etter skjønnets bestemmelse, å legge om veger og stier der de demmes ned samt plikt til å bygge nødvendige bruer og klopper over tilløps- og overføringskanalene av hensyn til de bruksberettigedes og det alminnelige ferdselsbehov. En viser her til uttalelse fra Gausdal Fjellstyre, h.r.advokat Trampe Kindt og fra beite- og bruksberettigede på Hornsjøseter og fra Oppland fylkes friluftsnemnd.

Fisket, post 21.

Hovedstyret har her fulgt det innkomne forslag fra fiskerikonsulenten for det Østenfjelske bortsett fra pkt. 2 om finrydding, jfr. kommentaren til post 17 foran. Konsulentens forslag om en årlig utsettelse på 5 000 sette-

fisk som senere er innkommet har Hovedstyret ikke funnet riktig å ta opp i forslaget. Den detaljerte bestemmelse utstår vanligvis til senere behandling mellom konsesjonær og Landbruksdepartementet. Slik mener Hovedstyret det også bør forholdes her.

Landbruksdepartementet har oversendt fiskerikonsulentens uttalelse med ekspedisjon av 22. februar 1972. I en senere uttalelse dattert 19. april 1972 har Landbruksdepartementet fremmet et nytt forslag. Dette inneholder det samme som det tidligere for så vidt som det foreslås plikt til å drive kompenserende fiskekultur, fiskeribiologiske undersøkelser m. v. Imidlertid foreslås også at konsesjonæren skal tilpliktes å bekoste andre tiltak dersom eventuelle uforutsette ting skulle oppstå i forbindelse med reguleringene. — Hovedstyret finner for sin del ikke grunn til å foreslå et såvidt uavgrenset vilkår i en sak som denne der virkningene for fisket må antas å bli meget begrenset.

Gausdal Fjellstyre krever fiskefond til opphjelpe av fisket for øvrig i almenningen. Hovedstyret kan ikke se at det omsøkte inngrep må ventes å få følger for fisket som ikke skulle kunne motvirkes i stor grad av det vilkår som er foreslått. En finner derfor ikke å kunne imøtekomme kravet. For øvrig peker fjellstyret på at skaden på fisket i Hynna vil avhenge av vassføringen ut av Hornsjøen. Hovedstyret viser til at en i utkast til manøvringsreglementet fortsetter at alminnelig lavvassføring mellom Hornsjøen og Ropptjern ikke skal forminskes.

For øvrig er det fremkommet krav om at fiskens gang mellom Hornsjøen, Hynna og Ropptjern ikke må brytes og at det eventuelt må bygges fisketrapp i dammen for Hornsjøen. Hovedstyret går ut fra at situasjonen ved forhøyelsen av dammen i denne henseende ikke forandrer forholdene i vassdraget.

Hovedstyret konstaterer at Gausdal Jeger- og Fiskerforening og Gausdal innlandsfisker- nemnd har motsatt syn på ønskeligheten av å få fisk ned i Roppa. Hovedstyret finner ikke grunn til å ta noe standpunkt til dette i konsesjonssaken.

For øvrig bemerkes at Gausdal skogråd mener rørgaten bør legges slik at den ikke hindrer skogsdriften. Jørgen Kaarfald hevder at avløpet fra kraftstasjonen kan medføre at noe av hans eiendom blir neddemmet og krever utdyping av elvefare. Dette er spørsmål som ligger utenfor konsesjonssaken. Det må derfor forhandles om dem, og i mangel av minnelig overenskomst vil A/S Gausdal elektrisitetsverk være henvist til å søke om ekspropriasjon i henhold til vassdragslovens § 62. Dette blir eventuelt å behandle som egen sak,

jfr. nevnte lovs § 125. Den foreliggende søknad er ikke fyldestgjørende nok til å kunne gjelde som slik ekspropriasjonssøknad.

For så vidt angår kravet om rask oppfyl- ling av magasinene viser Hovedstyret til det en har fremholdt i det foregående. En kan ikke se annet enn at de krav som er satt kan forenes med reguleringen uten særlige restriksjoner. Det er imidlertid i det gjeldende manøvreringsreglement for Hornsjøen bl.a. bestemt at avløpet under vårflommen tilbakeholdes mest mulig inntil høyeste reguleringsgrense er nådd. En foreslår denne bestemmelse bibeholdt. For øvrig er de gamle bestemmelser som er tatt med av hensyn til fløtingen foreslått tatt ut nå. Utkast til nytt reglement vedlegges.

Som det sees har A/S Gausdal elektrisitetsverk også søkt om å få overdratt ervervs- og reguleringskonsesjonene av 12. august 1937 og 26. august 1949 vedrørende Rauavassdraget. Hovedstyret vil komme tilbake til dette spørsmål i egen sak senere.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i hovedstyremøte 24. april 1972.»

Med hensyn til leie av statens fallrettigheter har Hovedstyret sendt departementet to brev. Det første, av 27. april 1972 lyder:

«Den 14. juni 1971 mottok NVE en anmodning fra Direktoratet for statens skoger om uttalelse angående pris for fallrettighetene og om forslag til leiekontrakt vedrørende statens fallrettigheter i Roppa elv i Gausdal, i forbindelse med at interimstyret for A/S Gausdal Elektrisitetsverk i brev av 30. april 1971 til Gudbrandsdal skogforvaltning har søkt om kjøp eller leie av statens fallrettigheter i elva for utbygging. Fallrettighetene som ligger i Gausdal Statsalmenning omfattes av elektrisitetsverkets utbyggingsplan for vassdraget, og det er søkt om de nødvendige konsesjoner. Konsesjonssaken er oversendt Industridepartementet ved annen ekspedisjon herfra av i dag.

Når det gjelder utbyggingsplan m. v. viser en til konsesjonssaken.

Hovedstyret vil tilrå at søkeren får leie statens fallrettigheter i Roppa elv og oversender vedlagt forslag til leiekontrakt. Det bemerkes at en i samsvar med tidligere praksis bare har utarbeidet forslag til leiekontrakt vedrørende fallrettighetene, selv om A/S Gausdal Elektrisitetsverks søknad også omfattet eventuelt kjøp av rettighetene.

I tilknytning til enkelte av kontraktens punkter bemerkes:

Til pkt. 1:

Den omhandlede fallstrekning fra Ropptjernet (ca. kote 824) til almenningsgrensen, (ca. kote 714) anslås til 110 m.

Til pkt. 4:

Etter en samlet vurdering av vassdragets beliggenhet, størrelse, utbyggingsforhold m. v. antar en at en pris på kr. 50 pr. nat.-hk må

ansees å være passende. Det kan nevnes at den beregnede utbyggingspris er oppgitt til 21,5 øre/kWh, samt at vannføringen er beregnet til 0,882 m³/sek.

Til pkt. 8:

Under henvisning til konsesjonens bestemmelser om varighet for enkelte deltakere, har en funnet at leietiden for fallrettighetene bør settes til 60 år, dog slik at leieforholdet etter denne tids utløp fortsetter uendret, med mindre leieavtalen blir sagt opp med ett års varsel.

Behandlet i hovedstyremøte 24. april 1972.»

Forslaget til leiekontrakt mellom Direktoratet for statens skoger og A/S Gausdal Elektrisitetsverk har denne ordlyden:

- «1. Staten v/Direktoratet for statens skoger bortleier til A/S Gausdal Elektrisitetsverk de fallrettigheter i Roppa elv som tilligger statens eiendom Gausdal Statsalmenning gnr. bnr. i Gausdal kommune.
2. Fallrettighetene forutsettes utnyttet i det planlagte Roppa kraftverk i Gausdal kommune.
3. Det er en forutsetning at selskapet til enhver tid har de nødvendige offentlige tillatelser og konsesjoner.
4. For de rettigheter som er nevnt i pkt. 1 betaler kraftselskapet til DSS v/Gudbrandsdal skogforvaltning ukrevet og etterskuddsvis den en årlig leie stor kr. 2 600 (avrundet) som svarer til 4 pst. av en enhetspris på kr. 50 pr. nat.-hk.
Leien løper fra den tid kraftverket settes i drift.
DSS kan kreve at kraftselskapet stiller sikkerhet for riktig betaling av leiebeløpet i samsvar med vassdragslovens § 133 nr. 5.
5. Ved for sen betaling av leiebeløpet svares en morarente som for tiden skal være 6 pst. og som senere reguleres i samsvar med Norges banks diskonto.
6. Leiebeløpet skal justeres hvert 20. år på grunnlag av de justeringsnormer som måtte bli fastsatt etter oreigningslovens § 23.
7. Når konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon, kan samtidig DSS kreve at den årlige leieavgift skal avløses av et engangsvederlag.
8. Kontrakten gjelder i 60 år fra den dag konsesjon blir gitt. Kontrakten kan deretter sies opp med 1 — ett — års varsel.
9. Kraftselskapet overtar i leietiden alle rettigheter og forpliktelser som DSS har som eier av de i pkt. 1 bortleide fall.
10. Rettighetene etter denne kontrakt kan ikke overdras.
11. Dersom leieren ikke oppfylder sine forpliktelser etter denne kontrakt, har DSS rett til å heve den med 3 måneders varsel.
12. Omkostningene ved skylddeling dekkes av kraftselskapet.
13. Kontrakten tinglyses på Roppa kraftverks eiendommer og Gausdal statsalmenning.
Omkostningene dekkes av kraftselskapet.

14. Kontrakten utferdiges i 2 — to — eksemplarer, ett til hver av partene.»

I brev av 12. oktober 1972 sier Hovedstyret:

«I innstilling av 27. april 1972 behandlet Hovedstyret søknad fra A/S Gausdal elektrisitetsverk om tillatelse til ekspropriasjon, erverv og regulering av Roppa. I brev av 25. s. m. ga Hovedstyret uttalelse vedrørende leie av statens fallrettigheter i samme elv med forslag til leiekontrakt mellom elektrisitetsverket og staten v/Direktoratet for statens skoger. En viser for så vidt angår detaljer om prosjektet og leiekontrakten til de nevnte innstillinger. En skal bare kort gjenta at leiekontrakten omfatter 110 m fall i Roppa nedenfor Ropptjern innen Gausdal statsalmenning og gjelder i 60 år fra den dag konsesjon blir gitt med ett års oppsigeslestdid etter denne tid. I henhold til ervervslovens § 5 er leie av statens fall undergitt konsesjonsplikt i form av bruksrettskonsesjon, og det er dette konsesjonsspørsmål denne sak gjelder.

Det berørte distrikt har uttalt seg slik:

Gausdal formannskap, vedtak i møte 31. juli 1972:

«Gausdal kommune har for sin del intet å innvende mot det framlagte kontraktsforslag, idet en går ut fra at de enhetspriser som er benyttet er de vanlige som legges til grunn ved beregning av leie for statens fallrettigheter.

Da det ikke blir kommunestyremøte før 10. august, behandles saken i henhold til kommunelovens § 22, og vedtaket blir å referere i første kommunestyremøte.»

Oppland fylkes elektrisitetsverk har ikke noe å bemerke og Fylkesmannen i Oppland slutter seg til de avgitte uttalelser, jfr. påtegninger av 11. og 17. august 1972.

Hovedstyret viser til de ovennevnte uttalelser og til innstillingene i regulerings- og leiesakene og anbefaler at A/S Gausdal elektrisitetsverk gis bruksrettskonsesjon i henhold til ervervslovens § 5 på de vilkår som er oppstillet i vedlagte utkast. Disse vilkår er de samme som de som er foreslått tilknyttet ervervskonsesjonen, bortsett fra konsesjonstiden. Da fallene er foreslått leiet ut, er det naturlig at bruksrettskonsesjonens varighet følger leietiden. Denne kan komme til å vare ut over 60 år. I denne forbindelse vises til at bruksrettskonsesjon til et aksjeselskap med den kommunale status som A/S Gausdal elektrisitetsverk har, kan gis på ubegrenset tid, jfr. ervervslovens § 4.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 9. oktober 1972.»

Med hensyn til søknaden om overtakelse av ervervs- og reguleringskonsesjoner i Rauavassdraget har Hovedstyret uttalt følgende i brev av 12. oktober 1972:

«I forbindelse med sammenslutning av A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk, Gausdal kommunale elektrisitetsverk og Gausdal kommunes andel av Gausdal og Øyer kraftlag til A/S Gausdal elektrisitetsverk, har sistnevnte selskap gått inn for en utbygging av Roppa

og søkte om de nødvendige konsesjoner i denne forbindelse. En viser til Hovedstyrets tilråding i saken datert 27. april d. å. I denne sammenheng fremmet A/S Gausdal elektrisitetsverk — etter forutgående anmodning fra Vassdragsdirektoratet — også søknad om å få overta A/S Østre Gausdal elektrisitetsverks ervervs- og reguleringskonsesjoner vedrørende Rauavassdraget. Hovedstyret bebudet i sin innstilling at en ville komme tilbake til dette konsesjonsspørsmålet i egen sak.

De tillatelser det gjelder er:

1. Kgl. res. 12. august 1937 omfattende erverk av 390 m fall i Raua og regulering av Rausjøen ved 3 m oppdemming fra kote 716,5 til kote 719,5, jfr. også Arbeidsdepartementets samtykke til endring av kotehøyden den 22. januar 1940.
2. Kgl. res. 26. august 1949 omfattende ytterligere 1 m oppdemming og 2,5 m senking av Rausjøen slik at total reguleringshøyde ble 6,5 m mellom kotene 714,0 og 720,5.

Konsesjonene er gitt tidsbegrenset til 12. august 1987.

Anlegget er gjennomført i henhold til konsesjonene og yter 1100 kW med en produksjon på 5,3 GWh i et bestemmende år. Reguleringene gir et magasin på 5 mill. m³.

Søknaden fulgte utsendelsen av søknaden vedrørende Roppa til fylkesmannen m. fl. Noen merknader om denne overdragelse fremkom imidlertid ikke. Hovedstyret har heller ingen merknader og vil anbefale at søknaden innvilges. Når rettighetene nå går over til et nytt selskap mener en at det bør gis en ny konsesjon med vilkår overensstemmende med någjeldende konsesjonslover, jfr. for øvrig departementets stilling til Sokndal kommunale elektrisitetsverks overtakelse av A/S Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskaps tidligere konsederte rettigheter i Sokndalsvassdraget (kgl. res. 6. oktober 1961).

Idet reguleringskonsesjonen vil berøre flere falleiere, finner en det praktisk å oppstille regulerings- og ervervsvilkårene adskilt.

I samsvar med tilsvarende bestemmelse i reguleringskonsesjonen for Roppa anbefales at både ervervs- og reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid for vannfall som tilhører staten eller norske kommuner. For eventuelle private falleiere som måtte delta i reguleringen gis reguleringskonsesjonen for et tidsrom av 60 år regnet fra konsesjonens datum.

Når det gjelder avgiftene, foreslås disse fastsatt til det samme som Hovedstyret foreslo i innstillingen vedr. Roppa, nemlig kr. 1 pr. nat.-hk til staten og kr. 4 til kommuner. I dag gjelder det en avgiftssats på kr. 0,50 pr. nat.-hk både til stat og kommuner for Rausjøen.

For øvrig er det tatt hensyn til at det her gjelder et utført anlegg f. eks. ved at en har tatt ut vilkår om byggefrister, opprydding og naturvern på anleggsplassen. Andre vilkår med tilknytning til sosiale ytelser og offentlig tilsyn er beholdt med tanke på vedligeholdsarbeider ved anlegget.

Utkast til manøvreringsreglement ligger ved. Det er bare foretatt visse rent redaksjonelle endringer i det reglement som gjelder nå.

Behandlet i hovedstyremøte 9. oktober 1972.»

Vedrørende regulering og erverk av Roppavassdraget har Hovedstyret gitt følgende tilleggsuttalelse:

«I brev av 27. april 1972 behandlet Hovedstyret ervervs- og reguleringskonsesjonsspørsmålet vedrørende utbyggingen av Roppa i Gausdal. I denne forbindelse fremmet en også forslag vedrørende fisket — jfr. post 21 i utkast til vilkår — ut fra forutgående behandling av spørsmålet i Landbruksdepartementet. Vedlagt oversendes tilleggsuttalelse fra nevnte departement datert 4. juli 1972 hvor det er foreslått at konsesjonæren pålegges viltbiologiske undersøkelser i de berørte områder samt plikt til å bekoste andre tiltak til fremme av viltbestanden dersom det skulle oppstå uforutsette ting i forbindelse med reguleringen. En har forelagt forslaget for søkeren, jfr. vedliggende svar datert 4. oktober 1972. Som det sees har søkeren godtatt pålegget med en mindre endring av pkt. 1 som nærmest er av redaksjonell art, men har for øvrig framhevet at skadevirkningene må bli små og sier bl. a. også at det blir bygget bru over kanalen i stier og dyretråkk.

Hovedstyret har på dette grunnlag ikke noe vesentlig å bemerke. En vil imidlertid peke på at 4,5 km stålrør vil falle langt dyrere enn den prosjekterte kanal til kr. 220 000.

Hovedstyret foreslår post 21 i vilkårene gitt denne tilføyelse:

- «3. Konsesjonæren pålegges å bekoste viltbiologiske undersøkelser i de områder hvor det antas at reguleringen vil ha skadelige virkninger.
4. Konsesjonæren pålegges å bekoste andre tiltak til fremme av viltbestandene dersom det skulle oppstå uforutsette ting i forbindelse med reguleringen.»

Hovedstyret har i sin innstilling foreslått adskilte ervervs- og reguleringsvilkår for både Roppa og Raua. Dessuten er det foreslått egne vilkår for bruksrettskonsesjonen i Roppavassdraget. Departementet finner at man her bør nøye seg med to sett vilkår, ett for hvert vassdrag. Hovedstyret har underhånden sagt seg enig i dette.

Forslaget til konsesjonsbetingelser vedrørende Roppavassdraget lyder slik:

«1.

Ervervs- og reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid. Bruksrettskonsesjonen gis for den tid leiekontraktene mellom staten og A/S Gausdal elektrisitetsverk gjelder. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vannfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konse-

sjonen for disses vedkommende i 60 år fra 25. april 1974. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vannfalleieres andeler i anlegget staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte anlegg eller andeler i dem kan ikke selges, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frambringe med den påregnelige vannføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 4 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år, regnet fra konsesjonens datum kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 13, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversittes uten tillatelse fra vedkommende departement, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for

så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren plikter før reguleringsarbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 10 000 til rådighet for almindelig virksomhet og geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

10.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

11.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vannslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til statskassen på inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

12.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige

vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vassfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrækning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major,

streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

14.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plasse-ring av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidig hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

15.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere

regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 10, 11, 13 eller 15, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake eller til at enkelte deltakeres rett til å bruke reguleringsvatn faller bort i samsvar med vassdragsreguleringslovens § 12 post 17, annet og tredje ledd.

16.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

17.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye.

Høyden regnes vinkelrett mot bakken.

Ryddingen skal være utført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

Etter skjønnsrettens nærmere bestemmelse foretas finrydding av begrensede områder av hensyn til fisket.

18.

De partier av isen på magasinet som mister sin bæreevne på grunn av reguleringene og overføringene skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, innsirkles de svekkede partier med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1 m.

19.

Det avgis til fløtingen i vassdraget nedenfor Roppa kraftverk nødvendig vann etter skjønnsnets bestemmelse, dersom ikke transporten av trevirket ordnes på annen måte.

20.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter videre, etter skjøn-
nets bestemmelse, å legge om veger og stier
som demmes ned samt å bygge nødvendige
bruer og klopper over tilløps- og overførings-
kanalene av hensyn til de bruksberettigedes og
det alminnelige ferdselsbehov.

21.

1. Konsesjonæren pålegges årlig å sette ut
yngel og/eller settefisk av aure i regule-
rings- og overføringsområdet. Antallet blir
til enhver tid å bestemme av vedkommende
departement.
2. Konsesjonæren pålegges å bekoste de fiske-
ribiologiske undersøkelser som departemen-
tet til enhver tid finner **nødvendig**.
3. Konsesjonæren pålegges å bekoste viltbio-
logiske undersøkelser i de områder hvor
det antas at reguleringen vil ha skadelige
virkninger.
4. Konsesjonæren pålegges å bekoste andre
tiltak til fremme av viltbestandene dersom

det skulle oppstå uforutsette ting i forbin-
delse med reguleringen.

22.

Eieren skal uten vederlag for det utførte
anlegg finne seg i enhver ytterligere regule-
ring i vedkommende vassdrag, som ikke for-
ringer den tillatte regulerings effekt.

23.

Departementet kan under særlige omsten-
digheter gi en vannfalls- eller brukseier som
ikke er medeier i reguleringsanlegget tillatelse
til å benytte driftsvann som er innvunnet ved
reguleringen mot en årlig godtgjørelse til regu-
leringsanleggets eiere. Denne godtgjørelse
skal i tilfelle av tvist fastsettes av departe-
mentet.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsregle-
ment for Roppareguleringen lyder:

«1.

Reguleringer.

Magasin	Nat. sommer- vannstand	Reg.grenser		Oppd. m	Senking m	Reg.høyde m
		Øvre kote	Nedre kote			
Hornsjøen	842,0	844,7	841,2	2,7	0,8	3,5
Ropptjernene	823,0	828,0	823,0	5,0	—	5,0

Kotehøydene referer seg til Gradteig F 31
aust Synnfjell.

Overføringer.

Avløpet fra Øvre Reinsjøen — nedbørfelt
4 km² — overføres til Hornsjøen.

Avløpet fra ca. 8 km² nedbørfelt overføres
gjennom tilløpskanalen til fordelingsbassenget
for Roppa kraftverk.

Reguleringsgrensene skal betegnes med
faste og tydelige vannstandsmerker som det
offentlige godkjenner.

2.

Under vårflommen tilbakeholdes avløpet i
Hornsjøen mest mulig inntil høyeste regule-
ringsgrense er nådd.

Det skal ved manøvreringen has for øye
at vassdragets tidligere flomvassføring ikke
forøkes. Heller ikke må alminnelig lavvass-
føring mellom Hornsjøen og Ropptjern for-
minskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vannslippingen foregå etter
A/S Gausdal elektrisitetsverks behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke
hindres av is eller lignende samt at regule-
ringsanlegget til enhver tid er i god stand.
Det føres protokoll over manøvreringen og
avleste vannstander samt observeres og note-
res om det forlanges, nedbørmengder, tempe-
ratur, snødybder m.v. Hovedstyret for Nor-
ges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan for-
lange å få tilsendt utskrift av protokollen som
regulanten plikter å oppbevare for hele regu-
leringstiden.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokte-
ren skal bo, og at han skal ha telefon i sin
bolig.

4.

Viser det seg at slipping etter dette regle-
ment medfører skadelige virkninger av omfang
for almene interesser, kan Kongen uten erstat-
ning til konsesjonæren, men med plikt for
denne til å erstatte mulige skadevirkninger
for tredjemann, fastsette de endringer i regle-
mentet som finnes nødvendige.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Forslaget til betingelser for Raua-konsesjonen lyder:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vannfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve disse vannfall-eieres andeler i anlegget avstått uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte anlegg eller andeler i dem kan ikke selges, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frambringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 4 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år, regnet fra konsesjonens datum kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 11, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departementet.

4.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggs-

tiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

7.

Konsesjonæren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

8.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

9.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vannslippingen foregår i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til statskassen på inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

10.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal

sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det

offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 8, 9, 11 eller 12, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake eller til at enkelte deltakeres rett til å bruke reguleringsvatn faller bort i samsvar med vassdragsreguleringslovens § 12 post 17, annet og tredje ledd.

13.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

14.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

15.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

16.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vannfalls- eller brukseier som ikke er medeier i reguleringsanlegget tillatelse til å benytte driftsvann som er innvunnet ved reguleringen mot en årlig godtgjørelse til reguleringsanleggets eiere. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.»

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement for Rausjøen lyder:

«1.

Rausjøen kan tappes 6,5 m mellom kote 720,50 og 714,0.

Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige merker som Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at elvas naturlige flomvassføring ikke forøkes. Heller ikke må dens tidligere lågvassføring forminskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vannslippingen foregå etter A/S Gausdal elektrisitetsverks behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur, snødybder m.v. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele regulerings-tiden.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Viser det seg at slipping etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

A/S Gausdal elektrisitetsverk søker i brev av 5. november 1969 om diverse tillatelser til kraftproduksjon i Roppa og Raua-vassdragene i Gausdal.

A/S Gausdal everk er en sammenslutning av A/S Østre Gausdal everk, Gausdal kommunes everk og Gausdal kommunes andel av Gausdal og Øyer kraftlag. Selskapets formål er å forsyne distriktet med tilstrekkelig elektrisk kraft.

Søknaden omfatter:

1. Ekspropriasjon, erverv og regulering av Roppa elv, som ligger vest for Jøra-dalføret.

2. Bruksrettskonsesjon på statens rettigheter i Roppavassdraget. Disse utgjør ca. 110 m (tosidig).

3. Overtagelse av Østre Gausdal everks konsesjon på regulering av Hornsjøen i Roppa.

4. Overtagelse av Østre Gausdal everks konsesjoner i Rauavassdraget på østsiden av Jøradalføret. Denne utbygging er forlengst fullført.

5. Konsesjon på Gausdal kommunes erverv av aksjer i det nye selskapet. Jfr. ervervslovens § 36. Det dreier seg om ca. $\frac{2}{3}$ av samlet aksjekapital, som er vederlag for overtagelsen av kommunens fallrettigheter i Roppa.

Kommunens fallrettigheter utgjør ca. 378 m på nordsiden og ca. 10,81 m på sydsiden av elva. Det er en forutsetning for aksjekapitalutvidelse at selskapet får konsesjon på eienommen.

Resten av vannfallet, ca. 368 m på sydsiden av elva, eies av flere private rettighetshavere. Selskapet har søkt om ekspropriasjonstillatelse etter vassdragslovens § 148. Man regner imidlertid med å kunne komme frem ved minnelig overenskomst.

Søknaden om utbygging av Roppa omfatter bl. a. ytterligere regulering av Hornsjøen. Reguleringstillatelse for Hornsjøen er tidligere gitt ved kongelig resolusjon av 25. april 1924 til A/S Østre Gausdal E-verk og Jøra-Gausa Fellesfløtningsforening for et tidsrom av 50 år. Senere er alle rettigheter og forpliktelser ved denne regulering overført til A/S Østre Gausdal E-verk. Hornsjøens nåværende regulering er på 2,5 m. Drammen reguleres for drift av Holsfossen kraftanlegg ved Jøra som utnytter et fall på 20 m. Vannet benyttes også av Follebu bruk i et fall på ca. 15 m, samt av Glommaverkene nedenfor Mjøsa.

Planen går ut på utnyttelse av et fall på 475 m mellom en inntaksdam litt opp for Bøseter og Jøra. Det er planlagt to reguleringsmagasiner, et i Hornsjøen og et i Ropptjern. I planene inngår overføring fra Øvre Reinsjø via en 1500 m lang grøft til Ropptjern og videre til Hornsjøen og Ropptjern. Fra magasinet i Ropptjern skal vannet føres i en tilløpskanal 4,5 km nord-vestover til inntaksdammen som ligger på kote 817. Kanalen inntar avløpet for et nedbørfelt på ca. 8 km² ovenfor kanalen. Fra inntaksdammen er det tenkt en avskjæringskanal frem til Beljebekken. Vannet føres i en 1750 m lang rørgate ned til den planlagte Roppa Kraftstasjon. Stasjonen er tenkt plassert i dagen ved Jøra elv.

Hornsjøen reguleres ytterligere 1 m, slik at samlet reguleringshøyde blir 3,5 m, bestående av 2,7 m oppdemming og 0,8 m senking. Magasinet økes derved fra 6,8 til 9,6 mill. m³. Ropptjernene er planlagt regulert 5 m, slik at magasinet blir på 3,4 mill. m³. De omsøkte reguleringer representerer altså en økning på 6,2 mill. m³ magasin, og anleggets samlede magasin blir 13 mill. m³. Dette er ca. 30 pst. av midlere årlig avløp, som er på ca. 43 mill. m³.

I Roppa kraftverks fall vil vassføringen gi ca. 1940 nat.-hk og i de utbygde fall videre nedover i vassdraget ca. 520 nat.-hk, tilsammen ca. 2460 nat.-hk.

Omkostningsoverslaget i søknaden lyder på 6 mill. kroner (sommeren 1970), tilsvarende en kraftleie på 21,5 øre/kWh. Etter dagens priser må overslaget sannsynligvis høynes til ca. 9 mill. kroner, som gir en utbyggingspris på ca. 30 øre/kWh. Det dreier seg i alle tilfelle om et rimelig prosjekt. Finansieringen er primært tenkt ordnet gjennom Sør-Gudbrandsdal Sparebank, som mener at det er mulig å få lånene plassert uten belastning på obligasjonsmarkedet.

Reguleringen vil medføre at et areal på 100 da ved Hornsjøen og 840 da ved Roppen blir neddemmet. Ved Hornsjøen må to hytter flyttes, og tre seterløkker samt noen krøtterstier vil bli neddemt. Dyrket mark vil ikke bli berørt. De berørte grunneiere har ikke satt seg imot utbyggingen. Deres vilkår er i det alt vesentlige medtatt i konsesjonsbestemmelsene. Ved Ropptjern består det neddemmede areal vesentlig av myrområder. To hytter og et båthus må flyttes. Kanalen fra Ropptjern til inntaksdammen vil gå gjennom et dyrkingsfelt med utparsellert dyrkingsjord. Det hevdes å være mulighet for kompensasjon til dem som blir berørt. Gausdal jordstyre mener at skaden ikke er betydelig jordbruksmessig sett. Gausdal Skogråd er av samme oppfatning for skogens vedkommende. De ulemper kanalene vil medføre for ferdselen i området vil bli søkt kompensert ved broer og klopper, jfr. vilkårenes post 20.

De største skader og ulemper antas å oppstå for fisket. Gausdal fjellstyre anfører at det er vanskelig å ha noen sikker formening om hvilken skade man vil få på fisket. Skadene antas likevel ikke å være av særlig stort omfang. Det er stamfisket i Roppa som vil lide mest. Gausdal Jeger- og Fiskerforening mener at fisken fremdeles bør kunne gå fra Ropptjern og ned i Roppa. Gausdal innlandsfiskenemnd er av motsatt oppfatning og viser til at elven antagelig kan bli tørrlagt visse tider av året. Departementet finner ikke grunn til å ta stilling til dette spørsmålet.

Det er i det vesentlige tatt hensyn til de krav de fiskerisakkyndige har satt opp med hensyn til konsesjonsvilkår, jfr. post 21. Departementet er imidlertid enig med Hovedstyret i at det synes unødvendig å sette vilkår om fiskefond i et tilfelle som dette, hvor skadevirkningen må antas å bli meget begrenset.

Fra naturvernhold er det bl.a. kommet krav om rask oppfylling av magasinene. Departementet er enig med Hovedstyret i at reguleringen og manøvreringsreglementet tar rimelig hensyn til dette krav. Friluftssorgnissasjonen har for øvrig ingen prinsipielle innvendinger mot utbyggingen. Kommunaldepartementet, som naturvern- og friluftssinteressene den gang hørte under, uttaler at det ikke har noe å innvende mot at søknaden blir imøtekommet. Industridepartementet vil konkludere med at de skader og ulemper reguleringen medfører er små.

Kraftstasjonen blir liggende sentralt i forsyningsområdet, med et bestående linjenett i umiddelbar nærhet. Den omsøkte regulering vil være av stor betydning for distriktets kraftforsyning, som i dag er sterkt avhengig av en lite driftssikker 60 kW-linje fra Fåberg transformatorstasjon.

Roppavassdraget er ikke behandlet i verneplanen for vassdrag.

Det har vært diskutert om Hornsjøen og Ropptjern burde utnyttes i Dokkafallene i stedet for å bli utbygget separat. Dette ville gi 10 GWh større energiproduksjon. Dokka-utbyggingen er imidlertid lite avklart ennå. Den er i alle tilfelle ikke avhengig av overføring fra Hornsjøen — Ropptjern. En slik overføring må dessuten ventes å møte motstand fra lokalt hold. Departementet antar på denne bakgrunn at planene om en fremtidig utnyttelse av Dokkavassdraget ikke bør stå i veien for en separat utbygging av Roppa.

Departementet anbefaler at A/S Gausdal Elektrisitetsverk gis tillatelse til å ekspropriere fallrettigheter i Roppa som omsøkt i medhold av vassdragsloven, og at selskapet gis konsesjon på dette ervervet i medhold av ervervslovens § 4. Departementet tilrår videre at selskapet gis konsesjon på erverv av eiendommer som overtas fra Gausdal kommune. Konsesjonene foreslås gitt på ubegrenset tid. Departementet antar at konsesjonen på Gausdal kommunes aksjeerverv bør gis uten vilkår. Departementet anbefaler også at A/S Gausdal e-verk får bruksrettskonsesjon på statens fallrettigheter i Roppa elv. Konsesjonen foreslås gitt for den tid leieavtalen mellom Direktoratet for Statens Skoger står ved lag. Departementet har intet å bemerke til den leieavtale som er foreslått. Det er ikke kommet

noen innsigelser fra kommunalt eller fylkeskommunalt hold.

Departementet finner at vilkårene i vassdragsreguleringslovens § 8 må anses oppfylt og anbefaler den søkte regulering og overføringskonsesjon gitt på de vilkår Hovedstyret har foreslått. Konsesjonen foreslås gitt på ubegrenset tid, jfr. reguleringslovens § 4, tredje ledd.

Når det gjelder den eldre reguleringstillatelse for Hornsjøen, går konsesjonstiden ut 25. april 1974. Staten ville da ha rett til å gå inn i reguleringen og å overta uten godtgjørelse reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter. Man finner imidlertid at det ikke er grunn for staten å benytte seg av denne rett idet det mest rasjonelle er at reguleringen fortsatt drives i kommunal regi. For kommunale og statlige fall nedover i vassdraget som har tatt Hornsjøreguleringen i bruk, gjelder konsesjonsvilkårenes bestemmelse om ubegrenset konsesjonstid. For disse vil den gamle konsesjon gjelde fortsatt. For konsesjonæren og for private falleiere vil den nye konsesjon avløse den gamle.

Departementet er enig i Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår med de redaksjonelle endringer som er nevnt foran.

Til post 1 i vilkårene bemerkes at konsesjonæren fyller kravet i ervervslovens § 4 om ubegrenset konsesjonstid. Avgiftene i post 2 er satt til kr. 1 og kr. 4 til henholdsvis stat og kommune. For øvrig er vilkårene de vanlige.

I post 17 er foreslått den vanlige plikt til rydding av de neddemte arealer. Dessuten er foreslått et tillegg om finrydding av bestemte områder, jfr. uttalelse fra Gausdal fjellstyre og fiskerikonsulenten for det Østfjeldske. Departementet er enig med Hovedstyret i at skjønnnet skal utpeke områdene. Til almindennende virksomhet er foreslått kr. 10 000.

I post 19 er foreslått avgivelse av fløtningsvann etter skjønnets bestemmelse dersom slik avgivelse skulle bli påkrevet.

Vedrørende veier, broer og fiske, jfr. post 20 og 21, vises til departementets merknader ovenfor. Departementet antar at en forhøyelse av Hornsjødammen ikke forandrer forholdene i vassdraget dithen at det blir behov for fiske-trapp i dammen, slik representanten for grunneierne antyder.

Det forutsettes at departementet som vanlig er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer og å foreta endringer i manøvreringsreglementet som en følge av dette.

Ervervs- og reguleringskonsesjonene vedrørende Raua-vassdraget (kongelig resolusjon av 12. august 1937 og 26. august 1949) er

gitt tidsbegrenset til 12. august 1987. Anlegget produserer 5,3 GWh i et bestemmende år. Magasinet er på 5 mill. m³. Konsesjonen ble gitt til A/S Østre Gausdal elektrisitetsverk. Det er ikke fremkommet noen merknader til A/S Gausdal e-verks søknad om å få overta konsesjonene. Departementet anbefaler at ny ervervskonsesjon og ny reguleringskonsesjon blir gitt på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret. Vilkårene er i forhold til de opprinnelige konsesjoner endret i overensstemmelse med någjeldende konsesjonslover, og avgiftene er justert. De er foreslått fastsatt til det samme som for Roppa, nemlig kr. 1 pr. nat.-hk til staten og kr. 4 til kommuner. I manøvreringsreglementet er bare foretatt redaksjonelle endringer. Konsesjonen foreslås gitt på ubestemt tid, jfr. ervervslovens § 2 post 22.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 og reguleringsloven av 14. desember 1917 nr. 17 gis A/S Gausdal elektrisitetsverk tillatelse til erverv, brukrett og regulering i Roppavassdraget i Gausdal på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets foredrag av 9. mars 1973.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Roppavassdraget i samsvar med utkast inntatt i nevnte tilråding.
3. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 § 148 gis A/S Gausdal elektrisitetsverk tillatelse til å ekspropriere fallretigheter i Roppavassdraget.
4. I medhold av ervervs- og reguleringsloven gis A/S Gausdal elektrisitetsverk tillatelse til erverv og regulering av Rauavassdraget i Gausdal på de vilkår som er inntatt i ovennevnte tilråding.
5. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Rauavassdraget i samsvar med utkast inntatt i nevnte tilråding.
6. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 § 36 gis Gausdal kommune tillatelse til erverv av aksjer i A/S Gausdal elektrisitetsverk.

13. A/S Strømmens Værksted.

(Konsesjon på kraftleie fra A/S Strømmen Staal.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
12. mars 1973.

Det vises til Deres søknad av 7. september 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges

vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Strømmens Værksted tillatelse til å leie inn-til 1 000 kW fra A/S Strømmen Staal til drift av egne anlegg i Skedsmo kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert

i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: kWh/8760 = kW.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

14. A/S Elektra.

(Konsesjon på kraftleie fra Mathiesen-Eidsvold Værk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 12. mars 1973.

Det vises til Deres søknad av 9. februar 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Elektra tillatelse til v leie inntil 2 000 kW fra Mathiesen-Eidsvold Værk til drift av selskapets anlegg i Bøhnsdalen i Eidsvoll kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. *Leietid.*

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot

til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de

vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v., som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

15. A/S Bjølvfossen.

(Regulering og overføring i Kassdalselva og Skorovassdraget m. v. Planendring.)

Industridepartementets samtykke 12. mars 1973.

Selskapets søknad av 10. september 1970 har vært forelagt Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet som har gitt uttalelse til departementet i brev av 13. oktober 1971. I brev av 6. februar 1973 har NVE oversendt nytt utarbeidet manøvreringsreglement.

Industridepartementet godkjenner den om-

søkte planendring i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for regulering av Bjølvovassdraget som gjeldende inntil videre i samsvar med forslag fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Hovedstyrets uttalelse lyder:

«Med brev frå departementet av 22. september 1970 fekk Hovudstyret sendt over til fråsegn følgjande søknad dagsett 10. s. m. vedkomande nemnde sak:

«Vi tillater oss herved å søke det ærede departement om tillatelse til ikke å utnytte reguleringene av Midtre Godalsvann og Varlivann.

Disse reguleringene omfattes av tillatelse for A/S Bjølvfossen til å foreta regulering og overføring i Daleelv, Kassdalselv og Skorovassdraget gitt ved kongelig resolusjon av 24. januar 1964.

På grunnlag av mer detaljerte undersøkelser finner vi at det blir uforholdsmessig kostbart å utnytte reguleringene, som ville gitt et samlet magasin på 3,6 mill. m³.

Midtre Godalsvann vil etter dette ikke få noen forandring av vannstanden. Varlivann er overført til Nedre Godalsvann ved en kanal som gir en senkning av Varlivann på 0,5 m. Terskelen mot kanalen er utformet slik at de fremtidige flomvannstander i Varlivann blir noe redusert.

Det er tatt hensyn til disse planendringene ved skjønnsforutsetningene.

Manøvreringsreglementet for regulering av Bjølvovassdraget vil etter dette forandres til ikke å omfatte Midtre Godalsvann og Varlivann.»

Søknaden har vore lagd fram for distriktet til fråsegn. Kvam og Voss kommuner har ikkje noko å merka til søknaden, jfr. vedtak i møter 12. oktober og 19. desember 1970. Fylkesmannen i Bergen og Hordaland har heller ingen merknader, jfr. påskrift av 28. desember 1970.

Hovudstyret sine merknader:

Dei reguleringar og overføringar som A/S Bjølvfossen fekk konsesjon på ved kongelig resolusjon 24. januar 1964 gjaldt i hovudsaka reguleringar med eit samla volum på 8,7 mill. m³. Av dette var 6,7 mill. m³ plassert i Kassdalselva og Skorovassdraget etter følgjande reguleringsplan:

Vatn	HRV kote	LRV kote	Oppd. m	Senk. m	Mag. mill. m ³
Nedre Tjørnadalsvatn i Kassdalselva	879,65	872,00	4,65	3,00	1,0
Nedre Godalsvatn i Skoroelva	801,00	787,00	4,00	10,00	2,1
Midtre Godalsvatn i Skoroelva	820,00	810,00	10,00	0,00	1,6
Varlivatn i Skoroelva	852,00	840,00	2,00	10,00	2,0

Overføringane frå dei same vassdraga var planlagde slik:

Ein øvre tunnel skulle føre vatn frå ca. kote 985 i Skoroelva via Jardalsvatn til vatn på kote 884 som har avlaup til Bjølsegrøvatn. Denne tunnel er bygd og fører over avlaup frå eit samla nedbørfelt på 6,05 km².

Eit nedre overføringssystem skulle føre til-
laupet til Varlivatn over til Nedre Godalsvatn og vidare ved hjelp av pumpe ved Kistebotnane i Kassdalselva — saman med avlaupet frå restfeltet til Nedre Godalsvatn nedanfor Jardalsvatn med tillegg av Kassdalselva sitt felt — til Nedre Tjørnadalsvatn med vidare overføring til Bjølsegrøvatn. Avlaupet frå felta på pumpesida var rekna til 12,6 mill. m³ i medel over året.

Overføringa er sett i verk etter planen, men reguleringane i Varlivatn og Midtre Godalsvatn er altså ikkje utført. A/S Bjølvefossen søkjer no om løyve til å brigda planen slik at desse to reguleringane fell burt.

Overføringa frå Varlivatn går føre seg ved hjelp av ein kanal som er dimensjonert for maksimal påreknaleg flaum.

Ved Kistebotnane er det installert ei

3-trinns pumpe med ein maksimal kapasitet på 1,65 m³/sek. Dette svarer då til ei avrenning på 338 l/sek./km² frå eit nedbørfelt på 4,9 km². Ein skulle kunne rekna med at pumpekapasiteten svarar til eit medels flaum-
avløp i feltet. Når ein og tek i rekning at det er bygd eit inntaksmagasin for pumpa på 2,1 mill. m³ må ein kunne gå ut frå at det ikkje vil oppstå nemnande flaumtap ved overføringstaden.

I Bjølsegrøvatn er det bygd magasin på 92 mill. m³ som svarer til 57 pst. av medels årstillau.

Etter utrekninger frå januar 1961 ville damkostnadene for Midtre Godalsvatn bli kr. 700 000 og for Valivatn kr. 150 000. Dette svarer då til vel 13 øre/kWh magsinenergi. Tek ein omsyn til prisauken sidan 1961 vil kostnaden i dag truleg ligge på 17—18 øre/kWh.

Etter det som ligg føre har Hovedstyret ikkje noko å merka til at dei nemnde reguleringar ikkje blir utført og rår til at departementet samtykkjer i at konsesjonen for desse vatna fell burt.»

Det nye manøvreringsreglement lyder:

«1.

Reguleringer:

Magasin	Nat. vasst. kote	Reg.grenser		Oppd. m	Senk. m	Reg.- høyde m
		Øvre kote	Nedre kote			
Bjølsegrøvatn	863,65	879,65	861,65	16,00	2,00	18,00
Karaldevatn	878,02	879,65	873,00	1,63	5,02	6,65
Nedre Godalsvatn	797,00	801,00	787,00	4,00	10,00	14,00
Nedre Tjørnadalsvatn	875,00	879,65	872,00	4,65	3,00	7,65

Høyeste flomvasstand i Karaldevatn er kote 880,65.

Overføringer:

Avløpet fra Skåråttjønn og to bekker — Giljafjellfeltet på 1 km² — føres til driftstunnelen for Bjølvo kraftverk.

Avløpet fra Karaldevatn (3,1 km²) overføres til Bjølsegrøvatn. Øvre del av Skoroelva (1,9 km²) føres over til Jaradalsvatn og tunnelen opptar også avløpet fra 0,55 km² nedbørfelt (vatn på kote 959). Det samlede avløp (6,05 km²) føres over til Bjølsegrøvatn.

Restavløpet fra Varlivatn (1,35 km²) føres over til Nedre Godalsvatn og sammen med avløpet fra dettes restfelt (tilsammen 3,80 km²) føres avløpet over til Kistebotnane i Kassdalselva.

Avløpet herfra (3,80 + 1,10 km²) pumpes over til Nedre Tjørndalsvatn (2,30 km²) for vidare overføring av det samlede avløp fra 7,20 km² nedbørfelt til Bjølsegrøvatn.

Reguleringsgrensene betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som Norges vass-

drags- og elektrisitetsvesen godkjenner.

Vasstanden i Bjølsegrøvatn må ikke overstige øverste reguleringsgrense uten at flomløpskanalen er åpen.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragenes flomvassføringer ikke forhøyes. Heller ikke må lågvassføringen i Bjølvo forminskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig kan vasslippingen skje etter A/S Bjølvefossens behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur, snødybder m. v. Hovedstyret for Norges vass-

drags- og elektrisitetsvesen kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som reguleringsplikter å oppbevare for hele reguleringsperioden.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Viser det seg at slipping etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

16. Norcable A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Norsk Hydro A/S.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
15. mai 1973.

Det vises til Deres søknad av 5. desember 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Norcable A/S tillatelse til å leie inntil 2 000 kW fra Norsk Hydro A/S til drift av selskapets anlegg på Karmøy.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleiekontrakt av 22. desember 1972 med Norsk Hydro A/S måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt

på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor

stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsen om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m.v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m.v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

17. Statsregulering for utbygging av Eidfjord-Nord.

(Fastsettelse av reguleringsbestemmelser.)

Kgl. res. av 18. mai 1973.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap i møte 6. april 1973 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i statsregulering for utbygging av Eidfjord-Nord kraftanlegg m.v. og i fastsetting av reguleringsvilkårene i samsvar med St. prp. nr. 3 for 1972—73 med disse endringane:

1. For Tinnhølenfeltet i Bjoreia bør konsesjonsavgifta til kommunen settas til kr. 4 pr. nat.-hk.
2. For Eidfjord-Nord bør konsesjonsavgifta til kommunane settas til kr. 5 pr. nat.-hk.
3. Næringsfonda som departementet gjer framlegg om i punkt 12 i utkast til reguleringsvilkår bør settas til 3 mill. kroner til Ulvik kommune og 1 mill. kroner til Ullensvang kommune.
4. Punkt 8 i departementet sitt framlegg til reguleringsvilkår bør gjevast eit tillegg om tilskott på kr. 200 000 til oppretting av eit fiskefond.
5. Konsesjonæren bør koste bygginga av eit anlegg for utklekking av settefisk og yngel, og taka del i utgiftene til vedlikehald og drift av anlegget.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 206 for 1972—73.

Når det gjelder endringene i vedtaket i

forhold til St. prp. nr. 3 for 1972—73 kan nærmere anføres følgende:

Pkt. 1.

Tillatelsen, gitt ved kongelig resolusjon av 5. mars 1948, om overføring av Tinnhølfeltet ble i proposisjonen foreslått forlenget inntil spørsmålet om en utbygging av Dagalifallene ble avklart. Stortingskomitéen var enig i dette, men uttalte videre at konsesjonsavgiftene til kommunen for overføringen ble forhøyet fra kr. 1,50 pr. nat.-hk til kr. 4.

Pkt. 2.

For så vidt gjelder konsesjonsavgiftene for nærværende regulering foreslo departementet disse satt til kr. 4,50 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 1 pr. nat.-hk til staten for Eidfjord-Nord utbyggingen. Komiteen foreslo her konsesjonsavgiften til kommuner forhøyet til kr. 5 pr. nat.-hk.

Pkt. 3.

Departementet hadde foreslått et næringsfond på 1 mill. kroner til Ulvik og ½ mill. kroner til Ullensvang.

Pkt. 4 og 5

er tillegg til de vilkår departementet hadde foreslått vedrørende fisket.

De vilkår for statsregulering av Eidfjord-Nord som er vedtatt av Stortinget vil etter dette lyde:

«1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i ubegrenset tid, men kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

2.

For den øking av vasskraften som innvinnes ved reguleringene og overføringene erlegges følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer: kr. 5 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av lavvassføringen som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne øking av vasskraften,

avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

For overføring av Tinnhølfeltet settes konsesjonsavgiften til kommuner til kr. 4 pr. nat.-hk.

3.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 14 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Reguleringsanleggenes eier skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist om dette, avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra reglene om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranse fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige be-

tingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan kraftverket etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

7.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatnings størrelse, ved skjønn på regulantens bekostning. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal kunne benyttes av almenheten, med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

Ferdselsveger og stier som er i bruk må omlegges dersom de demmes ned eller skades på annen måte.

De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige veganlegg.

8.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger, kan konsesjonssøkeren tilpliktes følgende:

1. å bekoste og drive kompenserende fiskekultur, herunder fiskeribiologiske undersøkelser og kontrolltiltak i de berørte vassdrag, forutsatt at arbeidet står i et rimelig forhold til nytteverdien.
2. å bekoste ekstraordinært jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden.
3. å bekoste viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser, i områder som berøres av vassdragsreguleringene.
4. å gi et tilskudd på kr. 200 000 til oppretting av et fiskefond.
5. å bekoste bygging av et anlegg for utklekking av settefisk og yngel, og ta del i utgiftene til vedlikehold og drift av anlegget.
6. å bekoste andre tiltak til fremme av vilt-

eller fiskebestand dersom det skulle oppstå uforutsette ting i forbindelse med reguleringene og disse ikke dekkes av de øvrige konsesjonsvilkår og dersom omkostningene står i et rimelig forhold til det som derved kan vinnes.

9.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye, eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm's høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest to år etter første neddemming av vedkommende areal.

10.

Reguleringsanleggenes eier er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelig vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11.

Reguleringsanleggenes eier plikter før arbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anleggene, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 50 000 til rådighet for almindennende virksomhet og geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

12.

Før reguleringene og overføringene tas i bruk, plikter anleggenes eier å innbetale til Ullensvang kommune 1 mill. kroner og til Ulvik kommune 3 mill. kroner som avsettes til et næringsfond for kommunen. Fondet anvendes etter nærmere bestemmelse av kommunestyret til fremme av næringslivet i kommunen.

Vedtekter for næringsfondet skal være undergitt godkjennelse av vedkommende departement.

13.

Reguleringsanleggenes eier plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, slik at arbeidet ikke

kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggenes eier.

14.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

15.

Reguleringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske observasjoner som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i post 2). Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt

i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

17.

Ved reguleringsanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at reguleringsanleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Reguleringsanleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

18.

Reguleringsanleggenes eier plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Anleggenes eier skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses. Anleggenes eier plikter ved planlegging og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Kraftverket plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Anleggenes eier plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet, herunder opprydding av

de gamle anleggsområdene i Osa. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

19.

Reguleringsanleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelse av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av reguleringsanleggenes eier etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

20.

Anleggenes eier plikter, dersom Industri-departementet finner det nødvendig, å utføre

og vedlikeholde grunndammer (terskler) i de elvestrekninger som berøres av reguleringene og overføringene.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig deretter. Utførelsen undergis offentlig tilsyn. Utgifter i forbindelse med planlegging og tilsyn utredes av kraftverket.

21.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

22.

Til skjønn i anledning av reguleringene og overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.»

Det vedtatte forslag til manøvreringsreglement for statsregulering av Osa-Sima-Bjoreio lyder:

«1.

Reguleringer	Nat. vst. kote	Reg.grenser		Oppd. m	Senking m	Reg. høyde m
		Øvre kote	Nedre kote			
Skruelsvatn	1 115,1	1 115,1	1 100,0	0,0	15,1	15,1
Austdølsvatn N.	904,0	908,0	904,0	4,0	0,0	4,0
Austdølsvatn Ø.	907,7	908,0	900,0	0,3	7,7	8,0
Rembesdalsvatn	879,4	901,0	860,0	21,6	19,4	41,0
Sysenvatn	878,9	900,0	860,0	21,1	18,9	40,0
Langvatn	1 122,1	1 158,0	1 110,0	35,9	12,1	48,0
Austdølavatn k. 1 161,4 . .	1 161,4	1 162,0	1 160,0	0,6	1,4	2,0
Kvilinganutvatn	1 139,9	1 160,0	1 130,0	20,1	9,9	30,0
Grøndalsvatn	1 153,2	1 160,0	1 148,0	6,8	5,2	12,0
Nordelvi (tjern 1 166,5) . .	1 166,5	1 167,0	1 160,0	0,5	6,5	7,0

Høydegrunnlaget er:

Skruelsvatn: Widerøes niv. B-6151 Norddøla FM 12	=	118,348 m o. h.
Austdølsvatn N: Widerøes niv. B-6155 Austdøla FM 12	=	907,805 »
Rembesdalsvatn: Vassdr. niv. L. nr. 522 Rembesdalselv FM 6	=	893,576 »
Sysenvatn: Vassdr. niv. L. nr. 329 Leiro FM 1	=	880,229 »
Langvatn: Fotogram. bestemt høyde av Langevatn	=	1 122,1 »
Kvilinganutvatn: Widerøes niv. B-6155 Austdøla FM 3	=	1 141,717 »
Grøndalsvatn: Widerøes niv. B-6155 Austdøla FM 2	=	1 161,642 »

Alle høyder er søkt henført til N 60's Normal Null 1954.

Overføringer:

a) Sy-Sima kraftverk:

Øvre del av Bjoreio (nedbørfelt 135,6 km²) overføres til Sysenvatn. Det samlede avløp fra Sysenvatn (135,6 + 211,2 = 346,8 km²) føres over til Rembesdalsvatn sammen med

avløp fra øverste delen av Isdøla og Skykkjedalselva (27,7 + 10,4 = 38,1 o: tilsammen 384,9 km²). Det samlede avløp til Rembesdalsvatn (51,5 + 384,9 = 436,4 km²) føres fram til fordelingsbassenget i Kjeåsen og undervegs overføres avløpet fra øverste delen av

Rembesdalsbekken (4 km²), Skredågildet (3,6 km²) og Åsani (3,9 km²) o: til sammen 447,9 km².

Avløpet fra Skruelsvatn (15,9 km²) overføres sammen med avløpet fra 1,8 km² av øvre del av Tverrelva til Floskefonnvatn med avløp til Austdølsvatn Ø. Det samlede avløp fra Austdølsvatn Ø (15,9 + 1,8 + 44,5 = 62,2 km²) overføres til fordelingsbassenget i Kjeåsen.

b) Lang-Sima kraftverk.

Avløpet fra Grøndalsvatn (6,9 km²) overføres til Kvilinganutvatn. Det samlede avløp fra Kvilinganutvatn (6,9 + 16,1 km²) overføres til Austdølavatn (21,6 km²) med videre overføring til Nordelvi (28,0 km²) og overføring derfra av det samlede avløp (72,6 km²) til Langvatn. Avløpet føres derfra (totalt nedbørfelt 99,5 km²) til fordelingsbassenget i Kjeåsen.

2.

I tiden 1. juni til 15. september slippes tilstrekkelig vatn i Bjoreio til å opprettholde en minstevassføring i Vøringsfossen på 12 m³/sek. Det manøvreres slik at flommene i vassdragene ikke økes, men for øvrig tappes etter kraftverkets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Departementet vil tilrå at det fastsettes reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement i samsvar med Stortingets vedtak.

Industridepartementet forutsetter at det er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer, herunder i de endringer av manøvreringsreglementet som slike planendringer måtte betinge.

Når det gjelder Ullensvang og Ulvik kommuners krav om tilleggserstatning er Stortinget enig med departementet og går ut fra at dette blir ordnet i samsvar med departementets vurdering.

Om Ulvik kommunes krav om å få overta statens grunnareal på ca. 500 da i Osa uttales det i proposisjonen at kommunen kan få overta arealet på rimelig vilkår. I innstillingen uttales det at Ulvik kommune bør få overta arealet til en svært rimelig pris.

Komiteén har i innstillingen i forbindelse med konsesjonsavgiftene uttalt at dersom reguleringsloven blir endret slik at lovens maksimumssatser blir forhøyet, bør også spørsmålet om en høyere avgift for Eidfjord-Nord vurderes. Spørsmålet om en generell forhøyelse av takstene er for tiden til behandling i Hovedstyret. Departementet vil vurdere nærmere hvorvidt størrelsen på konsesjonsavgiftene for Eidfjord-Nord-utbyggingen bør kunne gjenopptas til fornyet vurdering i forbindelse med en generell heving av satsene når Hovedstyrets uttalelse om saken foreligger.

Komiteén finner det riktig at spørsmålet om en forskuttering av halvparten av avgiftssummen, når anleggsarbeidet tar til, vurderes nærmere under henvisning til reguleringslovens § 11 pkt. 5. Spørsmålet er vurdert i proposisjonen og det vises til hva som er uttalt der og bl. a. til mulighetene til å søke om lån av konsesjonsavgiftsfondet.

Når det gjelder plassering av byggverk i forbindelse med anleggsdriften, har komiteén forutsatt at dette skjer i samråd med kommunen. Likeledes har komiteén pekt på at slike bygninger bør kunne overtas av kommunene på svært rimelig vilkår. Departementet vil anmode Statskraftverkene om å ta dette spørsmålet direkte opp med kommunene.

Komiteén har gitt uttrykk for at fylket bør få anledning til å bli medeier i Eidfjord-Nord-utbyggingen med 50 pst. I anledning dette kan bemerkes at det var forutsatt i St. prp. nr. 3 for 1972—73 om Eidfjord-Nord at spørsmålet om lokalt medeierskap i statens utbygginger skulle tas opp senere som egen sak.

Hovedstyret har for øvrig i brev av 19. mars 1973 til Industridepartementet behandlet dette spørsmålet generelt, og bl. a. foreslått at fylkets andel i Eidfjord-Nord blir satt til 25 pst. Eiendomsforholdet for Eidfjord-Nord vil for øvrig bli vurdert i sammenheng med det generelle spørsmålet om lokalt medeierskap i statsutbygginger. Det vises for øvrig til departementets uttalelse i St. prp. nr. 129 for 1972—73 i anledning statsregulering av Leirdøla i Luster kommune.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering i forbindelse med utbygging av Eidfjord-Nord, i samsvar med Industridepartementets foredrag av 18. mai 1973.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringene og overføringene i samsvar med det i ovennevnte foredrag inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

18. Rafinor A/S & Co.

(Konsesjon på kraftleie fra Norsk Hydro.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
28. mai 1973.

Det vises til Deres søknad av 23. januar 1973 og Deres brev av 5. februar 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Rafinor A/S & Co. tillatelse til å leie inntil 10 MW fra Norsk Hydro til anleggsvirksomhet på selskapets industriområde på Mongstad i Lindås kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet om leie av inntil 10 MW anleggskraft fra Norsk Hydro måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. mars 1975.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner

grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve

opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om melde-

plikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

19. Kenmore Inc. A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Nes komm. elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
4. juni 1973.

Det vises til Deres søknad av 9. februar 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Kenmore Inc. A/S tillatelse til å leie inntil 1 100 kW fra Nes komm. elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg på Årnes og ved Funnefoss i Nes kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juni 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, herunder formannen, skal til enhver tid være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn,

anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve

opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder en særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldeplikt

m.v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34, første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

20. Titania A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.)

Kgl. res. av 15. juni 1973.

Titania A/S har i brev av 12. januar 1973 søkt om konsesjon på leie av ytterligere inn- til 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Søknaden har vært behandlet av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen som i brev av 21. mai 1973 har avgitt følgende uttalelse:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon 24. september 1954 har Titania A/S fått tillatelse til å leie inn- til 5 000 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1979.

Konsesjonen er gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten og kommuner av kr. 0,50 pr. kW til hver av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Videre er inntatt vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner.

Ved kongelig resolusjon 22. mai 1959 har selskapet fått tillatelse til å leie ytterligere inntil 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 30. juni 1964. Konsesjonen er gitt på samme vilkår som konsesjonen av 1954, dog slik at vilkår om kraftavståelse er sløyfet.

Den årlige avgift til staten og kommuner er betalt til og med for året 1972. For 1972 var den for begge konsesjoner i alt kr. 3 918 til staten og samme beløp til kommuner.

Avgiften til kommuner er tildelt Sokndal og Aseral.

I brev til NVE av 12. januar 1973 søker Titania A/S om konsesjon på leie av ytterligere inntil 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

2. Søknaden.

Søknaden av 12. januar 1973 fra Titania A/S lyder slik:

«Vi viser til telefonsamtale med Deres konsulent Skagen den 11. januar 1973.

I forbindelse med en større utvidelse av vårt Grube- og Oppredningsverk på Tellnes har Titania A/S inngått en kraftleveringskontrakt med Vest-Agder Elektrisitetsverk på 4 000 kW.

Vi vedlegger 3 stk. kopier av kraftleveringskontrakt datert 15. april/26. mai 1971. Det aktuelle tidspunkt for overtagelse av kraften er endret fra 1. april 1972 til 1. mai 1973.

Titania A/S har i dag konsesjon på leie av 9 500 kW, men kontraherer 10 000 kWh fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

Kraftleiekonsesjoner:

Konsesjon av 7. oktober 1954, jnr. 2516/54 IDV på 5 000 kW.

Konsesjon av 15. juni 1959, ref. 1493/59 IDV på 4 500 kW.

Kraftleveringskontrakter med Vest-Agder Elektrisitetsverk:

Kontrakt av 1. juli 1953 på 5 000 kW.

Kontrakt av 6. november 1958 på 4 500 kW, fra 1. september 1967 endret til 2 500 kW.

Kontrakt av 11. desember/19. desember 1969 på 1 500 kW.

Kontrakt av 25. august/27. august 1970 på 1 000 kW.

Som avtalt med Deres konsulent Skagen vedlegger vi 3 stk. kopier av hver av de 2 sistnevnte kontrakter.

Etter avtale mellom Vest-Agder Elektrisitetsverk og Lyse Kraftverk er kontraktene av 1969/1970 og 1971 gitt en varighet på 5 år.

For også å dekke de manglende 500 kW som det ikke er gitt konsesjon for, tillater vi oss å søke om konsesjon på leie av 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.»

3. Kraftleiekontrakt av 15. april/26. mai 1971.

Ifølge denne har VAE forpliktet seg til å stille til disposisjon for Titania A/S 4 000 kW og selskapet forpliktet seg til fra 1. mai 1973 (jfr. søknaden) og betalte for dette kvantum uansett om kraften benyttes eller ikke.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm på 60 kV ledningen ved fylkesgrensen Ana-Sira med en spenning på ca. 60 kV.

Kraften skal stilles til disposisjon med en brukstid på 6 000 timer pr. år jevnt fordelt over året.

For kraften skal betales kr. 257,50 pr. kW/år. Prisen skal reguleres med kr. 1,40 pr. kW/år for hvert 2 poeng prisindeksen avviker fra 115 poeng (utgangspunkt 100 poeng i 1968).

Kraften skal prinsipielt måles i Ana-Sira kraftstasjon, hvor VAE holder nødvendige måleinstrumenter inklusive kWh-måler med 1 times registreringsperiode.

Kontrakten er gjort gjeldende til 1. april 1977.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Sokndal kommunestyre har i møte 10. februar 1973 enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

4.2. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland og

4.3. Fylkesmannen i Rogaland har begge likeledes anbefalt søknaden.

Søknaden har dessuten vært forelagt:

4.4. Departementets administrasjonsavdeling, som i brev til NVE av 26. februar 1973 — Id 806/73 OB — har uttalt:

«Industridepartementet ga i februar 1970 Titania A/S konsesjon på produksjon av inntil 1,2 mill. tonn ilmenittkonsentrat pr. år. Det er som en direkte følge av disse allerede godkjente og nå snart fullførte utvidelser, at Titania A/S søker om konsesjon på utvidet kraftforbruk.»

Under henvisning til dette har departementet rådd til at søknaden innvilges. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

5. NVE's uttalelse.

NVE vil anbefale at Titania A/S gis tillatelse til å leie ytterligere inntil 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Sokndal kommune.

Tillatelsen foreslås gitt med samme tidsbegrensning som tillatelsen av 24. september 1954, det vil si til 1. januar 1979.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt med samme vilkår som tidligere, herunder med vilkår om helt norsk styre. Den årlige avgift foreslås i samsvar med praksis fastsatt til kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og slik at den i helhet blir å tilfalle staten. Vilkår om kraftavståelse forutsettes sløyfet.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Departementet skal bemerke:

Som det går frem av Hovedstyrets brev har Titania A/S i dag konsesjon på leie av i alt 9 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. Den ene konsesjonen som er av 7. oktober 1954 gjelder 5 000 kW og den andre av 15. juni 1959 omfatter 4 500 kW. Se «Meddelte vassdragskonsesjoner» 1954 s. 124 ff. og 1959 s. 45 ff.

I alt har Titania A/S nå med den sist inngåtte kontrakt av 15. april/26. mai 1971 på 4 000 kW kontrahert i alt 14 000 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. For å dekke de manglende kraftkvanta som det ikke er gitt konsesjon for, søker selskapet om konsesjon på ytterligere 4 500 kW.

Det økte kraftbehov som det søkes konsesjon for er en direkte følge av tidligere godkjent utvidelse av bedriftens produksjon av ilmenittkonsentrat. Industridepartementet ga således i februar 1970 selskapet konsesjon på uttak av inntil 1,2 mill. tonn ilmenittkonsentrat pr. år, mot før 75 500 tonn pr. år.

Utvidelsen av produksjonen vil gi bedriften bedre konkurransevilkår og økt beskjeftigelse. Ved at bedriften har fått et friere spillerom med hensyn til tillatt produksjonsomfang synes selskapet å ha de beste muligheter for å sikre seg europamarkedet samtidig som råstoff-grunnlaget for planlagt øking av produksjonen av titandioksyd ved Titan c/o A/S i Fredrikstad vil bli bedre.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at Titania A/S gis konsesjon på ytterligere 4 500 kW for leie av kraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Sokndal kommune. Departementet er enig med Hovedstyret i at tillatelse gis med samme tidsbegrensning som tillatelsen av 24. september 1954, det vil si til 1. januar 1979 og for øvrig på vilkår i det vesentlige som gitt i tidligere konsesjoner.

Konsesjonen foreslås gitt på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid Titania A/S måtte leie inntil 4 500 kW i henhold til selskapets kontrakt av 15. april/26. mai 1971 med Vest-Agder Elektrisitetsverk, dog ikke lenger enn til 1. januar 1979.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selska-

per, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd

§ 37 a, hvoretter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis Titania A/S konsesjon på leie av ytterligere inntil 4 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 15. juni 1973.

21. A/S Kongsberg Våpenfabrikk.

(Konsesjon på kraftleie fra Buskerud Kraftverker.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. juni 1973.

Det vises til Deres søknad i brever av 23. oktober 1972 og 14. desember 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Kongsberg Våpenfabrikk tillatelse til å leie inntil 1 000 kW fra Buskerud Kraftverker utover de 5 500 kW som er angitt i de to avtaler av 27. september 1967 og 31. januar 1969 mellom partene angående utbygging av Gamlebrofoss og Fabrikkfoss i Kongsberg.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over

kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år

å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før, vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

22. A/S Fjeldhammer Brug.

(Konsesjon på kraftleie fra Lørenskog Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 20. juni 1973.

Det vises til Deres søknad av 6. februar 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Fjeldhammer Brug tillatelse til å leie inntil 2 250 kW fra Lørenskog Elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Lørenskog kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til i januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, herunder formannen, skal til enhver tid være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Braker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassar eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinndydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over

kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tid-

ligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m.v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m.v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

23. A/S Borregaard.

(Konsesjon på kraftleie fra Tokke kraftanlegg og A/S Hafslund.)

Kgl. res. av 22. juni 1973.

I brev av 10. oktober 1972 har A/S Borregaard søkt om tillatelse til å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg og inntil 15 000 kW primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom A/S Hafslund.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetstvesen har i brev av 14. mai 1973 gitt følgende uttalelse:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon 1. mars 1963 fikk The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd. tillatelse til å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg levert gjennom A/S Hafslund og i tillegg inntil 3 500 kW overskuddskraft fra denne bedrift, for den tid kraftleiekontrakt av 27. oktober 1961 måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 30. juni 1996.

Ved kongelig resolusjon 11. juni 1965 fikk det samme selskap tillatelse til å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til drift av en elektrokjel, med tidsbegrensning til 1. januar 1975.

Begge konsesjoner ble gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre. Vilkår om kraftavståelse ble sløffet for begge konsesjoner. I konsesjonen av 1963 ble fastsatt vilkår om en årlig avgift på kr. 1,50 pr. kW av det gjennomsnittlige primakraftuttak.

Ved kongelig resolusjon 26. november 1965

fikk A/S Borregaard tillatelse til å overta de to kraftleiekonsesjoner med de samme vilkår.

I brev til NVE av 10. oktober 1972 har A/S Borregaard søkt om tillatelse til å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg og inntil 15 000 kW primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom A/S Hafslund.

2. Søknaden.

Søknaden fra A/S Borregaard lyder slik:

«I brev av 19. mars 1963 meddelte Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk at The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd., Sarpsborg, ved kongelig resolusjon av 1. mars 1963 var gitt tillatelse til «å leie 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg levert gjennom A/S Hafslund og i tillegg inntil 3 500 kW overskuddskraft fra denne bedrift.» Konsesjonen ble ved kongelig resolusjon av 26. november 1965 overført til Aktieselskapet Borregaard, hvilket ble meddelt i Industridepartementets brev av 17. desember 1965. For så vidt angår sistnevnte selskaps styre og kapital henviser vi til den årlige melding til Industridepartementet herom. Vedlagt følger kopi av den seneste melding av 28. mars 1972.

Til dekning av økt kraftbehov, særlig i forbindelse med Brasilprosjektets norske del, har A/S Borregaard den 15. oktober 1971 inngått vedlagte nye kraftleieavtale med A/S Hafslund til erstatning for avtalen av 27. oktober 1961. De angitte kraftkvanta i kontrakten er endret i følge Hafslunds brev til oss av 15. desember 1971, og vårt brev av 7. februar 1972, slik at de aktuelle tall er:

1. Tokkekraft 6 500 kW, herav avstått til Sarpsborg Kommune inntil 30. september 1978: 500 kW.
2. Statskraft fra 1. juli 1971 1 000 kW.
fra 1. mai 1972 11 000 kW.
fra 1. nov. 1972 13 500 kW.

Vi tillater oss med dette å søke om konsesjon for fortsatt leie av 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg og inntil 15 000 kW primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom A/S Hafslund. Av Tokkekraften er 500 kW avstått til Sarpsborg Kommune inntil 30. september 1978.»

3. Kraftleiekontrakten.

Den tidligere kontrakt av 27. oktober 1961 med A/S Hafslund er som nevnt i søknaden erstattet av ny kontrakt, datert 15. oktober 1971. Ifølge denne og kraftselskapets brev av 15. desember 1971 til A/S Borregaard og A/S Borregaards brev av 7. februar 1972 til A/S Hafslund har A/S Hafslund påtatt seg å levere fra egne og fremmede anlegg:

- a. 6 500 kW fra Tokke I. Kraften stilles av NVE til disposisjon for A/S Hafslund nedtransformert til 45 kV regulert spenning i Hasle transformatorstasjon i henhold til avtale mellom staten og A/S Borregaard. A/S Hafslund har påtatt seg betalings-

og uttakspåkt for de 6 500 kW ved bruks-
tid 6 000 timer.

- Av kraftkvantumet er 500 kW av-
stått til Sarpsborg kommune inntil 30.
september 1978. Restkvantumet skal ifølge
kontrakten kunne disponeres i fellesskap
av A/S Borregaard, Torp Brug og A/S
Denofa og Lilleborg Fabrikker.
- b. 13 500 kW fast årskraft fra statens an-
legg.
 - c. For øvrig skal A/S Hafslund så vidt mulig
søke å dekke A/S Borregaards behov ut-
over den faste kraft ved kraft fra egne
eller andre anlegg.

Tokke-kraften og den faste årskraft skal
stilles til disposisjon med inntil følgende
brukstider:

I vinterhalvåret 3 600 timer
I sommerhalvåret 2 400 timer

Kontraktens §§ 3 og 5 inneholder nærmere
bestemmelser om kraftens art og levering
samt måling.

Ifølge kontraktens § 8 skal Tokke-kraften
betales med kr. 98,90 pr. kWh/år og 2,0 øre pr.
kWh i vinterhalvåret og 1,3 øre pr. kWh i
sommerhalvåret. For den faste årskraft er
effektavgiften kr. 113 pr. kWh/år og 2,0 øre
pr. kWh i vinterhalvåret og 1,3 øre pr. kWh
i sommerhalvåret. Kraft utover dette i form
av tilfeldig ledig kraft fra egne anlegg skal
betales med 2,5 øre pr. kWh. Samme pris
gjelder også for kraft A/S Hafslund leverer
fra andre anlegg. Dog skal betales minst
A/S Hafslunds egen innkjøpspris, tillagt 30 pst.
for dekking av overføringstap m. v.

Kontraktens § 20 har nærmere bestemmel-
ser om prisregulering.

Kontrakten er gjort gjeldende fra 1. juli
1971. Den er gjensidig bindende til 30. juni
1976 og er deretter uforandret gjeldende for
5 år av gangen, såfremt den ikke sies opp
av en av partene.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Sarpsborg kommunestyre
har i møte 30. november 1972 etter innstilling
fra formannskapet enstemmig vedtatt å an-
befale at søknaden blir innvilget.

4.2. Fylkesmannen i Østfold har
i brev til NVE av 19. desember 1972 meddelt
at han ikke har noe å bemerke, og at han
anbefaler konsesjon gitt.

4.3. Direktoratet for stats-
kraftverkene har i påtegning av 12.
mars 1973 til Elektrisitetsdirektoratet meddelt
at det ikke har noen bemerkninger til søk-
naden.

Søknaden har dessuten vært forelagt.

4.4. Departementets industri-
avdeling, som i brev til NVE av 26.
oktober 1972 — Id 8931/72 I MDH/BH —
har meddelt at departementet vil anbefale
søknaden.

5. NVE's uttalelse.

Omhandlede søknad fra A/S Borregaard
gjelder ny konsesjon på leie av inntil 6 500 kW
fra Tokke hovedanlegg og inntil 15 000 kW
primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom
A/S Hafslund, til avløsning av konsesjon gitt
ved kongelig resolusjon 1. mars 1963 på leie
av samme Tokke-kraftkvantum og inntil
3 500 overskuddskraft.

NVE vil anbefale at A/S Borregaard gis
ny konsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund,
som søkt om, til avløsning av konsesjonen
av 1. mars 1963.

Konsesjonen foreslås gitt for den tid kraft-
leiekontrakt av 15. oktober 1971 med A/S
Hafslund måtte stå ved makt, dog ikke len-
ger enn til 30. juni 1996, det vil si samme
tidsbegrensning som for den tidligere kon-
sesjon av 1963.

For øvrig foreslås konsesjonen gitt på
samme vilkår som tidligere, herunder med
vilkår om helt norsk styre og om en årlig
avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW. Ifølge
konsesjonen av 1963 skulle det betales av-
gift bare av primakraften. For 1972 var denne
kr. 9 657. I samsvar med praksis vil NVE
foreslå at avgift blir å pålegge hele det kon-
sederde kraftkvantum utenom kraft til damp-
fremstilling.

Vilkår om kraftavståelse forutsettes fort-
satt sløffet.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige
forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring fra
styret av 20. mars 1973 i samsvar med konses-
jonslovens § 24, annet ledd, vedlegges.»

Departementet skal bemerke:

A/S Borregaard har i forbindelse med den
norske del av selskapets Brasil-prosjekt for
å skaffe seg mer kraft inngått av ny kraftleie-
avtale den 15. oktober 1971 med A/S Hafslund.
Avtalen erstatter også avtalen av 27.
oktober 1961 vedrørende leie av 6 500 kW
Tokkekraft og inntil 3 500 kW overskudds-
kraft. Jfr. konsesjon av 1. mars 1963 for
The Kellner-Partington Paper Pulp Co. Ltd.
som med kongelig resolusjon av 26. november
1965 ble overført til aksjeselskapet Borregaard.
Se «Meddelte Vassdragskonsesjoner»
1961 s. 60 og 1965 s. 199.

Om nye kraftleieavtaler mellom A/S Borregaard

gaard og A/S Hafslund gjelder følgende kraftkvanta:

1. Tokkekraft 6 500 kW.
2. Fast årskraft fra staten 13 500 kW.
3. Ledig kraft fra egne eller andre kraftanlegg.

Kraften skal nyttes til alle formål som er nødvendig for Borregaards produksjon.

Den foreliggende konsesjonssøknad gjelder fortsatt leie av nevnte 6 500 kW fra Tokke og inntil 15 000 kW primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom A/S Hafslund.

Departementet vil med Hovedstyret foreslå at A/S Borregaard gis ny konsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund til bl. a. avløsning av konsesjon av 1. mars 1963 og at konsesjonen gis på samme vilkår som tidligere. Departementet er enig i at vilkår om kraftavståelse fortsatt blir sløffet.

I samsvar med dette vil departementet tilrå at A/S Borregaard gis konsesjon på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleiekontrakt av 15. oktober 1971 med A/S Hafslund måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 30. juni 1996.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den

utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for

øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Borregaard konsesjon på leie av inntil 6 500 kW fra Tokke hovedanlegg og inntil 15 000 kW primakraft og tilfeldig kraft levert gjennom A/S Hafslund — på vilkår som er angitt i Industridepartementets foredrag av 22. juni 1973.

24. Elkem-Spigerverket A/S.

(Konsesjoner og overføring av konsesjoner m. v. i forbindelse med sammenslutningen.)

Kgl. res. av 29. juni 1973.

I anledning sammenslutningen mellom Christiania Spigerverk og Elkem A/S har det nye selskap Elkem-Spigerverket A/S søkt om meddelelse av nødvendige konsesjoner, om overføring av tidligere meddelte konsesjoner og om endring av tidligere meddelte konsesjonsvilkår.

Søknaden lyder:

«Vi viser til Christiania Spigerverks brev av 15. mars 1972 til Industridepartementet, hvor det i forbindelse med den påtenkte sammenslutning av Christiania Spigerverk og Elkem A/S ble anmodet om forhåndstilsagn, også på vegne av Landbruksdepartementet, om at de konsesjoner som er nødvendige for å gjennomføre en slik fusjon vil bli gitt, og at man vil samtykke i endring av Spigerverkets og Elkems konsesjonsvilkår vedrørende styre, aksjekapital m. v., slik at disse kan bli ensartet i de forskjellige konsesjoner som er meddelt.

Vi viser videre til Industridepartementets brev av 4. april 1972 (Id 2502/72 A), hvor det meddeles at såvel Industridepartementet som Landbruksdepartementet er villige til å anbefale at de nødvendige konsesjoner blir gitt i det vesentlige på samme vilkår som tidligere. Før avgjørelse tas, må dog uttalelser innhentes fra samtlige berørte kommuner, fra bergmestrene og fra Vassdragsvesenet. Departementet meddelte videre at man var enig i at vilkårene i de to selskapers konsesjoner om styre, aksjekapital m. v. må gjøres ensartede, og at man — med modifikasjon for ett enkelt punkts vedkommende — i det vesentlige kunne gå med på det fremlagte forslag til vilkår på dette område.

Etter mottagelsen av Industridepartementets brev ble detaljene i sammenslutningen sluttforhandlet av de to selskapers styre. Med enstemmig tilslutning fra representant-skapene i de to selskaper ble fusjonen ende-

lig vedtatt i de to selskapers generalforsamlinger den 5. mai 1972. I samsvar med forslaget ble det straks valgt felles representantskap og styre og etablert en felles daglig administrasjon for den samlede virksomhet, som fra 6. mai 1972 drives under det sammensluttede selskaps navn «Elkem-Spigerverket A/S».

Som tidligere meddelt, gjennomføres sammenslutningen ved fusjon i henhold til aksje-lovens § 115, jfr. § 118, idet Christiania Spigerverk er besluttet oppløst og dets aktiva og passiva i sin helhet overført til Elkem-Spigerverket A/S (tidligere Elkem A/S) idet aksjonærene i Christiania Spigerverk ombytter sine aksjer med aksjer i det sammensluttede selskap. — Fra et lovgivningssynspunkt kunne meget tale for at man ikke anser en slik sammensmeltning av to selskaper til ett felles selskap som noen «overdragelse» av aktiva fra det ene selskap til det annet som skulle nødvendiggjøre meddelelse av ervervskonsesjoner eller overføring av tidligere meddelte vassdrags- og bergverkskonsesjoner m. v. I henhold til forannevnte korrespondanse og tidligere konferanser tillater vi oss imidlertid herved:

1. Å søke overført til Elkem-Spigerverket A/S de bergverks-, vassdrags- og kraftleiekonsesjoner m. v. som tidligere er meddelt Christiania Spigerverk, jfr. spesifikasjonen i bilag 1, avsnitt I.
2. Å søke konsesjonsvilkårene vedrørende styre, aksjekapital m. v. i visse av Christiania Spigerverks og Elkem A/S' konsesjoner endret slik at de blir ensartede, jfr. de konsesjoner i bilag 1, avsnitt I og II som er merket med X. Vi foreslår at disse konsesjonsvilkår blir gitt følgende formulering:

«a) Selskapets sete skal være her i landet. Styret skal utelukkende bestå av norske statsborgere.

- b) Minst 80 pst. av aksjekapitalen skal til enhver tid være på norske hender, dvs. at den skal være eiet av staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller andre norske banker eller selskaper.

Selskapet skal føre en fortegnelse over samtlige deltagere med angivelse av deres statsborgerskap.

Styret skal til enhver tid, om det kommer til kunnskap om at bestemmelsene om aksjenes eierforhold er overtrådt, straks innberette dette til departementet.

- c) Styret skal på forlangende avgi erklæring til departementet om at foranstående bestemmelser om selskapets sete og styre, samt om aksjonærforholdene er overholdt.

(Vilkår om årlig innberetning sløyfes.)

- d) Vedtektene og senere endringer i disse skal i den utstrekning de angår konsesjonen eller de vilkår som er fastsatt for denne godkjennes av departementet.

(Vilkår om at konsesjonsvilkår skal inntas i vedtektene sløyfes.)»

3. Å søke konsesjon i henhold til den alm. konsesjonslov av 17. desember 1917 nr. 16 kap. V for overføring av Christiania Spigerverks aksjer i de daterselskaper som er omhandlet i bilag 2, for så vidt disse aksjeoverføringer anses konsesjonspliktige, jfr. særlig konsesjonslovens § 36.
4. Å søke ervervskonsesjon i henhold til lover av 18. september 1909 (skog), 10. desember 1920 (dyrket mark) og 27. august 1915 (fjellstrekninger) for overføring av Christiania Spigerverks eiendommer og rettigheter til Elkem-Spigerverket A/S, i den utstrekning slike konsesjoner anses nødvendige. I bilag 3 er gitt en oppstilling over samtlige eiendommer som omfattes av overføringen ved fusjonens gjennomføring, og vi har merket med X de eiendommer og rettigheter hvor det etter vår oppfatning kan være tale om å meddele særskilt konsesjon. For de øvrige eiendommer vil vi anmode om departementets bekreftelse av at konsesjonsplikt ikke foreligger.

Vi tillater oss å vedlegge et antall ekstra eksemplarer av denne søknad (uten bilag) for eventuell nedsettelse til de kommuner og andre berørte instanser som eventuelt skal forelegges søknaden før endelig avgjørelse treffes. Dersom ytterligere eksemplarer av søknaden ønskes, ber vi om underretning.

Vi står selvsagt til tjeneste med alle ytterligere opplysninger som måtte ønskes i forbindelse med søknadsbehandlingen.

I det vedtatte fusjonsforslag er det bl. a. forutsatt at det innkalles til ekstraordinær generalforsamling i det sammensluttede selskap i løpet av høsten 1972 til vedtagelse av nye vedtekter for selskapet, jfr. bl. a. pkt. 2 ovenfor og de nye lovbestemmelser om bedriftsforsamlinger og ansattes deltagelse i aksjeselskapers styre som skal tre i kraft fra 1. januar 1973. Det er også tatt sikte på at den endelige, formelle gjennomføring av fusjonen foretas i inneværende år. Vi tillater oss derfor å anmode om at behandlingen og avgjørelsen av vår søknad blir påskyndet i de lokale og sentrale instanser, således at det kan bli mulig å overholde de foreliggende tidsrammer.

Med hilsen

for ELKEM-SPIGERVERKET A/S

Bjørn Haug.

*Oversikt over meddelte konsesjoner til Christiania Spigerverk A/S som
søkes overført eller forandret og over meddelte konsesjoner til
Elkem A/S hvor konsesjonsvilkårene ønskes forandret.*

Kommune	Konsesjonens art	Dato	Endring av konsesjons- betingelsene ønskes i de konsesjoner som er merket med «X»
<i>Avsnitt I. Christiania Spigerverks konsesjoner.</i>			
<i>1. Leieavtaler/Kraftleiekonsesjoner.</i>			
Bremanger	Kontrakt mellom NVE og Spigerverket om bortleie av statens vassdragsrettigheter og anlegg i Svelgenvassdraget	Inngått 6/9 og 6/10 - 1957 med endringsavt. 9/4 - 1958	X
	Tillatelse til å leie inntil 8 000 kW fra L/L Svultingen, Ytre Fjordane Kraftlag og L/L Firdakraft	Kgl. res. 19/6 - 1959	X
Oslo	Leie av inntil 25 000 kW fra Oslo Lysverker	Kgl. res. 6/8 - 1948	X
	Leie av inntil 4 000 kW fra Oslo Lysverker	Kgl. res. 21/3 - 1952	X
	Leie av ytterligere inntil 12 000 kW fra Oslo Lysverker	Kgl. res. 23/8 - 1968	X
Nesset	Leie av inntil 1 400 kW	Tillatelse av 18/3 - 1965	X
<i>2. Vassdrags-, ervervs-, regulerings- og overføringskonsesjoner.</i>			
Bremanger	Tillatelse til å regulere Svelgenvassdraget, Hjelmevatn, Sordalsvatn og Svelgsvatn.	Kronprinsregentens res. 16/3 - 1956	
	Tillatelse til å overføre Nipevatn til Svelgen- vassdraget	Kronprinsregentens res. 6/7 - 1957	
	Endring av planene og vilkårene for tillatelse til å overføre Nipevatn til Svelgenvassdraget	Kgl. res. 20/12 - 1957	

Kommune	Konsesjonens art	Dato	Endring av konsesjonsbetingelsene ønskes i de konsesjoner som er merket med «X»
Bremanger/Flora	Tillatelse til erverv og regulering i Indrehusvassdraget og Haukåsvassdraget	Kgl. res. 1/9 - 1961	X
	Tillatelse til å regulere Langevatn (Vann nr. 11) i Førdevassdraget og å overføre det til Svelgenvassdraget	Kgl. res. 13/5 - 1966	
	Tillatelse til overføring av Litle Snønykjevatt (Vann 12) til Svelgenvassdraget	Kgl. res. 23/9 - 1966	
	Tillatelse til å regulere og overføre Vingevatt og Nibbevatt m. v.	Kgl. res. 8/6 - 1967	
	Tillatelse til regulering av Svartevatt i Norddalsvassdraget og overføring til Indrehusvassdraget	Kgl. res. 11/10 - 1963	
	Tillatelse til erverv, regulering og overføring i Norddalsvassdraget	Kgl. res. 17/1 - 1969	
	Overføring av Stavvatnfeltene	Kgl. res. 2/4 - 1971	
3. Områdekonsesjoner.			
Bremanger	Bremanger Smelteverk		
Neset	Rødsand Gruber A/S	2/11 - 1957	
Alta	Norsk Nefelin	19/6 - 1968	
Oslo	Spigerverket, Nydalen	8/5 - 1969	

Kommune	Konsesjonens art	Dato	Endring av konsesjonsbetingelsene ønskes i de konsesjoner som er merket med «X»	
4. Tillatelse for bygging og drift av elektriske anlegg.				
Bremanger	Bremanger Smelteverk (se underbilag 3)			
Neset	Rødsand Gruber A/S			
Alta	Norsk Nefelin	18/11 - 1961		
Oslo	Spigerverket, Nydalen (se underbilag 1 og 2)			
5. Bergverkskonsesjoner.				
Øyestad	Bråstad Gruber	Tillatelse til bergverksdrift av spesifiserte anvisninger	Kgl. res. 7/1 - 1966	X
Neset	Rødsand Gruber A/S	Tillatelse til bergverksdrift på et nærmere beskrevet område ved Tingvollfjorden Ved brev 5/11 - 1970 er det søkt om: a) Ny konsesjon for 50 år fra 2/9 - 1977 b) Leieavtale i 50 år fra 2/9 - 1977 c) Undersøkelsestillatelse etter lov av 21/6 - 1963 d) Forhåndstilsagn om utvinning etter lov av 21/6 - 1963 e) Ny konsesjon etter bergverksloven for et tilgrensende område	Kgl. res. 2/9 - 1927	X
Kvalsund	Porsa A/S		Kgl. res. av 4/8 - 1916, jfr. kgl. res. av 5/5 - 1922	
			Kgl. res. 26/8 - 1966	

Kommune	Konsesjonens art	Dato	Endring av konsesjonsbetingelsene ønskes i de konsesjoner som er merket med «X»
Avsnitt II. Elkem A/S's konsesjoner.			
1. Leiekontrakter/Kraftleie.			
Namskogan	Skorovas Gruber, kraftleie inntil 2 000 kW	Kgl. res. 11/4 - 1947, jfr. konsesjon (ministerpresidentens beslutning) av 19/11 - 1942 og Industridept.'s tillatelse 2/11 - 1953	X
Kristiansand	Fiskaa Verk, kraftleie	Kgl. res. 6/11 - 1953, jfr.	X
	— inntil 8 300 kW spillkraft pluss 8 700 kW primakraft og deretter 19 500 kW primakraft	kgl. res. 31/10 - 1935 og kgl. res. 8/2 - 1952	
	— inntil 6 000 kW primakraft	Kgl. res. 21/6 - 1963	
	— inntil 10 500 kW primakraft, dog begrenset til 87 GWh/år		
	— inntil 20 000 kW spillkraft		
— inntil 7 000 kW primakraft begrenset til 61,32 GWh/år	Kgl. res. 14/6 - 1968	X	
Porsgrunn	Porsgrunn Elektrometallurgiske (PEA), kraftleie inntil 45 000 kW	Kgl. res. 19/1 - 1968	X
2. Vassdrags-, ervervs-, regulerings- og overføringskonsesjoner.			
Sørfold/Fauske	Siso Kraftverk, konsesjon til erverv og regulering av Fagerbakkvassdraget (Siso)	Kgl. res. 15/7 - 1966	X
3. Bergverkskonsesjoner.			
Namskogan	Skorovas Gruber, tillatelse til at Elektrokemisk A/S trer inn istedenfor A/S Skorovas Gruber i kontrakt med staten av 8/10/9 - 1934	Kgl. res. 27/3 - 1953	X

Bilag 1 (forts.).

Kommune	Konsesjonens art	Dato	Endring av konsesjonsbetingelsene ønskes i de konsesjoner som er merket med «X»
4. Ikke mutbare forekomster.			
Risør	Porsgrunn Elektrometallurgiske (PEA) Bruksrett til kvartsforekomster	Tillatelse av 30/11 - 1967	X
Sørfold/Fauske	Salten verk — bruksrett til kvartsforekomster	Tillatelse av 27/9 - 1969	X
Gildeskål	— bruksrett til kvartsittforekomst	Tillatelse av 14/8 - 1970	X

Meddelte vassdragskonsesjoner 1973.

Underbilag 1 til bilag 1.

Konsesjoner for anlegg og drift av elektriske anlegg ved CS, Nydalen.

	Sted	Søkt	Innvilget	Meldt utgått	Kons. utgår	Anm.
<i>Transformatorer m/nødv. tilbehør:</i>						
14 MVA smeltetrafo	For ovn 4 i Stålv.	18/ 9 - 1950	20/ 3 - 1951			
6 MVA 45/5 kV	Tårnet			20/10 - 1960		
15 MVA 45/5 kV	Gullhaug	20/10 - 1960	18/11 - 1961			
8 MVA 45/5 kV	Gullhaug	28/ 4 - 1962	14/12 - 1964			Overflyttes til
7 MVA 45/5 kV	Gullhaug	28/ 4 - 1962	14/12 - 1964			Bruksveien stasjon
Overfl. trafoer fra Tårnet til Gullhaug		28/ 4 - 1962	14/12 - 1964	14/12 - 1964		45 kV utstyr i Tårnet
15 MVA 45//5 kV	Gullhaug	4/ 5 - 1966	27/ 9 - 1966			utgår
9,7 MVAr kond.batteri	For ovn 4, Gullhaug	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967			
39 MVA 45//9, 452-0, 120 kV	For ovn 4, Gullhaug	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967			
39 MVA 45/45/12,0	Gullhaug	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967			
15 MVA 45/5/10	Gullhaug	20/ 3 - 1970	12/ 2 - 1971	1/ 1 - 2007		

Underbilag 2 til bilag 1.

Konsesjoner for anlegg og drift av elektriske anlegg ved CS, Nydalen.

	Lengde	Fra	Til	Søkt	Innvilget	Utgår	Anm.
3×150 mm ² 60 kV gasstrykk		Tonsen	Tårnet		23/ 8 - 1935		Akershus E-verk
3×150 mm ² 60 kV oljetrykk		Tonsen	Tårnet		2/ 7 - 1945		
3×150 mm ² 60 kV gasstrykk		Tonsen	Tårnet		2/ 7 - 1945	1/ 1 - 1967	Overf. fra Akershus E-verk
3×150 mm ² 60 kV oljetrykk	170 m	Tårnet	45 kV ford.st.	18/ 9 - 1950	20/ 3 - 1951		
3×240 mm ² 60 kV oljetrykk	90	Mast v/Finverket	Tårnet	5/ 9 - 1950	17/ 2 - 1951	1/ 1 - 1967	
Luftstrek (fjernes)		Mast v/Finverket	Tårnet	5/ 9 - 1950		5/ 9 - 1950	
3×300 mm ² 60 kV oljetrykk	170 m	Tårnet	Gullhaug	2/ 5 - 1957	6/11 - 1957		
Luftstrek 45 kV		Over Finverkets kjølerist		6/ 3 - 1958			
3×150 mm ² 60 kV oljetrykk		Tonsen	Gullhaug	16/11 - 1957			
3×300 mm ² 60 kV oljetrykk	260 m	Høysp.rom for ovn 4, Gullhaug	Traforom, ovn 4	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967		
3×300 mm ² 60 kV oljetrykk	60 m	Kabelkanal	Høysp.rom for ovn 4, Gullhaug	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967		
3×300	60 m	Celle i Gullhaug	Høysp.rom for ovn 4, Gullhaug	20/ 2 - 1967	6/ 6 - 1967		
3×150 mm ² 60 kV gasstrykk	3 000 m	Tonsen	Gullhaug	17/12 - 1968	7/ 5 - 1969	1/ 1 - 2007	
3×240 mm ² 66 kV oljetrykk	420 m	Gullhaug	Bruksveien st.	20/ 3 - 1970	12/ 2 - 1971	1/ 1 - 2007	

Underbilag 3 til bilag 1.

Konsesjoner for bygging og drift av elektriske anlegg ved Bremanger Smelteverk, Svelgen.

1. Konsesjon 25. juni 1960 for ovn III.
2. Konsesjon 25. januar 1963 for Indrehus kraftverk (Svelgen III) og Svelgen transformatorstasjon.
3. Konsesjon 27. mars 1971 for Svelgen IV, Svelgen transformatorstasjon og Ovn V.

Oversikt over enkelte aksjeposter i Christiania Spigerverk hvor det kan reises spørsmål om konsesjonsplikt for overføringen til det felles selskap Elkem-Spigerverket A/S.

A. A/S Rødsand Gruber, Raudsand (og eventuelt Norse Products Ltd. A/S, Oslo).

Ved kongelig resolusjon av 2. september 1927 ble A/S Rødsand Gruber meddelt konsesjon på 50 år til bergverksdrift innen et angitt område i de daværende Nesset og Tingvoll kommuner. Konsesjonen utløper i 1977, og selskapets bergverksrettigheter og grubemaskineri m.v. vil hjemfalle til staten. I brev av 5. november 1970 har Christiania Spigerverk søkt om leie av de hjemfallspliktige aktiva og rettigheter for nye 50 år, samt om ny bergverkskonsesjon. Denne søknad overtas nå av det sammensluttede selskap Elkem-Spigerverket A/S, og proposisjon ventes fremmet for Stortinget i løpet av inneværende år.

Aksjekapitalen i A/S Rødsand Gruber utgjør kr. 130 000 fordelt på 520 aksjer à pålydende kr. 250 og eies i sin helhet av Spigerverk-konsernet. I forbindelse med den omfattende omorganisering av Spigerverk-konsernet i 1970/71 ble en vesentlig del av A/S Rødsand Grubers virksomhet med tilhørende eiendeler pr. 31. desember 1970 overdratt til moderselskapet Christiania Spigerverk, mens den resterende del, nærmere bestemt den hjemfallspliktige del av bergverket med tilhørende aktiva og konsesjoner m.v. ble beholdt av A/S Rødsand Gruber og vil hjemfalle til staten som ovenfor nevnt. Samtidig ble Christiania Spigerverks aksjer i A/S Rødsand Gruber overført til det helt eide datterselskap Norse Products Ltd. A/S, Oslo som har en aksjekapital på kr. 100 000 fordelt på 1 000 aksjer à pålydende kr. 100 og som har vært benyttet som et administrasjonsselskap for Spigerverk-konsernets aksjeinteresser i forskjellige innen- og utenlandske selskaper. Vi tillater oss å henvise til de nærmere opplysninger herom i vårt brev av 10. desember 1970 til Finansdepartementet, særlig s. 5 og 6, i forbindelse med vår søknad om skattefritagelse i henhold til loven av 9. juni 1961 nr. 16 (jfr. Industridepartementets uttalelse om skatte-søknaden av 12. desember 1970 til Finansdepartementet).

Aksjene i A/S Rødsand Gruber vil ikke bli gjenstand for overdragelse i forbindelse med fusjonen av Christiania Spigerverk med Elkem A/S, men vil forbli i Norse Products Ltd. A/S' eie. Det foreligger således neppe noen konsesjonsplikt for datterselskapet Norse Products Ltd. A/S.

Derimot vil Spigerverkets aksjer i Norse Products Ltd. A/S sammen med Spigerverkets øvrige aktiva bli overført til Elkem-Spigerverket A/S ved fusjonens gjennomføring, antagelig ved utgangen av 1972, etter utløpet

av 6-måneders fristen for kreditorinnkalling.

Det kan synes nærliggende at overføringen av aksjene i dette selskap ikke er konsesjonspliktig, idet selskapet ikke direkte innehar bergverkskonsesjon eller andre konsesjonsbetingende eiendommer eller rettigheter. Vi er for vårt vedkommende tilbøyelige til å anta at konsesjonsplikt ikke foreligger, men henviser særlig til konsesjonslovens § 39 a, tredje ledd.

For ordens skyld anmodes herved om, hvis Industridepartementet anser at konsesjonsplikt foreligger, at slik konsesjon meddeles Elkem-Spigerverket A/S for overføringen av aksjene i A/S Rødsand Gruber og eventuelt aksjene i Norse Products Ltd. A/S.

B. A/S Porsa.

A/S Porsa ble meddelt bergverkskonsesjon ved kongelig resolusjon av 4. august 1916, jfr. kongelig resolusjon av 5. mai 1922, og har i de senere år vært meddelt driftshvile.

Christiania Spigerverk ervervet i 1966 samtlige aksjer i A/S Porsa og ble meddelt konsesjon på dette aksjeervert ved kongelig resolusjon av 26. august 1960, jfr. Industridepartementets brev av 15. september 1966 (j.nr. 2538/66 A).

Aksjekapitalen i A/S Porsa utgjør i dag kr. 10 000, fordelt på 100 aksjer à kr. 100. Disse aksjer vil ved fusjonens gjennomføring bli overført til Elkem-Spigerverket A/S, og vi tillater oss å søke konsesjon for så vidt dette måtte anses nødvendig.

C. A/S Meisingset Grube.

Aksjekapitalen i dette selskap utgjør kr. 50 000 fordelt på 500 aksjer à pålydende kr. 100, og eies i sin helhet av Christiania Spigerverk. Også disse aksjer vil ved fusjonens gjennomføring bli overført til Elkem-Spigerverket A/S.

Dette selskap har tidligere drevet bergverksdrift, og har også innehatt visse mutinger bl. a. i Rødsand-feltet. Bergverksdriften er imidlertid bortfalt, og etter våre noteringer innehar selskapet ikke lenger noen mutinger eller utmål etter at man ved utgangen av 1971 lot mutingene i Rødsand-feltet falle i det fri i forbindelse med den gjennomgåelse av bergverksrettigheter som der har funnet sted vedrørende den nye konsesjon for Rødsand Gruber.

Vi antar derfor at konsesjon for denne aksjeoverføring ikke er nødvendig, men anmoder om nødvendig konsesjon for så vidt departementet skulle være av annen oppfatning.

D. Noblikk-Sannem A/S, Moss.

Aksjekapitalen i dette selskap utgjør kr. 7 900 000, fordelt på 79 000 aksjer à pålydende kr. 100. Herav eier Christiania Spigerverk 32 760 aksjer (41,47 pst.), som på grunn av gradering av stemmerett gir en stemmeandel på 50,015 pst.

Da AB Plåtmanufaktur, Molmö, hadde ervervet 20 pst. av såvel kapital som stemmer, ble Noblikk-Sannem A/S ved Industridepartementets brev av 27. november 1967 (Id jnr.

1598/67 S) i henhold til konsesjonslovens § 20 jfr. § 19 meddelt konsesjon for erverv av visse faste eiendommer, og AB plåtmanufaktur i henhold til konsesjonslovens § 37 meddelt tillatelse til å erverve inntil 30 pst. av aksjene i Noblikk-Sannem A/S, alt på visse nærmere angitte konsesjonsbetingelser.

Vi antar at overføringen av Christiania Spigerverks aksjer i Noblikk-Sannem A/S ikke nødvendiggjør noen konsesjon, og ber for ordens skyld dette bekreftet.

E. Norsk Glassfiber A/S, Birkeland.

Aksjekapitalen i dette selskap utgjør kr. 2 000 000 fordelt på 20 000 aksjer à pålydende kr. 200. Herav eier Christiania Spigerverk 12 000 aksjer (60 pst.) mens Scandinavian Glasfiber AB, Falkenberg eier 8 000 aksjer (40 pst.).

Vi henviser til Industridepartementets brev av 18. desember 1970 (jnr. Id 9798/70 F) til Norsk Glassfiber A/S hvorved selskapet ble meddelt konsesjon på ervervelse av et eien-domsareal.

Vi antar at heller ikke overføringen av Christiania Spigerverks aksjer i dette selskap ved fusjonens gjennomføring medfører konsesjonsplikt, men ber for ordens skyld dette bekreftet.»

Departementet skal bemerke:

Sammenslutningen skal foregå ved at Christiania Spigerverk oppløses og dets aktiva og passiva overføres i sin helhet til Elkem-Spigerverket A/S (tidligere Elkem A/S). Spigerverkets aksjonærer ombytter sine aksjer med aksjer i det sammensluttede selskap. Disse transaksjoner nødvendiggjør visse konsesjoner og overføringer av konsesjoner. Siden Spigerverket oppløses er det på det rene at de konsesjoner dette selskap har må gå over til det sammensluttede selskap. Dette må enten gjøres ved at det utferdiges nye konsesjoner eller ved at det foretas en overføring av konsesjonene. Når det gjelder Elkem er konstruksjonen den at dette selskap er å betrakte som det overtagende selskap hvor det ikke kommer på tale med noen overdragelse av virksomhet eller aktiva. Departementet antar at det da ikke er nødvendig med noen endring når det gjelder Elkems gamle konsesjoner.

I og med ombyttingen av aksjer for Spigerverkets aksjonærer erverver disse aksjer i Elkem-Spigerverket A/S. Dette betinger konsesjon i medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 § 36. Departementet vil tilrå at slik konsesjon blir gitt. Man finner det ikke påkrevet å fastsette vilkår for tillatelsen.

Når det gjelder de konsesjoner som søkes overført til det sammensluttede selskap og som tidligere er meddelt Christiania Spigerverk, er en oversikt over disse satt opp på de foran inntatte bilag til søknaden. Nærværende tilråding omhandler bare de konsesjoner som

gjelder Industridepartementet. Konsesjoner i henhold til lover av 18. september 1909 (skog), 10. desember 1920 (dyrket mark) og 27. august 1915 (fjellstrekninger) blir derfor ikke behandlet her.

Videre tas ikke med i denne sak såkalte tekniske konsesjoner, dvs. de konsesjoner som er oppført i punkt 3 og 4 i bilag 1. Slike konsesjoner gis etter fullmakt av NVE. Departementet er underrettet om at selskapet i brev av 14. november 1972 har tatt saken opp direkte med NVE.

I forbindelse med sammenslutningen er det konstatert at både Elkem og Spigerverket har en rekke forskjelligartede vilkår i sine konsesjoner når det gjelder styre, aksjekapital m. v. av hensiktsmessighetsgrunner søkes konsesjonsvilkåret vedrørende disse spørsmål i visse av Elkems og Spigerverkets konsesjoner endret slik at de blir ensartede. I søknaden foreslås at dette konsesjonsvilkår blir gitt følgende formulering:

«Selskapets sete skal være her i landet. Styret skal utelukkende bestå av norske statsborgere.

Minst 80 pst. av aksjekapitalen skal til enhver tid være på norske hender.

Selskapet skal føre en fortegnelse over samtlige deltagere med angivelse av deres statsborgerskap.

Styret skal til enhver tid, om det kommer til kunnskap om at bestemmelsene om aksjenes eierforhold er overtrådt, straks innberette dette til departementet.

Styret skal når departementet ber om det avgi erklæring til departementet om at foranstående bestemmelser om selskapets sete og styre, samt om aksjonærforholdene er overholdt.

Vedtektene og senere endringer i disse skal i den utstrekning de angår konsesjonen eller de vilkår som er fastsatt for denne godkjennes av departementet.»

Departementet har ikke noe å innvende mot ovenstående formulering og foreslår at konsesjonsvilkåret om styre, aksjekapital m. v. endres i de angjeldende konsesjoner i samsvar med dette. Man vil nedenfor gjøre oppmerksom på hvilke konsesjoner dette gjelder etter hvert som de forskjellige konsesjoner behandles.

Med Stortingets samtykke er det inngått kontrakt av 6. september og 6. oktober 1957 mellom NVE og Christiania Spigerverk om bortleie av statens vassdragsrettigheter og anlegg i Svelgenvassdraget. Departementet tilrår at Elkem-Spigerverket A/S trer inn i denne avtalen i stedet for Christiania Spigerverk. Avtalens post 2 om styre, aksjer m. v. endres som foreslått ovenfor.

De konsesjoner det blir tale om å føre over til det sammensluttede selskap, er ervervs-

og reguleringskonsesjoner, kraftleiekonsesjoner og bergverkskonsesjoner.

Det er to ervervskonsesjoner nemlig: erverv av fall i Indrehusvassdraget i Bremanger, kongelig resolusjon 1. september 1961 og erverv av fallrettigheter i Norddalsvassdraget, kongelig resolusjon 17. januar 1969. Departementet finner at ervervskonsesjoner er av en slik karakter at de ikke bør overføres til ny konsesjonær, men at det formelt bør utferdiges nye konsesjoner. Hovedregelen for behandlingen av søknader om ervervskonsesjon er at det innhentes uttalelse fra fylket og kommunene. Departementet antar at det i dette tilfelle ikke er nødvendig.

Tillatelse til å regulere Svelgenvassdraget, Hjelmevatn, Sjørdalsvatn og Svelgsvatn
Tillatelse til å overføre Nipevatn til Svelgenvassdraget

Endring av planene og vilkårene for tillatelse til å overføre Nipevatn til Svelgenvassdraget

Tillatelse til regulering i Indrehusvassdraget og Haukåsvassdraget

Tillatelse til regulering av Svartevatn i Norddalsvassdraget og overføring til Indrehusvassdraget

Tillatelse til å regulere Langevatn (Vann nr. 11) i Førdevassdraget og å overføre det til Svelgenvassdraget

Tillatelse til overføring av Little Snønykjevatt (Vann 12) til Svelgenvassdraget

Tillatelse til å regulere og overføre Vinge-
vatn og Nibbevatn m.v.

Tillatelse til regulering og overføring i Norddalsvassdraget

Overføring av Stavvatnfeltene

I vassdragsreguleringslovens § 14 pkt. 2 er det bl. a. bestemt at reguleringskonsesjon ikke kan overdras. Det er imidlertid alltid blitt forstått og praktisert slik at forbudet bare gjelder særskilt overdragelse og at man står mer fritt når den som søker overdragelse disponerer fall hvor reguleringen nyttes. Dette er tilfelle når det gjelder de reguleringskonsesjoner det her er tale om, idet fallene enten eies av selskapet eller selskapet leier vassdragsrettighetene av staten.

Leie av inntil 25 000 kW fra Oslo Lysverker
Leie av inntil 4 000 kW fra Oslo Lysverker
Tillatelse til å leie inntil 8 000 kW fra L/L Svultingen, Ytre Fjordane Kraftlag og L/L Firdakraft

Leie av ytterligere inntil 12 000 kW fra Oslo Lysverker

Sammenslutningen av de to selskaper skaper ingen endring i bruken av den kraft som de angjeldende fall produserer. Departementet vil tilrå at konsesjon på erverv av de to nevnte fall blir gitt Spigerverket-Elkem A/S. De to tilsvarende ervervstillatelser til Christiania Spigerverk faller bort. Tillatelsen gis på de samme vilkår som tidligere dog slik at konsesjonstid og alle andre frister regnes fra tidspunktet for den opprinnelige konsesjon. Post 1 i vilkårene for begge konsesjoner om styre og aksjer m.v. endres som foreslått ovenfor.

Christiania Spigerverk har følgende reguleringskonsesjoner:

Kronprinsregentens resolusjon 16. mars 1956

Kronprinsregentens resolusjon 6. juni 1957

Kongelig resolusjon 20. desember 1957

Kongelig resolusjon 1. september 1961

Kongelig resolusjon 11. oktober 1963

Kongelig resolusjon 13. mai 1966

Kongelig resolusjon 23. september 1966

Kongelig resolusjon 8. juni 1967

Kongelig resolusjon 17. januar 1969

Kongelig resolusjon 2. april 1971

Departementet vil rå til at samtlige reguleringskonsesjoner overføres til Spigerverket-Elkem A/S. Overføringen foreslås foretatt på uendrede vilkår bortsett fra at post 2 i konsesjon av 16. mars 1956, og i konsesjon av 6. juli 1957 gis følgende tillegg:

«Etter 20 år, regnet fra 10. april 1959, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøving.»

Christiania Spigerverk har fått følgende kraftleiekonsesjoner:

Kongelig resolusjon av 6. august 1948

Kongelig resolusjon av 21. mars 1952

Kongelig resolusjon 19. juni 1959

Kongelig resolusjon 23. august 1968

Departementet vil tilrå at ovennevnte kraftleiekonsesjoner overføres til Elkem-Spigerverket A/S på uendrede vilkår, bortsett fra at vilkårenes post 2 om styre for samtlige konsesjoner gis en ordlyd som foreslått ovenfor.

I vedlegg til søknaden er blant kraftleiekonsesjonene også nevnt en av 18. mars 1965. Denne er imidlertid gitt til A/S Rødsand Gruber. Rødsand Gruber eies av Norsk Products Ltd. A/S som igjen eies fullt ut av Spigerverket.

I et nytt brev av 21. desember 1972 uttaler Elkem-Spigerverket A/S:

«I vårt brev av 19. mai 1972 er det under oppgaven over kraftleiekonsesjoner også nevnt konsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 18. mars 1965 til Rødsand Gruber A/S.

Som meddelt muntlig er den tidligere kontrakt mellom Statskraftverkene og Rødsand Gruber A/S oppsagt fra Statskraftverkens side. I stedet blir det i disse dager inngått ny kontrakt mellom Statskraftverkene og Elkem-Spigerverket A/S. Til Deres orientering vedlegges kopi av kontrakten.»

Etter det faller spørsmålet om overføring av denne konsesjon bort.

På side 4 i bilag 1 er oppført 3 bergverkskonsesjoner som selskapet ønsker overført, nemlig Bråstad Gruber, Rødsand Gruber A/S og Porsa A/S. Rødsand Gruber A/S og Porsa A/S er selvstendige selskaper. Konsesjonene er gitt til disse selskaper og noen overføring kommer således ikke på tale for disses vedkommende. De vil bli omtalt nedenfor i forbindelse med endring av vedtekt og aksjeoverføring.

Tilbake står da det bergverk som i nevnte vedlegg er kalt Bråstad Gruber.

Christiania Spigerverk ble ved kongelig resolusjon av 7. januar 1966 meddelt tillatelse til bergverksdrift på nærmere angitte anvisninger i Øyestad herred i Aust-Agder fylke og på de anvisninger selskapet måtte erverve innen et nærmere beskrevet område i samme herred. Konsesjonen ble gitt på den gang vanlige vilkår, blant annet for et tidsrom av 50 år og med hjemfallsrett til staten. Gruben er i stadig drift.

Departementet antar at det er nødvendig at det meddeles ny konsesjon. Saken har vært forelagt fylkesmannen i Aust-Agder, kommunestyret i Øyestad og distriktets bergmester som alle har anbefalt søknaden.

Industridepartementet vil anbefale at Elkem-Spigerverket A/S blir meddelt konsesjon for erverv og drift av malmforekomsten ved Bråstad Gruber på vilkår som er vanlige for konsesjoner i dag. Konsesjonstiden er foreslått satt til den resterende del av den løpende konsesjonstid. Vilkåret om styre er gitt en ordlyd som foreslått ovenfor.

Vilkårene som foreslås lyder:

1.

a) Selskapets sete skal være her i landet. Styret skal utelukkende bestå av norske statsborgere.

b) Minst 80 pst. av aksjekapitalen skal til enhver tid være på norske hender.

Selskapet skal føre en fortegnelse over samtlige deltagere med angivelse av deres statsborgerskap eller sete.

Styret skal til enhver tid, om det kommer til kunnskap om at bestemmelsene om aksjenes eierforhold er overtrådt, straks innberette dette til departementet.

c) Styret skal når departementet ber om det, avgi en erklæring til departementet om at foranstående bestemmelser om selskapets sete og styre, samt om aksjonærforholdene er overholdt.

d) Vedtektene og senere endringer i disse skal i den utstrekning de angår konsesjonen eller de vilkår som er fastsatt for denne godkjennes av departementet.

2.

Alle mutinger og utmål som selskapet eier eller senere erverver innenfor konsesjonsområdet inntegnes på det for formålet beste foreliggende offentlige eller private kartverk. Kartet/ene skal innen ett år fra konsesjonens datum innsendes til departementet i 2 eksemplarer. Kartet/ene skal senere suppleres etter departementets nærmere forlangende.

Alle mutingspunkter skal avmerkes i marken på varig og synlig måte.

3.

a) Gruvedriften skal være bergmessig og overensstemmende med den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Finner departementet at gruverdriften i vesentlig grad avviker fra det bergmessige, og henvendelse til selskapet om å rette på dette ikke blir etterkommet, kan departementet forlange at selskapet fremlegger en plan for et bestemt tidsrom til fremtidig bergmessig drift av gruven. Planen skal innleveres etter at begjæring er fremsatt. Drift kan alene foretas i overensstemmelse med den av departementet godkjente plan, dog kan avvikelser skje med departementets samtykke. Selskapet er pliktig til å meddele de opplysninger som departementet måtte forlange i anledning av planens godkjennelse.

I tilfelle av tvist avgjøres spørsmålet om driften er bergmessig ved skjønn. På samme måte avgjøres også hvorvidt driften

er overensstemmende med godkjent driftsplan.

- b) Oppfaring av malmbeholdninger til fremtidig drift må til enhver tid foregå slik og i den utstrekning som sunn bergmessig drift tilsier. Bestemmelsene under punkt a, annet og tredje ledd, gjelder tilsvarende.
- c) Over enhver gruve skal det opptas kart i målestokk som fastsettes av departementet. Kartene kompletteres minst en gang årlig. Hvis bergmesteren finner det påkrevet, skal det utarbeides kart ved dagbruddsdrift. Departementet kan gi nærmere forskrifter om kartenes utførelse. Kopi eller film av det ajourførte gruvekart sendes i 2 eksemplarer til bergmesteren innen mai måneds utgang i de år hvis tall ender på 5 eller 0. Hvis bergmesteren finner det påkrevet, kan han pålegge selskapet å sende kartkopier med kortere mellomrom.
- d) Det må foregå uavbrutt drift på minst ett arbeidssted innenfor konsesjonsfeltet. Vessentlige innskrenkninger eller nedlegging av gruvedriften må bare finne sted etter samtykke fra departementet.
Tillatelse til midlertidig å innstille alt arbeid kan gis av departementet for inntil 5 år av gangen.
- e) Som bergtekniske ansvarshavende funksjonærer må bare benyttes personer med nødvendig utdanning. Ingeniører skal som regel ha bergeksamen fra Norges tekniske høgskole eller annen likeverdig utdanning, og stigere som regel bergskoleeksamen eller annen likeverdig utdanning. Personer uten slike eksamener må bare ansettes i disse stillinger med tillatelse av bergmyndighetene etter at de for disse har legitimert sine kvalifikasjoner.

4.

Til anlegg og drift skal fortrinnsvis anvendes norske varer dersom de kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette er kostbarere, når bare nevnte proforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til vedkommende departement med de opplysninger som er nødvendig. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Tvist om forståelse av disse bestemmelser avgjøres av departementet.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Dersom departementet forlanger det, er selskapet forpliktet til å avhende inntil 20 pst. av produksjonen til innenlands foredling, såfremt den innenlandske kjøper erklærer seg villig til å inngå på samme pris og samme betingelser hvortil vedkommende produkt på annen måte kan avhendes. For så vidt selskapet selv foredler en del av sin produksjon innenlands, kan denne del innregnes i de ovenfor nevnte 20 pst.

Uten samtykke fra departementet må ikke

- 1) eksport av bergverksproduktene finne sted til priser som ligger under de vanlige priser på verdensmarkedet,
- 2) import til produksjonen finne sted til priser som ligger over de vanlige priser på verdensmarkedet.

Departementet kan kreve at avtaler om vederlag for økonomisk, teknisk og merkantil assistanse skal være undergitt dets godkjenning.

Tvist som måtte oppstå i anledning av bestemmelsene i dette punkt, avgjøres av departementet.

7.

Selskapet er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig økt ved bergverksdriften. I tilstilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på selskapets bekostning. Veier, broer og kaier som selskapet anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

Hvis selskapet anlegger jernbane, taubane

eller veier, og disse krysser eller opptar en offentlig vei, skal selskapet om så forlanges, på sin bekostning omlegge veien etter planer godtatt av vedkommende veistyre.

8.

Det påhviler selskapet i den utstrekning som dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralologiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slik ødeleggelse ikke kan unngås, skal selskapet før arbeidet igangsettes, forelegge saken til uttalelse for vedkommende myndighet etter lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern.

Antas det at arbeide, anlegg eller virksomhet vil medføre betydelige skader på naturvitenskapelige verdier, kan Kongen bestemme at det før arbeidet, anlegget eller virksomheten settes i gang, skal utføres naturvitenskapelige undersøkelser og at utgiftene til dette i rimelig utstrekning skal dekkes av selskapet. Det skal i tilfelle fastsettes frist for når undersøkelsene skal være avsluttet. Jfr. også lov om fornminne av 29. juni 1951.

Det påhviler selskapet etter departementets nærmere bestemmelser, og i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å sørge for at anleggene blir minst mulig skjæmmende. Selskapet plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av disse anlegg.

Selskapet skal etter hvert foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Ved nedlegging av en gruve må oppryddingen være ferdig senest etter 2 år.

Mens undersøkelser, planlegging og bergverksvirksomhet pågår, skal alle gruveåpninger og andre åpninger i grunnen innenfor konsesjonsfeltet som har sin årsak i malmundersøkelser eller gruvedrift, og som kan medføre fare for mennesker eller husdyr, holdes forsvarlig sikret. Når virksomheten blir innstillet eller nedlagt, skal disse åpninger sikres på en forsvarlig og varig måte for å avverge fare eller skade for omgivelsene. Selskapet er forpliktet til et senere forsvarlig vedlikehold av sikringstiltakene.

Vedkommende ingeniører og arbeidsledere gis fornøden meddelelse om bestemmelsene i denne post.

9.

Selskapet er etter nærmere bestemmelse av departementet pliktig til, om departementet

finner det påkrevet eller ønskelig, på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste, å skaffe arbeiderne og funksjonærene og dissers familier sunt og tilstrekkelig husrom og tomter til bygging av eget hjem med veier, vann, kloakk og elektrisitet samt grunn til fellesanlegg.

10.

Selskapet er, etter departementets nærmere bestemmelse, forpliktet til å dekke utgiftene til en bedriftslegeordning for sine arbeidere og funksjonærer og dissers familier, til å bekoste utstyr og innredning av et førstehjelprom ved anlegget, og å etablere tilfredsstillende muligheter for transport av syke og skadde.

11.

Selskapet skal årlig, på et av departementet fastsatt tidspunkt, innsende til departementet nøyaktige beretninger, avfattet på en slik måte som departementet bestemmer, om anleggets iverksettelse, driftens gang og omfang, arbeidsstyrke og utbetalte arbeidslønninger. Likeså skal selskapet hvert år innseende gjenpart av status ledsaget av taps- og vinningskonto for siste år.

12.

Selskapet har å underkaste seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av departementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet.

13.

Konsesjonen gis for et tidsrom av 50 år fra 7. januar 1966.

Ved konsesjonstidens utløp skal bergverket med tilhørende grunnstykker og rettigheter innen konsesjonsfeltet, det til gruvene hørende egentlige gruvemaskineri med tilhørende bygninger samt alle av selskapet anlagte veier innen konsesjonsfeltet tilfalle staten med full eiendomsrett uten vederlag.

Det øvrige til bergverket hørende byggverk og maskineri, som etter bergverkslovgivningen kan bortflyttes, samt jernveier, taubaner og utskipningsanlegg, kan staten innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

14.

Selskapet plikter snarest mulig for egen regning å tinglyse konsesjonen med de vilkår som er knyttet til denne på alle eiendommer hvor selskapet har eller får rettigheter m. v. som går inn under hjemfallsbestemmelsen i post 13, annet ledd.

Heftelser som er tinglyst på de i post 13, annet ledd, omhandlede eiendommer før konsesjonen er tinglyst, må vike prioritet for bestemmelsene i konsesjonen.

Alle heftelser på de i post 13, annet ledd, omhandlede eiendommer og gjenstander, bortfaller når disse eiendommer m.v. går over til staten.

15.

- a) Overtres bestemmelsene i post 1, post 11 eller post 14, eller nedlegges gruvedriften uten departementets samtykke, jfr. post 3 d, erlegger selskapet til staten en mulkt på inntil kr. 10 000 etter departementets bestemmelse. Før slik mulkt ilegges, skal det være gitt selskapet en frist av 6 måneder til å rette på forholdet. Mulkten kan i tilfelle gjentas med 1 måneds mellomrom hver gang inntil forholdet er rettet. Såfremt nevnte bestemmelser overtres gjentatte ganger eller vedvarende, kan departementet dessuten erklære at konsesjonen er bortfalt, således at reglene i ervervslovens §§ 31 og 32 får anvendelse.
- b) For overtredelse av bestemmelsene i post 4 erlegger selskapet for hver gang etter avgjørelse av departementet en mulkt av inntil 15 pst. av varens verdi inklusive frakt og toll.
- c) Overtredes noen av de andre bestemmelser erlegger selskapet etter avgjørelse av departementet en mulkt til staten. Mulkten kan i tilfelle gjentas med 1 måneds mellomrom hver gang inntil forholdet er rettet. Størrelsen av mulkten kan settes til inntil kr. 50 000 hver gang dersom selskapet avviker uhjemlet fra den driftsplan som er omhandlet i post 3, punkt a, 2. ledd. I alle øvrige tilfelle som ikke er nevnt foran kan mulkten settes til inntil kr. 10 000 hver gang.

Elkem-Spigerverket A/S har vært forelagt vilkårene og har godtatt disse.

Elkem-Spigerverket A/S har også søkt om tillatelse til å overføre Christiania Spigerverks aksjer i de datterselskaper som er nevnt i søknadens bilag 2, for så vidt aksjeoverføringene er konsesjonspliktige. Dette gjelder for det første de tre gruveselskaper:

A/S Rødsand Gruber, A/S Porsa og A/S Meisingset Grube.

A/S Rødsand Gruber.

A/S Rødsand Gruber ble ved kongelig resolusjon av 2. september 1927 meddelt tillatelse til for et tidsrom av 50 år å igangsette bergverksdrift på anvisninger som selskapet hadde ervervet eller kom til å erverve innenfor et

nærmere angitt område i Nesset og Tingvoll herreder.

I henhold til bilag 2 til søknaden av 19. mai 1972 fra Elkem-Spigerverket A/S var det opprinnelig meningen at aksjekapitalen i A/S Rødsand Gruber, som i sin helhet var eiet av Christiania Spigerverk, i forbindelse med fusjonen skulle overføres til et eget datterselskap. I brev av 22. januar 1973 fra Elkem-Spigerverket A/S ber dette selskap imidlertid om konsesjon på erverv av aksjekapitalen også i A/S Rødsand Gruber.

Industridepartementet kan ellers opplyse at departementet har til behandling en opprinnelig søknad fra Christiania Spigerverk om en leieavtale og konsesjon vedrørende gruben i Raudsand for et tidsrom etter 2. september 1977 — altså for et tidsrom etter at den nåværende konsesjon løper ut. Elkem-Spigerverket A/S vil tre inn i denne søknad som departementet vil komme tilbake til senere.

A/S Porsa.

A/S Porsa Kobbergruber fikk ved kongelig resolusjon av 4. august 1916 tillatelse til å igangsette bergverksdrift på nærmere angitte anvisninger, mutinger og gruber i Kvalsund herred samt rett til å igangsette drift på de mutinger selskapet måtte erverve innenfor et nærmere bestemt område i samme herred. Konsesjonen ble gitt på den gang vanlige vilkår, blant annet for et tidsrom av 80 år og med hjemfallsrett til staten.

Ved kongelig resolusjon av 5. mai 1922 ble bergverkskonsesjonen overført til A/S Porsa for den resterende del av konsesjonstiden og ellers på de samme vilkår.

Ved kongelig resolusjon av 4. juli 1930 ble det samtykket i at samtlige aksjer i A/S Porsa ble overført til Chr. Michelsens fond. Gruvedriften stanset i 1933 og siden ligget nede. Tillatelse til driftshvile ble meddelt ved kongelig resolusjon av 13. juli 1933 og 16. februar 1940.

Ved kongelig resolusjon av 26. august 1966 ble Christiania Spigerverk meddelt tillatelse til å erverve aksjekapitalen i A/S Porsa og samtidig gitt tillatelse til driftshvile i Porsa Gruber i fem år. Denne driftshvile ble ved kongelig resolusjon av 19. mai 1972 forlenget med ytterligere fem år fra 26. august 1971. Til tillatelsen ble det knyttet vilkår om innsendelse av undersøkelsesrapporter og planer.

A/S Meisingset Grube.

Selskapet innehar ingen bergrettigheter og det kan således ikke ses å foreligge noe konsesjonspliktig forhold for så vidt gjelder kap. II og kap. V i lov av 14. desember 1917 nr. 16.

Departementet foreslår at Elkem-Spiger-

verket A/S får tillatelse til å erverve samtlige aksjer i A/S Rødsand Gruber og A/S Porsa. Videre foreslås at konsesjonsvilkårene for disse to selskaper endres, for så vidt gjelder bestemmelsen om styre, i samsvar med hva som er foreslått ovenfor.

I søknaden er det også tatt opp spørsmålet om eventuell nødvendig konsesjon for overføringen av aksjene i selskapene Noblikk-Sannem A/S og Norsk Glassfiber A/S, jfr. bilag 2, side 3. Begge selskaper er meddelt konsesjon for erverv av visse faste eiendommer. Konsesjonsplikt var i begge tilfelle foranlediget av utenlandsk eierandel, og denne andel blir ikke påvirket av fusjonen. Derimot medfører fusjonen visse endringer innen den norske eierandel, men det medfører ikke konsesjonsplikt.

Industridepartementet er således enig med selskapet at overføringen av Christiania Spigerverks aksjer i disse selskaper ikke medfører konsesjonsplikt.

Endring av vilkårene vedrørende styre, kapital m. v. angår også konsesjoner gitt til Elkem. De konsesjoner det gjelder er oppført på side 5 og 6 i det foran inntatte bilag 1 til søknaden. Industridepartementet tilrår at den ovenfor foreslåtte formulering tas inn i stedet for den opprinnelig for så vidt angår de nevnte kraftleie-, ervervs-, regulerings- og bergverkskonsesjoner.

De tre oppførte tillatelser angående ikke mutbare forekomster kan gis av departementet og vil bli tatt opp som egen sak.

Industridepartementet viser til lov nr. 16 av 14. desember 1917 og lov nr. 17 av samme dag og

tilrår:

1. Christiania Spigerverks aksjonærer meddeles konsesjon på erverv av aksjer i Elkem-Spigerverket A/S i den utstrekning ombytting skjer på grunn av sammenslutningen mellom Christiania Spigerverk og Elkem A/S.
2. Elkem-Spigerverket A/S meddeles konsesjon på erverv av fall i Indrehusvassdraget og på erverv av fall i Norddalsvassdraget i samsvar med og på de vilkår som fremgår av Industridepartementets foredrag av 29. juni 1973. De tilsvarende ervervstillatelser til Christiania Spigerverk bortfaller.
3. Elkem-Spigerverket A/S trer inn i Christiania Spigerverks kontrakt av 6. september og 6. oktober 1957 med Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen om bortleie av statens vassdragsrettigheter og anlegg i Svelgenvassdraget. Avtalens post 2 om

styre m. v. endres som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.

4. Elkem-Spigerverket A/S overtar Christiania Spigerverks reguleringskonsesjoner av 16. mars 1956, 6. juli 1957, 20. desember 1957, 1. september 1961, 11. oktober 1963, 13. mai 1966, 23. september 1966, 8. juni 1967, 17. januar 1969 og 2. april 1971 på uendrede vilkår med unntak av post 2 i konsesjoner av 16. mars 1956 og 6. juli 1957 som endres som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.
5. Elkem-Spigerverket A/S overtar Christiania Spigerverks kraftleiekonsesjoner av 6. august 1948, 21. mars 1952, 19. juni 1959 og 23. august 1968 på uendrede vilkår bortsett fra at vilkårenes post 2 for samtlige konsesjoner endres som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.
6. Elkem-Spigerverket A/S meddeles konsesjon på erverv og drift av malmforekomster i Øyestad kommune i samsvar med og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets ovennevnte foredrag.
Den tilsvarende konsesjon til Christiania Spigerverk bortfaller.
7. Elkem-Spigerverket A/S meddeles konsesjon på erverv av samtlige aksjer i A/S Rødsand Gruber og A/S Porsa. Vilkåret om styre i A/S Rødsand Grubers konsesjon av 2. september 1927 og i A/S Porsas konsesjon av 4. august 1916 gis slik ordlyd som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.
8. Vilkåret om styre i Elkem A/S's konsesjoner, oppført i pkt. 1, 2 og 3 på side 5 og 6 i bilag 1 til søknaden av 19. mai 1972 fra Elkem-Spigerverket A/S, gis slik ordlyd som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.

25. Norsk Hydro A/S.

(Overtagelse av 49 pst. av aksjekapitalen i Alnor Aluminium Norway A/S.)

Industridepartementets samtykke 29. juni 1973.

Deres brev av 8. juni 1973.

I henhold til post 3, annet ledd i vilkårene for Alnors kraftleiekonsesjon, gitt ved kongelig resolusjon av 7. august 1964, godkjenner departementet herved Norsk Hydros overtagelse av 49 pst. av aksjene i Alnor Aluminium Norway A/S fra Martin Marietta Aluminium Inc.

26. A/L Nord-Østerdal Kraftlag.

(Opphør av konsesjon på regulering av Savalen.)

Industridepartementets samtykke 5. juli 1973.

Det vises til brev av 24. april 1973.

Departementet bekrefter med dette at A/L Nord-Østerdal Kraftlags konsesjon på regulering av Savalen gitt ved kongelig resolusjon 4. april 1924 er opphørt fra og med 18. juli 1971, samt at kraftlagets konsesjonsforpliktelser i henhold til konsesjonen er falt bort med virkning fra samme dato.

27. M. Peterson & Søn A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra A/S Kykkelsrud.)

Kgl. res. av 27. juli 1973.

M. Peterson & Søn A/S har i brev av 24. november 1972 søkt om ny konsesjon på leie fra A/S Kykkelsrud av inntil 25 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokkekraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt 25 000 kW spillkraft til elektrokjele.

Søknaden har vært behandlet av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen som i brev av 6. juni 1973 har avgitt følgende uttalelse:

«1. Innledning.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 fikk M. Peterson & Søn A/S til drift av papirfabrikk i Moss tillatelse til å leie fra A/S Kykkelsrud inntil 18 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokkekraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 12 000 kW spillkraft til elektrokjele.

For så vidt angår leien av de 1 000 kW Tokke-kraft gjelder tillatelsen til 30. juni 1996.

For øvrig gjaldt tillatelsen for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 30. juni 1972.

Tillatelsen er gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttes. Det er også inntatt vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner.

Den årlige avgift til staten for 1971 utgjorde kr. 20 154.

I brev til NVE av 24. november 1972 har selskapet søkt om ny konsesjon på leie fra A/S Kykkelsrud av inntil 25 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokke-kraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 25 000 kW spillkraft til elektrokjele.

Søknaden lyder slik:

«Ved Kronprinsregentens resolusjon av 26.

april 1968 ble vårt firma meddelt følgende konsesjon:

«I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates M. Peterson & Søn A/S Kykkelsrud inntil 18 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokkekraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 12 000 kW spillkraft til drift av elektrokjel, på vilkår og under forutsetning som foreslått i Industridepartementets tilråding av 26. april 1968.»

Om konsesjonstiden ble følgende bestemt:

«For så vidt angår leien av de 1 000 kW Tokke-kraft gjelder tillatelsen til 30. juni 1996.

For øvrig gjelder tillatelsen for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 30. juni 1972.»

Vedlagt oversendes en kopi av vår kontrakt av 15. september d.å. med A/S Kykkelsrud om levering av elektrisk kraft. Som De vil se av kontraktens § 22 kan den tidligst sies opp pr. 30. juni 1982. Kraftkvantumet følger av kontraktens § 1 hvorefter A/S Kykkelsrud skal levere inntil 25 000 kW primakraft og inntil 1 000 kW tilfeldig kraft.

Videre oversendes kontrakt med A/S Kykkelsrud av 1. desember 1968 vedrørende levering av inntil 25 000 kW spillkraft til elektrokjele.

Denne kontrakt utløper 30. juni 1974.

Idet vi viser til det ovenstående og til vedlagte kontraktskopier, søker vi herved om konsesjon på kraftleie på de kraftkvanta og for de perioder som vedlagte kontraktskopier viser. (Dog må det ses bort fra under denne saks behandling, vårt kvantum Tokke-kraft på 1 000 kW hvor konsesjon er gitt frem til 30. juni 1996.)

I forbindelse med vår ansøking kan vi opplyse følgende:

1. Siden 1968 har produksjonen ved våre anlegg stadig øket. Siste kapasitetsutvidelse var i 1971, hvorefter vår celluloseproduksjon gikk opp fra ca. 63 000 tonn/år til ca. 100 000 tonn/år. Samtidig øket vår kjemiske avdeling destillasjonskapasiteten for tallolje fra 10 000 tonn/år til 20 000 tonn/år.

Ytterligere kapasitetsøkninger er planlagt i de nærmeste årene, forutsatt at de markedsmessige forhold tilsier dette. Således er vår cellulosefabrikk dimensjonert for 150 000 tonn/år. I samme periode vil kvalitetsforberedende tiltak i vår papirfabrikk, samt en øket grad av videreforedling stadig kreve mer kraft.

2. Vi vedlegger ett eksemplar av vårt selskaps vedtekter og kan bekrefte at selskapets grunnkapital er helt norsk, og at vårt styre utelukkende består av norske statsborgere. Det vises i denne forbindelse til vedlagte erklæring fra vårt selskaps styre.

Skulle ytterligere opplysninger være ønskelig, står vi gjerne til tjeneste.»

2. Kraftleiekontraktene.

2.1. Kontrakt om primakraft

m. v. Ifølge foreliggende kopi av kontrakt av 15. september 1972 har A/S Kykkelsrud påtatt seg å levere til M. Peterson & Søn A/S fra egne og fremmede anlegg:

- a. 5 000 kW av egen produksjon som fast årskraft.
- b. 1 000 kW fra statens anlegg Tokke I i henhold til tegnede andeler.
- c. 16 000 kW fra 1. juli 1972 og 19 000 kW fra 1. juli 1975 som fast årskraft fra statens anlegg.
- d. For øvrig skal A/S Kykkelsrud så vidt mulig søke å dekke bedriftens behov utover den faste kraft med inntil 1 000 kW ved kraft fra egne anlegg, forutsatt kraftselskapet har ledig kraft.

Brukstiden skal ikke overstige 3 600 timer i tiden 1. november—30. april.

Kraften leveres på transformatorenes sekundærklemmer i bedriftens mottagerstasjon som trefaset vekselstrøm med en av 5 kV $\pm$ 5 pst.

Kraften tilføres med 50 kV over en linje fra Nettet og en linje som avgrening fra 50 kV-linjen Tegneby-Nettet til transformatorstasjonen.

Kraften måles i bedriftens mottagerstasjon ved 5 kV spenning ved hjelp av måleutstyr som registrerer den uttatte energi samt det gjennomsnittlige forbruk av effekt i 60 minutters perioder.

For kraften skal betales følgende priser:

- a. For fastkraften 3,72 øre/kWh for alt energiuttak, dog minst kr. 200 pr. kW/år.
- b. For tilfeldig ledig kraft fra kraftselskapets egne og andres anlegg betales etter samme tariff som for den faste kraft.

For kraft som overføres fra Samkjøringen eller andre leverandører betales dog minst A/S Kykkelsruds egen innkjøpspris tillagt 30 pst. for dekning av overføringstap m. v.

Har bedriftens behov vært mindre enn 90 pst. av det kontraherte faste kvantum, skal betales kr. 97,45 pr. kW/år for differansen.

De nevnte priser kan av partene kreves revidert etter nærmere bestemmelser i kontraktens § 20.

Kontrakten er gjort gjeldende fra 1. juli 1972 og er gjensidig bindende til 30. juni 1982 og er deretter uforandret gjeldende for 5 år av gangen, såfremt den ikke sies opp av en av partene.

2.2. Spillkraftkontrakten. Ifølge den foreliggende kopi av spillkraftkontrakten, datert 1. desember 1968, har A/S Kykkelsrud rett til å levere og M. Peterson & Søn A/S

på nærmere vilkår plikt til å utta inntil 25 000 kW spillkraft til elektrokjele.

Leveringen skal bare finne sted i den utstrekning det passer kraftselskapet å levere slik kraft.

Kraften skal leveres ved bedriftens mottagerstasjon som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 10 kV. Kraftleveringen måles samme sted, hvor A/S Kykkelsrud setter opp kWh-måler, eventuelt med maksimalviser, for måling av kWh-forbruket og kontroll av effektforbruket.

For kraften skal betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje.

Kontrakten er gjort gjeldende til 30. juni 1974.

Om de øvrige kontraktvilkår kan vises til de 2 vedlagte kontraktskopier.

3. Avgitte uttalelser.

3.1. Moss kommunestyre gjorde i møte 20. februar 1973 følgende vedtak:

«Formannskapetets forslag ble bifalt mot 6 stemmer. Mindretallets stemmer ble avgitt for Hans B. Marcussens forslag.»

Formannskapetets forslag gikk ut på å anbefale søknaden. Forslaget fra Hans B. Marcussen, fremsatt på vegne av Moss SF, lød slik:

«Moss bystyre anbefaler søknad av 24. november 1972 fra M. Peterson & Søn A/S om konsesjon på kraftleie, under forutsetning av at selskapet betaler «Lærdalsavgift» med 1 øre pr. KWT.»

3.2. Fylkesmannen i Østfold har i brev til NVE av 15. mars 1973 meddelt at han ikke har noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt.

Søknaden har dessuten vært forelagt.

3.3. Departementets Industriavdeling, som i brev til NVE av 8. desember 1972 — 10433/72 I. MDH/Fo — har meddelt at departementet vil anbefale at M. Peterson & Søn A/S får innvilget sin søknad om konsesjon på kraftleie, og at tillatelsen gjøres gjeldende for den tid kraftleieforholdet består i henhold til kontraktene. Departementet har ikke foreslått særlige vilkår.

4. NVE's uttalelse.

Den foreliggende søknad fra M. Peterson & Søn A/S gjelder ikke bare fornyelse av den tidligere konsesjon av 26. april 1968, men også konsesjon på leie av betydelig økte kraftmengder, nemlig ytterligere 7 000 kW primærkraft og 13 000 kW spillkraft i forhold til konsesjonen av 1968.

Selskapet har begrunnet sitt behov for de

økte kraftmengder med den kapasitetsutvidelse som har funnet sted ved bedriften og den økte grad av videreforedling som også krever økte kraftmengder.

M. Peterson & Søn A/S er en av landets største treforedlingskonserner. Det er opplyst at departementet har vært holdt underrettet om selskapets utbyggings- og rasjonaliseringsplaner, og at søknader i forbindelse med disse planer, bl. a. emisjonstillatelse for partialobligasjonslån, har vært gitt høy prioritet.

NVE vil etter dette anbefale at M. Peterson & Søn A/S gis ny konsesjon på leie fra A/S Kykkelsrud til drift av papirfabrikken i Moss av inntil 25 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokke-kraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 25 000 kW spillkraft til elektrokjele.

Tillatelsen foreslås gitt for en 10-års periode som vanlig, regnet fra den tidligere konsesjons utløp, 30. juni 1972.

For så vidt angår leien av de 1 000 kW Tokke-kraft forutsettes tillatelsen å gjelde til 30. juni 1996.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt med de samme vilkår som tillatelsen av 1968, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner foreslås sløyfet i samsvar med praksis. Jfr. i den forbindelse departementets brev til NVE av 26. mars 1971 — Utg./71 IDV.

Når det gjelder det tidligere vilkår om at selskapets kapital til enhver tid skal være på norske hender, forutsettes spørsmålet om opprettelse av dette vilkår nærmere vurdert av departementet.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte 4. juni 1973.»

Departementet vil bemerke:

Den foreliggende søknad gjelder som det fremgår fornyelse av den tidligere konsesjon som ble gitt 26. april 1968, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1968 s. 26 ff., samt tillatelse til leie av ytterligere 7 000 kW primakraft og 13 000 kW spillkraft.

Det økte kraftbehov har i første rekke sammenheng med en kapasitetsutvidelse som har funnet sted ved bedriften og en økt grad av videreforedling. Dette er en utvikling som myndighetene også tidligere har gitt høy prioritet bl. a. i forbindelse med emisjonstillatelse for partialobligasjonslån.

Departementet vil i tilslutning til Hoved-

styret tilrå at M. Peterson & Søn A/S blir gitt den omsøkte konsesjon på leie fra A/S Kykkelsrud inntil 25 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokkekraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 25 000 kW spillkraft til drift av elektrokjele i samsvar med de inngåtte kraftleiekontrakter for den tid kraftleieforholdet består i henhold til kontraktene.

For Tokkekraftens vedkommende gjelder den inngåtte avtale fram til 30. juni 1966. Resten av primakraften omfatter 5 000 kW leveranse av fastkraft fra Hafslunds egen produksjon samt følgende fastkraftleveranser fra statens anlegg: 16 000 kW fra 1. juli 1972 og 19 000 kW fra 1. januar 1975. Endelig skal Kykkelsrud så vidt mulig dekke fabrikkens behov utover den faste kraft med inntil 1 000 kW kraft. Denne kontrakten er gjort gjeldende fra 1. juli 1972 og er gjensidig bindende til 30. juni 1982 og deretter uforandret gjeldende for fem år av gangen, så fremt den ikke sies opp av en av partene.

Kontrakten vedrørende leveranse av spillkraft til elektrokjele som er inngått 1. desember 1968 omfatter leveranser i alt inntil 25 000 kW gjelder inntil 30. juni 1974.

Departementet er enig med Hovedstyret i at tillatelsen blir gitt med de samme vilkår som tillatelsen av 1968, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttes. Departementet er også enig i at vilkår om kraftavståelse til kommuner sløyfes slik Hovedstyret har foreslått, idet det i denne sak ikke kan sies å foreligge særlige forhold som gjør det naturlig med et slikt vilkår.

Konsesjonen foreslås i samsvar med dette gitt på nedenstående vilkår:

1. Leietid.

For så vidt angår leie av de 1 000 kW Tokke-kraft gjelder tillatelsen til 30. juni 1966.

For øvrig gjelder tillatelsen for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 30. juni 1982.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Selskapets kapital skal til enhver tid være på norske hender.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse,

skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis M. Peterson & Søn A/S konsesjon på leie fra A/S Kykkelsrud inntil 25 000 kW primakraft — inklusive 1 000 kW Tokkekraft — og inntil 1 000 kW tilfeldig ledig kraft samt inntil 25 000 kW spillkraft til elektrokjele på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 27. juli 1973.

28. A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker.

(Konsesjon på kraftleie fra Statskraftverkene, Vest-Oppland kommunale kraftselskap og Hadeland Elektrisitetsverk.)

Kgl. res. av 27. juli 1973.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker har i brev av 30. november 1972 og senere brever søkt om konsesjon på leie av inntil 22 000 kW garantert kraft og 7 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Statskraftverkene til drift av fabrikanlegg i Vestre Toten kommune samt konsesjon på leie av inntil 600 kW fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap til avdelingen på Fall i Søndre Land kommune og inntil 600 kW fra Hadelands Elektrisitetsverk til avdelingen i Gran kommune.

Søknadene har vært behandlet av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen som i brev av 6. juni 1973 har avgitt følgende uttalelse:

«1. Innledning.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker har i

brev til NVE av 30. november 1972 og senere brever søkt om konsesjon på leie av inntil 22 000 kW garantert kraft og 7 000 kW spillkraft til dampfremstilling

fra Statskraftverkene til drift av anlegget i Vestre Toten kommune.

I tillegg er søkt om konsesjon på leie av inntil 600 kW fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap til avdelingen på Fall i Søndre Land kommune samt inntil 600 kW fra Hadelands Elektrisitetsverk til avdelingen i Gran kommune.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker har til nå ikke hatt konsesjon på kraftleie, idet selskapet tidligere var et «statsorgan» og som sådan ikke underlagt konsesjonsplikt etter kap. IV om kraftleie i loven av 14. desember 1917. I 1968 ble Raufoss Ammunisjonsfabrikker stiftet som et selvstendig aksjeselskap med staten som eier av alle aksjene. Selskapet trenger etter dette konsesjon på leie av kraft.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker har under henvisning til konsesjonslovens § 23, annet ledd nr. 2 videre søkt om samtykke til overdragelse av kraft til de halveide datterselskaper A/S Strømmen Staal og I/S Aluminiumprofiler.

2. Søknaden m. v.

Søknaden av 30. november 1972 fra A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker lyder slik:

«Under henvisning til Deres brev av 27. september 1972 søker A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker med dette om konsesjon for leie av elektrisk kraft i henhold til lov av 14. desember 1917, nr. 16, kap. IV.

Bedriften har vært bruker av elektrisk kraft helt siden den ble startet i 1896. Opprinnelig baserte man seg på egen kraftproduksjon. I tidsrommet fra 1917 til 1927 ble det kjøpt kraft fra Mesna Kraftselskap, Lillehammer. Siden 1927 har bedriften praktisk talt bare brukt statskraft.

Raufoss Ammunisjonsfabrikker har som statsorgan aldri søkt om konsesjon for ervervelse av elektrisk kraft etter konsesjonsloven av 1917.

I konstituerende generalforsamling 16. desember 1968, ble A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker stiftet som en direkte fortsettelse av Raufoss Ammunisjonsfabrikker og med staten som eier av alle aksjer. Omorganiseringen skjedde med hjemmel i lov om visse statsbedrifter av 25. juni 1965 nr. 3. Bedriften hadde tidligere vært organisert etter særloven av 10. oktober 1947. Hvis man sammenligner de to lover, vil det fremgå klart at omorganiseringen i 1968 faktisk ikke innebar annet enn at A/S ble tilføyet foran Raufoss Ammunisjonsfabrikker.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker overtok alle Raufoss Ammunisjonsfabrikkers rettigheter og forpliktelser. Virksomheten fortsatte uendret, og bedriften drives fortsatt som statsaksjeselskap med rent norsk styre.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker kjøper i dag så godt som all sin elektriske kraft fra N. V. E., Statskraftverkene i henhold til leveranseavtaler. Den ene avtale er av 28. januar 1966 og gjelder leveranser av inntil 7 000 kW til tre varmesentraler, 2 for selve bedriftsområdet og 1 i Raufoss skole. Kraften tas ut i Gjøvik transformatorstasjon.

Den andre avtalen bedriften har med Statskraftverkene er av 3. august 1971 og gjelder leveranse til dekning av alle kraftbehov utenom varmesentralene og etter vårt brev til Statskraftverkene av 22. desember 1971, gir avtalen rett til uttak av 18 MW fra 1. juli 1972 og 19,5 MW fra 1. juli 1973. Også etter denne avtale uttas kraften i Gjøvik transformatorstasjon.

I A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers forsyningsområde vil det i 1972 bli et totalt forbruk av primærkraft på ca. 102 500 MWh. Dette dekkes ved ca. 101 000 MWh statskraft og ca. 1 500 MWh fra egen produksjon. Strømforbruket fordeler seg slik:

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers eget forbruk til produksjon, lys, o.l.	ca. 67 000 MWh
Levering til A/S Strømmen Staal, Strømmen-Raufoss.	ca. 18 000 MWh
Levering til I/S Aluminiumprofiler	ca. 7 000 MWh
Levering til borgerlig forsyning	ca. 10 000 MWh

A/S Strømmen Staal, Strømmen-Raufoss ble stiftet 3. april 1970. A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker og A/S Strømmen Værksted har hver sin halvpart av aksjekapitalen. Selskapet eier og driver det stålstøperi på Raufoss som tidligere tilhørte A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker.

I/S Aluminiumprofiler, Raufoss — A/S Årdal og Sunndal Verk/A/S Nordisk Aluminiumindustri — A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker er et interessentskap der A/S Årdal og Sunndal Verk og A/S Nordisk Aluminiumindustri har halvparten av interessentskapskapitalen og A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker har den annen halvpart. Interessentskapet ble etablert i 1968 da det overtok A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers stangpresseanlegg for aluminium. Det driver produksjon av ekstruderte aluminiumprofiler.

Elektrisk kraft leveres fra A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker til de to halveide daterselskaper til selvkost uten fortjeneste. I medhold av § 23, 2. ledd nr. 2 i konsesjonsloven av 1917 søkes det om samtykke til overdragelse av elektrisk kraft til A/S Strømmen Staal og I/S Aluminiumprofiler. Disse bedrifter har sine produksjonsenheter inne på vårt industriområde og krafttilførselen skjer via våre overføringsledninger og vår fordelingsnett. Det ville utvilsomt vært upraktisk med separate forsyningsopplegg for disse to bedriftene.

Vi kan ikke se at vår overføring av kraft til «borgerlig forsyning ikke er underlagt konsesjonsplikt» eller krever myndighetenes samtykke, og vi går derfor ikke nærmere inn på dette forhold.

Som vedlegg til denne søknad medfølger:

1. Avskrift av vedtekter for A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker.

2. Kopi av avtale med NVE/Statskraftverkene av 28. januar 1966.
3. Kopi av avtale med NVE/Statskraftverkene av 3. august 1971.

Erklæring fra styret i henhold til § 24, 2. ledd i konsesjonsloven, vil bli ettersendt. Dersom ytterligere opplysninger eller dokumentasjoner ønskes, står vi selvsagt til tjeneste.»

I brev til NVE av 13. desember 1972 er gitt følgende tilleggsopplysninger:

«Det er i vår søknad av 30. november 1972 ikke sagt noe om «inntil». Vi disponerer fra 1. juli 1973 i henhold til kontrakter med NVE/Statskraftverkene totalt inntil 26,5 MW, men vårt kraftbehov ventes å øke med ca. 6 pst. pr. år i årene som kommer. Vi forutsetter at konsesjonen kan gis en slik utforming at vi ikke blir henvist til å søke om konsesjonsendring årlig etter som forbruket stiger.

I konsesjonssøknaden er opplyst at vi i 1972 kjøper ca. 101 000 MWh fra NVE/Statskraftverkene og at egen produksjon utgjør ca. 1 500 MWh. I tillegg hertil kjøpes ca. 1 000 MWh fra Vest-Oppland Kommunale Kraftselskap og ca. 450 MWh fra Hadeland Elektrisitetsverk.

De øvrige spørsmål som stilles i brev av 7. desember 1972 synes besvart i konsesjonssøknaden. «Grunnkapitalen» i A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker eies i sin helhet av den norske stat og samtlige styremedlemmer er norske statsborgere. Så vidt en kan forstå må disse opplysninger om ledelsen av selskapet ansees som uttømmende i relasjon til de krav som er oppstilt i konsesjonsloven av 14. desember 1917 § 23. Dersom Elektrisitetsdirektoratet ønsker andre opplysninger om selskapets ledelse, ber en om å få konkretisert hvilke opplysninger som ønskes.

Bekreftelse fra styret i henhold til § 24, 2. ledd, vil som nevnt i vår søknad, bli ettersendt.»

I brev av 16. januar 1973 har selskapet meddelt følgende:

«Vi viser til tidligere korrespondanse og telefonsamtaler mellom Deres konsulent Skagen og vår advokat Lund.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker søker konsesjon for følgende kvanta elektrisk kraft:	
Garantert kraft fra Statskraftverkene	22,0 MW
Kjelekraft (spillkraft) fra Statskraftverkene	7,0 MW
Kraft fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap	0,6 MW
Kraft fra Hadeland Elektrisitetsverk	0,6 MW
Totalt	30,2 MW

Kraft fra Hadeland Elektrisitetsverk leveres til vår avdeling på Gran. Kraften brukes til produksjonsformål samt lys og oppvarming av kontorer. Avdelingen på Gran er en del av A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker, og framstiller diverse spesialprodukter i aluminium.

Kraft fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap leveres til vår avdeling på Fall i Søndre Land. Kraften brukes til produksjonsformål samt lys og varme i kontorer. Avdelingen på Fall er en del av A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker, og framstiller kapslingsrør i zirealoy for atomreaktorer.

Effekt som går til borgerlig forsyning er ikke tatt med i ovenstående oppstilling, da vi forstår at denne effekt kan erverves og videreselges uavhengig av konsesjon for kraftleie, jfr. konsesjonslov av 1917, § 22.»

Med brev av 29. januar 1973 er innsendt erklæring fra styret i samsvar med konsesjonslovens § 24, annet ledd.

3. Statskraftkontraktene.

3.1. Garantert kraft. Ifølge kontrakt av 3. august 1971 har Direktoratet for statskraftverkene forpliktet seg til å stille til disposisjon fra 1. juli 1972 i alt 20 MW/120 GWh pr. år og fra 1. juli 1973 21,5 MW/129 GWh pr. år som årskraft. I brev av 22. desember 1971 til NVE har selskapet meddelt at det reduserer rekvirert kvantum med 2 MW med tilsvarende reduksjon av energien fra 1. juli 1972, da økningen i kraftforbruket blir mindre enn forutsatt.

Kraften skal leveres i Gjøvik transformatorstasjon som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 60 kV, idet det ved reguleringen skal tas hensyn til selskapets behov.

Måling av kraftleveringen skal skje samme sted, hvor Direktoratet for statskraftverkene setter opp kWh-måler med 1 times registreringsperiode samt registrerende MW MVAR meter.

For kraften skal betales den til enhver tid gjeldende statskraftpris.

For årskraft som overstiger 9,5 MW har selskapet forpliktet seg til å betale for hele energikvantumet. For de kvanta årskraft som stilles til disposisjon fra 1. juli 1972 og 1. juli 1973, skal selskapet innen 31. desember foregående år kunne redusere effekten med inntil henholdsvis 2 MW og 1,5 MW. De respektive energikvanta skal i så fall reduseres tilsvarende.

Kontrakten er gjort gjeldende med 5 års gjensidig oppsigelse.

3.2. Spillkraft til dampframstilling. Ifølge kontrakt av 28. januar 1966 har Direktoratet for statskraftverkene på nærmere vilkår rett til å levere og A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker plikt til å utta inntil 7 000 kW til følgende anlegg:

Varmesentral I: 2 elektrodekjeler hver på 1 500 kW for 5,3 kV — senere 9,2 kV.
Varmesentral II: 1 elektrodekjele på 10 000 kW for 5,3 kV med samme spenning som ovenfor.

Raufoss skole: 1 elektrodekjele på 2 200 kW for 5,6 kV — 9,2 kV.

Leveringen skal bare finne sted i den utstrekning det passer selgeren å levere slik kraft.

Kraften skal leveres i Gjøvik transformatorstasjon som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 60 000 volt.

Måling av kraftleveringen skal skje i selskapets stasjon, hvor selskapet setter opp kWh-målere med 1 times registreringsperiode.

For kraftleveringen skal betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje.

Kontrakten er gjort gjeldende til et i kontraktens særbestemmelser nærmere angitt lån på kr. 300 000 er tilbakebetalt, dog minst 10 år fra idriftsettelse og deretter med 1 års gjensidig oppsigelse.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Vestre Toten kommune-styre har i møte 6. mars 1973 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale konsesjon innvilget.

4.2. Oppland fylkes elektrisitetsverk har i påtegning 14. mars 1973 til fylkesmannen rådd til at konsesjonssøknaden innvilges.

4.3. Fylkesmannen i Oppland har i påtegning til NVE av 19. mars 1973 meddelt at han slutter seg til fylkesverket, og rår til at søknaden innvilges.

4.4. Direktoratet for statskraftverkene har i påtegning 1. desember 1972 til Elektrisitetsdirektoratet om søknaden av 30. november 1972 uttalt:

«Kraftkvantane i søknaden samsvarer med gjeldende kontrakter mellom NVE og Raufoss Ammunisjonsfabrikker. Vi har for øvrig ingen bemerkninger til søknaden.»

Søknaden har dessuten vært forelagt:

4.5. Departementets Industriavdeling som i brev til NVE av 4. januar 1973 rår til at A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker gis konsesjon for leie av kraft i henhold til de to leveringsavtaler, avtalen av 28. januar 1966 for levering av inntil 7 000 kW og avtalen av 3. august 1971 som gir rett til uttak av 18 MW fra 1. juli 1972 og 19,5 MW fra 1. juli 1973. Industriavdelingen har videre uttalt at A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker bør gis «konsesjon» til overdragelse av kraft til de halveide datterselskaper A/S Strømmen Staal og I/S Aluminiumprofiler.

Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

4.6. Vestoppland kommunale kraftselskap og

4.7. Hadelands Elektrisitetsverk har meddelt hit underhånden, at kraftuttaket derfra for tiden er adskillig lavere enn

de omsøkte 600 kW, men har ikke noe å innvende mot at selskapet med tanke på en utvidelse av utaket gis konsesjon som søkt om, jfr. vedlagte brever.

5. NVE's uttalelse.

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers vesentligste produksjonsområder er ifølge Industriavdelingens uttalelse halvfabrikata og bearbejdede produkter i kobber, messing og aluminium, bygningsartikler, komponenter i aluminium for bilindustrien, aluminium som konstruksjonsmateriale, militære håndvåpen- og artilleriammunisjon og raketter. Den totale omsetning i 1971 var 242 mill. kroner, hvorav 113 mill. kroner var omsetning av sivile produkter. Omsetningen inklusive andel i datterselskaper var 323 mill. kroner. Etter de foreliggende prognoser regner man med en relativt sterk vekst i årene fremover.

NVE har ikke noe å innvende mot de omsøkte kraftleieforhold, og vil anbefale at A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker gis tillatelse til å leie inntil

22 000 kW garantert kraft og
7 000 kW spillkraft til dampfremstilling

fra statskraftverkene til drift av anlegget i Vestre Toten kommune og inntil 600 kW fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap til avdelingen i Søndre Land kommune samt inntil 600 kW fra Hadelands Elektrisitetsverk til avdelingen i Gran kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for en 10-års periode som vanlig.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt med vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen $kWh : 8\,760 = kW$.

Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner foreslås sløffet i samsvar med praksis.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Når det gjelder søknaden fra A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker om samtykke til overdragelse av kraft til de halveide datterselskaper A/S Strømmen Staal og I/S Aluminiumprofiler, går NVE ut fra at dette bør ses i sammenheng med den konsesjon de respektive datterselskaper eventuelt vil trenge etter kap. IV i konsesjonsloven av 14. desember 1917 for leie av kraft fra A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker. Om dette er A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker tilskrevet herfra i dag, jfr. vedlagte gjenpart av brevet.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte 4. juni 1973.»
Departementet skal bemerke:

A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers kraftbehov dekkes i dag i det alt vesentlige av Statskraftverkene. De kraftkvanta det søkes konsesjon for er følgende:

Garantert kraft fra Statskraftverkene	22,0 MW
Kjelekraft (spillkraft) fra Statskraftverkene	7,0 MW
Kraft fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap	0,6 MW
Kraft fra Hadeland Elektrisitetsverk	0,6 MW
Totalt	30,2 MW

For så vidt angår Statskraftverkene leveranser gjelder to kraftleiekontrakter, inngått henholdsvis 3. august 1971 for den garanterte kraften og 28. januar 1966 for spillkraften til dampfremstilling. Det vises i denne forbindelse til NVE's omtale av kontraktene i brevet som er inntatt foran.

Foruten A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikkers eget forbruk til produksjon og lys o.l. går en betydelig del av kraften til de halv-eide datterselskapene, A/S Strømmen Staal, Strømmen-Raufoss og I/S Aluminiumprofiler. Disse to bedriftene har sine produksjonsenheter inne på Raufoss' industriområde og det er derfor naturlig at krafttilførselen skjer via selskapets overføringsledninger og fordelingsnett. Departementet er derfor enig med NVE i at spørsmålet om samtykke til overdragelse av kraft til de to datterselskaper bør ses i sammenheng med den konsesjon disse vil trenge. I brev av 5. juni 1973 har NVE bedt A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker om å foranledige at det blir sendt inn søknad om kraftleiekonsesjon fra hvert av datterselskapene.

Industridepartementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker gis konsesjon på å leie inntil 22 000 kW garantert kraft og 7 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Statskraftverkene til drift av anlegget i Vestre Toten kommune og inntil 600 kW fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap til avdelingen i Søndre Land kommune samt inntil 600 kW fra Hadelands Elektrisitetsverk til avdelingen i Gran kommune slik det er søkt om.

Departementet er enig med Hovedstyret i at tillatelsen gis for en 10-årsperiode og at tillatelsen blir gitt med vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW

av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttet slik Hovedstyret har foreslått.

Vilkår om kraftavståelse foreslås sløffet, idet det ikke foreligger særlige forhold som gjør det naturlig med et slikt vilkår.

I samsvar med dette vil departementet tilrå at A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker gis konsesjon på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdene mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juni 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Braker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra

regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft — utenom spillkraft til dampfremstilling — som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte

treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder en særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Raufoss Ammunisjonsfabrikker konsesjon på leie inntil 22 000 kW garantert kraft og 7 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Statskraftverkene og inntil 600 kW fra Vest-Oppland kommunale kraftselskap samt inntil 600 kW fra Hadelands Elektrisitetsverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 27. juli 1973.

29. Grytten kraftanlegg.

(Planendring i forbindelse med statsregulering.)

Kgl. res. av 27. juli 1973.

Reguleringsbestemmelser for statsregulering i forbindelse med utbygging av Grytten kraftverk ble fastsatt ved kongelig resolusjon 31. juli 1970. Statskraftverkene har i brev den 20. september 1972 foreslått visse planendringer.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen ga i brev av 4. juni 1973 til Industridepartementet følgende uttalelse i anledning planendringene:

«Fra Direktoratet for statskraftverkene er 20. september 1972 innkommet følgende melding om planendring:

«I utbyggingsplanen av 1966 var det planlagt at tunnelsystemet fra Fossafjellvatn—Grøttavatn—Vengedalen—Romsdal var avbrutt ved Grøttavatn, og bestående av en overføringstunnel Fossafjellvatn—Grøttavatn samt driftstunnel Grøttavatn—Vengedalen—Romsdal. Planen forutsatte at tilløpstunnelen skulle drives fra en stoff av lengde ca. 11 900 m, og byggetiden for kraftverket som var anslått til hele 6 år, ble bestemt av drivetiden for denne tunnelen.

Planendring av tunneldriften.

Siden den første utbyggingsplanen ble laget, har noen av de dimensjonerende forutsetninger endret seg:

Det tok bl. a. lengre tid å få utbyggingsplanen vedtatt enn fra først av antatt, likesom rentenivået (kalkulasjonsrenten) har øket betraktelig.

Disse forholdene har gitt grunn til å undersøke muligheten for å redusere byggetiden. Dette har vi oppnådd ved å binde sammen de to nevnte tunnelene samt å innføre et nytt tverrslag ved Mongevatn. Stuffleldene er redusert til ca. 6 000 m, og byggetiden med minst 2 år. En regner også med større sikkerhet for å klare den oppsatte terminplan ved at man har flere angrepspunkter og dermed kortere stofflengder.

Vedlagte tegning SBP-25367F viser tunnelsystemet i plan og profil.

Planendring ved Mongevatn.

Ved Mongevatn var det i utbyggingsplanen angitt et ventil-system som tillot at kraftverket kunne kjøres med fallhøyde både fra Grøttavatn og Mongevatn. For å få til senkning av Mongevatn måtte tilløpstunnelen legges forholdsvis dypt. Det tunnelsystemet som det er redegjort for ovenfor gjorde det økonomisk å løfte tunnelens nivå slik at den utsprenkte stein kunne kjøres direkte ut i Mongevatn fra tverrslaget. Istedenfor ventil-systemet vil det bli bygget en pumpestasjon

som pumper avløpet fra Nedre Mongefelt inn i tunnelsystemet.

Pumpekapasitet 1,2 m³/sek.
Motorytelse 1 MW
Midlere pumpehøyde 52 m

Endringen ved Monge og drivemåten av tunnelsystemet vil med dagens forutsetninger gi et vesentlig mer økonomisk kraftverk, like- som sløyfing av ventilsystemet vil gi en sikrere drift. En svikt i ventilsystemet ville kunne sette hele kraftverket ut av drift, mens derimot et driftsuhell ved pumpestasjonen maksimalt vil kunne påvirke 6 pst. av de totale tilsig.

Transportforbindelse mellom Romsdal og arbeidssted Monge skjer ved taubane.

Planendring for bekkeinntak øvre Mongefelt.

Under detaljplanleggingen er det oppdaget en feil i høydegrunnlaget for dette området. Av den grunn er det naturlig å legge inntaket i Vesle-vatn med nat. vst. på kt. 977,5 mot tidligere planlagt plassert i bekken nedenfor vannet. Det vil da bli mulig å etablere et flomdempningsmagasin, og vi ber om tillatelse til å kunne senke Vesle-vatn 2,5 m til kt. 975,0, tilsvarende 0,3 mill. m³.

Reguleringer.

I søknaden om fastsettelse av reguleringsbestemmelser for Grytten kraftverk ble det søkt om formell adgang til eventuelt å benytte inntil de reguleringsgrenser som er gjengitt nedenfor:

Magasin	Nat. vst.	LRV	HRV
St. Sandgrovvatn ..	1 083,6	1 067,6	1 090,6
Grøttavatn	972,9	924,9	979,9
Mardalsvatn	839,1	837,1	842,1
Mongevatn	910,9	890,9	922,9

Siden utbygningsplanen ble fremlagt våren 1966 har Vassdragsdirektoratets hydrologiske

avdeling lagt frem nye oppgaver over økt til- løp til feltene. Det er videre foretatt ytterligere seismiske undersøkelser ved tunnelut- slagene som har gitt oss nye opplysninger om fjellets beskaffenhet og overdekningsfor- hold.

På grunnlag av disse nye opplysningene har vi etter en samlet vurdering av økonomi, an- leggstekniske- og sikkerhetsmessige problemer kommet til at det vil være riktig å utnytte følgende reguleringer innenfor de tillatte reguleringsgrenser:

Sandgrovvatn:

Tillatt oppdemming utnyttes helt.

Tillatt senkning reduseres med 2,4 m. Man unngår derved å krysse en markert svakhets- sone med tunnelen.

Nedre Mardalsvatn:

Både tillatt oppdemming og senkning ut- nyttes.

Grøttavatn:

Tillatt oppdemming utnyttes fullt ut.

Tillatt senkning reduseres med 5,1 m.

Det er overdeknings- og geologiske forhold som har vært avgjørende for valg av utslags- sted. En effektiv utnyttelse av den tillatte senkningen ville føre til ca. 200 m lengere tunnel under meget stort vanntrykk, større mektighet av løsmasser ved utslaget, og usik- rere geologiske forhold.

De foran nevnte forhold sammen med ar- beidssikkerheten har vært avgjørende for vårt valg.

Mongevatn:

Tillatt oppdemming ønskes redusert med 10 m, og tillatt senkning med 16 m. Reduk- sjonen av magasinet er begrunnet ved oven- nevnte planendring for tunneldriften og pumpestasjonen ved Monge.

Tabell over tillatt og utnyttet regulering:

Magasin	Tillatte reg.			Utnyttet reg.			
	Nat. vst.	LRV	HRV	Magasin mill. m ³	LRV	HRV	Magasin mill. m ³
St. Sandgrovvatn	1 083,6	1 067,6	1 090,6	34,6	1 070,0	1 090,6	33,8
Grøttavatn	972,9	924,9	979,9	130,2	930,0	979,9	124,0
Mardalsvatn	839,1	837,7	842,1	3,2	837,1	842,1	3,2
Mongevatn	910,9	890,9	922,9	29,9	906,9	912,9	6,5

I flomdempningsøyemed ønskes følgende vatn benyttet slik: Fossafjellvatn (kote 989,8) senkes 7 m, Rangåhøvatn (kote 1 126,5) sen- kes 1,5 m og demmes 1 m, Olaskardsvatn (kote 1 128) senkes 2 m, og Veslevatn (Øvre Monge) (kote 977,5) senkes 2,5 m.»

Meldingen er kunngjort i Norsk lysings- blad og i 3 lokalaviser. Den har på vanlig måte vært forelagt distriktet til uttalelse, og saksdokumentene har vært lagt ut til etter- syn på kommunekontorene i Nesset og Rauma.

Det er innkommet uttalelse fra Rauma for- mannskap (8. desember 1972), Nesset for-

mannskap (22. februar 1973), Elektrisitets- forsyningen i Møre og Romsdal (5. mars 1973), fylkesmannen i Møre og Romsdal (9. mars 1973) og Miljøverndepartementet (25. april 1973). Ingen av partene har noe å innvende mot planendringen.

Hovedstyret vil bemerke:

Reguleringsbestemmelser for statsregule- ring for utbygging av Grytten kraftverk ble fastsatt ved kongelig resolusjon 31. juli 1970.

Når det gjelder reguleringsgrensene i de forskjellige magasiner er disse i og for seg i samsvar med den reguleringsplan Stats-

kraftverkene la fram i 1966. Allerede under saksbehandlingen i Hovedstyret var det imidlertid på det rene at det knyttet seg en viss usikkerhet til de valgte magasin størrelsene, fordi det umiddelbart før utbyggingsplanen var klar til å legges fram ble kjent at avløpet fra de forskjellige nedbørfelter nok var noe større enn det tidligere var regnet med. Statskraftverkene økte derfor sine magasinanslag vesentlig for å kunne stå friere under den påfølgende detaljprosjektering og søkte om «formell adgang til å benytte inntil de reguleringshøyder» som senere ble fastsatt. Man viser i denne forbindelse til St. prp. nr. 42 for 1969—70, særlig s. 6, 2. spalte, de to siste avsnitt, s. 7, 1. spalte, 1. avsnitt ndf. tabell og s. 29, 2. spalte nederst.

Som det går fram av Statskraftverkernes melding, har nye opplysninger vedrørende terreng- og geologiske forhold ført til at man har valgt å redusere senkningene ved Sandgrovvatn og Grøttavatn med henholdsvis 2,4 m og 5,1 m.

Når det gjelder Mongevatn, der reguleringshøyden er foreslått redusert med hele 26 m, er forholdet et annet. Tidligere var det såkalte nedre Mongefelt med Mongevatn i realiteten atskilt fra den øvrige utbygging i og med at dette vatnet ligger ca. 50 m lavere enn hovedmagasinet Grøttavatn. Ved hjelp av et ventilsystem i tunnelen måtte kraftverksdriften derfor foregå enten fra Mongevatn eller fra Grøttavatn. Da det av anleggstekniske grunner ved tunneldriften, og for å spare inn tid, nå er valgt å angripe hovedtunnelen Grøttavatn—Vengedalen—Romsdalen ikke bare fra Vengedalen som opprinnelig planlagt, men også fra et tverrslag ved Mongevatn, falt det naturlig å legge selve tunnelen høyere enn før og å installere pumpe for å overvinne høydeforskjellen mellom Mongevatnet og vanntrykket i tunnelen. På denne måten falt behovet for et ordinært, separat magasin i Mongevatn bort; — det som fortsatt er nødvendig er nærmest å betegne som et flomdempningsmagasin for pumpe driften.

Utviklingen av magasinforholdene ved Grytten kraftverk totalt sett er etter dette følgende: Fra først av planla Statskraftverkene magasiner på i alt 146,3 mill. m³. På grunn av de tidligere nevnte nye opplysninger om øket avløp ble reguleringsplanen revidert og reguleringsbestemmelser fastsatt ut fra en magasinsum på 197,9 mill. m³. Den nå aktuelle planendring innebærer magasiner på i alt 167,5 mill. m³.

Sammenlignet med det som formelt lå til grunn for de fastsatte reguleringsbestemmelser vil magasinreduksjonen medføre at regu-

lert vassføring i et bestemmende år vil gå ned fra 7,51 m³/sek. til 7,14 m³/sek., altså med 0,37 m³/sek. som tilsvarer ca. 4 100 nat.-hk. På den andre siden vil pumpingen fra nedre Mongefelt bety at også dette avløpet vil bli utnyttet i full fallhøyde, noe som i relasjon til den tidligere plan vil gi en gevinst på ca. 400 nat.-hk. Netto reduksjonen blir således 3 700 nat.-hk.

Planendringene vedrørende magasinene kan etter Hovedstyrets syn ikke tenkes å medføre skader av noen art, ettersom det i alle de tre berørte magasinene er tale om reduksjon av reguleringshøydene. Man vil anbefale at endringene godkjennes og at de undergis de samme bestemmelsene som tidligere fastsatt. Det må her innskytes at det ikke foreligger uttalelse fra fiskesakkyndig hold, til tross for at man har minnet om saken. På bakgrunn av det som er anført ovenfor, finner man det likevel lite trolig at det kan bli aktuelt med mer skjerpede bestemmelser vedrørende fiske enn dem som allerede gjelder.

Av Statskraftverkernes melding går det fram at det på grunn av feil i høydegrunnlaget vil bli en planendring også for så vidt angår inntaket av det øvre Mongefeltet. Selve inntaket vil nå bli lagt til Veslevatn, som vil bli senket 2,5 m i flomdempningsøyemed. Et spesielt problem kan synes å ville oppstå her, ettersom Veslevatnet ligger 2,4 m lavere enn øvre reguleringsgrense i Grøttavatn og det normalt er åpen forbindelse mellom de to vatn. Under vanlig drift i kraftstasjonen vil imidlertid falltapet fra Grøttavatn vær så stort at energilinja blir liggende lavere enn terskelen i inntaket ved Veslevatn selv når Grøttavatnet er fullt, og i tilfeller med plutselig avslag i kraftstasjonen vil Statskraftverkene treffe tiltak som skal hindre at Veslevatnet får tilløp utenfra i så store mengder at naturlig avløp forøkes. Endelige detaljer i denne henseende er ennå ikke fastlagt, — mest sannsynlig vil det i inntaket ved Veslevatn bli montert en luke som kan stenges fra kraftstasjonen.

Også i to av de øvrige flomdempningsmagasinene, Rangåhøvatn og Olaskardsvatn (tidligere benevnt «vatn kote 1 128 i Vengedalen») vil det bli endringer i de opprinnelige planene, begge steder ved at senkingen blir redusert i forhold til det man tidligere regnet med.

Hovedstyret går ut fra at Veslevatnets avløp ikke vil bli øket og har for øvrig ingen bemerkninger vedrørende flomdempningsmagasinene.

Man vedlegger utkast til revidert post 1 i manøvreringsreglementet.»

Departementet skal bemerke:

Ved kongelig resolusjon 31. juli 1970 ble

det gitt samtykke til statsregulering for utbygging av Grytten kraftanlegg m.v. (St. prp. nr. 42 for 1969—70 og Innst. S. nr. 301 for 1969—70).

I brev av 20. september 1972 har Statskraftverkene søkt om samtykke til visse planendringer i forbindelse med utbyggingen. Planendringene går ut på justeringer av flere reguleringsgrenser samt endring av inntaket av øvre Mongefeltet.

Fordi det hydrologiske materialet for de berørte felter var usikkert da konsesjonssøknaden ble fremmet, ble det fastsatt romslige reguleringshøyder. Reguleringsgrensene ble forutsatt justert ved senere detaljprosjektering. Det hitsettes i denne anledning fra Hovedstyrets uttalelse i St. prp. nr. 42 for 1969—70, side 29 følgende:

«Det hydrologiske materiale for de felter som inngår i planen er noe usikkert, men de nyeste undersøkelsene gir grunn til å anta at avløpet kan være noe større enn det som opprinnelig ble lagt til grunn for utbyggingsplanen. Statskraftverkene har etter dette — bl. a. av hensyn til den senere detaljprosjektering — over alt funnet det ønskelig å etablere vesentlig større magasiner enn det som fra først av var regnet med. Selve søknaden er derfor utformet med dette for øye, noe som innebærer en 30—35 pst. øking av det totale magasinivolum for en tilleggskostnad på ca. 10 øre pr. kWh magasinkapasitet.»

Planendringen av reguleringsgrensene går ut på følgende:

Senkingen av Sandgrovvatn søkes redusert med 2,4 m og senkingen av Grøttavatn søkes redusert 5,1 m. Dette på grunn av nye opplysninger om terreng og geologiske forhold.

Av anleggstekniske grunner og for å korte byggetiden, har man valgt å innføre et tverrslag ved Mongevatn i tillegg til det prosjekterte tverrslag ved Vengedalen. Dette gjør det naturlig å legge tunnelen høyere enn opprinnelig prosjektert, noe som krever installasjon av pumpe for å overvinne vanntrykket i tunnelen. Denne planendringen innebærer dessuten at kraftverket blir mer driftssikkert. Dermed bortfaller behovet for et separat reguleringsmagasin i Mongevatn. Regulerings-

høyden for Mongevatn søkes dermed redusert med 26 meter, hvorav 10 m er oppdemming og 16 m er senking.

Reguleringshøydene i Rangåhøvatn og Olaskardsvatn vil også bli redusert i forhold til tidligere planer.

På grunn av feil i høydegrunnlaget vil det dessuten bli en planendring for så vidt angår inntaket av det øvre Mongefeltet. Selve inntaket søkes lagt til Veslevatn. Statskraftverkene ber om tillatelse til å senke Veslevatnet 2,5 m i flomdempningsøyemed. Da Veslevatnet ligger 2,4 m lavere enn Grøttavatnet og det er åpen forbindelse mellom de to vann, er det her fare for at Veslevatnet får tilløp utenfra i så store mengder at naturlig avløp forøkes. I tilfeller med plutselige avslag i kraftstasjonen vil Statskraftverkene treffe tiltak mot tilløp utenfra i for store mengder. Departementet forutsetter at avløpet fra Veslevatn ikke vil bli øket.

Planendringen av reguleringsgrensene innebærer at magasinene reduseres fra 197,9 mill. m³ til 167,5 mill. m³. Likeledes vil planendringen gi en netto reduksjon på 3 700 nat.-hk.

Hovedstyret antar at planendringene ikke vil medføre skader. Saken har vært forelagt Rauma formannskap, Nesset formannskap, Elektrisitetsforsyningen i Møre og Romsdal, fylkesmannen i Møre og Romsdal samt Miljøverndepartementet. Videre foreligger uttalelse fra Den norske Turistforening og Trondhjems turistforening. Ingen av de nevnte har reist innvendinger imot planendringen. Det foreligger imidlertid ikke uttalelse fra fiskerisakkyndig hold. Hovedstyret finner det imidlertid lite trolig at det kan komme på tale med skjerpende bestemmelser om fisket. Hovedstyret anbefaler for øvrig at det gis samtykke til angjeldende planendring uten endring i de tidligere fastsatte reguleringsbestemmelser, som bl. a. gir hjemmel for eventuelle pålegg av hensyn til fisket.

På bakgrunn av ovenstående finner departementet å ville anbefale at det samtykkes i planendringene.

Post 1 i manøvreringsreglementet revideres i overensstemmelse med vedlagte utkast:

1.

A. Reguleringsmagasiner.

	Nat. vst.	Reg.grenser		Reg.høyde m
		Øvre	Nedre	
Store Sandgrovvatn	1 083,6	1 090,6	1 070,0	20,6
Nedre Mardalsvatn	839,1	842,1	837,1	5,0
Grøttavatn	972,9	979,9	930,0	49,9
Mongevatn	910,9	912,9	906,9	6,0

I flomdempningsøyemed kan Fossafjellvatn (kote 989,8) senkes 7 m, Rangåhøvatn (kote 1 126,5) senkes 1,5 m og demmes 1 m, Olaskardsvatn (kote 1 128) senkes 2 m og Veslevatn (kote 977,5) i Mongebekken senkes 2,5 m.

Høyden for reguleringsmagasinene refererer seg til Vassdragsvesenets lengdenivellament nr. 478 og 484.

Samtlige reguleringsdammer utføres med faste overløp, og vannstanden i de enkelte vatn kan derfor stige noe over øvre reguleringsgrense under flom. Reguleringsgrensene skal angis ved faste og tydelige vannstandsmerker.

B. Overføringer.

a. Avløpet fra følgende vassdrag overføres til Grøttavatn eller Grytten kraftverks driftstunnel:

1. Østre Mardøla ved Fossafjellvatn (67,5 km² inkl. overføring fra Bruå, jfr. pkt. b).
2. Vestre Mardøla ved Nedre Mardalsvatn (41,6 km² — herav overføres avløpet fra 24,2 km² via Mardal pumpestasjon).
3. Rangå ved Rangåhøvatn (4,4 km²).
4. Mongebekken ved Mongevatn (21,1 km² — herav overføres avløpet fra 10,3 km² via Monge pumpestasjon).
5. Bielv til Glutra ved vatn kote 1 128 (1,3 km²).

b. Avløpet fra Bruå ved kote ca. 1 103 (25,2 km²) overføres til Østre Mardøla.

Industridepartementet

tilrår:

1. Statskraftverkenes planendringer i forbindelse med Grytten kraftanlegg godkjennes i samsvar med Industridepartementets foredrag av 27. juli 1973.
2. Manøvreringsreglementets post 1 endres i samsvar med utkast inntatt i samme foredrag.

30. Sogn og Fjordane Kraftverk.

(Regulering av Åskåravassdraget. Planbrigde og fristlenging.)

Industridepartementets samtykke 1. august 1973.

Ein viser til søknad dagsett 12. mars 1973.

Industridepartementet godkjenner det omsøkte planbrigdet med reduksjon i oppdemminga av Nedre Sødalsvatn med 19 m, innsetting av luke i tappetunnelen frå Øvre Sødalsvatn og bygging av ein kvelvdam ved Øvre Sødalsvatn.

Etter dette vert denne endringa å ta inn i pkt. 1 i manøvreringsreglementet:

Magasin	Nat. sommer- v.st. kote	Øvre reg.grense kote	Nedre reg.grense kote	Reg.høyde m
Nedre Sødalsvatn	522,0	545,0	518,6	26,4
Øvre Sødalsvatn	553,0	565,0	538,0	27,0

I medhold av vassdragsreguleringslovas § 12 pkt. 1 og fullmakt gjeve ved kongelig resolusjon 28. juni 1946 gjev departementet fristlenging for overføringa av X, Y og Z-vatna til Åskåravassdraget. Byggefristen vert sett til 12. august 1978.

31. A/S Sandnes Auducerverk.

(Konsesjon på kraftleie fra Sandnes Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
2. august 1973.

Det vises til Deres søknad av 26. april 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industri-

departementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Sandnes Auducerverk tillatelse til å leie inn-til 5 500 kW fra Sandnes Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Sandnes kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om

norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

32. Kristiansands Jernstøperi A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
20. august 1973.

Det vises til Deres søknad av 6. mars 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Kristiansands Jernstøperi A/S tillatelse til å leie inntil 7 000 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Kristiansand kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1982.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt

utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

33. Larvik Smelteverk.

(Konsesjon på ytterligere kraftleie fra Vestfold Kraftselskap.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
20. august 1973.

Selskapets søknad av 12. april 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Larvik Smelteverk, Avd. av A/S Sandnes Aducerverk, tillatelse til å leie ytterligere inntil 2 000 kW fra Vestfold Kraftselskap til drift av selskapets anlegg i Larvik.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1981.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt

på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor

stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder en særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepunkt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

34. Henry Johansen Lumber Co. A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
20. august 1973.

Det vises til Deres søknad av 13. april 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Henry Johansen Lumber Co. A/S tillatelse til å leie inntil 1 700 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Kristiansand.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over

kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder en særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldeplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

35. Sira-Kvina Kraftselskap.

(Overføring av Listølbekken. Planendring.)

Industridepartementets samtykke 31. august 1973.

Det vises til søknad av 5. november 1972.

Departementet tillater med dette at det foretas en planendring, som går ut på å utnytte øvre del av nedslagsfeltet til Listølbekken i Tjørhom kraftverk, ved at det bygges et bekkeinntak på kote ca. 700 med forbindelse til tilløpstunnelens svingesjakt.

Tillatelsen gis i overensstemmelse med søknaden og med Hovedstyrets uttalelse av 2. juli 1973. Fra Hovedstyrets uttalelse hitsettes følgende:

«Når det gjelder Sirdal kommunes forbehold vedrørende mulig framtidig vannforsyning, går Hovedstyret ut fra at de vannmengder det i så fall vil bli tale om bare representerer en beskjedent del av Listølbekkens avløp på årsbasis. Man forutsetter derfor at partene kommer fram til en minnelig ordning dersom spørsmålet skulle bli aktuelt.»

36. Tafjord Kraftselskap.

(Fristforlenging for ytterligere regulering av Heimste Vetildalsvatn.)

Industridepartementets samtykke 11. september 1973.

Ein viser til søknad dagsett 7. juni 1972.

I medhald av vassdragsreguleringslovas § 12, pkt. 1 og fullmakt gjeve ved kongeleg

resolusjon 28. juni 1946 gjev departementet fristlenging for ytterligere regulering av Heimste Vetildalsvatn. Byggefristen vert sett til 9. juli 1977.

Saka er lagt fram for NVE, som med omsyn til kompensasjonskravet frå Skjåk kommune uttalar i brev dagsett 28. august 1973:

«Når det gjeld Skjåk kommune sitt vedtak går ein ut frå at dette gjeld eit krav om kompensasjon for tap av årlege avgifter og skattar.

Hovudstyret vil peike på at ein ved ein så vidfemnande konsesjon må vera budd på at det kan bli naudsynt med lengre byggetid enn 7 år. Som det går fram av ovanståande, blir det og turvande med ei ny planleggingsfase. Ein finn at selskapet har utført den delen av reguleringa av Vetildalsvatna som må seiest å vera rasjonell i samband med Tafjord IV, og på dette grunnlaget finn Hovudstyret det ikkje rett å setta vilkår om kompensasjon til kommunen.»

Departementet viser til dette.

37. Elkem-Spigerverket A/S.

(Endring av planene for regulering av Fagerbakkvassdraget m. v.)

Kgl. res. av 5. oktober 1973.

Elektrokemisk A/S (nå Elkem-Spigerverket A/S) fikk ved kongelig resolusjon 15. juli 1966 tillatelse til erverv og regulering av Fagerbakkvassdraget og overføring av Laksåga i Fauske m. v. på nærmere angitte vilkår.

Med brev av 24. september 1969 fra Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har departementet mottatt innstilling vedrørende en søknad fra Elkem-Spigerverket A/S om ytterligere regulering av vassdraget.

Hovedstyrets brev er sålydende:

«Med departementets ekspedisjon av 13. november 1967 har man mottatt til uttalelse følgende søknad fra Elektrokemisk A/S datert 21. oktober s. å.:

«Ved kgl. resolusjon av 15. juli 1966 ble undertegnede selskap, Elektrokemisk A/S, meddelt tillatelse til erverv og regulering av Fagerbakkvassdraget og overføring av Laksåga i Fauske m. v.

Nevnte tillatelse omfatter bl. a. regulering av Sisovatn mellom kote 630,0 og kote 672,0, samt overføring av Rundhaugvatn i Røyrvatn-vassdraget til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget.

Ved senere foretatte undersøkelser har store tekniske fordeler ved en tilleggsregulering av Sisovatn kommet klart til syne. Samtidig er

vi blitt oppmerksom på at Rundhaugvatnet ikke ligger i Røyrvatn-vassdraget, men i Kjølvikvassdraget, og at overføringstillatelsen derfor må endres for dette tilfelle.

I. Tilleggsregulering av Sisovatn.

I vår konsesjonssøknad av 29. juni 1964 uttalte vi at Sisovatn synes å være forholdsvis grunt ved utløpet, og at inntaket derfor var forutsatt beliggende ca. 1 km øst for osen, og så dypt at vannet kunne senkes til kote 630,0.

I tiden etter at søknaden ble sendt inn, har det vært utført omfattende supplerende målinger i Sisovatn og dessuten seismiske målinger for å bestemme fjellets beliggenhet på en rekke steder i bunnen. Resultatet av disse målinger har medført at inntaket nå vil bli plassert nærmere osen enn opprinnelig antatt og dessuten noe dypere. Driftstunnelen som for tiden sprenges i retning mot inntaket, er plassert så dypt at Sisovatn vil kunne senkes ned til kote 615,0. En slik senkning vil så vidt undersøkelsene har vist, kunne gjennomføres uten å sprengte leler grave noe i en terskel som er observert beliggende ca. 1 300 meter øst for osen.

Den økede senkning fra kote 630,0 til kote 615,0 vil gi et tilleggsmagasin på 115 mill. m³ i Sisovatn. Dette tilsvarer ca. 170 GWh. Senkningen kan oppnås uten at det vil medføre noe tillegg i anleggsomkostningene. Ved full utbygging vil senkningen få til følge at de forutsatte dammene i Sisovatn og Løytavatn sannsynligvis kan gjøres lavere enn opprinnelig forutsatt (over kote 662,5 vil vannet i Sisovatn og Løytavatn kommunisere). Herved vil anleggsomkostningene bli redusert betydelig.

Senkningen vil medføre at den midlere fallhøyde i Siso Kraftverk vil bli noe redusert. Den kapitaliserte verdi av krafttapet på grunn av denne reduksjon vil imidlertid bli betydelig mindre enn det man vil spare i anleggsomkostninger for dammene i Sisovatn og i Løytavatn.

For perioden inntil disse dammene blir bygget, vil senkningen gi øket magasin i Sisovatn, et forhold som vil ha betydning når både selve kraftverket fra Sisovatn og overføringene fra syd er ferdig bygget, sannsynligvis i 1970.

Ulempene ved den økede senkningen vil såvidt vi kan bedømme det, bli ubetydelige.

II. Overføring av Rundhaugvatn.

Basert på opplysninger angitt i vår søknad om konsesjon av 29. juni 1964 er det gitt tillatelse til overføring av Rundhaugvatn (1,8 km²) i Røyrvatn-vassdraget til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget. Rundhaugvatnet ligger imidlertid ikke i Røyrvatn-vassdraget, men har sitt utløp i Kjølvikvassdraget. Dette vassdraget er ifølge rektangelkartet kalt Kjølvikelva på øvre del og Stiåga på nedre del der elven renner ned i Øvrevatn (Sjønståvatn), omtrent midt på vannet. Beliggenheten fremgår av vedlagte kart.

Dette forhold har til følge at det nå blir nødvendig for oss å be om tillatelse til å overføre til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget avløpet fra Rundhaugvatn i Kjølvikvassdraget. Vi er av den oppfatning at ulempene ved denne overføring er små og at

overføringen representerer den overlegent beste utnyttelse av dette vassdrag.

Under henvisning til foranstående tillater vi oss herved å søke om konsesjon i henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 til

- a) å foreta tilleggsregulering av Sisovatn i Sørfold herred mellom kote 615,0 og kote 630,0 (kote 630,0 representerer nedre tillatte reguleringsgrense i henhold til konsesjon av 15. juli 1966).
- b) til å foreta overføring av Rundhaugvatn i Kjølvikvassdraget til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget.»

Søknaden har vært kunngjort på vanlig måte i Norsk lysingsblad og i to lokalaviser. Den har vært forelagt distriktet og Landbruksdepartementet.

Fauske kommunestyre har i møte 13. desember 1967 enstemmig vedtatt å slutte seg til rådmannens tilråding. Denne tilråding, datert 6. s. m., lyder:

«Vedlagt følger brev av 25. november 1967 fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret vedr. søknad av 21. oktober 1967 fra Elektrokemisk A/S om ytterligere regulering av Sisovatn ved senkning, samt overføring av Rundhaugvatn i Kjølvikvassdraget til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget.

Når det gjelder den omsøkte tillatelse til regulering av Sisovatn ved senkning skulle dette ikke berøre Fauske kommunes interesser.

Derimot stiller det seg helt annerledes når det gjelder spørsmålet om overføring av Rundhaugvatn i Kjølvikvassdraget til Fagerbakkvassdraget.

Det har gjennom flere år vært arbeidet med en langsiktig plan for vassforsyningen av Fauskeområdet. I dette prosjekt inngår vassføringen i Kjølvikelva som et framtidig utbyggingstrinn. Det er ganske klart at en overføring av Rundhaugvatn med tilhørende nedslagsfelt vil redusere reguleringsmuligheten og vassføringen i Kjølvikelva. Kommunens plan om en framtidig kombinasjon av Stengvatn—Nærvatn og Kjølvikelva kan bli forskjærtset og vassforsyningen for Fauskeområdet bli vanskelig å løse i framtiden.

Da jeg ikke kan peke på noen annen tilfredsstillende løsning av vassspørsmålet for Fauskeområdet, må jeg rå til at det ikke anbefales konsesjon til Elektrokemisk A/S på overføring av Rundhaugvatn i Kjølvikvassdraget til Fagerbakkvassdraget.»

Sørfold kommunestyre har i møte 30. januar 1968 gjort følgende enstemmige vedtak:

«Kommunestyret anbefaler at konsesjon blir gitt. Når det gjelder betingelser for konsesjonen vil kommunestyret henstille om at det blir tatt hensyn til de uttalelser som foreligger fra Sørfold friluftsnemnd.»

Sørfold friluftsnemnd, 27. januar 1968:

«P. 1. Ved en slik nedtapping av Sisovatnet som omsøkt vil enda større areal av den opprinnelige vannbunn bli tørrlagt. Dette vil medføre at både mat og gytemulighetene for fiskebestanden i vatnet ytterligere forringes.

P. 2. Friluftsnemnda vil også påpeke at slik nedtapping vil komme til å virke meget skjæmmende i en ellers vakker natur.

Ut fra dette mener nemnda at Elektrokemisk A/S, når det gjelder P. 1., bør pålegges å yte økonomisk kompensasjon for en tilsvarende fremme av fiskebestanden i konsesjonsområdets nærmeste omgivelser eller i andre høvelige områder i Sørfold kommune.

Til P. 2. bør bemerkes at nevnte regulering vil få en uheldig innvirkning på de turistmessige forhold i dette området og at dette bør tas i betraktning ved fastsetting av selskapets motytelser.

Med disse merknader tilrår Sørfold friluftsnemnd at konsesjon gis.»

Fylkesmannen i Nordland har i brev av 14. februar 1968 vist til uttalelse av 9. s. m. fra fylkets elektrisitetskontor, som han i det vesentligste kan slutte seg til.

Elektrisitetsskontoret har i sin nevnte uttalelse anført følgende om tilleggsreguleringen av Sisovatn:

«Såvidt vi forstår vil tilleggsreguleringen være av stor økonomisk betydning, og vi antar at fordelene vil være betydelige i forhold til ulempene. Allerede ved den regulering som er innvilget vil formentlig fisket i Sisovatn bli sterkt forringet, og likeså vil omgivelsene bli skjæmmet ved nedtappet magasin. Vi tør derfor anbefale at konsesjon på utvidet regulering blir gitt og forutsetter at de økede skader og ulemper erstattes eller kompenseres ved tiltak.»

Om overføringen av Rundhaugvatn har elektrisitetskontoret uttalt:

«Fauske kommunestyre har enstemmig vedtatt ikke å anbefale konsesjon på overføring av Rundhaugvatn, og elektrisitetskontoret vil slutte seg til dette.»

Landbruksdepartementet har 11. desember 1967 sluttet seg til følgende uttalelse av 5. s. m. fra Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske:

«Den tidligere gitte uttalelse om fisket og de vilkår som er oppstilt for den tidligere meddelte reguleringstillatelse i vassdraget skulle være tilstrekkelig også for tilleggsreguleringen i Sisovatn og overføringen av Rundhaugvatnet i Kjølvikvassdraget til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget.»

Elektrokemisk A/S, som har fått seg forelagt de innkomne distriktsuttalelsene, har i brev av 16. april 1968 bemerket:

«Ad 1. Tilleggsregulering av Sisovatn.

I forståelse med direktoratet for Statens Skoger har vi engasjert tidligere fiskeriinspektør Joachim Harstad for å vurdere fiskemu-

lighetene i Sisovatn, Løytavann og hvilken innvirkning reguleringen vil ha på dette. Fiskeriinspektør Joachim Harstads rapport vil bli ferdig i april d.å., og vi vil be ham vurdere hvilken innvirkning tilleggsreguleringen vil ha på fisket. Etter vår mening vil tilleggsreguleringen ikke forandre innvirkningen på fisket utover den tidligere foreslåtte regulering.

I samarbeid med direktoratet for Statens Skoger vil vi selvfølgelig søke å bøte på endel av de virkninger som reguleringen vil ha på fisket. Vi kan imidlertid vanskelig se at vi skal pålegges å yte kompensasjon til fremme av fiskebestanden i de nærmeste omgivelser. Fisket i Sisovatn har aldri hatt noen økonomisk betydning, blant annet fordi vannet var fisketomt til slutten av 1920-årene.

Vi tror ikke at tilleggsreguleringen vil ha noen skjennende betydning utover den tidligere foreslåtte regulering.

Man bør også være oppmerksom på at Sisovatn har en meget kort og konsentrert oppfyllingsperiode, og at vannet i den viktigste del av denne — nemlig i juni og 1. halvdel av juli — vil være vanskelig tilgjengelig. I siste halvdel av juli og august vil oppfyllingsprosenten som regel være god, og de skjennende virkninger være minimale.

Om vinteren og våren vil de skjennende virkninger av senkningen være ubetydelige.

Ad 2. Overføring av Rundhaugvann.

Under våre undersøkelser for en industri-reisning i Indre Salten var vi en tid sterkt inne på å plassere et smelteverk på Leivset ved Fauske. I denne forbindelse ble også vannforsyningsmulighetene også på lang sikt nøye vurdert, og vi er derfor oppmerksom på det vannforsyningsprosjekt som anføres av Fauske kommune, men vi tror at det må være lagt for stor betydning på selve Rundhaugvann i dette prosjekt.

Første byggetrinn av dette prosjekt, nemlig Stengvann, vil gi en regulert vannføring som tilsvarer bort imot de samme som de nåværende vannforsyningsystemer i Fauske. Dvs. at områdets innbyggertall kan bort imot fordobles.

2. byggetrinn som innbefatter overføring og regulering av Nevervann vil gi en regulert vannføring som vil bli ca. 10 ganger større enn 1. byggetrinn, eller ca. 5 ganger større enn den nåværende vannforsyning og 1. byggetrinn tilsammen.

3. byggetrinn som innbefatter overføring av Kjølvikdalen til Nevervann vil med reguleringsmulighetene i Nevervann øke vannføringen med vel 30 ganger den nåværende vannforsyning eller ca. 15 ganger den nåværende vannforsyning og 1. byggetrinn. Dette gjelder overføring av Kjølvikdalen uten Rundhaugvann.

Det er derfor etter vår mening lite trolig at Rundhaugvann, innen Sisos 60-årige konsesjonstid, vil få noen betydning for det samlede vannverksprosjekt, idet 2. og 3. byggetrinn av vannverket uten Rundhaugvann vil kunne forsyne mer enn 100 000 mennesker.

Det er blitt anført at den innvunne kraftmengde bare vil utgjøre 0,8 pst. av Sisos fremtidige produksjon, det synes å være riktig å påpeke i denne forbindelse at overføringskostnadene vil ligge på ca. 12 øre pr. kWh.

Det må derfor være nasjonaløkonomisk mer riktig å ta dette vannet med i Sisoutbyggingen enn at det blir liggende urørt i overskuelig fremtid.

Vi ber om at konsesjon på overføringen må bli gitt.»

Hovedstyret vil bemerke:

Elektrokemisk A/S fikk ved kongelig resolusjon av 15. juli 1966, og i samsvar med tilråding i St. prp. nr. 101 for 1965—66, tillatelse til erverv og regulering av Fagerbakkvassdraget m.v. Tillatelsen omfatter bl. a. regulering av Sisovatn (10 m oppdemming og 32 m senking) og overføring av Rundhaugvatn i Røyrvatnvassdraget til Rundhaugbekken.

Nyere undersøkelser i marken har imidlertid gjort det klart at grunnlaget for den opprinnelige søknaden var feilaktig når det gjelder de to nevnte forhold. Således har Rundhaugvatn ikke avløp mot vest til Røyrvatn som antatt, men i stedet i mer sydlig retning til Kjølvikvassdraget i Fauske. For Sisovatns vedkommende har nye målinger vist at vatnet enkelt lar seg senke vesentlig mer enn man tidligere hadde gått ut fra.

Etter dette har Elektrokemisk A/S søkt om nødvendig endring av manøvreringsreglement m.v. for å kunne gjennomføre overføringen av Rundhaugvatn. Videre er søkt om en tilleggsregulering av Sisovatn ved 15 m ytterligere senking.

Ved senkingen vil det innvinnes et tilleggs-magasin på ca. 115 mill. m³, hvorved de totale magasinene kommer opp i 613 mill. m³ eller ca. 114 pst. av normalt årstilløp. Allerede de tidligere tillatte magasinene er tilstrekkelige til full utjevning av årsvassføringen såvel i et medianår som i et bestemmende år, og tilleggsreguleringen vil derfor ikke gi noen nominell kraftøkning, beregnet på vanlig måte. Fordelene vil vesentlig bestå i tørrårssikring, såvel for eget behov som for samkjøringsområdets. I byggeperioden, inntil demmingsmagasinene i Sisovatn og Løytavatn er etablert, vil senkingsmagasinet fungere som et ordinært reguleringsmagasin og være av tilsvarende større betydning. Senkingen kan iverksettes uten nevneverdige ekstrakostnader.

Skader og ulemper.

Friluftsnemnda i Sørfold har påpekt at øket nedtrapping av Sisovatn vil forringe både gyte- og oppvekstmulighetene for fisken i vatnet. Hovedstyret antar imidlertid at tilleggs-skadene ved Sisovatn vil bli forsvinnende. Man viser til at de fiskerisakkyndige i forbindelse med den opprinnelige søknaden uttalte at fisket ikke var særlig omfattende og

at vatnet ikke var høgproduktivt. Det ble da også under den forrige konsesjonsbehandlingen regnet med at fisket ville bli skadet.

Når det gjelder overføringen av Rundhaugvatn, er det fra Fauske kommunes side hevdet at denne på lang sikt vil gripe inn i kommunens planer for vassforsyningen. Kommunen har derfor ikke anbefalt overføringen, og fylkesmyndighetene har sluttet seg til dette syn. Kommunen har ikke nærmere angitt hvor stor befolkning det er regnet med for at tilførsel fra Rundhaugvatn skulle være nødvendig. Elektrokemisk A/S har antydnet at vassforsyningen i henhold til de kommunale planene vil være tilstrekkelig for mer enn 100 000 mennesker uten Rundhaugvatn. Hovedstyret vil tilføye at vatnets nedbørfelt bare er ca. 1,8 km² og at dets betydning i et framtidig større vassforsyningssystem derfor må antas å være relativt liten.

Søkeren har opplyst at overføringskostnadene ligger på ca. 12 øre pr. kWh.

Hovedstyret finner etter dette at vilkårene i reguleringslovens § 8 er oppfylt såvel for tilleggsreguleringen av Sisovatn som for overføringen av Rundhaugvatnet, og man vil tilrå at Elektrokemisk A/S blir meddelt de omsøkte tillatelser.

Det er ikke framkommet opplysninger eller krav som tilsier eller nødvendiggjør betingelser utover dem som ble fastsatt for ervervs- og reguleringstillatelsen i 1966, — jfr. således de fiskerisakkyndiges uttalelse som er referert foran. De tidligere konsesjonsvilkårene omfatter som nevnt også ervervet av vassfallene, og enkelte av postene faller derfor utenfor rammen av vilkårene i en ren regulerings- og overføringstillatelse. Slik forholdene ligger an, bl. a. fordi konsesjonæren er eneste falleier i vassdraget, finner imidlertid Hovedstyret det hensiktsmessig å la de tidligere vilkår gjelde også for denne nye saken, dog med nødvendig endring av post 16 som følge av at saken ikke forelegges for Stortinget og at konsesjonstiden derfor må begrenses til 50 år.

Dessuten vil Hovedstyret foreslå at det tas inn et nytt vilkår som man i det følgende vil komme noe nærmere inn på:

Man har tidligere anført at tilleggsmagasinet ikke vil gi noen øking av lavvassføringen i et bestemmende år, slik den skal beregnes etter forskriftene i loven. Dette vil da medføre at det ikke kan pålegges ordinære konsesjonsavgifter i henhold til reguleringslovens § 11, post 1, første ledd og tredje ledds første punktum, jfr. også vilkårenes post 13. Hovedstyret er kommet til at det heller ikke kan komme på tale å nytte den alternative beregningsmåte i nevnte paragraf post 1, tredje

ledd, særlig på bakgrunn av det som er uttalt i forbindelse med forarbeidene for denne bestemmelse.

På den annen side finner man det rimelig at kommuner og stat får en viss andel i den fordel det har for konsesjonæren, og i videre sammenheng for distriktets kraftforsyning, å etablere dette sikringsmagasin. Man vil derfor foreslå at det i medhold av reguleringslovens § 12, post 18, i dette tilfelle fastsettes en særavgift.

Elektrokemisk A/S har i søknaden antydnet at senkingen muligens vil medføre at de konsederte oppdemmingene av såvel Sisovatn som Løytavatn kan reduseres. På det nåværende tidspunkt er de økonomiske konsekvensene av redusert oppdemming ikke tilstrekkelig klarlagt, og Hovedstyret finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette i denne omgang. Man går ut fra at konsesjonæren i tilfelle vil komme tilbake til spørsmålet i rimelig tid innen utgangen av den ordinære byggefristen, 15. juli 1973.

Ovennevnte forhold får imidlertid betydning når det gjelder avgiftsbeløpene. Så lenge den tidligere konsederte regulering ikke er gjennomført i sin helhet, vil en del av det nye magasin, som nærværende sak omfatter, kunne utnyttes helt eller delvis som erstatning for den ikke gjennomførte del av den tidligere regulering. I den utstrekning dette skjer, vil regulanten i henhold til foranstående måtte betale ordinære konsesjonsavgifter av den ved det nye magasin innvunne kraftøking, og han bør da etter Hovedstyrets syn fritas for å betale særskilt magasinavgift for så vidt angår denne del av det nye magasinet. Konkret vil dette innebære at konsesjonæren først bør betale særskilt avgift når totalt magasin-volum i Sisovatn—Løytavatn overstiger det tidligere konsederte, nemlig 498 mill. m³.

Av det som er nevnt ovenfor finner Hovedstyret det praktisk at særavgiften ikke fastsettes som et samlet beløp, men heller etter en bestemt sats pr. mill. m³ magasin. Denne satsen er man for kommuneavgiftens vedkommende blitt stående ved å foreslå satt til kr. 300 pr. mill. m³ pr. år. Ved full utbygging av magasinet vil avgiften følgelig beløpe seg til kr. 34 500 pr. år. Sammenlignet med selskapets avgift til kommuner i henhold til konsesjonen av 1966, der satsen er kr. 3,50 pr. nat.-hk, vil den foreslåtte avgift tilsvare en øking på ca. 10 000 nat.-hk.

Som avgift til staten vil man analogt foreslå kr. 130 pr. mill. m³.

Etter dette vil Hovedstyret tilrå at Elektrokemisk får tillatelse til ytterligere regulering av Sisovatn og til overføring av Rundhaugvatn på følgende vilkår:

1. Konsesjonsbetingelser fastsatt ved kongelig resolusjon av 15. juli 1966 gjøres gjeldende også for tilleggsreguleringen m. v. så langt de måtte passe.
2. Konsesjonens gyldighet (post 16) skal være 50 år fra nærværende konsesjons datum.
3. For den del av disponibelt magasinvolum i Sisovatn—Løytavatn som overstiger 498 mill. m³ plikter konsesjonæren å betale en årlig avgift av kr. 300 pr. mill. m³ magasin til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer. Til staten betales kr. 130 pr. mill. m³ magasin.

Etter 20 år fra 15. juli 1966 kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Manøvreringsreglement.

I det gjeldende manøvreringsreglement må foretas følgende to endringer dersom søknaden imøtekommes:

Under post 1 A endres Sisovatns nedre reguleringsgrense fra 630,0 til 615,0 og reguleringshøyden fra 42,0 m til 57,0 m. Under post 1 B, tredje hovedavsnitt, endres Røyrvatnvassdraget til Stiåga (Kjølvikelva).

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 14. april 1969.»

Selskapet har ikke kunnet godta at det for tilleggsreguleringen av Sisovatn blir fastsatt en særavgift som foreslått av hovedstyret, og det har i den anledning vært ført brevveksling med hovedstyret om saken.

Under en konferanse i departementet 11. mai 1971 opplyste representanter for Elkem at selskapet ønsket at spørsmålet om tilleggsreguleringen ble utsatt og sett i sammenheng med en påtenkt reduksjon av de tidligere konsederte oppdemninger, og at det for så vidt ville bli innsendt søknad om planendring. Selskapet ønsket imidlertid at det straks måtte bli gitt tillatelse til overføring av Rundhaugsvatn.

Slik tillatelse ble meddelt ved kongelig resolusjon 28. mai 1971.

Angående tilleggsenkningen fra Sisovatn mottok departementet følgende brev fra Elkem A/S datert 13. mai 1971:

«Vi viser til vår søknad av 27. oktober 1967, til senere brev og samtaler og konferanse i Industridepartementet 11. mai 1971.

Som nevnt under konferansen vil reguleringsmagasinene bli utført som følger:

HRV vil bli lagt til kote 669, i konsesjonen har man fått innvilget 672. LRV er tenkt lagt til kote 615, i konsesjonen innvilget 632.

Det mermagasin som oppstår, sett i forhold til vår konsesjonssøknad vil da bli 60 mill. m³.

Vi vil imidlertid understreke at det ikke er tale om noen overregulering sett i forhold til vår konsesjon. Årsaken til det økte magasinbehov er bare at den antatte produksjon er steget tilsvarende (fra 775 gWh til 890 gWh). For denne produksjonen betaler vi da også fullt ut vanlige konsesjonsavgifter beregnet etter bestemmelsene i konsesjonsloven.

Under konferansen ble det fra statens side gitt uttrykk for at det ville være urimelig og i strid med lovens system om den foreliggende tilleggsregulering ikke skulle medføre noen økning i avgiftene, og at man mente at vassdragsreguleringslovens § 12 nr. 18 ga selvstendig hjemmel for avgiftspålegg i forbindelse med en reguleringskonsesjon.

Som nevnt fra vår side under konferansen må det være klart at lovens § 12 nr. 18 ikke gir adgang til å kreve konsesjonsavgifter i tillegg til de avgifter som er hjemlet i konsesjonsloven og i vassdragsreguleringslovens § 11. Dette kommer tydelig til uttrykk såvel i lovens forarbeider som i Amundsens kommentarutgave av 1928 § 12 nr. 18 på side 139 hvor det bl. a. uttales:

«Men det maa has for øie, at de vilkaar, som i almindelighet skal sættes, er opregnet i det foregaaende, og at det vilde komme i strid med lovens forudsætninger, om der blev opstillet vilkaar som utelukkende tok sikte paa at skaffe det offentlige en direkte økonomisk fordel . . .»

Vi forstår også etter den nevnte konferanse at reguleringslovens § 12 nr. 18 aldri har vært benyttet som hjemmel for særavgifter av denne art.

For øvrig er det ikke riktig at tilleggsreguleringen blir uten avgiftsmessige konsekvenser idet reguleringen som nevnt i sin helhet er nødvendig for å utnytte den økede vassføring som nu er påvist, og denne kraftøkning blir avgiftsbelagt etter de alminnelige bestemmelser i konsesjonsloven.

Vi tillater oss etter dette å henstille til departementet at de nødvendige tillatelser til økede magasiner blir gitt uten at det fastsettes særavgifter av noe slag.»

Brevet ble 1. juni 1971 oversendt NVE til uttalelse fra departementet med følgende brev:

«Man sender vedlagt til uttalelse et fra Elkem A/S mottatt brev av 15. ds. angående regulering av Sisovatn m. v.

Som det fremgår ønsker selskapet å redusere de tidligere tillatte oppdemninger. Departementet forstår selskapets brev som inneholdende en søknad om planendring for disse oppdemningers vedkommende.

Departementet går ut fra at planendringen og søknaden om ytterligere senkning av Sisovatn blir behandlet i sammenheng.»

Gjenpart av sistnevnte brev ble sendt Elkem A/S.

Fra hovedstyret mottok man deretter følgende uttalelse, datert 10. juni 1971:

«Man viser til Departementets brev av 1.

juni 1971 og returnerer vedlagt sakens dokumenter.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til at Elkem A/S innskrenker oppdemmingen av Sisovatn (og dermed av Rundvatn og Løytavatn) med 3 m i forhold til det konsederte. Man viser i den anledning til tidligere bemerkninger i brev av 16. februar 1970. Redusert oppdemming var som kjent antydning i selskaps søknad av 21. oktober 1967. Da det den gang ikke kom innvendinger på dette punkt, har man ikke funnet grunn til å innhente ytterligere distriktsuttalelser.

De forskjellige argumenter fra Elkem A/S er tidligere kommentert, og man innskrenker seg derfor nå til å henvise til saksdokumentene, særlig brev herfra 17. mars 1971.

Reduksjon av oppdemmingen medfører ingen endringer i Hovedstyrets utkast til vilkår som ble oversendt med brev av 6. mai 1971. På grunnlag av søkerens nyeste opplysninger om mermagasinet, vil maksimal årlig avgift etter post 2 bli kr. 18 000 til kommuner og kr. 7 800 til staten, mens man tidligere har angitt henholdsvis kr. 34 500 og kr. 15 000.

I manøvreringsreglementet må øvre reguleringsgrense for såvel Sisovatn som Rundvatn og Løytavatn endres til 669,0, mens reguleringshøydene i de tre vatn settes til henholdsvis 54,0 m, 6,1 m og 16,5 m.»

Man hitsetter de av hovedstyret påberopte tidligere brev av 16. februar 1970 og 17. mars 1971.

Hovedstyrets brev av 16. februar 1970:

Man viser til Departementets brev av 4. januar (?) 1970 bilagt sakens dokumenter, som returneres vedlagt.

Hovedstyret har tidligere (jfr. brev av 24. april 1969, s. 7, 3. avsnitt) inngående drøftet muligheten av å benytte reguleringslovens § 11, post 1, 3. ledd, 2. punktum som hjemmel for fastsettelse av avgifter, men som det vil framgå, fant man at dette ikke kunne føre fram. Etatens syn er fortsatt at det her må en lovendring til før nevnte bestemmelse kan anvendes i et tilfelle som det foreliggende.

Man vil sterkt frarå at saken behandles som en planendring med forhøyelse av de fastsatte avgiftssatser. Da det, som nevnt i saken, ennå ikke er endelig klarlagt om og i hvilken utstrekning oppdemmingen av Sisovatn og Løytavatn vil bli utnyttet, kan konsesjonæren ved en generell avgiftsforhøyelse risikere å komme i den urimelige situasjon at planendringen utelukkende medfører økte avgifter uten at ekstra magasin innvinnes, — og dette til tross for at senkingen naturvern-messig sett vel må antas å være å foretrekke framfor oppdemming.

Tjenestemenn fra Elektrokemisk A/S har sommeren 1969 hatt flere konferanser med NVE om avgiftsspørsmålet, etter at selskapet på forhånd ved henvendelse direkte til Departementet var blitt orientert om Hovedstyrets forslag. Man har det bestemte inntrykk at selskapet har vanskelig for å godta at det kan pålegges ytterligere avgifter.

Som kjent, arbeider Hovedstyret for tiden med forslag til endring av reglene for beregning av avgiftsgrunnlaget for konsesjonsavgifter og har herunder som mål å utvide

grensene for avgiftspålegg slik at det også blir avgift på flerårsmagasiner. Det er lite sannsynlig at magasinet i Sisovatn vil overstige 498 mill. m³ de første to-tre år, og man anser det for en stor fordel om de eventuelle nye reglene blir gjort gjeldende for tilleggsreguleringen i Siso og har derfor gjort en tilføyelse til post 3 i vilkårene slik at den får følgende ordlyd:

«For den del av disponibelt magasinvolum i Sisovatn—Løytavatn som overstiger 498 mill. m³ plikter konsesjonæren å betale en årlig avgift av kr. 300 pr. mill. m³ magasin til konsesjonavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer. Til staten betales kr. 130 pr. mill. m³ magasin.

Etter 20 år fra 15. juli 1966 kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Denne beregningsmåte gjelder inntil videre.

Hvis det blir vedtatt lovendring i vassdragsreguleringsloven med avgiftsregler som også gjelder for flerårsmagasiner, skal avgiften fra denne endrings ikrafttreden beregnes etter de nye regler etter samme sats som gjelder for konsesjonen av 15. juni 1966.»

Hovedstyrets brev av 17. mars 1971:

«Man viser til Departementets brev av 4. juli 1970 og til senere ekspedisjoner av 18. januar og 19. februar 1971.

Etter Departementets ønske har saken på ny vært forelagt Fauske kommune og Nordland fylke.

Som det vil framgå av uttalelsene har fylkets elektrisitetskontor endret standpunkt og anbefaler nå søknaden innvilget også for overføringen av Rundhaugvatn. Fauske kommune-styre har anbefalt overføringen under forutsetning av «at det ved krav fra Fauske kommune kan stilles til disposisjon tilsvarende vannmengder og av samme kvalitet —.»

Uttalelsene forsterker Hovedstyrets tidligere inntrykk og skulle for så vidt ikke foranledige ytterligere kommentarer herfra. Man finner likevel grunn til å påpeke at det ikke foreligger søknad e.l. fra Fauske kommune med sikte på vassverkutbygging hverken for første eller senere byggetrinn. Det er fra kommunens side heller ikke påberopt reelle industriplaner av en slik karakter og slikt omfang at vassbehov av denne størrelsesorden skulle være nødvendig.

Vedrørende brev fra Elkem A/S 9. februar 1971, jfr. Departementets ekspedisjon av 19. s.m., er man sterkt uenig i den tolkning Elkem A/S synes å legge til grunn av begrepet «nye magasiner i vassdrag som tidligere er regulert». Etter Hovedstyrets syn må det være hevet over tvil at det med nytt magasin må forstås ethvert magasin ut over det som tidligere er konsedert, uansett om det nye magasin består i tilleggsregulering av et tidligere regulert vatn, eller om det er en nyregulering.

Man er kjent med at nyere hydrologiske undersøkelser i distriktet tyder på at normal-avløpet fra kraftverkets nedbørfelt er noe høyere enn det tidligere ble regnet med. Det er meget mulig at Elkem A/S, dersom disse resultater hadde vært kjent tidligere, opp-

rinnelig ville ha søkt om større magasin enn det som nå er konsedert. Slike betraktninger er imidlertid konsesjonsmessig sett lite interessante, særlig fordi allerede det konsederte magasin vil være mer enn tilstrekkelig til at det i et medianår kan oppnås 100 pst. regulert vassføring. Tilleggsmagasinet må derfor når det gjelder avgifter uten videre betraktes som et rent overreguleringsmagasin.

Det går ellers fram av brevet at nye beregninger har gitt som resultat at Sisovatns konsederte magasin er 510 mill. m³, — ikke 498 mill. m³ som man tidligere har regnet med. Hovedstyrets utkast til vilkår for tilleggsreguleringen, post 3, jfr. brev herfra 24. april 1969 og 16. februar 1970, bes rettet tilsvarende.»

Videre hitsetter man en nærmere redigjøreelse fra NVE av 13. april 1971 angående de fordeler som overreguleringen vil medføre for konsesjonæren:

«Reguleringskurvene for bestemmelse år i Saltendistriktet viser at det for å oppnå 100 pst. regulering er nødvendig med et magasin som er ca. 90 pst. av normalt årsavløp. Disse kurvene er imidlertid basert på jevn tapping året rundt, jfr. bestemmelsene i ervervslovens § 2, post 13 og reguleringslovens § 3, post 2.

Dersom det i Siso kraftverk tas sikte på større eller mindre grad av sesongregulering, d: foredling av sommerkraft til vinterkraft, vil dette kreve ytterligere magasin i tillegg til det den bestemmende reguleringskurve angir. Det samme er tilfelle når det gjelder samkjøring med kraftverk i andre, dårligere regulerede vassdrag.

Det konsederte magasin for Siso kraftverk utgjør ca. 93 pst. av normalt årsavløp, altså relativt ubetydelig mer enn det som trenges for å opprettholde 100 pst. regulert vassføring med jevn drift. Med andre ord er det i bestemmende år liten eller ingen reserve til foredling fra sommer- til vinterkraft, eller til ved samkjøring å lagre vatn i overskuddsår til bruk i tørrår.

Disse forhold vil bli sterkt endret ved tilleggsreguleringen, idet man da vil få en sesongutnyttelse av vassdragets og distriktets ressurser som er bedre i takt med det aktuelle behov og som følgelig vil bidra til å øke mengden av garantert fastkraft. Ettersom det for fastkraft som kjent betales langt høyere pris enn for mer itfældige leveranser, vil dette igjen innebære at tilleggsmagasinet er av stor økonomisk verdi. Noen kvantitativ angivelse av denne verdi er det imidlertid ikke mulig å gi uten etter omfattende beregninger.»

I brev av 10. september 1971 skrev departementet følgende til Elkem:

«Departementet vil kunne fremme tilråding for Kongen om samtykke til endring av planene for konsesjon av 15. juli 1966, slik at de tillatte oppdemninger av Sisovatn og Løytavatn blir redusert i samsvar med søknaden og om ny konsesjon for ytterligere senking av Sisovatn til kote 615.

Det magasin som tapes ved reduksjon av oppdemningene vil innvinnes ved den nye senking, som dessuten frembringer et ytterligere magasin utover det som er nødvendig for full utjevning av årsvannføringen.

Departementet ser disse forhold i sammenheng. Det vil bl. a. bli foreslått som et vilkår at det betales en årlig konsesjonsavgift til staten på kr. 1,55 og til kommuner på kr. 3,65 pr. nat.-hk for den kraftøking som innvinnes ved det nye senkingsmagasin, og som en forutsetning for at tillatelsene blir gitt at de samme avgiftssatser gjøres gjeldende også for den kraftøking som innvinnes ved de eldre magasiner i Sisovatn og Løytavatn.

Man vedlegger utkast til konsesjonsvilkår for den ytterligere senking.

Manøvreringsreglementet foreslås endret slik at øvre reguleringsgrense for Sisovatn, Løytavatn og Rundvatn blir fastsatt til kote 669,0 og nedre reguleringsgrense for Sisovatn til 615. Reguleringshøydene for Sisovatn og Løytavatn blir henholdsvis 54,0 og 16,5 m.

Før man fremmer saken i statsråd ber man om selskapets uttalelse.»

De foreslåtte konsesjonsvilkår lyder:

Utkast til vilkår for tillatelse for Elkem A/S til ytterligere regulering av Fagerbakkvassdraget:

1.

Konsesjonen gjelder i 60 år regnet fra 15. juli 1966. Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andel av disse kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Ved utløpet av den i konsesjonen fastsatte tid har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse reguleringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vasskraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 1,55 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- eller bykommuner som Kongen bestemmer kr. 3,65 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som overføringen antas å ville medføre utover den

vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som innvunnet øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den innvunne vasskraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 13 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulige å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversittes uten tillatelse fra vedkommende departement, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen av kr. 200.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist

om dette, avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til årlig å sette ut i vassdragene yngel og/eller settefisk, herunder også utvandningsferdige unger av laks, sjøaure og sjørøye, etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vassdrag som berøres av reguleringene, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

10.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende overføringsanleggene, slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggenes eier.

11.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 500 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

12.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske observasjoner som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

13.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer etter hvert som utbyggingen skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter

begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringene som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anleggene for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

14.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal

Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

15.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelse av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11, 13 eller 15, første eller annet ledd, medfører at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med vassdragsreguleringslovens § 12, post 17, annet ledd.

16.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Forslag til nytt manøvreringsreglement for regulering av Fagerbakkvassdraget m.m. lyder:

1.

A. Reguleringsmagasiner.

	Naturlig vasstand	Reguleringsgrenser Øvre	Nedre	Regulerings- høyde m	Maks. flomstigning m
Sisovatn	662,5	671,0	615,0	56,0	2,0
Rundvatn	662,9	671,0		8,1	
Løytavatn	652,5	671,0	652,5	8,5	2,0

Høydene refererer seg til NVE's fastmerke FM 10 ved utløpet av Sisovatn med høyde kote 663,648.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen godkjenner.

B. Overføringer.

Laksåga:

Austtindvatna (15,9 km²), Jentavatn (22,2 km²) og to tilløp til Fonnelta (10,8 km² og 3,2 km²) overføres til Sisovatn.

Austerkrokeltv:

To tilløp til Austerkrokeltv fra nord

(5,9 km² og 4,6 km²) og ett tilløp fra syd (1,5 km²) overføres til Løytavatn.

Løytavatn (40,2 km²) og de nevnte tre tilløp til Austerkrokeltv (totalt 52,5 km²) overføres til Sisovatn.

Stigåga (Kjølvelva):

Rundhaugvatn (1,8 km²) overføres til Rundhaugbekken i Fagerbakkvassdraget.

Fagerbakkvassdraget:

Et tilløp til Fagerbakkelta fra nord (1,9 km²) overføres til Sisovatn.

Et tilløp til Fagerbakkelta fra syd (1,0 km²) og Rundhaugbekken (2,7 km²) overføres til driftstunnelen sammen med avløpet fra Rundhaugvatn.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragenes flomvassføring så vidt mulig ikke forhøyes. For øvrig kan vassslippingen foregå etter behovet for Siso kraftverk.

3.

Det skal påsees at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m.v. Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

6

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementet skal bemerke:

Den tillatelse som Elkem fikk ved kongelig resolusjon av 15. juli 1966 omfattet bl. a. regulering av Sisovatn med 10 m oppdemming og 35 m senking. Nye målinger viste at vatnet enkelt lar seg senke vesentlig mer enn man tidligere har gått ut fra. Av den grunn har selskapet søkt om tillatelse til tilleggsregulering av Sisovatn med 15 m ytterligere senking. Ved en slik senking innvinnes et tilleggsmagasin på ca. 115 mill. m³.

Senere har selskapet uttalt at de ønsker å redusere de tidligere konsederte oppdemninger. Tilleggsmagasinet vil da bli redusert med vel 20 mill. m³.

Tilleggsmagasinet vil ikke gi noen øking av lavvassføringer i et bestemmende år. Dette medfører at det ikke kan pålegges ordinære konsesjonsavgifter i henhold til reguleringslovens § 11 post 1. Hovedstyret uttaler imidlertid at stat og kommuner likevel bør få en

viss andel i den fordel det har for konsesjonæren å etablere dette sikringsmagasin og foreslår at det i henhold til reguleringslovens § 12 post 18 fastsettes en særavgift. Departementet er enig med Hovedstyret i at det ville være urimelig om de fordeler som overreguleringen medfører for konsesjonæren — og som det er nærmere redegjort for i Hovedstyrets brev av 13. april 1971 — ikke skulle gi seg utslag i økte konsesjonsavgifter. Men man finner ikke i nærværende tilfelle å burde anbefale pålagt den særavgift som er foreslått av Hovedstyret, med hjemmel i vassdragsreguleringslovens § 12 post 18. Uten at man tar avstand fra Hovedstyrets resonnement, antar departementet at det her er unødvendig å gå utenom de vanlige avgiftsbestemmelser.

Saken står nemlig nå i en annen stilling enn da denne uttalelse av Hovedstyret ble gitt, idet søknaden om tilleggssenkningen er kombinert med konkrete planer om reduksjon av de tidligere konsederte oppdemninger og kan helt naturlig behandles som en planendring. Det er da full adgang til ved fastsettelse av avgiftssatsene å ta hensyn til de fordeler som konsesjonæren ventes å få på grunn av overreguleringsmagasinet. Man viser i denne forbindelse til Ot. prp. nr. 39 for 1958 om endringer i reguleringsloven, hvor departementet på side 13 første spalte bl. a. anfører at fordelene ved overreguleringer må kunne sees som et særlig forhold som endog gir adgang til å gå ut over den ordinære maksimumsgrense for avgiftene.

Ifølge underhåndssopplysning fra NVE kan kraftøkingen — når man ser bort fra overføringen av Rundhaugvatn for hvis vedkommende det er pålagt avgift i tillatelsen av 28. mai 1971 — ansettes til ca. 146 370 nat.-hk. Ved å forhøye avgiftssatsene for kommuneavgiften med kr. 0,15 og for statsavgiften med kr. 0,05 vil avgiftsøkingen bli kr. 18 000 til kommuner og kr. 7 800 til staten, dvs. tilsammen noe over kr. 2 000 mer enn det den særavgift som Hovedstyret foreslo, ville ha beløpet seg til.

De tidligere fastsatte avgiftssatser var kr. 1,50 til staten og kr. 3,50 til kommuner.

Elkem har i flere brev til departementet protestert på økingen av konsesjonsavgiftene. I brev av 15. juni 1972 til selskapet uttalte departementet i den anledning:

«Deres brev senest 17. mars 1972.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 11. april 1972 til departementet bl. a. uttalt:

«Hovedstyret viser til tidligere uttalelser vedrørende magasin størrelsene og har ikke noe å innvende mot at manøvreringsreglementet fastsettes slik det nå er bedt om.

Dette innebærer at øvre reguleringsgrense i gjeldende reglement såvel for Sisovatn som Rundvatn og Løytavatn må endres til 671,0, nedre reguleringsgrense for Sisovatn endres til 615,0, mens reguleringshøydene i de tre vatn settes til henholdsvis 56,0 m, 8,1 m og 18,5 m.

Elkem A/S har underhånden opplyst at samlet magasin etter dette vil bli 607 mill. m³. Dette er 97 mill. m³ mer enn det som tidligere er konsedert, og 37 mill. m³ mer enn det som lå til grunn for Departementets utkast til vilkår og forutsetninger 10. september 1971.»

Departementet vil legge ovenstående til grunn i en eventuell tilråding om ytterligere regulering av Sisovatn.

Da det opprinnelige magasin 510 mill. m³ er tilstrekkelig til full regulering av vassdraget representerer tilleggsmagasinet en økonomisk fordel som ikke er tatt i betraktning ved fastsettelse av avgiftssatsene til stat og kommuner på henholdsvis kr. 1,50 og 3,50 pr. nat.-hk.

Den heving av satsene til kr. 1,55 og 3,65 som er forutsatt i departementets forelagte forslag til tilråding, finner departementet må ansees rimelig sett i forhold til de innvunne fordeler uten at man vil gå inn på de kompliserte beregninger som en eksakt verdiansettelse ville kreve.

Man skal be meddelt om selskapet godtar den foreslåtte forhøyelse av avgiftene for den kraftøking som innvinnes ved de eldre magasiner i Sisovatn og Løytavatn og tillatte overføringer inklusive Rundvatn.

I tilfelle vil departementet snarest fremme tilråding til Kongen.»

I brev av 15. juli 1972 uttaler Elkem:

«Vi har mottatt Deres brev av 15. juni d. å. med meddelelse om at Departementet vil fremme forslag om forhøyede avgiftssatser i forbindelse med tilleggsreguleringen i Fagerbakkvassdraget.

I vårt brev av 2. november 1971 har vi redegjort for vårt syn såvel på den reelle begrunnelse for forslaget som spørsmålet om avgiftsforhøyelsens rettslige stilling.

Vi fastholder at den utvidelse av magasinet som søknaden omfatter ikke representerer noen økning av betydning i reguleringsgraden, idet utvidelsen i det vesentlige er nødvendig for å utnytte den høyere vannføring som ble konstatert ved de nøyaktige hydrologiske undersøkelser.

Når utbyggingen av Siso kraftverk er avsluttet vil antall nat.-hk utgjøre ca. 140 000. Med kr. 5/nat.-hk vil den årlige avgift utgjøre ca. kr. 700 000. Inkludert er her en økning på ca. kr. 100 000 som representerer forskjellen i vannmengde mellom det som ble antatt da konsesjonssøknaden ble innsendt og det som nu legges til grunn.

Vi fastholder også at den foreslåtte forhøyelse av avgiftssatsen er ulovhjemlet, idet de avgiftssatser som er fastsatt ved kgl. res. av 15. juli 1966 i henhold til konsesjonsbetingelsenes punkt 13 bare kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år.

Vi ber om at Departementet frafaller forslaget om tilleggsavgift.»

Som svar på dette brev uttalte departementet i brev av 15. februar 1973 at man igjen

hadde vurdert saken, men funnet å måtte fastholde tidligere standpunkt. I brev av 29. mars 1973 uttalte så selskapet at det godtok den foreslåtte forhøyelse av avgiftene.

Departementet finner at vilkårene for å kunne meddele tillatelse til den ytterligere økte senking av Sisovatn er til stede, og vil anbefale konsesjon gitt på vilkår som stort sett svarer til dem som ble fastsatt for hovedkonsesjonen, med den endring at satsene for statsavgiften er forhøyet til kr. 1,55 og for kommuneavgiften til kr. 3,65 pr. nat.-hk.

Videre vil departementet rå til at den planlagte reduksjon av de tidligere tillatte oppdemninger blir godkjent som en endring av planene for konsesjonen av 1966, under forutsetning av at post 13 i konsesjonsvilkårene endres slik at avgiften til staten blir kr. 1,55 og avgiften til kommuner blir kr. 3,65 årlig pr. nat.-hk.

Videre vil man anbefale at manøvreringsreglementet for regulering av Fagerbakkvassdraget m.m. fastsatt senest ved kongelig resolusjon 28. mai 1971, blir endret som foreslått foran. Den øvre reguleringsgrense for Sisovatn, Løytavatn og Rundvatn blir fastsatt til 671,0 og nedre reguleringsgrense for Sisovatn til 615.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 tillates Elkem-Spigerverket A/S å foreta en ytterligere regulering av Sisovatn i Fagerbakkvassdraget på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets foredrag av 5. oktober 1973.
2. Planene for den tillatelse som ved kongelig resolusjon 15. juli 1966 ble meddelt Elektrokemisk A/S (nå Elkem-Spigerverket A/S) til regulering av Fagerbakkvassdraget tillates endret i samsvar med søknad av 13. mai 1971 under forutsetning av at post 13 i konsesjonsvilkårene blir endret som foreslått i Industridepartementets ovennevnte foredrag.
3. Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for regulering av Fagerbakkvassdraget som gjeldende inntil videre i samsvar med utkast inntatt i ovennevnte foredrag.

38. Franzefoss Bruk A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Bærum Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
17. oktober 1973.

Det vises til Deres søknad av 15. mars 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember

1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Franzefoss Bruk A/S tillatelse til å leie inntil 6 500 kW fra Bærum Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Bærum kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til

departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året for vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

39. Sør-Trøndelag kraftselskap.

(Tillatelse til erverv og regulering m. v. i Arnevikelv i Affjord kommune, Sør-Trøndelag fylke. Fristforlengelse.)

Industridepartementets samtykke 23. oktober 1973.

Søknad av 7. mai 1973.

I medhold av vassdragsreguleringslovens

§ 12 pkt. 1 og delegasjon gitt ved kongelig resolusjon av 20. juni 1946 innvilges søknad om 2 års fristforlengelse slik at påbegynnelsesfrist settes til 7. mai 1975 og fullførelsesfrist settes til 7. mai 1980, jfr. post 4 i konsesjonsvilkårene.

40. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Regulering av Aurdalsfjord. Ytterligere fristforlengelse.)

Industridepartementets samtykke 25. oktober 1973.

Søknad av 11. november 1972.

I medhold av vassdragsreguleringslovens § 12 pkt. 1 og delegasjon gitt ved kongelig resolusjon 20. juni 1946 gis ytterligere 5 års forlengelse av den i vilkårenes post 5 fastsatte frist til 5. november 1977.

41. A/S Sønnichsen Rørvalseverket.

(Konsesjon på kraftleie fra Stavanger Elektrisitetsverk og Oslo Lysverker.)

Kgl. res. av 26. oktober 1973.

Ved kongelig resolusjon av 13. desember 1963 fikk A/S Sønnichsen Rørvalseverket tillatelse til å leie inntil 3 000 kW primakraft fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Sandakerveien i Oslo. Ved Kronprinsregentens resolusjon av 15. mai 1970 ble selskapet gitt tillatelse til å leie inntil 6 000 kW i tiden 1. november—30. april og inntil 8 000 kW i tiden 1. mai—31. oktober fra Maudal Kraftlag til drift av produksjonsanlegg på Forus i Stavanger. Begge konsesjonene er tidsbegrenset til 1. januar 1973.

I brev av 23. mars 1973 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonene.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 2. august 1973 avgitt slik uttalelse:

«1. Innledning.

Ved departementets brev av 13. desember 1963 ble A/S Sønnichsen Rørvalseverket gitt tillatelse til å leie inntil 3 000 kW primakraft fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Sandakerveien i Oslo.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 15. mai 1970 ble selskapet gitt tillatelse til å leie inntil 6 000 kW i tiden 1. november—30. april

og inntil 8 000 kW i tiden 1. mai—31. oktober fra Maudal Kraftlag til drift av anlegget i Stavanger.

Begge konsesjoner som er tidsbegrenset til 1. januar 1973 er gitt med vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraftavståelse til kommuner er medtatt i konsesjonen på leie av kraft fra Maudal Kraftlag, mens det i samsvar med loven er sløffet i konsesjonen på leie av kraft fra Oslo Lysverker.

Avgift til staten er for begge konsesjoner betalt til og med for året 1972. For 1972 var den for konsesjonen på leie av kraft fra Maudal Kraftlag kr. 2 176,37 og for konsesjonen på leie av kraft fra Oslo Lysverker kr. 1 007,87.

2. Søknadene.

Da de nevnte konsesjoner utløp 1. januar 1973 har selskapet som svar på henvendelse i brev fra NVE av 19. mars 1973 søkt om fornyelse av konsesjonene.

Søknadene er datert 23. mars 1973 og lyder for så vidt angår leie av kraft til anlegget i Stavanger:

«Idet vi refererer til tidligere gitte konsesjoner på leie av kraft til vårt rørvalseverk i Forus, Stavanger (kfr. Industridepartementets Jnr. 2795/57 IDV av 7. november 1957 og Jnr. 4479/70 IDV av 20. juni 1970), tillater vi oss herved å søke om konsesjon på leie av kraft fra Stavanger Elektrisitetsverk til samme formål.

Ifølge vedlagte kontrakt med Stavanger Elektrisitetsverk gjelder det kraftmengde inntil 6 000 kW i vintermånedene 1. desember til 31. mars og inntil 8 000 kW i resten av året.

Om vårt firma kan vi opplyse at aksjekapitalen stor 4,2 mill. kroner er helt på norske hender.

Firmaet har enestyre bestående av diplomingeniør Arne Sønnichsen og har dessuten et representantskap bestående av høyesterettsdommer J. C. Mellbye, direktør William Rode og sivilingeniør Herman Christiansen.

Ovenstående opplysninger er uttømmende og dekker det reelle forhold.»

Søknaden vedrørende leie av kraft til anlegget i Oslo lyder slik:

«Idet vi refererer til tidligere gitte konsesjon, kfr. Industridepartementets Jnr. 3174/63 IDV av 13. desember 1963, søker vi herved om fornyelse av denne konsesjon på leie av inntil 3 000 kW prima kraft fra Oslo Lysverker for drift av selskapets bedrift i Sandakerveien 116, Oslo.

Kraften kjøpes etter Oslo Lysverkes tariff S 42.

Om vårt firma kan vi opplyse at aksje-

kapitalen, stor 4,2 mill. kroner, er helt på norske hender.

Firmaet har enestyre bestående av diplomingeniør Arne Sønnichsen og har dessuten et representantskap bestående av høyesterettsdommer J. C. Mellbye, direktør William Rode og sivilingeniør Herman Christiansen.

Ovenstående opplysninger er uttømmende og dekker det reelle forhold.»

3. Kraftleiekontrakten med Stavanger Elektrisitetsverk.

Ifølge kontrakten, datert 25. januar/23. februar 1973, skal Stavanger Elektrisitetsverk levere inntil 6 000 kW i vinterhalvåret 1. desember—31. mars. I sommerhalvåret 1. april—30. november skal selskapet kunne ta ut inntil 8 000 kW.

Kraften skal leveres i Stavanger Elektrisitetsverks transformatorstasjon på Forus som trefaset vekselstrøm med en spenning av 46 000 V $\pm$ 5 pst. For måling og avregning av kraften setter elektrisitetsverket opp nødvendig målerutstyr i transformatorstasjonen.

For kraften skal betales kr. 90 pr. kW/år og 2,1 øre/kWh. KW-avgiften skal beregnes etter gjennomsnittet av de 3 høyeste avlesninger i tiden 1. desember—31. mars. Det skal betales en minsteavgift pr. år beregnet etter 4 000 kW og et forbruk på 8 000 000 kWh. Energiavgiften skal være den samme for uttak både i vinter- og sommerhalvåret. Hvis Lyse Kraftverk etter 1. januar 1973 øker sin kraftpris, skal prisen i dette tilfelle forhøyes slik at den effektive pris pr. kW/år øker med samme beløp. Pr. 1. januar 1973 betaler Stavanger Elektrisitetsverk til Lyse Kraftverk en effektiv pris pr. kW/år på kr. 80 + 1,6 øre $\times$ 4 400 = kr. 150,40.

Kraften skal av selskapet kunne anvendes innen fabrikkområdet til alle formål. Selskapet skal derimot ikke kunne bruke kraften til forsyning av funksjonærboliger og arbeiderboliger m.v. utenfor fabrikkområdet og i konkurranse med elektrisitetsverket.

Kontrakten er gjort bindende for begge parter i 10 år fra 1. januar 1973. Leveransen skal fortsette etter utløpet av 10-års perioden såfremt selskapet måtte ønske dette.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Stavanger bystyre har i møte 18. juni 1973 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden om konsesjon fra Stavanger Elektrisitetsverk.

4.2. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland har i påtegning av 3. juli 1973 til fylkesmannen i Rogaland anbefalt at konsesjon innvilges.

4.3. Fylkesmannen i Rogaland har i brev til NVE av 5. juli 1973 meddelt

at han ikke har noe å bemerke til saken utover anbefalingene fra Stavanger bystyre og elektrisitetskonsulenten i Rogaland.

4.4. Oslo Lysverker har i påtegning av 11. april 1973 til Oslo formannskap uttalt:

«A/S Sønnichsen Rørvalseverket søker om fornyelse av konsesjon på leie av 3 000 kW primakraft.

Oslo Lysverker har tariffmessig levering av primakraft til A/S Sønnichsen Rørvalseverket. Søknaden foreslås anbefalt.»

4.5. Oslo bystyre har i møte 24. mai 1973 etter innstilling fra formannskapet enstemmig tiltrådt innstillingen fra Oslo Lysverker.

4.6. Overingeniøren for elektrisitetsforsyningen i Akershus har i påtegning av 21. juni 1973 til fylkesmannen i Oslo og Akershus meddelt at han anbefaler søknaden.

4.7. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i brev til NVE av 28. juni 1973 vist til uttalelsen fra overingeniøren for elektrisitetsforsyningen i Akershus, som han slutter seg til.

5. NVE's uttalelse.

NVE har ikke noe å innvende mot de omsøkte kraftleieforhold og vil anbefale at A/S Sønnichsen Rørvalseverket gis tillatelse til å leie

- a. inntil 6 000 kW i tiden 1. desember—31. mars og inntil 8 000 kW i tiden 1. april—30. november fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Stavanger kommune samt
- b. inntil 3 000 kW fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Sandakerveien i Oslo kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1973.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt med samme vilkår som tillatelsen av 15. mai 1970 på leie av kraft fra Maudal Kraftlag, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh : 8760 = kW. Vilkår om kraftavståelse til kommuner foreslås sløffet i helhet i samsvar med loven.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.»

Som det går frem av foranstående søker bedriften for anlegget i Oslo om fornyelse av konsesjon for leie av kraft fra Oslo Lysverker.

Denne leveransen skjer i henhold til tariffmessig abonnement med adgang til uttak av inntil 3 000 kW primakraft.

Etter sammenslutningene av kommunene Hetland, Madla og Stavanger, ligger bedriftens anlegg på Forus i Stavanger forsyningsområde og ifølge inngått avtale mellom Maudal Kraftlag og Stavanger kommune er selskapets tidligere leveringsavtale med Maudal Kraftlag erstattet av kontrakt av 25. januar/23. februar 1973 mellom Stavanger Elektrisitetsverk og A/S Sønnichsen Rørvalseverket. Kontrakten er bindende for begge parter i 10 år fra 1. januar 1973.

Industridepartementet vil i likhet med NVE anbefale at A/S Sønnichsen Rørvalseverket gis ny tillatelse til å leie kraft fra Oslo Lysverker og Stavanger Elektrisitetsverk til selskapets anlegg i Sandakerveien i Oslo kommune og på Forus i Stavanger slik selskapet har søkt om. Det foreslås følgende vilkår :

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet med Stavanger Elektrisitetsverk og Oslo Lysverker måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen

på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyt-

tes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte

anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Sønnichsen Rørvalserket tillatelse til å leie

- a) inntil 6 000 kW i tiden 1. desember—31 mars og inntil 8 000 kW i tiden 1. april—30. november fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Stavanger kommune samt
- b) inntil 3 000 kW fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Sandakerveien i Oslo kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår og de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 26. oktober 1973.

42. Viking-Askim A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Askim Elektrisitetsverk og A/S Kykkelsrud.)

Kgl. res. av 26. oktober 1973.

Viking-Askim A/S har i brev av 16. januar 1973 til NVE søkt om konsesjon for uttak av 6 000 kW primakraft, 20 000 kW spillkraft og 20 000 kW reparasjonskraft til drift av selskapets anlegg i Askim. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 27. august 1973 gitt følgende uttalelse:

«1. Innledning.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970 ble tidligere A/S Askim Gummivarefabrikk gitt tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim. Jfr. NVE's brev til departementet av 17. februar 1970. Selskapets navn er senere endret til Viking-Askim A/S.

I brev av 29. september 1972 til NVE meddelte A/S Haslund at det hadde inngått avtale med Viking-Askim A/S om levering av inntil 20 000 kW spillkraft til en elektrokjele med brenselfyrt reserve.

Under henvisning hertil meddelte NVE i brev av 17. oktober 1972 til Viking-Askim A/S at man imøteså innsendt søknad om konsesjon gjeldende for all kraft selskapet måtte leie, herunder både primakraft, ikke-garantert kraft og spillkraft.

2. Søknaden.

Søknaden fra Viking-Askim A/S er datert 16. januar 1973 og lyder slik:

«Ved våre fabrikker i Askim har vi konsesjon på uttak av 6 000 kW til produksjonen meddelt i brev av 2. juni 1970 fra Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk, og vi viser høfligst til denne konsesjon.

Vi har gjort avtale med A/S Kykkelsrud om leveranse av spillkraft i tillegg til ovennevnte primakraft for drit av elektrokjel.

Avtalen med A/S Kykkelsrud dekker dessuten reparasjonskraft, slik at vi ved eventuelle reparasjoner i fyrhuset kan bruke elektrokjel kortvarig også i perioder da spillkraft ikke leveres.

Vi søker herved om ny konsesjon or uttak av:

- 6 000 kW primakraft til drift av fabrikk
- 20 000 kW spillkraft til dampproduksjon
- 20 000 kW reparasjonskraft for tilfelle som ovenfor beskrevet.

Vi vedlegger kopi av vår kontrakt av 23. desember 1971 med Askim Elektrisitetsverk om levering av primakraften.

Likeledes vedlegger vi kopi av kontrakt med A/S Kykkelsrud datert 1. juli 1972 om leveranse av spillkraft og reparasjonskraft.

Endelig vedlegger vi kopi av selskapets vedtekter og erklæring fra styret i samsvar med lovens § 24 og etter Deres ønske.»

Dessuten er mottatt brev av 18. januar 1972, som lyder:

«Vi viser til dagens telefonsamtale og sender Dem vedlagt en liten trykksak som viser hvorledes Viking-Konsernet er sammensatt av forskjellige bedrifter og som også viser hvilke navn disse firma hadde tidligere og etter navnebytte.

Vi håper dette vil gi Dem full oversikt over samtlige av Konsernets bedrifter.

Når det gjelder konsesjon på kraftleie takker vi for at De vil gjøre tilsvarende notat om navnebytte ved de aktuelle firma innen Konsernet.»

3. Kraftleiekontraktene.

3. 1. Primakraftkontrakten: Kontrakten som er datert 23. desember 1971 forplikter Askim Elektrisitetsverk til å stille til disposisjon for bedriften 6 000 kW, inklusive 700 kW Tokke-kraft. Kraften skal leveres med en brukstid på 3 600 timer vinter og 2 400 timer sommer.

Kraften skal leveres i Henstad transformatorstasjon med en spenning på ca. 5 000 V. Kraftleveringen måles samme sted, hvor elektrisitetsverket setter opp maksimalmåler med 15 minutters registreringsperiode. Måleren skal også måle energiforbruket i kWh.

For uttatt kraft skal ifølge kontrakten betales kr. 75 pr. kW/år + 3 øre/kWh. For Tokke-kraften gis det årlig en refusjon tilsvarende prisforskjellen mellom vanlig statskraft og Tokkekraft.

Kontrakten gjelder til 1. januar 1974 og deretter med $\frac{1}{2}$ års gjensidig oppsigelse.

3. 2. K j e l e k r a f t k o n t r a k t e n : Kjelekraftkontrakten er datert 1. juli 1972 og gir A/S Kykkelsrud rett til å levere inntil 20 000 kW til bedriftens elektrokjele. Levering skal bare finne sted i den utstrekning det passer kraftselskapet å levere slik kraft. Bedriften på sin side har plikt til å utta den kraft som stilles til disposisjon i henhold til kontrakten, og som den kan nyttiggjøre seg i elektrokjelen.

Kraftselskapet plikter ifølge kontrakten å levere tilstrekkelig kraft til elektrokjelen i

- a) inntil 30 dager sammenheng pr. år, mens bedriftens brenselfyrte kjelanlegg revideres,
- b) kortere perioder ved feil på det brenselfyrte kjelanlegg.

Kraften skal leveres ved bedriftens mottagerstasjon som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 5 000 V. Kraftleveringen skal måles samme sted, hvor kraftselskapet setter opp kWh-måler, eventuelt med maksimalviser, for måling av kWh-forbruket og kontroll av effektforbruket.

For kraften skal betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje.

Kontrakten er tidsbegrenset til 30. juni 1982.

4. Avgitte uttalelser.

4. 1. Askim Elektrisitetsverk har i brev av 5. februar 1973 til Askim kommune meddelt at det anbefaler at søknaden blir imøtekommet.

4. 2. Askim kommunestyre har i møte 22. februar 1973 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

4. 3. Fylkesmannen i Østfold har i brev av 15. mars 1973 til NVE meddelt at han ikke har noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt.

4. 4. Industridepartementet, Industriavdelingen har i brev til NVE av 25. mai 1973 anbefalt at bedriftens søknad blir imøtekommet.

5. NVE's uttalelse.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970 fikk tidligere A/S Askim Gummivarefabrik som nevnt tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1980 er gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft

som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraftavståelse ble sløffet i samsvar med loven. Den årlige avgift til staten er betalt til og med for 1972. For 1972 var den kr. 3 736,50.

A/S Askim Gummivarefabriks navn er senere endret til Viking-Askim A/S, som er en del av Viking-Konsernet.

Omhandlede søknad fra Viking-Askim A/S gjelder leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Askim Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW kjelekraft bestående av spillkraft og det som i søknaden er kalt «reparasjonskraft» fra A/S Kykkelsrud, jfr. de respektive kontakter.

Søknaden har vært forelagt Askim kommune, fylkesmannen i Østfold samt Industridepartementet, Industriavdelingen, som samtlige har anbefalt søknaden.

Når det gjelder de omsøkte 20 000 kW kjelekraft fra A/S Kykkelsrud har NVE ikke noe å bemerke.

Med hensyn til de omsøkte 6 000 kW primakraft fra Askim Elektrisitetsverk skal bemerkes at tidligere A/S Askim Gummivarefabriks konsesjon av 6. mai 1970 er tidsbegrenset til 1. januar 1980. Da overgangen til Viking-Askim A/S bare var en navneforandring, skulle det ikke være nødvendig med ny konsesjon for denne kraftlevering. NVE vil imidlertid foreslå at også de 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk tas med i den nye konsesjon, slik at den tidligere konsesjon av 6. mai 1970 dermed kan bortfalle.

6. NVE's konklusjon.

NVE vil etter dette anbefale at Viking-Askim A/S gis ny tillatelse til å leie inntil 6 000 kW, inklusive 700 kW Tokke-kraft fra Askim Elektrisitetsverk samt tillatelse til å leie inntil 20 000 kW kjelekraft fra A/S Kykkelsrud til drift av selskapets anlegg i Askim kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for en 10-års periode som vanlig.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt med samme vilkår som konsesjonen av 6. mai 1970, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh: 8 760 = kW. Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner forutsettes sløffet i samsvar med loven og praksis.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Behandlet i hovedstyremøte 20. august 1973.»

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970 fikk A/S Askim Gummivarefabrik, nå Viking-Askim A/S tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk til drift

av selskapets anlegg i Askim, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1970 s. 68 ff.

I henhold til kontrakt av 23. desember 1971 mellom Askim Elektrisitetsverk og Viking-Askim A/S har Askim Elektrisitetsverk nå forpliktet seg til fra 1. januar 1972 å stille til disposisjon for kjøper 6 000 kW inkl. de ovenfornevnte 700 kW Tokke-kraft. Kraften forutsettes levert med følgende brukstider:

Fra og med 6. oktober til og med 15. april 3 600 timer.

Fra og med 16. april til og med 15. oktober 2 400 timer.

Kontrakten gjelder til 1. november 1974 og deretter med $\frac{1}{2}$ års gjensidig oppsigelse.

Videre har selskapet den 1. juli 1972 inngått kontrakt med A/S Kykkelsrud om leveranse av 20 000 kW tilfeldig kraft til bedriftens elektrokjele når det passer kraftselskapet å levere slik kraft.

I henhold til kontrakten er kraftselskapet også forpliktet til å levere tilstrekkelig kraft inntil 30 dager sammenhengende pr. år til elektrokjele mens det brenselfyrte kjeleanlegget revideres og i kortere perioder ved feil på det brenselfyrte kjeleanlegget. Kontrakten gjelder til 30. juni 1982.

Industridepartementet vil i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Viking-Askim gis tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk og inntil 20 000 kW kjelekraft fra A/S Kykkelsrud til drift av selskapets anlegg i Askim kommune.

Konsesjonen foreslås gitt på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet med Askim Elektrisitetsverk og A/S Kykkelsrud måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettsløse mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som

ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettsløse mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysning-

ger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis Viking-Askim A/S konsesjon på leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim og inntil 20 000 kW spillkraft fra A/S Kykkelsrud til selskapets elektrokjele i Askim på de forutsetninger og vilkår som går frem av Industridepartementets foredrag av 26. oktober 1973.

43. Norsk Wallboard A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Statskraftverkene.)

Kgl. res. av 26. oktober 1973.

I brev av 19. desember 1972 til NVE har Norsk Wallboard A/S gjort oppmerksom på at konsesjonen gitt 31. mars 1965, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1965 s. 44 ff., var blitt uteglemt i selskapets brev av 11. november 1972 angående overføring av konsesjoner på kraftleie fra A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk til Norsk Wallboard A/S.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 10. august 1973 avgitt slik uttalelse:

«Ved kongelig resolusjon av 23. februar 1973, jfr. departementets brev av 1. mars 1973, har Norsk Wallboard A/S i henhold til søknad av 2. desember 1971 fått tillatelse til å leie inntil 7 000 kW primakraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk samt inntil 4 000 kW primakraft og inntil 30 000 kW spillkraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk og Kristiansand Elektrisitetsverk for produksjon i Gjøvik og Vennesla kommuner, jfr. NVE's brev av 22. januar 1973.

Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1980 er gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraft-avståelse er sløyet i samsvar med konsesjonsloven og praksis.

I brev til NVE av 19. desember 1972 meddelte selskapet at dets leie av spillkraft fra statskraftverkene dessverre var blitt uteglemt i søknaden av 2. desember 1971. Kopi av spillkraftkontrakten fulgte brevet.

Kontrakten som er datert 23. juli 1964 er opprinnelig inngått mellom Direktoratet for statskraftverkene og A/S Hunton Bruk. Som følge av at A/S Hunton Bruk og A/S Norsk Wallboardfabrikk er gått sammen til et firma under navnet Norsk Wallboard A/S har dette selskap inntrekk i kontrakten med de rettigheter og forpliktelser som tidligere tillå A/S Hunton Bruk, jfr. påtegning 18. februar 1972 på kontrakten.

Kontrakten gjelder leie av inntil 30 MW spillkraft til selskapets elektrokjele. Levering finner bare sted i den utstrekning det passer statskraftverkene å levere slik kraft. Kraften leveres i selskapets fyrhus som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 10 500 volt. Leveringen måles i Gjøvik transformatorstasjon, hvor det er satt opp kWh-måler med 1 times registreringsperiode. For kraften betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje. Kontrakten gjelder til det i kontraktens § 12 nevnte lån på kr. 500 000 er tilbakebetalt, dog minst 10 år fra elektrokjelens idriftsettelse, og deretter med 1 års gjensidig oppsigelse.

Søknaden har vært forelagt:

Gjøvik kommunestyre, som i møte 15. mai 1973 gjorde slikt vedtak:

«Gjøvik kommune anbefaler at Norsk Wallboard A/S' søknad av 19. desember 1972 om overføring av konsesjon for leie av 30 MW kjelekraft fra NVE innvilges.»

Fylkesmannen i Oppland, som i brev til NVE av 4. juli 1973 har meddelt at han anbefaler søknaden innvilget. Han viser for øvrig til at Oppland fylkes elektrisitetsverk også har anbefalt søknaden.

NVE vil etter dette anbefale at tillatelsen gitt ved kongelig resolusjon av 23. februar 1973 til Norsk Wallboard A/S utvides til også å omfatte leie av inntil 30 MW spillkraft fra statskraftverkene til selskapets elektrokjele i Gjøvik kommune.»

Industridepartementet vil i likhet med NVE tilrå at tillatelse gitt ved kongelig resolusjon av 23. februar 1973 til Norsk Wallboard A/S

utvides til også å omfatte leie av inntil 30 000 kW spillkraft fra Statskraftverkene til elektrokjele i Gjøvik kommune.

Vilkårene foreslås som følger:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksomål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert

i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, kapital og aksjonærer.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m.v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 7.

Departementet har festet seg ved bestemmelsen i § 5, pkt. 1 i kraftleiekontrakten av 23. juli 1964 mellom partene om at kjøperen bare skal kunne anvende den uttatte energi til produksjon av damp (varmt vann) i elektrokjelen.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Norsk Wallboard A/S å leie inntil 30 000 kW spillkraft fra Statskraftverkene til drift av elektrokjele i Gjøvik kommune. Tillatelsen gis under de forutsetninger som fremgår av Industridepartementets foredrag av 26. oktober 1973.

44. Hedmark Kraftverk.

(Tillatelse til å erverve og ekspropriere nødvendige fallrettigheter og å ekspropriere nødvendig grunn og rettigheter m.v. for utbygging av Kongsvinger Kraftverk.)

Kongelig resolusjon av 2. november 1973.

Hedmark kraftverk søker i brev av 11. juli 1973 om konsesjon i henhold til ervervslovens § 4 i forbindelse med utbyggingen av Kongsvinger Kraftverk. I tillegg søkes om tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105, samt ekspropriasjonstillatelse for fall og grunn i henhold til vassdragslovens § 62. I forbindelse med ekspropriasjonen søkes om tillatelse til forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25.

I anledning av søknaden har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen avgitt følgende innstilling i brev av 17. oktober 1973 til departementet:

«Med brev av 11. juli 1973 mottok Hovedstyret følgende søknad fra Hedmark Kraftverk vedrørende ovenstående:

«I forbindelse med utbyggingen av Kongsvinger Kraftverk søkes det om:

1. Ervervskonsesjon i henhold til konsesjonsloven § 4.
2. Tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 104 og 105.
3. Ekspropriasjonstillatelse for fall og grunn i henhold til vassdragslovens § 62.

1. Ervervskonsesjon.

Hedmark fylkesting har i møte den 5. juni d.å. vedtatt å bygge Kongsvinger Kraftverk beliggende i Kongsvinger og Sør-Odal kommuner. Kraftverket vil utnytte en fallstrekning ved Stømnerfossen og Svartholmfossen i Glomma. Fylkestingets vedtak med planer for utbyggingen av kraftverket er vedlagt, vedlegg nr. 1.

Kraftverket og det areal som blir neddemmet er tegnet inn på et kart over området. Kartet er vedlagt som vedlegg nr. 2.

Overvannet ved dammen er fastlagt til kote 140,50 som skal holdes mest mulig konstant. Etter avtale med de fleste grunneiere skal fallet oppmåles ved en vannføring på 186 m³/s. Ved denne vannføring er undervannet på kote 130,75. Det fall det søkes konsesjon på blir derved 9,75 m.

I vedlegg nr. 3 er satt opp en liste over de grunneiere som har fallrettigheter.

2. Tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 104 og 105.

Som vist på oversikttegningen i vedlegg nr. 1 vil anlegget bestå av kraftstasjon med et aggregat og med avsatt plass til et eventuelt fremtidig aggregat, 4 stk. segmentluker, et stk. sektorluke og fisketrapp(er).

Som nevnt tidligere er det ikke forutsatt noen regulering av inntaksmagasinet ut over det som blir nødvendig på grunn av vannføringen i Glomma i flomperioder.

Til belysning av forholdene i elven før og etter oppdemming er det vedlagt diverse tegninger i vedlegg nr. 4.

Tegning nr. 5997 A viser lengdeprofil av Glomma på den aktuelle strekning for forskjellige vannføringer.

Tegning nr. 5995 viser vannføringskurver for åpne luker og tegning nr. 5996 viser total vannføring ved damsted ved åpne luker. Luke-dimensjonene er oppført på denne tegning.

Tegning nr. 6010 viser vannføringskurve for vannmerke 7 ved Galterud (undervann). Vannmerkeplasseringen er vist på oversiktskartet, vedlegg nr. 2.

Tegning nr. 6000 B viser vannstandsforhold ved vannmerke 5 ved Kalvmoen (overvann) og forslag til lukemanøvrering. Forslag til lukemanøvrering forutsetter at vannstanden ved dammen skal senkes til kote +140,00 ved vannføring 500 m³/s., videre til kote +139,50 ved vannføring 1000 m³/s. og til kote +139,00 ved vannføring 1800 m³/s. Ved større vannføring enn 2700 m³/s. skal lukene være helt åpne.

Kongsvinger Kraftverk er planlagt fjernstyrt og overvåket fra Hedmark Kraftverks driftssentral i Elverum. Til driftssentralen vil det blant annet bli overført måling av overvannets nivå, lukestillinger og signaler om unormale vannstander. Ved ekstraordinære driftsforhold vil kraftstasjonen bli betjent.

Kraftverket vil bli utstyrt med automatisk vannstandsregulering. Blir vannføringen så stor at turbinpådraget blir fullt åpnet vil den automatiske reguleringen sørge for nødvendig åpning av lukene slik at kote 140,50 holdes konstant.

Senkning av overvannet i henhold til den lukemanøvrering som er nevnt ovenfor kan automatiseres ved måling vannføringen overfor inntaksmagasinet.

Statens Industrivekstanlegg (SIVA) har som en av de berørte grunneiere akseptert det nevnte reguleringsforslag.

Anlegget blir i begynnelsen av august 1973 kjørt i modell ved Vassdragslaboratoriet ved NTH i Trondheim. Ved denne kjøring vil det bli samarbeidet med fløtingen og med fiskerisakkyndige for å sikre at fløtingsluker og fisketrapp(er) virker etter forutsetningen. Anlegget vil derfor etter vår mening ikke bli til hinder for fløtingen eller den frie fiskegang.

Det areal som må erverves til neddemming og tekniske anlegg er som nevnt i vedlegg 3, ca. 400 da regnet til 1 m over kote 140,50. Det er da regnet med 1 m forsumpningssone. Ca. 140 da er dyrket mark, ca. 160 da er god skog og resten er kratt, elvebredd og lignende. Disse arealer er forholdsvis beskjedne. Bygging og drift av Kongsvinger Kraftverk vil derfor mange ganger oppveie den skade som gjøres ved at disse arealer tas ut av jord- og skogproduksjon.

3. Ekspropriasjonstillatelse for fall og grunn i henhold til vassdragslovens § 62.

Søknaden gjelder følgende eiendommer og grunneiere:

G.nr. 35, b.nr. 2. Nedre Gulli, Kåre Gulli, 2250 Roverud.

G.nr. 35, b.nr. 1. Øvre Gulli, Bergljot Gulbrandsen Dahl, 2145 Galterud.

Kvislerholmen, eiendomsforholdet omstridt.

Bortsett fra SIVA og Kongsvinger kommune representeres grunneierne av høyesterettsadvokat O. Trampe Kindt, Kronprinsensgt. 5, Oslo 2. Han opplyser at de øvrige grunneiere han representerer vil godta minnelige avtaler. SIVA og Kongsvinger kommune vil også godta minnelige avtaler.

Et kopi av de minnelige avtaler er vedlagt, vedlegg nr. 5. Av avtalen ses at man for de øvrige grunneiere er enige om en pris stor kr. 69 600 pr. fallmeter for hver elveside. Denne prisen er utregnet etter kr. 56 pr. eff. hestekraft.

Erstatning for nødvendig grunn spesifisert under pkt. 5 i avtalen skal fastsettes etter skønnslovens regler og etter de prinsipper som gjelder ved ekspropriasjon. Etter Vassdragslovens § 134 skal den erstatning skjønnset fastsettes betales med et tillegg på 25 pst.

På vedlagte kart, vedlegg nr. 2, er inntegnet eiendomsgrenser med stiplet strek for de eiendommer det søkes om ekspropriasjonstilatelset for. Oppdemningsgrensen kote 140,50 er også streket opp med tykk strek på kartet.

Nedenfor er spesifisert de rettigheter og grunnarealer ekspropriasjonssøknaden omfatter.

Når det gjelder fallhøydene må bemerkes at disse er målt ved vannføring ca. 337 m³/s. og ikke ved 186 m³/s. som er forutsatt i avtalen med grunneierne.

G.nr. 35, b.nr. 2: Kåre Gulli.

Dette gårdsbruk på 81,5 da må eksproprieres i sin helhet inklusive nåværende bebyggelse. Eieren er enig i at hele gårdsbruket bør erverves, men kan ikke godta vilkårene. I et av våningshusene har Kåre Gullis mor rett til å bo for levetid i henhold til føderådskontrakt. Av arealet vil 58,2 da nyttes til dam og neddemming og 23,3 da til tilrigging i byggeperioden og til eventuell bebyggelse etter at anlegget er ferdig.

Fallet er ca. 1,32 m.

	Dyrket da	Udyrket da	Sum da
Dam og ovenfor	46,6	11,5	58,1
Nedenfor dam	15,4	8,0	23,4
Sum	62,0	19,5	81,5

G.nr. 35, b.nr. 1: Bergljot Gulbrandsen Dahl.

Eieren motsetter seg ikke bygging av kraftverket, men kan ikke godta vilkårene for eiendomsinngrepet.

Fallet er ca. 1,13 m.

Neddemmet areal:

Dyrket mark	19,2 da
Skog	48,0 »
Kratt osv.	16,5 »
Sum	83,7 da

Kvislerholmen: Ukjent eier.

Fallet er ca. 0,90 m.

Areal til kanal: Skog ca. 3,5 da.

Som vedlegg nr. 6 følger en utredning av gårdbruker Syver Aalstad om verdien av gårdene Nedre og Øvre Gulli. Denne utredning er utarbeidet etter henstilling fra Hedmark

Kraftverk i forbindelse med forsøk på å oppnå en minnelig overenskomst med eierne.

Ifølge planene skal det bygges veibro over dammen. Tilkjøringsvegene blir planlagt av Vegkontoret i Hedmark. De striplete vegene på kartet er derfor bare antydninger fra vår side, nødvendig grunn til tilkjøringsveier er derfor ikke tatt med i denne søknad.

Den gamle riksvegen (nå kommunal veg) på nordsiden av Glomma vil bli satt under vann i en lengde av ca. 900 m. Vegen er lite brukt og det er ikke avgjort om den kan nedlegges. Grunn til eventuell omlegging av vegen er ikke tatt med i denne søknad.

Byggearbeidene ved Kongsvinger Kraftverk er planlagt satt igang i oktober i år. Vi tør derfor be om en rask behandling av søknaden.

Norsk V andbygningskontor har utarbeidet denne utredning om de tekniske planer datert 11. mai 1973:

«Orientering.

Glomma faller ca. 11,5 m på den 8,8 km lange strekningen fra Norsbru like ovenfor Kongsvinger til Galterud. Vel halvparten av fallet er samlet i de to markerte stryk Stønerfossen og Svartholmfossen. Det resterende fordeler seg på de øvrige partier. Fallet er tenkt utnyttet ved en oppdemning ved nedre ende av fallstrekningen, ved gården Nedre Gulli. Det aller meste av berørt areal og fall ligger i Kongsvinger kommune. Høyre damfeste og litt av neddemningsområde og fall nederst ved dammen ligger i Sør-Odal kommune. Nedenfor skal gis en kort teknisk og hydrologisk oversikt avsluttet med en sammenfattende vurdering.

Fallet.

Overvannet ved dammen er fastlagt til kote 140,50. Kraftverkets bruttofall varierer med vannføringen i elven. Ved vanligste vintervannføring ca. 150 m³/s. er bruttofall 10 m. Ved midlere sommervannføring ca. 400 m³/s. er bruttofall 9 m. Ved flom på ca. 1 000 m³/s. er bruttofall 7,50 m og avtar ytterligere ved større flommer.

Det vites ikke om, og i hvilken grad, isoppstuving kan gjøre seg gjeldende ved Galterud.

Hydrologien.

Nedslagsfeltet er på ca. 19 000 km². Det hydrologiske grunnlaget for produksjonsberegningene er NVE's daglige observasjoner ved Nor VM i Solør. Det ligger 20 km lenger opp i Glomma (Nor VM i Solør må ikke forveksles med Norsbu VM like overfor Kongsvinger. Sistnevnte VM observeres ikke lenger av NVE men bare fløtningsforeningen i sommertiden.)

Det er brukt observasjonsperioden 1936 til 1970. Det er justert for 0,5 pst. større nedslagsfelt ved Kongsvinger. Videre er det tatt hensyn til de vannføringer man vil få med de totale reguleringer iverksatt.

Disse er:

Aursunden	215 mill. m ³
Osen	265 » »
Storsjøen	175 » »
Fundin	61 » »
Savalen	139 » »

Tilsammen 855 mill. m³

Savalen er ikke vedtatt i sin helhet foreløbig, men det kan eventuelt bli en kompensasjonsregulering. En del av reguleringsene har virket i hele observasjonsperioden og noen er kommet til i perioden, og dette er det tatt hensyn til ved produksjonsberegningene.

Midlere vannføring om vinteren (16. oktober til 15. mai) er beregnet til 218,7 m³/s., og om sommeren (16. mai til 15. oktober) 416,2 m³/s. Størstedelen av vinteren er det relativt konstante vannføringsforhold med tyngdepunktet rundt 150 m³/s., selv sagt noe varierende fra år til år. I den første del av vinterhalvåret, frem til midten av desember kan sene høstflommer inntre, og etter 10. april kan vårflommene begynne å melde seg. Dette varierer imidlertid sterkt fra år til år avhengig av temperatur- og nedbørforholdene.

Om sommeren er det store variasjoner i vannføringen. Det er relativt regelmessig stor vannføring på forsommeren, mens resten av sommeren er avhengig av nedbørforholdene.

De største vannføringer opptrer gjerne i mai og juni, en sjelden gang i juli. Den årlige kulminasjon ligger i de aller fleste år (over 80 pst.) mellom 1 000 og 2 000 m³/s. I 1966 var flomtoppen 2 840 m³/s., i 1934 3 150 m³/s. og i 1916 3 320 m³/s. Hydrologisk avdeling ved NVE har meddelt oss at anlegget bør dimensjoneres for en maksimalflom på 3 700 m³/s. Ved store flommer renner en god del vann gjennom Vingersjø til Vrangselv og videre inn i Sverige.

De store flommer er alltid meget kortvarige.

Produksjonen.

Middelproduksjonen er beregnet til: Vinter 72 GWh, sommer 62 GWh, totalt 134 GWh.

Maksimal kapasitet på turbinen er 240 m³/s., og foruten flomtap er det regnet med slipping av nødvendig fløtningsvann og vann til fiske-trapper, og det hydrauliske og elektriske tap frem til uttaket fra generator er tatt hensyn til.

Anleggets utforming.

Anlegget vil bestå av kraftstasjon med plass til eventuelt framtidig aggregat, flomluker, fløtningsløp og fisketrapp(er), det hele bygget sammen i et samlet damanlegg, hovedsakelig i betong med anslutning til terrenget på begge sider med fyllingsdam. Se de vedlagte tegninger nr. 5947, 5951 og 5990.

Den viste plassering av anleggets enkelte komponenter må ikke ansees gitt i og med det som er tegnet foreløbig. Det antas at modellforsøk må komme inn for å sikre beste løsning på tilstrømning til kraftverket, på tømmerets gang og fisketrappenes effekt. Over dammen er det antatt fremført en tosporet vei med fortau. Kraftstasjon og lukemanøvrering er søkt løst slik at ingen hus vil rage vesentlig opp over veibanen. Anlegget blir derved lavt og vil dominere lite i landskapet.

Neddemningsområdet.

Areal som må erverves regnet til 1 m over kote 140,50 samt plassbehov for selve anlegget, dreier seg om ca. 400 da, hvorav ca. 140 da er dyrket mark og ca. 160 da er god skog. Resten er kratt, elvebredd og lignende. Ett våningshus, 4 uthus og en hytte blir direkte berørt. Ytterligere ett våningshus kan få vann i kjelleren.

I øvre del av fallstrekningen stiger vannet under flom høyere enn kote 140,50 ved de nåværende naturlige forhold. Ved de største flommer er vannstanden ved Øvre Stømner helt oppe ved kote 145,50. Elvebreddene langs Glomma er normalt flomtruet til ca. 4 m over vanlig lavvannstand, og i ekstreme tilfeller fra 5 til 7 m over. Målinger pågår for å kartlegge flomvannstandene normalt og for å beregne disse etter at oppdemningen ved Galterud er iverksatt. Det er imidlertid etter foreløbige beregninger klart at endringen fra normale forhold blir beskjedne, og det er kun ved de store og meget sjeldne flommer det kan ha betydning i og med at elvebreddene opp til ca. 4 m over normalt lavvann mange år settes under vann også nå under normale forhold. Flomlukene ved dammen blir dimensjonert for 3 700 m³/s. med vannstand på kote 140,50 ved dammen. Om nødvendig kan dermed vannstanden ved dammen ved store flommer bli lavere enn ved den dimensjonerende på 3 700 m³/s. om lukene åpnes helt. Ved de store flommer betyr dammen en forholdsvis mindre grad av oppstuvning i forhold til normalt, i det vannstanden ved damstedet da allikevel ville stå svært høyt, kanskje helt oppe ved kote 139, ved den dimensjonerende flom.

Utbygningskostnader.

Det vises til overslag av 11. mai d. å.

Sammenfattende vurdering.

Ved en sammenfattende vurdering kan det være naturlig først å peke på de «geografiske» endringer en slik utbygning representerer. Dammen i seg selv blir svært lite fremtredende. Med en relativt stor veibro over vil den knapt merkes i landskapet i større grad enn en veibro alene ville ha gjort. Så godt som hele sommeren vil det gå vann over overløpene og skapes foss. Fra andre anlegg (f. eks. Hunderfossen) er erfaringen at folk flest synes dette er attraktivt og berikende for landskapet.

Ovenfor dammen vil det bli en sjø med konstant vannstand og meget liten strøm, bortsett fra de korte tider da det er større flommer. En slik sjø skulle gi vel så store muligheter for fritidsaktiviteter knyttet til vassdraget som den strykende elven man har i dag. Fisketrapp(er) vil sikre fiskens gang forbi dammen. Om vinteren vil sjøen islegges opp til toppen av Stømnerfossen. Dermed blir en del frostrøyk fjernet.

De to stryk som blir bore, Stømnerfossen og Svartholmsfossen, ligger relativt bortgjemt. De er vel i dag en berikelse utseendemessig kun for relativt få fastboende. Strykene gjennom Kongsvinger sentrum vil gå som før.

Det neddemmede areal er relativt beskjedent sett i forhold til hva som ofte blir demmet ned ved andre utbygninger, for ikke å snakke om de mengder areal som tas til veier, boliger og industri nær sagt daglig.

Et positivt moment ved et inngrep som dette er at man unngår de årlige tørrelegginger av strendene som magasindemning alltid må gi. I nedre del av fallstrekningen vil man her endog bli kvitt den strandsonen man normalt har, hvor vannstanden sommeren igjennom pendler opp og ned.

Vedrørende teknisk/økonomisk vurdering skal det først pekes på at overslaget for

prosjektet alene ikke forteller alt om økonomien ved utbygningen. Et vesentlig positivt moment er at de allerede etablerte reguleringer i vassdraget blir utnyttet enda bedre. Energien skaffes til veie uten nye inngrep i sjøene lenger oppe i vassdraget.

Kraftverket blir liggende i et distrikt hvor det fra tidligere er underskudd på kraftproduksjon.

Distriktet er interessert i den økede virksomhet selve utbygningen vil gi, selv om den er forbigående.

Anlegget er såpass begrenset at 2,5 års byggetid vil være tilstrekkelig. Dette er en fordel med dagens høye rentenivå, og kraften blir tilgjengelig om få år.

Det er uttalt at kraften burde være på nettet ved årsskiftet 1975/76. Anleggsarbeidet må da starte opp etter sommerferien 1973.

Det er tatt kontakt med leverandører av maskineri og luker. Det ser ut til at leveransene skal kunne gå i orden tidsnok. Vassdragslaboratoriet vil kunne greie å utføre nødvendige modellforsøk. Bestillinger må imidlertid komme så snart som mulig. Bygningsanbud bør gå ut senest i juni 1973.

Det skal nevnes at det fra lokalt hold, og så vidt vi forstår også fra fylkesveivesenet, er stor interesse for veibroen over dammen. For kraftverket betyr tosporet bro en fordyrelse, men ved en samlet vurdering må det selvsagt tillegges vekt at man får en billig to-spolet veibro på et sted hvor dette er ønskelig.

Utbygningen vil komme i et svært tynt befolket område uten generell turistmessig interesse. Den vil ikke gi noen virkninger hverken ovenfor eller nedenfor i vassdraget. Der vil Glomma gå som før. Og forurensende virkninger for luft eller vann er det selvsagt ikke. Det vil jo svært ofte være tilfelle ved andre inngrep fra det offentlige eller andre til felles beste.

Alt tatt i betraktning tror vi det er riktig å si at dette prosjektet peker seg ut som et gunstig prosjekt.»

Av framlegget for fylkestinget datert 15. mai 1973 siteres (vedlegg 1):

«Hvis utbyggingen starter i oktober 1973 kan stasjonen ventes driftsklar med redusert ytelse fra ca. 1. januar 1976 og med full ytelse fra sommeren 1976. Med 5 pst. økning pr. år i det alminnelige forbruk vil Hedmark Kraftverk i 1976 med nåværende statskraftbestillinger ha omtrent balanse mellom salg og disponibel kraft. Økningen pr. år i perioden 1976—1978 vil etter dette bli ca. 60 GWh slik at Kongsvinger kraftverk kan dekke økningen i etterspørselen i årene 1976—1978. Hvis forbruket disse årene blir mindre enn prognosert, har Hedmark Kraftverk rett til å justere sine statskraftkontrakter.

Glåmdal Kraftlag's kraftforbruk har i perioden 1967—72 vist en jevn økning med 7 pst. pr. år. Dette er den største økning av samtlige fordelingsverk i fylket. Med samme utvikling vil Glåmdal Kraftlag ha behov for et kjøp av primakraft fra HKV på ca. 200 GWh i 1976 fordelt med ca. 125 GWh i 6 vintermnd., og ca. 75 GWh i 6 sommermnd. Produksjonen i Kongsvinger kraftverk, fordelt på samme måte, blir ca. 60 GWh vinterkraft

og ca. 74 GWh sommerkraft. Det sees at behovet av sommerkraft til distriktet utover egenproduksjon kan dekkes fra kraftstasjonen i 1976, mens bare ca. halvparten av vinterkrafttilskuddet kan dekkes.

Kraften fra Kongsvinger kraftverk er planlagt transformert opp til 22 kV spenning som er Glåmdal Kraftlag's fordelingsspenning. Det må bygges en ny ca. 5 km lang 22 kV linje mellom Kongsvinger kraftverk og Kongsvinger transformatorstasjon. Kraften vil bli levert direkte til omkringliggende distrikter. På den måten spares tap og utbyggingskostnader i fordelingsnettet. Statens Industrivekstanlegg vil f.eks. få tosidig tilførsel og reserven til Kongsvingerområdet vil øke med stasjonens produksjons-evne til enhver tid. Distriktet vil derved få stor fordel av at stasjonen blir bygget.

Kostnad, finansiering.

Anleggskostnaden er i henhold til vedlagte overslag beregnet til 60 mill. kroner med dagens priser. Dette gir en utbyggingskostnad på ca. 44,8 øre/kWh.

I kostnadsoverslaget er det regnet med prisenivå 1. kvartal 1973. Anlegget er bygningsmessig enkelt uten store fjellarbeider. Det er foretatt seismiske og geotekniske undersøkelser som indikerer at det ikke skulle bli store overraskelser ved de bygningstekniske arbeider. For luker, turbin og generator er prisen basert på tilbud. Til diverse utgifter er avsatt kr. 4 047 000. Diverseposten skal foruten konsulentonorarer også dekke eventuell prisstigning i perioden og er kanskje i knappestet laget.

Anlegget ligger prismessig på linje med andre kraftprosjekter i fylket som er undersøkt og på linje med Funnefoss kraftverk som Akershus elektrisitetsverk har under utbygging i Nes kommune.

Ved lån til kraftutbygging er det vanlig med løpetid på fra 18 til 20 år med avdragsfrihet i byggetiden. Med like store årlige avdrag blir kraftprisen relativt høy de første årene.

Ved forhåndskalkylen av kraftprisen er det regnet med en avdragstid på 25 år etter annuitetsprinsippet. Ved kraftstasjoner i fjell regnes normalt 1 pst. av nedlagt kapital til drift og vedlikehold. Her er nyttet 1,2 pst. da bygninger i dagen, luker osv. erfaringsmessig krever noe mer vedlikehold.

Regnes det derfor med 6 pst. annuitetslån over 25 år og 1,2 pst. til drift og vedlikehold blir de årlige utgifter 9 pst. av nedlagt kapital. Etter dette blir den gjennomsnittlige kraftpris referert 22 kV Kongsvinger transformatorstasjon 4,0 øre/kWh. Den virkelige kraftprisen det første året med fulle utgifter til renter og avdrag blir derimot ca. 6,0 øre/kWh med den lånetype vi venter å oppnå. Alternativet til egen utbygging er kjøp av statskraft. Det er fremmet forslag om at prisen på statskraft skal fastsettes etter grensekostnadsprinsippet. I praksis vil dette si at kraftprisen til enhver tid blir knyttet til kostnadene ved påtenkte nye anlegg og at den da vil øke etter hvert som dyrere anlegg bygges ut.

Det kan antakelig ventes at statskraftprisen (årskraften) fra 1. januar 1976 i gjennomsnitt blir 4,0 øre/kWh referert 132 kV spen-

ning i Vang transformatorstasjon. I tillegg til prisen kommer tapsutgiftene mellom Vang og Kongsvinger som er beregnet til ca. 0,13 øre/kWh. Det er etter dette grunn til å tro at Kongsvinger kraftverk om noen år vil gi rimeligere kraft enn ved kjøp av statskraft.

Til sammenligning kan nevnes at Hedmark Kraftverk's nåværende engrospris referert nedtransformert til fordelingsspenning i de forskjellige transformatorstasjoner i fylket i gjennomsnitt er 5,25 øre/kWh.

Kongsvinger kraftverk må i det vesentlige finansieres ved opptak av innenlandske obligasjonslån og banklån. Det er grunn til å tro at fylket får anledning til å legge ut 40 mill. kroner i obligasjonslån. Videre håper en å få låne 20 mill. kroner i Kommunalbanken. Dette opplegg forutsetter ikke noen egenkapital, men en må være forberedt på å dekke eventuelle overskridelser av egne midler. De årlige kapitalforbruk i anleggsperioden antas å bli følgende: 1973: 10 mill. kroner, 1974: 23 mill. kroner, 1975: 23 mill. kroner, 1976: 4 mill. kroner.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lyssingsblad og i lokalpressen og har vært sendt distriktet m. v. til uttalelse innen 10. september d. å. Resultatet er blitt følgende:

Kongsvinger kommune uttaler seg slik den 31. august 1973:

«Hedmark Kraftverks søknad av 11. juli 1973 anbefales innvilget.»

Sør-Odal kommunestyre anbefaler likeledes søknaden innvilget, jfr. vedtak i møte 21. september 1973 og har ellers intet å bemerke.

Hedmark fylkes friluftsnemnd har fattet følgende enstemmige vedtak i møte 10. september 1973:

«Hedmark fylkes friluftsnemnd vil trekke fram følgende momenter i tilknytning til det omsøkte prosjekt:

1. Elvestrekningen der kraftverket skal bygges, må uten overdrivelse sies å være av de aller beste fiskeplassene i Glomma i Kongsvingertraktene. Fiskeplassene i disse strykene vil sannsynligvis bli nærmest totalt ødelagt, og det må være en absolutt forutsetning for utbyggingen at fisketrapper bygges, og at utbyggeren pålegges som kompensasjon for forringelse av fisket å slippe et visst antall settefisk eller eventuelt drive fiskefremmende tiltak. Nemnda forutsetter imidlertid at disse spørsmål løses i nær kontakt med Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske i Trondheim.
2. Kraftverket med selve bygningskroppene og vegene må legges slik i terrenget at de medfører minst mulig skade på naturlandskapet. En går uten videre ut i fra at landskapsarkitekter kontaktes under arbeidet med disse spørsmål.
3. Installasjon av maskineri med en overkapasitet for i framtida eventuelt å kunne nyttiggjøre seg vannmengder i forbindelse med et påtenkt Våler pumpekraftverk må

ikke binde en seinere behandling om konsesjon for Våler pumpekraftverk, da den behandlingen bør skje på et fritt og uavhengig grunnlag.

4. Dammen som etableres i forbindelse med kraftverket, må betraktes som interessant fra et friluftssynspunkt, og en må regne med at det i tilknytning til denne kan bli en viss aktivitet av friluftsmessig karakter, f. eks. litt båtsport, bading osv. Dammen kan også tenkes å ha interesse i retning av en mer turistpreget utnyttelse i tilknytning til mer kommersielle foretak.

Med de ovennevnte forbehold finner nemnda ikke å ville motsette seg at utbyggingen skjer etter de fremlagte planer.»

Hedmark Kraftverk har også fremmet følgende søknad datert 19. september 1973:

«Idet vi viser til vår søknad av 11. juli 1973 om ekspropriasjonstillatelse for fall og grunn i henhold til vassdragslovens § 62 for Kongsvinger kraftverk, søker vi herved om forhåndstiltredelse i henhold til § 25 i oreigningsloven.

Forhåndstiltredelsen gjelder følgende arbeider: På g.nr. 35, b.nr. 2, Nedre Gulli, eier: Kåre Gulli, 2250 Roverud: Bygging av kraftverket med tilhørende veger, tilrigging m. v.

På g.nr. 35, b.nr. 1, Øvre Gulli, eier: Bergljot Gulbrandsen Dahl, 2145 Galterud: Uttak av fjell ved gårdsveg til eiendommen. Delvis benyttelse av gårdsveg for utkjøring av fjellmasser.

Fjellet ligger ikke på Bergljot Gulbrandsen Dahls eiendom. Søknaden angår derfor bare den vegrett eiendommen har over naboeiendom.

Arbeidene denne søknad gjelder ventes igangsatt i månedsskiftet oktober/november d. å.»

Denne søknaden har vært forelagt de grunneiere det gjelder, og på deres vegne har h.r. advokat O. Trampe Kindt gitt følgende uttalelse datert 28. september 1973:

«På vegne av Kåre Gulli og Bergljot Gulbrandsen Dahl skal jeg få opplyse at årsaken til at minnelig løsning ikke har kommet i stand er at kraftverket tilbød et beløp langt under hva Deres egen jordbrukssakkyndige hadde beregnet og foreslått. Det var da åpenbart at et sakkyndig skjønn ville komme til et helt annet resultat angående eiendommenes bruksverdi enn kraftverket.

Mine parter mener derfor at minnelige forhandlinger i lovens forstand ikke har funnet sted og vil derfor motsette seg tiltredelse før skjønn er holdt eller i all fall på stevnet. De er villige til å møte til skjønn på kort varsel allerede i høst, slik at kraftverket kan få ordnet sin tiltredelse uten vesentlig forsinkelse. Skal arbeidet igangsettes i år skjønn først holdes neste år etter at jordveien mer eller mindre er ødelagt, blir det vanskelig å få et riktig skjønn, særlig når boniteten vurderes så forskjellig.

Jeg vil derfor foreslå at Hedmark kraftverk straks uttar skjønnbegjæring og at skjønn avholdes i oktober for de to parter hvor til-

tredelse nu ønskes i månedsskiftet oktober/november.

Dermed skulle mine parter få avholdt skjønn for inngrepet foretas og noen tillatelse til forhåndstiltredelse blir overflødig.

Kopi av dette brev er sendt advokat Sverre Knutsen, Hamar, som representerer kraftverket, slik at denne straks kan utta skjønnsbegjæring.

Mine parter vil da medvirke til en så hurtig berømmelse som mulig.

Jeg håper at samfunnsmessige hensyn om igangsettelse derved kan imøtekommes, samtidig som mine parters krav om at skjønnet får vurdere jorden før denne blir skadet, kan oppfylles.

Jeg tør be Vassdragsvesenet ta kontakt med Hedmark kraftverk om en slik ordning.»

Til de innkomne uttalelser i forbindelse med søknaden av 11. juli 1973 har Hedmark Kraftverk bemerket følgende i brev av 28. september 1973:

«Fylkesmannen har innhentet uttalelser fra Kongsvinger og Sør-Odal kommuner.

Hedmark Kraftverk har ingen kommentarer til uttalelsene.

Fylkesmannen har videre lagt saken fram for fylkesfriluftsnemnda og fylkeslandbruksstyret.

Til friluftsnemndas uttalelse har vi følgende kommentarer:

1. Som nevnt i søknaden vil fisketrapp(er) bli bygget. Fisketrappen vil bli utprøvet i modell ved Vassdragslaboratoriet i samarbeide med fiskerisakkyndige.
2. Vi kan opplyse at arkitekt Egil Sorteberg er engasjert som arkitekt for anlegget. Han har lang erfaring fra lignende anlegg og vil samarbeide med NVE's landskapsarkitekt. Det kan refereres til kraftstasjonene Løpet og Skjefstadfossen.
3. Det blir ikke installert maskiner med overkapasitet i stasjonen. Ved første byggetrinn blir det installert et aggregat som skal dekke tyngden av vintervannføringene ved best mulig virkningsgrad. Det blir avsatt plass i dammen for et aggregat nr. 2 som vil bli installert når behovet for smerkraft øker og/eller det blir større reguleringer i vassdraget.

Ved telefonisk henvendelse til Hedmark Landbruksselskap får vi opplyst at fylkeslandbruksstyret ikke vil motsette seg at kraftverket bygges fordi den samfunnsmessige fordel er større enn ulempene for jordbruket.

De vil derimot protestere mot at terrenget tas i besiddelse før skjønn er holdt. Vi vil presisere at det er nødvendig å få satt arbeidene igang senest 1. november 1973. I motsatt fall blir idriftsettelsen av kraftverket forsinket 1 år. Det vil være praktisk umulig å få holdt skjønn på denne dato, slik at vi må opprettholde vår søknad om forhånds-tiltredelse av 19. september 1973.

Vi vil sørge for at grunnen blir bonitert slik at alle nødvendige data skal være tilgjengelig for et senere skjønn.»

Fylkesmannen i Hedmark uttaler seg slik til samme søknad:

«Søknaden har vært lagt fram for Kongsvinger og Sør-Odal kommuner, fylkets friluftsnemnd, fylkeslandbruksstyret og fylkesskogrådet.

Jeg viser til vedlagte særutskrifter av sak nr. 98 i møte den 31. august 1973 i Kongsvinger kommunestyre, av sak nr. 76 i møte den 21. september 1973 i Sør-Odal kommunestyre og av sak nr. 14 i møte den 10. september 1973 i fylkets friluftsnemnd. Uttalelse fra fylkeslandbruksstyret og fylkesskogrådet mangler og vil bli ettersendt.

Videre følger vedlagt uttalelse av 28. september 1973 fra Hedmark Kraftverk.

Saken har også vært lagt fram for fylkets elektrisitetskontor. Jeg viser til vedlagte uttalelse av 28. september 1973 og anbefaler søknaden.»

Med brev av 8. august 1973 har h.r. advokat O. Trampe Kindt uttalt følgende til ekspropriasjonssøknaden m.v.:

«Idet jeg viser til kunngjøring av 31. juli om søknad av ekspropriasjonstillatelse for utbygging av Kongsvinger Kraftverk, protesterer jeg på vegne av Kaare Gulli og Bergljot Gulbrandsen Dahl mot at denne tillatelse imøtekommes før de minnelige forhandlinger er sluttført.

Det møte som var berammet 23. juni for endelige drøftelser bortfalt — men det er enighet om å holde et nytt møte i slutten av denne måned.

Jeg går ut fra at det ikke gis noen ekspropriasjonstillatelse før referat fra dette møte er sendt Dem. Kopi av dette brev er sendt h.r.advokat Sverre Knutsen, 2300 Hamar.»

Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske har den 3. september 1973 avgitt denne uttalelse:

«Sakens dokumenter er forelagt vilstellkonsulenten for Øst-Norge og viltnemndene i Sør-Odal og Kongsvinger til uttalelse. Et sammendrag av uttalelsene gir som resultat:

Det areal som neddemmes anslåes til ca. 300 da samt den krattskogen som står ved elvebreddene. Dette er stort sett viltproduserende areal som til dels gir skjul for viltet og muligheter til å hente mat. Plussidene ved utbyggingen antas imidlertid å være:

- a. Det skapes andebiotoper i vikene og kilene så fremt ikke vannstanden reguleres i hektiden.
- b. Elgen har antagelig en overgang mellom Størmerfossen og Svartholmfossen. Ved stabil vannstand skulle denne overgangen, særlig vinterstid, bli bedre for elgen.
- c. Nedenfor kraftverket antar en det skapes en åpen råk vinterstid, hvor andefugler som hekker lenger oppover i vassdraget, kan overvintre.

Hovedkonklusjonen blir at direktoratet intet har å innvende mot utbyggingen av viltbiologiske grunner.

Spørsmålet om oppdemmingens innvirkninger på fisket vil en komme tilbake til senere.»

Kongsvinger jordstyre har behandlet saken i møte 3. september 1973 og ut-

taler at jordbruksarealene som beslaglegges er velarronderte enheter med stor produksjonsevne. Det heter videre i uttalelsen:

«Etter jordstyrets beregning blir neddemt og forsumpet areal på Gulli øvre noe annenledes enn beregnet av Hedmark Kraftverk. Jordstyrets beregning gir ca. 25,0 dekar dyrket mark og ca. 72,0 dekar skog og elvebredd under kote 140,5 og ca. 3,5 dekar dyrket mark og ca. 10,0 dekar skog mellom kote 140,5 og 141,5. Slik terrenget og jordarten er her, antas dette å bli sterkt forsumpet og vil således gå ut av produksjonen.

Neddemmingen vil derfor redusere arealet på Gulli øvre med ca. 33,5 dekar dyrket mark og ca. 82,0 dekar skogsmark, i alt ca. 115,5 dekar.

Jordstyret foretok befarings 3. september 1973.

Enst. vedtak:

Jordstyret beklager at det er nødvendig å demme ned dyrket mark og god produksjonsskog. Imidlertid ser jordstyret nødvendigheten av å bygge ut kraftverket, og da fordelene er langt større enn ulempene, går en inn for å støtte ekspropriasjonssøknaden og anbefaler konsesjon gitt. En regner med at forholdene legges til rette slik at drift av jord- og skogbruksområdene inntil det neddemte areal for ettertiden kan skje på en rasjonell måte.

Da det opp gjennom tidene har vært utøvet et relativt aktivt fiske i området såvel av grunneierne som almenheten, finner jordstyret det riktig å oversende saken til den kommunale innlandsfiskerikommisjonen til uttalelse. På grunn av den satte tidsfrist, ber en om at uttalelsen avgis innen 22. september d.å.

Kongsvinger Innlandsfiskerikommisjonen, uttalelse fra møte 21. september 1973:

«Det foregår et utbredt sportsfiske i Svart-holm-området. Det har også vært drevet et betydelig næringsfiske i dette området. Hele strekningen som demningen omfatter er det beste sportsfiskeområde i Kongsvingers nærhet. Dette gjelder også for gyte- og oppvekstforhold for ørret og harr. Det vil også etter all sannsynlighet få virkning for gyte- og fiskeplassene i området Gjemselund—Jernbanestasjonen.

Kongsvinger Innlandsfiskerikommisjonen vil ikke sette seg i mot at konsesjon blir gitt og vil uttale følgende.

I konsesjonen må det settes klare regler og bestemmelser når det gjelder å minske skadevirkningene for fisket.

1. Det må bygges fisketrapp.
2. Utsetting av et betydelig antall settefisk av ørret hvert år.

Det bør også tas hensyn til at ferdselen med båt på Glomma blir brutt ved anlegget, og det bør derfor bli en ordning slik at båter kan fraktes lettvtint forbi anlegget.»

Hedmark fylkeslandbruksstyre har den 27. september 1973 avgitt denne uttalelse:

«Fylkeslandbruksstyret sier seg enig med jordstyret i at det er meget beklagelig at det

er nødvendig å demme ned nevnte areal med god dyrka jord og god produktiv skoggrunn for å bygge og drive det planlagte Kongsvinger Kraftverk. Men fylkeslandbruksstyret mener likevel etter en samlet vurdering at de samfunnsmessige fordelene med å nytte nevnte areal til neddemming for å bygge kraftverket er så mye større enn de skadevirkninger det vil få for jordbruket at det må være avgjørende i dette tilfelle.

Fylkeslandbruksstyret finner etter dette ikke å ville motsette seg søknaden under følgende forutsetninger:

1. Forholdene legges slik til rette at drift av jord- og skogbruksområdene inntil det neddemte areal for ettertiden kan skje på en rasjonell måte.
2. Det bygges fisketrapp ved damanlegget og at den blir bygget så stor at laks kan gå i den.
3. Det utsettes et betydelig antall settefisk av ørret hvert år.
4. Det tas hensyn til at ferdselen med båt på Glomma blir brutt ved anlegget og at det derfor bør bli en ordning slik at båter kan fraktes lettvtint forbi anlegget.

Fylkeslandbruksstyret vil for øvrig uttale at det ikke bør gis samtykke til at ekspropriasjonssøknaden blir satt i verk når det gjelder jord-skogarealene før skjønn er holdt og erstatningene er fastsatt, da det må regnes med at det arbeide som søkeren vil gå i gang med før skjønn er holdt, kommer til å omdanne ekspropriasjonsemnet eller jord- og skogarealene så meget at det vil bli meget vanskelig å fastsette et riktig vederlag senere.»

Hedmark fylkesskogkontor har i brev av 3. oktober 1973 uttalt:

«Hedmark fylkesskogråd har i møte 2. oktober 1973 under sak 176/73 fattet dette vedtak:

«Hedmark Kraftverk gis tillatelse til «Omlegging av skogmark til annet øyemed» i medhold av § 50 i Lov om skogproduksjon og skogvern av 21. mai 1965 ved utbygging av Kongsvinger Kraftverk etter forelagte plan.

Hedmark Kraftverk anmodes om å være oppmerksom på behovet for erstatningsveg på Glommas nordside.

Fylkesskogrådet vil bemerke at det er ønskelig at skogoppsynet kontaktes på et tidligere stadium i planleggingen i saker som angår forvaltning av ressursene.»

Saken har før fylkesskogrådet realitetsbehandlet den, vært forelagt skogrådene i de to berørte kommuner — Kongsvinger og Sør Odal. Det ovenfor refererte vedtak ble fremlagt som forslag til vedtak for de to skogråd. Begge skogråd sa seg enige i forslaget.»

Hedmark Kraftverk oversender Fylkeslandbruksstyrets og Fylkesskogkontorets uttalelser uten bemerkninger, jfr. brev av 5. oktober 1973.

H. radvokat Sverre Knutsen har den 8. oktober 1973 på vegne av Hedmark Kraftverk uttalt følgende:

«Jeg oversender vedlagt:

1. Berammelsen av skjønnets til den 31. ds.

Skjønnnet vil denne dag bare bli fremmet for så vidt angår Kåre Gulli og Bergljot Gulbrandsen Dahl. Føderådet til Kåre Gullis mor, Borghild Gulli, vil også bli vurdert samtidig.

2. Hedmark Kraftverks brev til meg av 5 ds.
3. Min begjæring om ekspropriasjonsskjønn av 1. ds.

Jeg håper at det etter dette må være ubetenkelig å gi Hedmark Kraftverk rett til å tiltre den 1. november.

Under skjønnnet vil det bli fremlagt skriftlige vurderinger av sakkyndige både når det gjelder skog og dyrket mark.»

Gomma Fellesfløtingsforening har gitt denne uttalelse i brev av 8. oktober 1973:

«Med Deres brev av 4. oktober 1973 fulgte Hedmark Kraftverks ansøknings datert 11. juli 1973 vedrørende ekspropriasjoner m. v. i forbindelse med utbygging av Kongsvinger Kraftverk.

Det må være oss tillatt å peke på at det tilsendte materiale ikke er tilstrekkelig til at vi kan vurdere utbyggingens virkning på fløtingsforholdene, spesielt fordi den korte svarfrist gjør det umulig for oss å innhente tilleggsopplysninger.

Hedmark Kraftverk opplyser i sin ansøknings at anlegget i begynnelsen av august 1973 vil bli kjørt i modell ved Vassdragslaboratoriet ved N. T. H. i Trondheim for å sikre at bl. a. fløtingsluker virker etter forutsetningene og at anlegget etter dets mening ikke vil bli til hinder for fløtingen. Vi har mottatt rapport av 27. august 1973 fra Vassdragslaboratoriet vedrørende blant annet noen innledende fløtingsforsøk, men kan ikke slutte noe av rapporten eller en senere samtale med gruppeleder Tvinnereim ved Vassdragslaboratoriet.

Av praktiske og økonomiske grunner kan modellen ikke omfatte hele det område utbyggingen vil påvirke fløtingsforholdene, men vi vil på grunnlag av det materiale som foreligger, peke på følgende forhold:

1. Innen oppdemningsrådet ligger Svartholmene som etter våre tiltak ikke har representert noen hindring for fløtingen. Med

1)	Vassføring mindre enn	500 m ³ /sek., vannstand kote 140,5
2)	— » »	1 000 » — » 140,0
3)	— » »	1 800 » — » 139,5
4)	— » »	2 700 » — » 139,0
5)	— over	2 700 » lukene helt åpne

Denne manøvrering betyr at vannstandene ved en flomvassføring på f. eks. 2 000 m³/sek. — den årlige kulminasjon ligger i over 80 pst. av årene på mellom 1 000 og 2 000 m³/sek. — forhøyes i oppdemningsområdet over en strekning på ca. 3,2 km. Flomvannstanden ved dammen er i dag kote 135,5 ved 2 000 m³/sek. og kote 142,0 ca. 3,2 km ovenfor. Ved en av de største observerte flommer — ca. 3 150 m³/

den lavere strømhastighet etter utbyggingen vil det sannsynligvis danne seg tømmerhauger mot holmene. Det er mulig problemet kan løses ved lenser.

2. I hele området ovenfor dammen vil den nedsatte strømhastighet muligens medføre at man må sette inn båter for å drive frem tømmeret. Det blir nødvendig å legge lenser på strekninger dette hittil ikke har vært nødvendig.
3. Fløtingsbeløpet i dammen med lukearrangement, fløtingskanal og overgangen til elveleiet nedenfor må utformes slik at tømmerets gang ikke hindres og det ikke tar skade. Kraftanlegget må stille de nødvendige tekniske hjelpemidler til disposisjon, det kan bli tale om båter, strømapparater i tillegg til lenser.
4. Som det ble pekt på fra vår side allerede under en befaring i november 1971, kan det oppstå problemer i det lang-grunne område i evjen på venstre side nedenfor dammen.

Fløtingskvantumet har de siste år vært ca. 4,5 mill. stokker.

Hvis partene ved minnelig overenskomst ikke kommer frem til enighet om hvordan problemene i forbindelse med fløtingen i anleggstiden og for fremtiden kan løses, må vi forlange at det som skjønnsrett oppnevnes fløtingskyndige.»

Hovedstyret vil bemerke:

Hedmark fylkesting har i møte den 5. juni d. å. vedtatt å bygge Kongsvinger Kraftverk som vil bli liggende i Kongsvinger og Sør-Odal kommuner. Planene går i korthet ut på å bygge dam over Glomma ved Galterud (Nedre Gulli gård) og heve vannstanden ved vanlig vintervassføring på ca. 150 m³/sek., fra kote 130,50 til kote 140,50. Denne oppdemming vil virke inn på vannstandsforholdene over en strekning på 4,9 km oppover til overvann av Stømnerfossen ca. 2 km vest for Kongsvinger bru. Selve dammen utstyres med 4 segmentluker og en sektorluke med en avledningskapasitet på 3 700 m³/sek. ved en vannstand på kote 140,5 ved dammen. Det er foreslått følgende lukemanøvrering:

sek. — vil forhøyelsen bli liten — ca. 1,7 m ved dammen og ca. 0,8 m 1,2 km ovenfor og jevnt avtagende til null i resten av oppdemningsområdet. Flommene i øverste del av oppdemningsområdet blir altså ikke forhøyet og med den avledningskapasitet som lukene har, vil man ved dammen få en relativt mindre grad av oppstuvning. Søkeren antyder at flommer tilsvarende 3 700 m³/sek. kanskje ville

ha nådd kote 139,0. Dammen utstyres også med fløtningsløp og fisketrapp i samarbeide med sakkyndige.

Ved oppdemmingen — inkludert 1 m forsumpningssone over kote 140,50 og plassbehov for de tekniske anlegg — vil det gå med ca. 400 dekar. Av dette er ca. 140 dekar dyrket mark og ca. 160 dekar er god skog. Resten oppgis å være kratt, elvebredd o.l. Et våningshus, 4 uthus og en hytte blir direkte berørt, og det er fare for vann i kjelleren i et våningshus. Planene har vært framlagt for de berørte som med unntak av to har godtatt minnelig avtale. De to det gjelder er eierne av gårdene Nedre Gulli og Øvre Gulli, og Hedmark Kraftverk fremmer ekspropriasjons-søknad for grunnarealene i henhold til vassdragslovens § 62 og etter § 148 for så vidt angår fallrettigheter innen disse eiendommer. Det gjelder for Nedre Gulli 81,5 dekar i alt, hvorav 62,0 dekar er dyrket og 19,5 dekar er udyrket mark. Fallet er ca. 1,32 m ensidig. For Øvre Gulli gjelder søknaden 83,7 dekar fordelt med 19,2 dekar på dyrket mark, 48,0 dekar skog og 16,5 dekar kratt o. l. Det søkes her ekspropriet 1,13 m ensidig fall. Dessuten gjelder søknaden Kvislerholmen med ukjent eier — areal til kanal (ca. 3,5 dekar skog) og fall ca. 0,90 m.

Kongsvinger jordstyre har korrigert oppgavene over neddemmet grunn når det gjelder Øvre Gulli slik: Neddemmet areal ca. 33,5 dekar dyrket mark og ca. 82,0 dekar skogsmark o: i alt ca. 115,5 dekar.

Det søkes dessuten om forhåndstiltredelse i henhold til oreigningslovens § 25. En kommunal veg på nordsiden av Glomma demmes ned i en lengde av ca. 900 m.

Søknaden omfatter også tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105 av hensyn til allmenne interesser samt ervervskonsesjon etter ervervskonsesjonslovens § 4 for kjøp av hele fallet på 10 meter som nå søkes utbygd. De øvrige falleiere har godtatt minnelig overdragelse av fallrettighetene.

I kraftstasjonen installeres en rørturbin med tilhørende generator med ytelse ca. 23 MVA og med plass til et tilsvarende aggregat senere. Maksimal kapasitet på turbinen blir 240 m³/sek. Avløpskanalen blir ca. 270 m lang. Dammen har anslutning til terrenget på begge sider med fyllingsdam, og det føres fram over den en tosporet veg.

Kraftproduksjonen vil i middel bli ca. 134 GWh pr. år fordelt med ca. 62 GWh i 5 sommermåned. Anleggskostnadene blir etter kostnadsnivå 1. kvartal 1973 på 60 mill. kroner.

Hovedstyret har latt foreta «indifferens-kostnadsberegninger» basert på bl. a. en kal-

kulasjonsrente på 10 pst., noe som gjør det nødvendig å forhøye overslaget til 63 mill. kroner. Etter en varmekraftpris på 10 kr./Gcal, henholdsvis 15 kr./Gcal, får en brutto-nytteverdi på 51, respektive 67 mill. kroner i beregningsstadium 1977. I stadium 1988 og med en varmepris på 15 kr./Gcal, stiger brutto-nytteverdien til 70 mill. kroner. Beregningene indikerer altså at det er lønnsomt i fremtiden v bygge Kongsvinger Kraftverk, og ut fra kraftbalansehensyn er det ønskelig at arbeidet kommer i gang snarest mulig.

Søknaden er anbefalt uforbeholdent av Kongsvinger og Sør-Odal kommuner. Hedmark fylkes friluftsnemnd har heller ingen avgjørende innvendinger. Hovedstyret kan si seg enig i friluftsnemndas anførsler, men til punkt 3 vil en bemerke at behandlingen av en eventuell søknad vedrørende Våler pumpekraftverk ikke på noen måte vil kunne bli bundet av installasjon av et aggregat nr. 2 i Kongsvinger Kraftverk. Dette vil kunne forsvares uten ytterligere regulering i Glomma i dag.

Fylkeslandbruksstyret beklager at det er nødvendig å beslaglegge dyrket jord for byggingen av kraftverket, men finner allikevel ikke at jord- og skogbruksinteressene bør stille seg hindrende i vegen for utbyggingen. For så vidt angår de forbehold som er kommet til uttrykk i fylkeslandbruksstyrets vedtak bemerkes:

Pkt. 1) Hovedstyret kan ikke umiddelbart se av kart over oppdemningsområdet at ekspropriasjonen vil medføre noen særlige problemer for en rasjonell drift av områdene som grenser opp til de neddemte arealer. Imidlertid forutsetter en at skjønnnet vurderer også dette forhold under erstatningsfastsettelsen og eventuelt gir pålegg om tiltak uten at en former noe bestemt vilkår om dette i henhold til vassdragslovens § 126 nr. 2.

Pkt. 2 og 3) Saken er forelagt Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske, men noen uttalelse vedrørende fiske er ikke mottatt etter at tidsfristen — satt etter § 125 i vassdragsloven — er løpt ut. Kravet om fisketrapp må etter det som foreligger antas ikke å skape vanskeligheter. Hovedstyret viser herunder til pkt. 3 i grunneieravtalen der det er enighet om at fisketrappen og vassføringen skal godkjennes av vedkommende departement. Hovedstyret går ut fra at det da menes Miljøverndepartementet som direktoratet hører under. Det er for øvrig også fra Hedmark fylkes friluftsnemnd krevet utsetting av yngel m. v. Hovedstyret vil da komme tilbake til forslag til vilkår om fisket når uttalen fra Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske foreligger.

Pkt. 4) Det er forlangt at det bør bli en ordning slik at båter kan fraktes lettvtint forbi anlegget. Dette forlangende kommer opprinnelig fra Kongsvinger Innlandsfiskeriemnd og har vel da sammenheng med utøvelse av fisket i oppdemningsområdet.

Hovedstyret mener dette ferdselsproblemet — samt også problemet med eventuell erstatningsveg på nordsiden av Glomma som påpekt av fylkesskogkontoret — må bli gjort til gjenstand for forhandlinger mellom partene. I mangel av enighet forutsettes spørsmålet avgjort av ekspropriasjonsskjønnet. En foreslår vilkår i samsvar med dette. Når det gjelder forholdet til fellesfløtingsforeningen, vises til grunneieravtalens pkt. 4.

Hovedstyret bemerker for øvrig til fellesfløtingens uttalelse at problemene med framføringen av tømmeret forbi kraftverket blir et rent teknisk problem av relativt lite omfang.

Når det gjelder de private grunneiere forstår Hovedstyret deres siste uttalelse slik at de ikke motsetter seg ekspropriasjonen, men at motstanden gjelder tiltredelse før skjønn er holdt. Dette får eksproprietene også medhold i av fylkeslandbruksstyret.

Det framgår imidlertid også av dokumentene at det nå legges all kraft i arbeidet med å holde skjønn raskt, og det er berammet til 31. oktober d. å. for de to grunneiere som har protestert.

Det opplyses på underhåndshenvendelse at bonitering m. v. forberedes nå for at alt nødvendig materiale kan foreligge til skjønnsforhandlingene. Det regnes med at disse kan avsluttes på dagen. Imidlertid vil søkeren ikke kunne tiltre rettighetene før hjemmelen til disse foreligger, og det vil nødvendigvis ta noen tid. Av denne grunn er søkeren avhengig av tillatelse til forhåndstiltredelse. Uten den kan det inntre opp til ett års forsinkelse med arbeidene.

Etter dette blir Hovedstyrets konklusjon denne: En anbefaler ekspropriasjonssøknadene innvilget på vedlagte vilkår og at tillatelsen — da det er et ukjent eierforhold — gis i generell form for nødvendige grunnarealer og fallrettigheter innen rammen av den foreliggende plan. Søknaden etter vassdragslovens §§ 104 og 105 anbefales mens søknaden etter § 104 for så vidt angår interesser tilknyttet ferdsel og fløting vises, i mangel av overenskomst, til skjønn, som omhandlet i pkt. 4 i avtalen med grunneierne. Vilkår vedrørende fiske skal en få komme tilbake til. Videre anbefaler Hovedstyret gitt tillatelse til forhåndstiltredelse fra 1. november d. å. overfor de foran nevnte to grunneiere, og konsesjon på erverv av samtlige fallrettigheter

i det fall som skal utbygges, på de vilkår som er oppstillet i vedlagte utkast. Om disse bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Dette gjelder et fylkeskommunalt erverv hvor konsesjonen etter ervervsloven kan gis på ubegrenset tid. Hovedstyret anbefaler dette, men med forbehold om adgang til alminnelig revisjon av vilkårene etter 50 år.

Årlige avgifter, post 2.

Regulert vassføring gir en ytelse i et medianår på ca. 18 000 nat.-hk i det samlede fall på 10 m som ervervet omfatter.

Hovedstyret er blitt stående ved å foreslå en avgiftssats på kr. 2 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 1 pr. nat.-hk til staten o: det samme som fastsatt ved Akershus elektrisitetsverks erverv av fall i Funnefoss.

Byggefrister, post 4.

er foreslått som vanlig med 2 år for påbegynnelse og ytterligere 5 år for fullføring, jfr. i denne forbindelse også vassdragslovens § 151 pkt. 2.

For øvrig er tatt med de vanlige vilkår om *approbasjon av utbyggingsplaner*, post 8, og *kraftavgivelse*, post 11.

Hedmark fylkes friluftsnemnd har framholdt at det må foretas en landskapsarkitektonisk vurdering av anlegget. Hovedstyret foreslår oppstillet et naturvern vilkår som post 12 og som gir Hovedstyrets kontrollorganer den nødvendige hjemmel for eventuelle pålegg i denne forbindelse. Søkeren har for øvrig engasjert sakkyndig bistand på dette området.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges. Dette er i samsvar med søkerens forslag som det ikke foreligger noen merknader til. Det gjelder her manøvrering i flomsituasjoner. Utenom flomperioder er det ikke forutsatt noen regulering av inntaksmagasinet. Vannstanden skal da holdes mest mulig konstant på kote 140,50 målt ved dammen.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår lyder slik:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra konsesjonens datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår,

jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og for øvrig § 2, post 17, annet ledd, som gis tilsvarende anvendelse.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som det konsederte vannfall etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 2 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år, regnet fra konsesjonens datum, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 11, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum, og vannbyggingsarbeidene må fullføres og anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post

omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag, hvori vedkommende frister oversittes.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillinger — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestem-

melse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes, å forelegge NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende utbyggingen slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av NVE. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten medmindre departementet treffer annen bestemmelse.

10.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inn-til 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om angivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra konsesjonens datum.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttak av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette

til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plasseringen av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet og eventuelt anlegge terskler i det tørrlagte elvefar. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

13.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11 eller 13, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26, annet ledd.

14.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende, jfr. ervervslovens § 2.

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement lyder:

1.

Ved varierende vassføringer skal lukene manøvreres slik at vannstandene ved dammen blir:

1)	Vassføring mindre enn	500 m ³ /sek.,	mest mulig konstant kote	140,5
2)	»	»	»	vannstand ikke over » 140,0
3)	»	»	»	» » » » 139,5
4)	»	»	»	» » » » 139,0
5)	»	over	2 700	» lukene åpnes helt

Den tillatte oppdemningshøyde skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som godkjennes av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

2.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur, snødybder m.v. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare så lenge reguleringen består.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

3.

Viser det seg at slipping etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Miljøverndepartementet har i brev av 29. oktober 1973 uttalt:

«Hedmark Kraftverk — konsesjonssøknad
Kongsvinger Kraftverk.

Saken har vært forelagt:

1. Fylkesmannen/fylkesfriluftsnemnda i Hedmark.

2. Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske.
3. Universitetets oldsaksamling.
4. Hedmark naturvern.
5. Den norske turistforening.
6. Norges jeger- og fiskerforbund.

En har mottatt uttalelser fra fylkesmannen/fylkesfriluftsnemnda i Hedmark av 20. september d. å., Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske av 3. september d. å. og 24. oktober d. å., Universitetets oldsaksamling av 11. oktober d. å., samt svar fra Den norske turistforening som ikke har funnet grunnlag for å uttale seg, jfr. vedlagte kopier.

Som det fremgår av uttalelsene er det ingen som motsetter seg utbygging etter de fremlagte planene. Fylkesfriluftsnemnda har tatt visse forbehold som i første rekke angår fisket.

For så vidt angår skadevirkningene på vilt- og fiskeinteressene viser en til de foreliggende uttalelser fra Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske. Departementet vil tilrå at det i en eventuell reguleringsstillatelse blir inntatt følgende konsesjonsbetingelser vedrørende vilt og fiske:

- «1. For å sikre fiskens frie gang i vassdraget kan vedkommende departement pålegge konsesjonæren å bygge, drive og vedlikeholde fisketrapp(er) forbi dammen over elven.
2. Dersom departementet krever det, plikter konsesjonæren
 - a. å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig fisk) av det antall, de arter, størrelse og kvalitet og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,
 - b. å bekoste fiske- og viltbiologiske undersøkelser i de områder som berøres av utbyggingen og reguleringene.»

For øvrig har en ikke merknader til utbyggingen under forutsetning av at den skjer slik at det volder minst mulig skade på naturlandskapet.»

Uttalelsen fra Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske lyder:

*«Hedmark Kraftverk — konsesjonssøknad
Kongsvinger Kraftverk.*

Deres oversendelse av 11. juli 1973.

Den foreliggende konsesjonssøknad om bygging av Kongsvinger Kraftverk har vært oversendt viltstellkonsulenten for Øst-Norge, viltneemndene i Sør-Odal og Kongsvinger og fiskerikonsulenten for det Østenfjelske til uttalelse.

I brev til departementet av 3. september 1973 konkluderer direktoratet at en fra et viltbiologisk synspunkt intet har å innvende mot utbyggingen.

Når det gjelder fisket, forstår direktoratet at det i konsesjonsbetingelsene kreves at konsesjonæren skal bygge, drive og vedlikeholde fisketrapp(er) for å sikre fiskens frie gang i vassdraget etterat dammen over elven er bygget. Det vises i denne forbindelse til lov om vassdragene av 15. mars 1940, nr. 3, § 104, nr. 1 og 2.

Dersom utbyggingen skulle medføre at fiskens naturlige reproduksjonsforhold blir redusert i de områder som berøres av oppdemningen eller reguleringene, bør konsesjonæren kunne tilpliktes å kompensere for disse skader ved utsetting av fisk. For å avgjøre om det foreligger behov for slike utsetninger, samt å kontrollere resultatene av de eventuelle utsetninger som foretas, bør videre konsesjonæren kunne pålegges å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet. Også viltbiologiske undersøkelser vil kunne bli aktuelle.

Direktoratet har for øvrig ingen innvendinger mot at konsesjon blir gitt for bygging av Kongsvinger Kraftverk, og tillater seg å foreslå følgende konsesjonsbetingelser vedrørende vilt og fiske:

1. For å sikre fiskens frie gang i vassdraget kan departementet eller den dette bemyndiger, pålegge konsesjonæren å bygge, drive og vedlikeholde fisketrapp(er) forbi dammen over elven.
2. Dersom departementet krever det, plikter konsesjonæren
 - a. å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig fisk) av det antall, de arter, størrelse og kvalitet og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,
 - b. å bekoste fiske- og viltbiologiske undersøkelser i de områder som berøres av utbyggingen og reguleringen.
3. Dersom det som følge av kraftutbygging og reguleringene i vassdraget oppstår skader som berører vilt- eller fiskebestanden i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt i pkt. 1—2 å bekoste ytterligere tiltak som departementet eller den dette bemyndiger, bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.
4. Dersom konsesjonæren unnlater å effektivere de årlige pålegg om tiltak som blir bestemt, kan han av departementet ilegges en løpende bot som minst motsvarer det gitte påleggets kostnad for regulanten, inntil pålegget er effektivert.»

Departementet skal bemerke:

Hedmark Kraftverk søker i brev av 11. juli 1973 om ekspropriasjonstillatelse til grunn m. v. og fallrettigheter etter henholdsvis § 62 og § 148 i vassdragsloven, om konsesjon etter ervervslovens § 4 til nevnte fall, samt tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105 til utbygging av Kongsvinger Kraftverk. I tilknytning til ekspropriasjonssøknaden søkes også om tillatelse til forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25.

Kongsvinger Kraftverk er ment å skulle utnytte et fall på ca. 10 meter i Glomma, like vest for Kongsvinger. De fossene som blir berørt er Stømnerfossen og Svartholmsfossen. Planen går ut på å bygge dam over Glomma ved Galterud (Nedre Gulli gård) og heve vannstanden fra kote 130,50 til kote 140,50 vanlig vintervassføring. Det er planlagt å bygge veibro over dammen. Oppdemningen vil virke inn på vannstandsforholdene

over en strekning på 4,9 km oppover elven til overvann Stømnerfossen. Dette er ca. 2 km vest for Kongsvinger bru. Overvannet skal holdes mest mulig konstant. Det er altså ikke forutsatt noen regulering av inntaksmagasinet ut over det som blir nødvendig på grunn av vannføringen i Glomma i flomperioder.

Middelproduksjonen er beregnet til totalt 143 GWh pr. år, fordelt på 72 GWh vinterkraft og 62 GWh sommerkraft. Utbyggeren har beregnet kostnadene til 60 mill. kroner. Dette gir en utbyggingspris på ca. 45 øre/kWh. For øvrig vises til Hovedstyrets indifferenskostnadsberegninger som indikerer at det er lønnsomt å bygge Kongsvinger Kraftverk. Utbyggingen bør ut fra kraftbalansehensyn bli igangsatt snarest mulig.

Det areal som må erverves til neddemming og teknisk anlegg er ca. 400 da. Ca. 140 da er dyrket mark og ca. 160 da er god skog. Det aller meste av berørt areal og fall ligger i Kongsvinger kommune, mens høyere damfeste og litt av neddemmingsområdene og fall nederst ved dammen ligger i Sør-Odal kommune. Ett våningshus, fire uthus og en hytte blir direkte berørt. Ytterligere ett våningshus kan få vann i kjelleren.

Søknaden har vært lagt frem for de berørte kommuner, som anbefaler søknaden. Hedmark fylkesfriluftsnemnd motsetter seg heller ikke utbyggingen. Nemnda påpeker imidlertid at området er meget godt egnet til fiske, og forutsetter at de problemer som reiser seg i den forbindelse blir løst i nær kontakt med sakkyndige. Nemnda uttaler som en absolutt forutsetning at fisketrapper bygges.

Videre har Kongsvinger Innlandsfiskenemnd, Hedmark fylkeslandbruksstyre, Hedmark fylkesskogkontor og Glomma fellesfløtningsforening uttalt seg. Ingen av disse instanser setter seg imot utbyggingen. Det settes imidlertid visse krav til bygging av fisketrapp og utsetting av settefisk. Fylkeslandbruksstyret vil ha en ordning slik at båter lettvinnt kan fraktes forbi anlegget. Fylkeskogkontoret gjør oppmerksom på behovet for erstatningsvei på Glommas nordside, hvor ca. 900 m av en kommunal vei blir satt under vann. Fellesfløtningsforeningen påpeker visse problemer i forbindelse med fløtningen.

Planene har vært fremlagt for de berørte grunn- og falleiere, som med unntak av to har godtatt minnelig avtale. For disse to fremmes ekspropriasjonssøknad. Ekspropriasjonstillatelsen kan også være nødvendig for en eiendom med ukjent eier.

Hovedstyret anbefaler at det gis ekspropriasjonstillatelse etter vassdragslovens §§ 62 og 148. Som vilkår foreslås fra hovedstyrets

side, satt at spørsmålet om å avhjelpe ulemper for båttrafikken samt spørsmålet om erstatningsvei for den strekningen som blir neddemmet, skal avgjøres av ekspropriasjonsskjønnet. Departementet er enig i at dette er en praktisk og god ordning.

Utbyggingen synes å ville virke lite skjemmende i naturlandskapet. Fylkesfriluftsnemnda påpeker at dammen som skapes i forbindelse med utbyggingen betraktes som interessant fra et friluft- og turistmessig synspunkt.

Miljøverndepartementet og Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske hadde ikke avgitt uttalelse da saken ble behandlet av hovedstyret. Disse uttalelser foreligger nå og er inntatt foran. Som det ses har direktoratet, som Miljøverndepartementet slutter seg til, ingen innvendinger mot bygging av kraftverket og foreslår nedennevnte vilkår for vilt og fiske.

Når det gjelder forholdet til fløtningen uttaler hovedstyret at problemene med framføringen av tømmeret forbi kraftverket blir et rent teknisk problem av relativt lite omfang.

Hovedstyret anbefaler søknaden etter vassdragslovens §§ 104 og 105 imøtekommet. Departementet er enig i dette.

Etter departementets vurdering vil ikke utbyggingen føre til store skadevirkninger. Avledningskapasiteten i dammen er så stor at en vil få en liten grad av oppstuvning. Byggetiden er kort, 2½ år og kraften kommer inn på et gunstig tidspunkt i et område som er i underskudd på kraft.

Departementet finner å ville tilrå at det gis ekspropriasjonstillatelse etter vassdragslovens §§ 62 og 148 og at det gis tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105. Tillatelse foreslås gitt på følgende vilkår:

1.

Utbyggingen av vassfallet må være fullført og kraftverket satt i drift innen 7 år fra tillatelsens dato.

I fristen medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

2.

Spørsmålet om — og i tilfelle hvilke — tiltak som skal treffes for å avhjelpe ulemper for båttrafikk som utbyggingen kan bli årsak til og likeledes spørsmål om erstatningsveg for den del av den gamle riksveg på nordsiden av Glomma som blir neddemt, avgjøres av ekspropriasjonsskjønnet.

3.

1. For å sikre fiskens frie gang i vassdraget kan vedkommende departement pålegge utbyggeren å bygge, drive og vedlikeholde fisketrapp(er) forbi dammen over elven.
2. Dersom departementet krever det, plikter utbyggeren
 - a) å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig fisk) av det antall, de arter, størrelser og kvalitet og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes,
 - b) å bekoste fiske- og viltbiologiske undersøkelser i de områder som berøres av utbyggingen.

Når det gjelder vilkårene for fiske og vilt er disse i samsvar med forslag fra Miljøverndepartementet.

Departementet antar at betingelsene for å meddele konsesjon etter lov om erverv av vannfall, bergverk og fast eiendom m. v. av 14. desember 1971 § 4 er til stede, og vil tilrå at slik konsesjon blir gitt på de vilkår som er foreslått av hovedstyret.

Om de foreslåtte konsesjonsbetingelser bemerkes:

Post 1, Konsesjonstid, foreslås ubegrenset, men med adgang til revisjon av vilkårene etter 50 år.

Post 2, Avgifter, kr. 2 til kommuner og kr. 1 til staten pr. nat.-hk (i alt 18 000 nat.-hk.).

Vanlige vilkår om byggefrister (post 4), approbasjon av utbyggingsplaner (post 8) og kraftavgivelse (post 11), samt naturvernvilkår (post 12).

Det er også søkt om tillatelse etter oreigningslovens § 25 til å sette arbeidet i gang før skjønn er holdt. De to grunneierene som ikke har godtatt minnelig avtale om grunnavståing, har også protestert på at tillatelse blir gitt etter oreigningslovens § 25. Hedmark Kraftverk påpeker at dersom tempoplanen skal holde, er slik tillatelse absolutt nødvendig. Det er av stor viktighet at kontraktene med entreprenøren kan underskrives og arbeidet settes i gang tidligst mulig i november.

Skjønn er berammet til 31. oktober 1973 overfor de to grunneiere som protesterer.

Vanligvis pleier man ikke å gi tillatelse etter oreigningslovens § 25 på samme tid som man gir tillatelse til ekspropriasjon. Man pleier å kreve at tillatelse er gitt og skjønn begjært før man eventuelt kan gi tillatelse til forhåndstiltredelse. I denne sak er imidlertid skjønn allerede begjært, man går ut fra etter tillatelse av grunneierens prosessfullmektig, og berammet til 31. oktober 1973, dvs. to dager før denne tillatelse er gitt.

Departementet ser etter dette ingen betenkeligheter å gi den omsøkte tillatelse etter

oreigningslovens § 25, idet man er enig om at det har stor betydning for utbyggeren å få satt arbeidet i gang før endelig skjønn er holdt.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 gis Hedmark Kraftverk tillatelse til erverv av fallrettigheter i Stømnarfossen og Svartholmfossen i Glomma for utbygging av Kongsvinger Kraftverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 2. november 1973.
2. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 §§ 62, 104, 105 og 148 tillates Hedmark Kraftverk å ekspropriere nødvendig grunn og fallrettigheter og å bygge og drive Kongsvinger Kraftverk i samsvar med søknad av 11. juli 1973 og på de vilkår som er nevnt i ovennevnte foredrag.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for inntaksdammen for Kongsvinger Kraftverk i samsvar med utkast inntatt i ovennevnte foredrag, som gjeldende inntil videre.
4. I medhold av lov om oreigning av fast eieendom av 23. oktober 1959 § 25 gis Hedmark Kraftverk tillatelse å sette i verk arbeidet i forbindelse med ovenstående tillatelser før endelig skjønn er holdt. Denne tillatelse gis overfor eieren av gnr. 35, bnr. 2, Nedre Gulli, Kåre Gulli og eieren av gnr. 35, bnr. 1, Øvre Gulli, Bergliot Gulbrandsen Dahl.

45. A/S Jøtul.

(Konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973.

Det vises til Deres søknad av 30. mai 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Jøtul tillatelse til å leie inntil 2500 kW fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo kommune.

3 eksemplarer av de fastsatte konsesjonsvilkår følger vedlagt.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettsløse mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hoved-

kassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Avgiften forutsettes betalt fra og med året 1973.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig rett til å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. juli 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger

over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse. I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

46. A/S Katfos Fabrikker.

(Konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973.

Det vises til Deres søknad av 19. mars 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Katfos Fabrikker tillatelse til å leie inntil 3 500 kW fra Drammens Elektrisitetsverk.

3 eksemplarer av de fastsatte konsesjonsvilkår følger vedlagt.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Avgiften forutsettes å bli betalt fra og med året 1973.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig rett til å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1978.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner

grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departe-

mentet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig opp-

merksomheten på de bestemmelser om meldepplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

47. Bergen Fiskeindustri A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Bergen Lysverker.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 8. november 1973.

Det vises til Deres søknad av 28. mars 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Bergen Fiskeindustri A/S tillatelse til å leie inn-til 2 500 kW fra Bergen Lysverker til drift av selskapets anlegg i Bergen kommune.

3 eksemplarer av de fastsatte konsesjonsvilkår følger vedlagt.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Avgiften forutsettes å bli betalt fra og med året 1973.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig rett til å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i

lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

48. A/S Risør Træmassefabriker.

(Konsesjon på kraftleie fra Aust-Agder Kraftverk.)

Kgl. res. av 9. november 1973.

A/S Risør Træmassefabriker fikk ved kongelig resolusjon av 4. juni 1965 tillatelse til å leie fra Aust-Agder Kraftverk inntil 17 000 kW (140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal). Tillatelsen var tidsbegrenset til 1. januar 1971, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1965 s. 115 ff.

I brev av 23. desember 1971 har selskapet søkt om ny og utvidet konsesjon på leie av inntil 20 000 kW og 160 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder Kraftverk.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 21. juli 1973 avgitt slik uttalelse:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 4. juni 1965 fikk A/S Risør Træmassefabriker tillatelse til å leie inntil 17 000 kW/140 GWh pr. år og 35 GWh pr. kvartal fra Aust-Agder Kraftverk. Tillatelsen var tidsbegrenset til 1. januar 1971 og ble gitt med vilkår om helt norsk styre, om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v. og om salg av produktene m. v. For øvrig ble tillatelse gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft

som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om kraft-avståelse til kommuner ble sløffet i samsvar med praksis.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1972. For 1972 var den kr. 7 975.

I brev herfra av 4. november 1970 til selskapet minnet man om konsesjonens utløp og ba innsendt søknad om fornyelse hvis kraftleieforholdet forutsettes å skulle fortsette.

I brev av 23. desember 1970 til NVE har selskapet søkt om ny konsesjon og nå på leie av inntil 20 000 kW og 160 GWh pr. år.

I brev herfra av 5. januar 1971 ble selskapet bedt om en redegjørelse for kraftleveringsbetingelsene, bilagt eventuell kraftleiekontrakt, samt sende inn erklæring fra selskapets styre i samsvar med § 24, annet ledd i den alminnelige konsesjon av 14. desember 1917.

Selskapet ble minnet om saken i brev herfra av 20. november 1971. Senere har det vært diverse telefonsamtaler med selskapets direktør, Chr. Anker. Av diverse grunner, bl. a. usikkerhet med hensyn til den fremtidige drift, er svar først mottatt ved brev av 10. juli 1973.

2. Søknadene.

Søknaden fra A/S Risør Træmassefabrikker er av 23. desember 1970 og lyder slik:

«I tilslutning til meddelelser fra Deres konsulent, herr Finn Skagen, kan vi opplyse at aksjene i A/S Risør Træmassefabrikker for 80 pst.'s vedkommende eies av undertegnede, Chr. Anker, og de resterende 20 pst. for halvparten av the Bowater Paper Corporation Ltd., London, og resten av Mr. J. A. Colvin, i samme selskap.

Styret består i dag av undertegnede, adm. direktør og styreformann, med varermann direktør O. Anker-Rasch, Union Co., Oslo, og 2 styremedlemmer: H.r.advokat Peter Simonsen, Oslo, varermann advokat Aasmund Simonsen, Oslo og ovennevnte Mr. J. A. Colvin, med varermann Mr. R. Knight fra samme selskap.

Videre til orientering kan meddeles at i den nylig utgitte statistikk over Norges 500 største industribedrifter har vårt firma nr. 176, med 250 ansatte, og med en beregnet årlig omsetning (for 1969) pr. ansatt av kr. 190 000 pr. år, og rangerer dermed som nr. 6 av de der oppførte bedrifter i treforedlingsindustrien.

I årene fra 1948 av har vi investert omkring 50 mill. kroner i bedriften, og er hittil det eneste salgssliperi som bruker natrium- og/eller vannstoff-superoksyd til fremstilling av bleket tremasse (fra 1952 av).

Produksjonen av spesialkvaliteter har stadig øket og utgjorde i 1969 ca. 65 pst. På grunn av bedriftens gunstige beliggenhet og havneforhold, og eksepsjonelle betingelser for billig lagring i sjøen av tilført slipevirke har andelen av importert virke ligget høyere enn for noen annen bedrift i bransjen: i 1967 — 92,8 pst. import, 1968 — 84 pst., 1969 — 54 pst. og i 1970 anslagsvis 63 pst.

Den høyeste registrerte maksimalbelastning for tilført kraft er 17 300 kW, og det årlige kraftuttak som følger:

1968: 120 578 000 kW-timer

1969: 123 499 000 kW-timer og for

1970 anslagsvis 115 mill. kW-timer,

etter overgang fra helkontinuerlig til døgnkontinuerlig drift fra 1. juli 1970. Installert motorstyrke på våre slipeapparater er 16 000 kW, som hittil ikke har kunnet fullt utnyttet på grunn av den kortere vedlengde av importkubben — 20 pst. under det slipeapparatene kan arbeide med. Både av denne grunn, og fordi vi arbeider med videre installasjoner for å kunne produsere 100 pst. spesialmasse, regner vi med en kommende maksimalbelastning på 20 000 kW, og et maksimalt årsforbruk ikke over 160 mill. kWh, og vil være Dem takknemlig for å få disse tall innført i vår fornyede konsesjon.

Vi står gjerne til tjeneste med ytterligere opplysninger, evt. ved konferanse.»

I brev av 10. juli 1973 er gitt følgende tilleggsopplysninger:

«Vi viser til tidligere korrespondanse i forbindelse med vår søknad om fornyelse av konsesjonen. Vi vil herved gjenta vår søknad.

Det er nå inntrådt en del endringer i eier- og kapitalforholdene i firmaet, og vi ønsker derfor å gi noen supplerende opplysninger. Aksjefordelingen er nå som følger:

Direktør Ch. Anker, styreformann	298 aksjer
Skipsmegler Mads Victor Norman,	
Risør	1 aksje
Advokat Åsmund Simonsen, Oslo .	1 aksje

Styret består nå av:

Direktør Ch. Anker
Skipsmegler Mads Victor Norman
Advokat Åsmund Simonsen
Økonomisjef Torstein Svendsen.

Som ledd i et oppgjør med vår største kunde, The Bowater Company Limited, har det engelske selskapet slettet alle sine fordringer overfor RT. Vi har nå ikke gjeld til utlandet.

I tiden 5. februar til 1. juli i år har vi produsert 21 866 tørrtonn. Kraftforbruket ligger mellom 1 500 og 1 600 kWh pr. tonn avhengig av hvilken kvalitet som produseres. Det er nå ansatt ca. 105 personer ved fabriken. Vi har ordre for betydelige kvanta til levering i 1973, og har delvis kjørt helkontinuerlig, noe som også vil være aktuelt senere i år.»

3. Kraftleiekontrakten.

Ifølge foreliggende kopi av kraftleiekontrakt datert 26./30. januar 1973 har Aust-Agder Kraftverk forpliktet seg til å stille til disposisjon for selskapet fra 1. januar 1973 til 31. desember 1977 et effektkvantum på 15 000 kW og en energimengde på 90 GWh pr. år. Effektkvantum skal leveres med en brukstid på 3 000 timer i tiden 1. januar—30. juni og 3 000 timer i tiden 1. juli—31. desember. Kvantumet og/eller brukstiden kan

ikke overskrides uten Aust-Agder Kraftverks samtykke.

Kraften skal leveres ved inntaket til selskapets transformatorstasjon som trefaset vekselstrøm og med en spenning ved drift på $54 \text{ kV} \pm 4 \text{ pst.}$ Kraftverket settes opp nødvendig utstyr til kontroll og måling av kraftforbruket.

For kraften skal betales 3,4 øre/kWh, dog minst kr. 1 071 000 pr. halvår, som tilsvarende betaling for minst 70 pst. av det energikvantum Aust-Agder Kraftverk er forpliktet å stille til disposisjon. For uttak utover effektkvantumet skal betales i tillegg til energiprisen en ekstrapris på 1,7 øre/kWh. Den samlede energipris for overforbruk skal likevel ikke være lavere enn Samkjøringens høyeste primakraftpris mellom måleravlesningene, med tillegg for tap og fortjeneste til Samkjøringen pluss 0,5 øre/kWh. For uttak av energi utover fastsatt brukstid skal betales en ekstrapris på 1,2 øre/kWh, dog med samme forbehold som ved uttak utover effektkvantumet. Kraftprisen er knyttet til statskraftprisen for alminnelig forsyning og skal reguleres i takt med denne.

Hvis det i kontraktperioden blir aktuelt for A/S Risør Træmassefabriker å gå over til helkontinuerlig drift, kan Aust-Agder Kraftverk ifølge kontrakten være villig til å oppta forhandlinger om øket brukstid og energilevering.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Risør bystyret har i møte 12. februar 1971 vedtatt å anbefale at A/S Risør Træmassefabriker får konsesjon på kraftleie fra Aust-Agder Kraftverk i henhold til søknad av 23. desember 1970.

4.2. Fylkesmannen i Aust-Agder har i påtegning av 1. mars 1971 til NVE meddelt at søknaden anbefales.

4.3. Aust-Agder Kraftverk har i brev til NVE av 7. januar 1971 meddelt:

«Vi henviser til Deres brev av 5. d. m. og kan meddele at vi ikke har noe å bemerke til at ny konsesjon blir gitt på maksimalbelastning 20 000 kW og 160 GWh pr. år.»

4.4. Industridepartementet har i et notat av 10. februar 1971 konkludert med at A/S Risør Træmassefabriker bør få konsesjon på leie av det samme kraftkvantum som tidligere, gitt ved kongelig resolusjon av 4. juni 1965, og at varigheten av konsesjonen bør settes til 5 år, slik at den utløper 31. desember 1975. Om vilkårene er det uttalt at bestemmelsene om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke må opprettholdes. Likeledes foreslås at kontrollen med disse vilkår

blir de samme som tidligere. Jfr. departementets brev hit av 19. februar 1971 — Id 158/71 V Bj/SR.

5. NVE's uttalelse.

Søknaden fra A/S Risør Træmassefabriker gjelder som nevnt leie av inntil 20 000 kW og 160 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder Kraftverk. Departementet har imidlertid anbefalt at konsesjon gis for samme kraftkvantum som tidligere.

NVE vil etter dette og i samsvar med departementets uttalelse anbefale at A/S Risør Træmassefabriker gis fornyet tillatelse til å leie i alt inntil 17 000 kW og 140 mill. kWh pr. år og 35 mill. kWh pr. kvartal fra Aust-Agder Kraftverk til drift av selskapets anlegg i Risør kommune.

Departementet har videre anbefalt at konsesjon gis for en 5-års periode, regnet fra 31. desember 1970. NVE har for sin del ikke noe å innvende mot dette.

For øvrig forutsettes tillatelsen i det vesentlige gitt med samme vilkår som tidligere, herunder vilkår om helt norsk styre, om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen. $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$. Likeledes foreslås at kontrollen av vilkårene blir de samme som tidligere. Vilkår om kraftavståelse til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med praksis.

Hvorvidt de tidligere vilkårenes post 4 om salg av produktene m.v. bør opprettholdes, forutsettes nærmere vurdert av departementet.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Den foreliggende kraftleiekontrakt som er undertegnet 26. januar/30. januar 1973 gjelder et samlet kvantum på 15 000 kW/90 mill. kWh pr. år og erstatter kontrakt av 28. desember 1971 vedrørende leveranse av 16 500 kW.

Selskapet søker som det fremgår, om konsesjon på inntil 20 000 kW/160 mill. kWh pr. år. Den forrige tillatelsen til kraftleie lød på 17 000 kW/140 mill. kWh pr. år.

Når det nå er søkt om en utvidelse av konsesjonen skyldes dette i første rekke at det nå regnes med en noe høyere maksimalbelastning enn tidligere. Slipeapparatenes motorstyre er oppgitt til 16 000 kW. Det er også foretatt installasjoner med henblikk på produksjon av 100 pst. spesialmasse, som krever høyere kraftforbruk enn den vanlige massen til avisepapir. Dette er en utvikling som særlig har gjort seg gjeldende etter at avisepapirproduksjonen i Storbritannia (vesentlig basert

på norsk tremasse) har gått sterkt tilbake de siste par årene. Det regnes nå med en maksimalbelastning på 20 000 kW, og departementet vil nå anbefale at konsesjon blir gitt for dette kvantum.

Som det går frem av forslaget til konsesjonsvilkår er det forutsatt samme begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år som tidligere.

For øvrig skal det bemerkes at aksjekapitalen i bedriften nå er på norske hender.

Departementet vil på det foreliggende grunnlag foreslå følgende vilkår:

1. *Leietid.*

Tillatelsen gjelder så lenge A/S Risør Trømasefabriker måtte leie i alt inntil 20 000 kWh og 160 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder Kraftverk, dog ikke utover 31. desember 1975.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. m.*

A/S Risør Trømasefabriker kan ikke uten Industridepartementets samtykke erverve mer enn 93 500 m³ fast mål norsk bartrevirke pr. år (heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene).

Leieforedling må ikke finne sted.

4. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinns-

vis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 8, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldepikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

I medhold av konsesjonsvilkårenes post 9

fastsetter departementet med dette følgende bestemmelser:

Til kontroll med at konsesjonsvilkårene overholdes skal bedriften uten oppfordring etter hvert års utgang sende inn oppgaver over den totale produksjon av tremasse i året, samt oppgave over reverb av norsk virke og av utenlandsk virke. Disse oppgaver skal være bekreftet av statsautorisert revisor.

Videre skal det ved utgangen av hvert år innsendes oppgaver bekreftet av kraftverket over kWh-forbruket og den tilsvarende uttatte maksimale kW.

Samtlige oppgaver skal innsendes til Industridepartementet, Industriavdelingen.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 9.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Risør Træmassefabriker å leie inntil 20 000 kW/160 mill. kWh pr. år fra Aust-Agder Kraftverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 9. november 1973.

49. SAS Royal Hotel A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 15. november 1973.

Det vises til Deres søknad av 1. juni 1973 med bilag.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved SAS Royal Hotel A/S tillatelse til å leie inntil 4 000 kW fra Oslo Lysverker til drift av hotellet i Holbergs gate 30 i Oslo kommune.

3 eksemplarer av de fastsatte konsesjonsvilkår følger vedlagt.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Avgiften forutsettes betalt fra kraftleveringens begynnelse.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31.

desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig rett til å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.

1. *Leietid.*

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet med Oslo Lysverker måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1984.

2. *Styre m. v.*

SAS Royal Hotel A/S skal være et selvstendig norsk aksjeselskap med sete i Norge. Styrets flertall, herunder formannen, skal være norske statsborgere.

Selskapets vedtekter og endringer i disse skal være undergitt Industridepartementets godkjennelse.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger

over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvoretter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

50. Falconbridge Nikkelverk A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Kristiansand Elektrisitetsverk.)

Kgl. res. av 16. november 1973.

Falconbridge Nikkelverk A/S har i brev av 8. mai 1973 søkt om ny konsesjon for leie av 3 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk i henhold til kontrakt av 14. juli 1972 samt

ny og utvidet konsesjon for leie av 17 000 kW/100 mill. kWh pr. år fra Kristiansand Elektrisitetsverk i henhold til kontrakt av 7. mai 1973.

Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetvesen har i brev av 27. august 1973 uttalt følgende:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 7. februar 1958 fikk Falconbridge Nikkelverk A/S tillatelse til å leie inntil 3 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. juli 1975 samt inntil 3 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 30. juni 1972. Tillatelsen er gitt med vilkår om at selskapets styre for et flertalls vedkommende skal være norske statsborgere og om kraftavståelse til kommuner, samt vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW til staten og kr. 1 pr. kW til kommuner av den kraft hvorav det betales leie. For øvrig er tillatelsen gitt med vanlige vilkår.

Den årlige avgift til staten og kommuner er betalt til og med for året 1972. For 1972 var den kr. 3 500 til staten og kr. 3 500 til kommuner for kraft fra Kristiansand Elektrisitetsverk og kr. 2 037, henholdsvis kr. 2 037 for kraft fra Vest-Agder Elektrisitetsverk.

I henhold til avtale mellom de to elektrisitetsverker er leveringen av de 3 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk fra 1. juli 1972 overtatt av Kristiansand Elektrisitetsverk. I brev av 8. mai 1973 har selskapet søkt om konsesjon bl. a. på leie av de 3 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk.

Ved kongelig resolusjon av 24. mai 1968 fikk Falconbridge Nikkelverk A/S tillatelse til å leie ytterligere inntil 14 000 kW/87,5 mill. kWh pr. driftsår fra Kristiansand Elektrisitetsverk. For så vidt angår leien av de 12 000 kW/70 mill. kWh pr. driftsår i henhold til kraftleiekontrakt av 23. desember 1967 mellom partene gjelder konsesjonen ikke lenger enn til 1. juli 1973. For de øvrige 2 000 kW/17,5 mill. kWh pr. driftsår i henhold til kraftleiekontrakt av 10. juni/22. september 1965 med tilleggskontrakt av 29. november/21. september 1966, gjelder konsesjon ikke lenger enn til 1. juli 1983. Tillatelsen er gitt med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 2 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. For øvrig er konsesjonen i det vesentlige gitt med samme vilkår som konsesjonen av 7. februar 1958.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1972. For 1972 var den inklusive avgift fra ytterligere 2 000 kW i henhold til konsesjon av 31. august 1966, kr. 28 474.

I brev herfra av 5. februar 1973 er selskapet gjort oppmerksom på konsesjonens utløpstid og bedt sende inn eventuell søknad om fornyelse.

2. Søknaden.

Søknaden av 8. mai 1973 fra Falconbridge Nikkelverk A/S lyder slik:

«Vi henviser til Deres brev av 5. februar 1973, hvor De gjør oppmerksom på vår konsesjon av 7. februar 1958 for leie av 3 500 kW fra Vest-Agder Elektrisitetsverk er tidsbegrenset til 30. juni 1972.

I henhold til avtale med de to elektrisitetsverk ble denne kraftleveranse overtatt av Kristiansand Elektrisitetsverk pr. 1. juni 1972, og har løpt uavbrutt videre fra dette tidspunkt. Vi vedlegger kopi av vår kontrakt med Kristiansand Elektrisitetsverk i denne forbindelse, datert 14. juli 1972. På grunn av den kontinuerlige leveranse av denne kraftmengde har vi oversett at konsesjonen utløp 30. juni 1972. Vi beklager dette og søker herved om ny konsesjon for den nye kontraktsmengde for tiden fra 1. juli 1972 til 1. juli 1978.

I Deres ovennevnte brev gjør De også oppmerksom på at vår konsesjon av 24. mai 1968 for leie av 12 000 kW (70 GWh) pr. år løper ut 1. juli 1973. Vi har forhandlet med Kristiansand Elektrisitetsverk om fornyelse av denne kraftleveranse, og er blitt enig om en ny avtale for levering av i alt 100 GWh pr. år frem til 1. juli 1978. Gjenpart av den nye avtale vedlegges. Vi er avhengig av denne kraftleveranse for opprettholdelsen av vår produksjon, og vi har i de siste par år faktisk fått levert inntil 100 GWh i henhold til den gamle avtale. Vi søker derfor herved om å få fornyet konsesjonen for det økede kraftkvantum.»

3. Kraftleiekontrakter med Kristiansand Elektrisitetsverk.

3.1. Kontrakt av 14. juli 1972 m/ levering av 3 000 kW. I henhold til denne kontrakt har Kristiansand Elektrisitetsverk forpliktet seg til å levere inntil 3 500 kW utover de 47 500 kW som er omhandlet i kontrakter av 28. april 1953, 1. mars 1956, 17. desember 1959, 10. juni og 22. september 1965 med påtegning av 21. september og 29. november 1966 og kontrakt av 23. desember 1967 med påtegning av 22. desember 1970. Kraften skal leveres som vanlig primakraft i selskapets bestående apparatanlegg i Rosindalen, som trefaset vekselstrøm med en spenning av normalt 50 kV. Kraften skal måles samme sted, hvor det er satt opp nødvendig målerutstyr. For kraften skal betales kr. 190 pr. kW/år. Prisen skal være gjenstand for indeksregulering som angitt i kontrakten. Kontrakten er gjort gjeldende for tidsrommet 1. juli 1972 til 1. juli 1978.

3.2. Kontrakt av 7. mai 1973 om levering av 17 000 kW/100

mill. kWh pr. år. Kontrakten erstatter ovennevnte kontrakt av 23. desember 1967 med påtegning av 22. desember 1970, som løp ut 1. juli 1973 og gjaldt levering av tilsammen 17 000 kW. Fra samme tidspunkt har Kristiansand Elektrisitetsverk forpliktet seg til å levere inntil 17 000 kW/100 mill. kWh pr. år utover de 34 000 kW som er omhandlet i kontrakter nevnt under pkt. 3.1 foran. Kraften som skal leveres som vanlig primakraft skal ifølge kontrakten betales etter en pris av 3,1 øre/kWh. Prisen skal være fast til 1. juli 1977, hvorefter Kristiansand Elektrisitetsverk er berettiget til å regulere opp prisen i samme forhold som A/S Rjukanfoss regulerer prisen på sin levering til Kristiansand Elektrisitetsverk. Kontraktsbestemmelsene om leveringssted, strømart, spenning og måling er de samme som for kontrakten av 14. juli 1972. Kontrakten er gjort gjeldende for minst 5 år fra leveringsens begynnelse 1. juli 1973. Kontrakten kan av begge parter sies opp med 1 års varsel, dog tidligst fra 1. juli 1978.

Om de nærmere kontraktsbestemmelser kan vises til vedlagte kontraktskopier.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Kristiansand bystyre har i møte 27. juni 1973 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å tilrå søknaden fra Falconbridge Nikkelverk A/S av 8. mai 1973 om konsesjon på leie av tilsammen inntil 20 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk.

4.2. Fylkesmannen i Vest-Agder har i påtegning til NVE av 11. juli 1973 meddelt at han slutter seg til den anbefaling som er gitt av bystyret.

Søknaden har av NVE dessuten vært forelagt

4.3. Departementets Industriavdeling, som i brev av 6. juli 1973 — 4264/73 I — har meddelt at Industriavdelingen vil anbefale at konsesjon gis for de kraftkvanta som omfattes av de to kontrakter på henholdsvis 3 500 kW og 17 000 kW og at avdelingen ikke kjenner til forhold som skulle betinge endring i vilkårene. Industriavdelingen viser i sitt brev til at kraftbehovet for Falconbridge Nikkelverk A/S i 1971—72 ble vurdert av det utvalg som skulle behandle den kraftkrevenne industris fremtidige kraftbehov og dekningsmuligheter for samme, og at det da var enighet om at den del av selskapets behov som gjaldt konvertering av tilfeldig kraft til fastkraft, måtte finne plass innenfor den disponible ramme. Ovennevnte øking av fastkraft med 5 000 kW eller ca. 50 mill. kWh gjelder slik kraft. Bedriftens behov for en slik kraftøkning skriver seg fra 1970/71 da

produksjonen ble øket med ca. 15 pst. som svarer omtrent til det økte kraftbehov.

5. NVE's uttalelse.

NVE har etter dette ikke noe å bemerke til de omsøkte kraftleieforhold og vil anbefale at Falconbridge Nikkelverk A/S gis tillatelse til å leie i alt inntil 20 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk i henhold til de to kraftleiekontrakter av 14. juli 1972 og 7. mai 1973 på henholdsvis 3 500 kW og 17 000 kW til drift av selskapets anlegg i Kristiansand.

For de 3 500 kW foreslås tillatelsen tidsbegrenset til 1. juli 1978 i samsvar med kraftleiekontrakten av 14. juli 1972.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt for en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. juli 1973. Tillatelsen vil da for de 17 000 kW løpe ut samtidig med selskapets øvrige kraftleiekonsesjoner av 17. juni 1960 på 18 000 kW, 31. august 1966 på 2 000 kW og 24. mai 1968 på 2 000 kW. I tillegg hertil har selskapet en konsesjon av 23. oktober 1953 på 5 000 kW som løper ut 1. juli 1975.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt med samme vilkår som tillatelsen av 24. mai 1968 på leie av i alt inntil 14 000 kW, herunder vilkår om at styrets flertall, herunder formannen, skal være norske statsborgere og om en årlig avgift til staten av kr. 2 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8760 = \text{kW}$. Vilkår om kraftavståelse forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med konsesjonsloven.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Behandlet i hovedstyremøte 28. august 1973.»

Som det går fram av NVE's brev søker Falconbridge Nikkelverk A/S om ny og økt konsesjon for leie av kraft fra Kristiansand Elektrisitetsverk. I alt dreier det seg om konsesjon for 20 500 kW.

Bedriften ønsker med dette å bringe sitt konsesjonsforhold i orden. Dette gjelder således kontrakt av 14. juli 1972 vedrørende leie av 3 500 kW som ved avtale ble overdratt av Kristiansand Elektrisitetsverk 1. juli 1972 fra Vest-Agder Elektrisitetsverk. Den tidligere konsesjon for denne kraftmengde som ble gitt ved kongelig resolusjon 7. februar 1958 utløp 30. juni 1972. Jfr. «Meddelte vassdragskonsesjoner 1958» s. 16 ff.

Videre søker bedriften om en konsesjon på leie av i alt 17 000 kW/100 mill. kWh pr. år i henhold til kontrakt av 7. mai 1973 med Kristiansand Elektrisitetsverk. Den konsesjon som det her søkes om vil dels erstatte konsesjon for 12 000 kW/70 mill. kWh pr. år gitt ved kongelig resolusjon 25. mai 1968 som utløp 1. juli 1973. Jfr. «Meddelte vassdragskonsesjoner 1968» s. 40 ff. Når bedriften samtidig ønsker å få utvidet denne konsesjonen med 5 000 kW/30 mill. kWh pr. år henger dette sammen med en øking av kontraherte kvantum som fant sted ved påtegning 22. desember 1970 på kontrakt av 23. desember 1967 og som nå også er avtalt i ovennevnte kontrakt av 7. mai 1973.

I tillegg til de ovennevnte konsesjoner har Falconbridge Nikkelverk A/S i dag følgende kraftleiekonsesjoner:

	Gitt	Utløp	Kvantum	Leverandør
1.	23. 10. 53	1. 7. 75	5 000 kW	Kristiansand Elektrisitetsverk
2.	7. 2. 58	1. 7. 75	3 500 kW	Kristiansand Elektrisitetsverk
3.	17. 6. 60	1. 7. 83	18 000 kW	Kristiansand Elektrisitetsverk
4.	31. 8. 66	1. 7. 83	2 000 kW	Kristiansand Elektrisitetsverk
5.	25. 5. 68	1. 7. 83	2 000 kW	Kristiansand Elektrisitetsverk

I alt representerer de inngåtte kraftleiekontrakter som det er gitt eller søkes konsesjon for ca. 395 mill. kWh pr. år. Dette svarer stort sett til bedriftens samlede registrerte kraftforbruk siden 1970/71 da produksjonen ble økt med ca. 15 pst. En innvilgning av de ovennevnte konsesjoner som det er søkt om innebærer som det fremgår ingen faktisk øking i den kraftmengde bedriften hittil har fått tildelt.

Industridepartementet vil på denne bakgrunn i likhet med hovedstyret anbefale at Falconbridge Nikkelverk A/S gis tillatelse til

å leie i alt inntil 20 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk i henhold til de to kraftleiekontrakter av 14. juli 1972 og 7. mai 1973 på henholdsvis 3 500 kW og 17 000 kW til drift av selskapets anlegg i Kristiansand.

Departementet er enig i NVE's forslag til konsesjonsvilkår som er sålydende:

1. Leietid.

For så vidt angår leien av de 3 500 kW i henhold til kraftleiekontrakt av 14. juli 1972 mellom partene gjelder konsesjonen så lenge

kraftleiekontrakten måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. juli 1978.

For de øvrige 17 000 kW/100 mill. kWh pr. år i henhold til kraftleiekontrakt av 7. mai 1973 gjelder konsesjonen så lenge dette kraftleieforhold består, dog ikke lenger enn til 1. juli 1983.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, herunder formannen, skal være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 2,00 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en

løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året for vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Falconbridge Nikkelverk A/S å leie ytterligere inntil 20 500 kW fra Kristiansand Elektrisitetsverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 16. november 1973.»

51. Glommen og Laagens Brukseierforening.

(Endring av manøvreringsreglement for regulering av Mjøsa.)

Kgl. res. av 23. november 1973.

Glommens og Laagens Brukseierforening søkte i brev av 15. juli 1971 om tillatelse til

endring av manøvreringsreglementet for Mjøsa. Søknaden ble oversendt Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet, som i brev av 26. mai 1972 avga følgende uttalelse:

«Med departementets ekspedisjon av 19. juli 1971 har man mottatt følgende søknad fra Glommens og Laagens Brukseierforening dattert 15. s.m.:

«Tillatelse til regulering av Mjøsa ble første gang gitt Glommens Brukseierforening ved kongelig resolusjon av 10. september 1906 — i det etterfølgende benevnt Mjøsa I.

Deretter fulgte en midlertidig statsregulering, som ble besluttet gjennomført i 1940. Denne ble avløst ved at Glommens og Laagens Brukseierforening ved kongelig resolusjon av 8. august 1947 fikk tillatelse til utvidet regulering — Mjøsa II.

Siste reguleringstillatelse ble gitt Glommens og Laagens Brukseierforening ved kongelig resolusjon av 9. juni 1961 — Mjøsa III.

I reguleringsreglementet for Mjøsa I, som ble approbert ved kongelig resolusjon av 5. november 1912, samt i reguleringsreglementene for Mjøsa II og Mjøsa III, som er gitt med de respektive tillatelser, er det tatt inn bestemmelse om skipsslusen således:

«Så lenge elva er farbar, skal damvokteren uten opphold la fartøyer og flåter passere slusen fra kl. 6 morgen til kl. 22 aften. Meddeles eller signaliseres dampskip eller lastebåter, skal de få passere også om natten.»

Den gang slusen ble bygget, var det ennå stor og regelmessig skipstrafikk på Vormå. Senere er denne falt bort. Den eneste kjente nødvendige trafikk har Glomma fellesfløtingsforening, som passerer med varpebåt ned og opp en gang årlig. Utenom månedene juni—september er det ingen trafikk gjennom slusen. I de nevnte måneder passerer ukentlig, fortrinnsvis i helgen, 2—3 småbåter med påhengsmotor. Dette er utelukkende lystbåttrafikk. Forutsetningen for anlegg av slusen og bestemmelsen om manøvrering stammer fra en tid hvor skipstrafikken på Vormå var en viktig ferdselsåre i distriktets kommunikasjonssystem.

Slusen ble tatt i bruk i 1910 og er nå moden for en hovedreparasjon, som medfører store anleggsarbeider. Selve sluseportene er gamle, tunge trekonstruksjoner. Når man tillater seg å søke om å få nedlagt slusen for skipstrafikk, er det for i forbindelse med hovedreparasjon å bygge den om til tappeløp med en moderne tappeluke.

Akershus fylkes Vegvesen har planlagt ny vegbro over Svanfoss. Planen forutsetter fast bro over slusekanalen, hvilket er betinget av en formell endring av pålegget om fri slusetrafikk forbi dammen.

Den nåværende bro her var fram til omkring 1950 en vippebro, da den ble forsterket og derved utført som fast bro. Det har imidlertid de siste 50 år ikke passert fartøyer som har nødvendiggjort åpning av broen.

En nedleggelse av slusen forutsetter fra vår side en avtale med Glomma fellesfløtingsforening om de spørsmål som berører fløtingen i vassdraget, slik at fløtingen blir skadesløs. Vi tillater oss herved å søke om tillatelse til å nedlegge Svanfoss sluse for skipstrafikk.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad og i 9 lokalaviser i distriktet. Den har vært forelagt fylkesmennene i Oslo og Akershus, Hedmark og Oppland og de to mest direkte berørte kommunene, Nes og Eidsvoll. Nes kommune har 6. oktober 1971, på bakgrunn av kommunestyrevedtak 1. s. m. og uttalelser fra kommunens friluftsnemnd og Årnes og Omegn Vel anført:

«Nes kommune vil inntrengende henstille til de ærede myndigheter at ikke konsesjonsvilkårene for regulering av Mjøsa endres ved at der gis tillatelse til å nedlegge skipsslusen ved Svanfoss.

Det hersker neppe tvil om at trafikken gjennom slusen vil få et betydelig oppsving i årene som kommer — både på grunn av den reduserte fløting og den alminnelige velstandsøkning.

Å legge ned slusen i Svanfoss, og derved for alltid å avskjære muligheten for å nytte denne vannveien, som også har ikke liten kulturhistorisk interesse, synes meningsløst.»

Eidsvoll kommunestyre har 6. desember 1971 protestert mot nedleggelsen av skipsslusen.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har 7. desember 1971 sluttet seg til Akershus fylkesfriluftsnemnd, som i sin tur har sluttet seg til uttalelse fra Nes friluftsnemnd. Denne uttalelse lyder:

«Friluftsnemnda har i møte den 28. september 1971 drøftet saken og vedtok enstemmig å protestere mot at slusen blir lagt ned. Det er store friluftsinnteresser knyttet til båtfarten på Glomma og Vormå, og det planlegges for tiden flere småbåthavner i disse elvene i området mellom Rånåsfoss, Funnefoss og Svanfoss.

Antallet av private båter som nyttes til fiske og utfart er stadig stigende, og det vil etter nemndas syn være til ubotelig skade å legge ned slusen ved Svanfoss.»

Fylkesmannen i Hedmark har 20. august 1971 uttalt:

«Søknaden av 15. juli 1971 fra Glommens og Laagens Brukseierforening vedrørende ovenstående, har vært forelagt fylkets elektrisitetskontor som den 13. august 1971 har gitt slik uttalelse:

«Etter Elektrisitetskontorets mening er det ikke riktig å legge ned en betydelig kapital til reparasjon av sluseanlegget ved Svanfoss.

Skipstrafikken som slusen skulle betjene er for lengst lagt ned.

Det er brukseierforeningens forutsetning å etablere et tappeløp med en moderne tappelupe i den gamle slusetrasé. Dette vil etter vår mening være en fordel for reguleringen av Mjøsa ved inntredende flomsituasjoner i vassdraget.

Brukseierforeningen vil holde fløtingsforeningen skadesløs i de spørsmål som gjelder fløtingen i vassdraget.

Elektrisitetskontoret vil rå til at brukseierforeningens søknad blir imøtekommet.»

Jeg viser til dette og slutter meg til anbefalingen.»

Fylkesmannen i Oppland har 23. september 1971 sluttet seg til Oppland fylkes elektrisitetsverks uttalelse av 10. august 1971, der det blir tilråddet at søknaden innvilges, idet det forutsettes at fløtingen blir holdt skadesløs.

Odd Kristensen, Kampå, brev av 7. august 1971:

«Jeg er eier av gården Huser gnr. 106 bnr. 17. Da jeg har fått tillatelse til å drive campingplass ned til Vormå — har ca. 3 km strandlinje rett nedenfor fossen, — vil skipsluken bety at vi fritt seiler opp Mjøsa.

Stenging av nevnte sluse vil sikkert bety et stort økonomisk tap for meg, da grunnlaget for nevnte campingplass faller bort. Jeg protesterer herved.»

Høie Båtförening, Årnes, brev av 18. august 1971:

«Vi henviser til avismeldingen om at slusene ved Svanfossen muligens vil bli nedlagt. Høie Båtförening vil på det skarpeste protestere mot denne plan.

Da småbåtene nå etter hvert er blitt et populært alternativ til bilen som utfartsmiddel, kan vi vente oss en sterk øking av småbåter også i innlandet. Slusene i vårt vassdrag inngår derfor som en viktig del av våre fritidsmuligheter.

Vi vil derfor protestere mot at slusene i Svanfossen nedlegges.»

Lillehammer kommunale friluftsnemnd, brev mottatt her 21. oktober 1971:

«Bilen er i store deler av verden ikke lenger en gjenstand til forlystelse og fritidsopphold. For det første er den blitt en nødvendig og til dels kjedsommelig del av en families bruksbohave, til dels er veiene så overfylte at en biltur bare er et slit.

Derfor kommer lystbåten stadig sterkere fram som de neste årtiers rekreasjonsmiddel. I Amerika har det vært en eksplosjonsartet øking av antall lystbåter, og utviklingen er også kommet til Norge.

Antall lystbåter øker i Mjøsdistriktet med ca. 10 pst. hvert år. Mjøsa er til dels en kjedelig vannformasjon, med lange strender uten særlig mange bukter, nesten ingen øyer og sterkt kultiverte og nedbyggede strender.

Vormå og Glomma vil i fremtiden være et

stadig mer attraktivt reisemål for Mjøslåten. Fremtiden vil bringe større båter med overnattingskapasitet beregnet på langturer.

Bosetningen i området Vormen—Glommen vil øke sterkt, meget sterkt hvis Gardermoen blir storflyplass. For en bosetning her vil Vormen og Glomma være et attraktivt friluftsområde, hvor båter i alle størrelser vil bli hovedinnslaget.

Nedenfor Svanfossen sluse er Vormen og Glomma sammenlagt farbar 25 km. Tas slusen vekk, tas 25 km vekk fra Mjøsas farbare utstrekning. Å holde båter nedenfor slusen på disse 25 km uten å kunne komme opp i Mjøsa er lite attraktivt.

I England er gamle kanalnett nå tatt i bruk for lystbåter og i en slik utstrekning at en rekke av kanalene er helt overfylte på de store feriedager.

Det er ikke tvil om at fremtiden dypt vil beklage om Svanfossen sluse blir nedlagt.

Lillehammer Friluftsnemnd med tilslutning av Lillehammer Båtforening, ber om at Vassdragsvesenet ikke gir tillatelse til nedleggelse slik Brukseierforeningen søker om.

Friluftsnemnda mener dog at slusereglementet kan oppmykes og at passeringstiden i slusen kan innskrenkes over døgnet til f. eks. 10.00—20.00. Likeledes gjør den oppmerksom på at en rekke av de europeiske sluser er selvbetjente.

Reguleringen av Mjøsa er til stor sjanse for friluftslivet rundt denne, og det er derfor et rimelig forlangende at Brukseierforeningen som en motytelse til friluftslivet holder Svanfossen sluse i stand.»

Nes innlandsfiskenemnd, brev av 25. oktober 1971:

«Fra Fønstad Jeger- og fiskerforening har Nes innlandsfiskenemnd mottatt henvendelse angående nedleggelse av slusene i Svanfoss. I sin henvendelse peker foreningen på at man er avhengig av fri ferdsel for å utnytte sine fiskerettigheter.

Nes innlandsfiskenemnd har hatt møte 21. oktober og går enstemmig inn for å støtte Fønstad jeger- og fiskerforening i kravet om at adgangen til fri ferdsel i vassdraget blir opprettholdt. Både når det gjelder utnyttelse av fiskerettighetene, tilsyn, kulturtiltak og interesser av mer sportsmessig art som knytter seg til fiske, er det av stor betydning at den fri ferdsel opprettholdes.»

Glommens og Laagens Brukseierforening, som har fått seg forelagt de innkomne uttalelsene, har i brev av 22. mars 1972 bemerket:

«Protestene mot nedleggelse av slusen er begrunnet med en antatt øking av lystbåttrafikk i fremtiden. Slusen ble bygget for å opprettholde en nyttetraffikk. Vi kan vanskelig se at et kostbart, og for den påståtte trafikk vesentlig overdimensjonert arrangement skal opprettholdes fremfor å bygge om slusen til et høyt påkrevet moderne tappeløp.

Selv etter at søknaden ble kjent i distriktet, har ikke trafikken gjennom slusen økt. I 1971 ble det foretatt i alt 15 slusinger, hvorav

2 gjaldt fløtingens fartøyer samt 1 kano. Kravet om å opprettholde et kostbart slusearrangement representeres derfor for tiden av de 6 småbåter inntil 14' som har passert tur-retur siste sesong.

Det er sett på andre muligheter for forbi-transport av båter:

1. Et rimelig kranarrangement er avhengig av hvilken lukekonstruksjon som velges. Dessuten er stropping av lystbåter og det ansvar dette medfører ikke å anbefale. Arrangementet er neppe å anbefale for selvbetjening.
2. En ca. 200 m lang trallebane for transport av lette fartøyer kan anlegges langs slusens østre side. Det må sprenges ut opptrekkplan i fjellsiden oppstrøms slusen. En slik løsning med opptrekk av trallen ved hjelp av hånddrevet vinsj for selvbetjening vil kunne utføres for ca. kr. 100 000.
3. Det arrangement vi vil foreslå er at fartøyene transporteres for hånd over land på en lett gummihjulstralle. På holmen nedenfor damvokterboligen er det grovplanert et skråplan for opptrekk av båter. På oppstrøms side av holmen er tenkt brukt planet for den nåværende båtslippen. Hånddrevet spill kan monteres ved opptrekkene.

Prinsipalt bør arrangementet være selvbetjent. Hvis pålegg om betjening blir pålagt, bør dette begrenses til dagtid og passering belagt med avgift.

Fløtingens fartøyer vil bli fraktet over med tyngre utstyr trukket med traktor. Dette vil vanligvis skje to ganger i løpet av sesongen og vil sannsynligvis i praksis bety en økonomisk godtgjørelse til fløtingen etter avtale, et tillegg til de øvrige avtaler om fløtingsforhold i vassdraget som er inngått mellom fløtingsforeningen og reguleringsforeningen. Glomma fellesfløtingsforening er holdt underrettet om planene og er innforstått med at en minnelig ordning kommer i stand.»

Hovedstyret vil bemerke:

Den foreliggende søknaden om endring av manøvreringsreglement for Mjøsa gjelder nedleggelse av den gamle skipsslusen ved Svanfossdammen. I forbindelse med nødvendig hovedreparasjon av slusen, har Glommens og Laagens Brukseierforening planlagt en ombygging, slik at man i stedet vil få et ekstra tappeløp til bruk særlig når vannstanden i Mjøsa er lav og det ellers byr på vansker å få tappet ut restmagasinet.

Hovedstyret er enig med brukseierforeningen i at slusenes betydning for trafikkforholdene er blitt fullstendig endret etter at regelmessig skipstrafikk på Vormen er bortfalt lang tid tilbake. Det går da også tydelig fram av de protestene som er kommet inn at slusingen i framtida utelukkende vil omfatte ren lystbåttrafikk. Man vil understreke at trafikken for tiden er minimal, — som det vil framgå av det som er gjengitt foran,

passerte bare 6 småbåter slusen tur-retur i 1971. For båter av denne kategori er det etter Hovedstyrets syn urimelig å pålegge regulanten å opprettholde et så komplisert, kostbart og samtidig — i denne henseende — overdimensjonert arrangement som et sluseanlegg.

Man vil i denne forbindelse peke på at det omland nedenfor Svanfossen som sogner til, og kan gjøre seg nytte av slusen, er relativt beskjedent. Av topografiske årsaker er det begrenset til nedre del av Vorma og til området mellom Rånåsfoss og Funnefoss i Glomma, en strekning på ca. 20 km.

Ved eventuell omlegging fra slusing til annen forbitransport av båter bør det derfor tas sikte på en enkel og lettvinnt ordning som i størst mulig utstrekning kan baseres på selvbetjening.

Glommens og Laagens Brukseierforening har pekt på tre muligheter, nemlig enten kranarrangement i forbindelse med den nye luken, en ca. 200 m lang trallebane, eller en lett gummihjultralle kombinert med hånddrevet opptrekk.

Kranalternativet er avhengig av kyndig assistanse, idet risikomomentet ved feilaktig behandling av kran og utstyr er altfor stort til at det er egnet til selvbetjening. De to øvrige alternativene byr så vidt man kan se på noenlunde likeverdige forhold på enhver måte, såvel hva angår sikkerhet som rent fysiske anstrengelser. Kostnadene ved trallebanen vil imidlertid ifølge brukseierforeningen bli ca. 100 000 kroner, mens alternativet med en lett tralle på gummihjul bare vil komme på en brøkdel av dette beløp. Foreningen har derfor foreslått sistnevnte løsning, som også Hovedstyret vil anbefale lagt til grunn.

Etter dette vil man tilrå at søknaden om adgang til å nedlegge slusen ved Svanfoss imøtekommes under forutsetning av at brukseierforeningen til gjengjeld påtar seg følgende vilkår:

«Reguleringsanleggets eier plikter å anlegge og vedlikehold småbåtopptrekk med hånddrevne spill såvel ovenfor som nedenfor Svanfoss dam samt en relativt plan kjørebane mellom de to opptreksstedene. Videre plikter han i perioden 1. juni—30. september — på vanlig dagtid — å stille til gratis disposisjon en lett gummihjultralle med nødvendig utstyr for transport av mindre fartøyer.

Industridepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om bruken av tralle og opptrekk, bl. a. om adgang for eieren til å kreve godtgjørelse for assistanse og for bruk av anlegget utenom nevnte tid og periode.»

Videre er det en forutsetning at brukseierforeningen kommer fram til en minnelig ordning med fløtingsforeningen.

I gjeldende manøvreringsreglement, fastsatt ved kongelig resolusjon 9. jun 1961, må de punkter som har umiddelbar tilknytning til slusen, utgå. Dette gjelder i første rekke post 8 og siste del av post 7. Derimot finner man foreløpig ikke grunn til å foreslå endring i bestemmelsen i post 3 om at slusekanalen skal være stengt under flomstigning om våren, idet dette punkt vil få tilsvarende virkning også for en eventuell ny tappeluken samme sted.

Saken ble forelagt Miljøverndepartementet, som i brev av 1. november 1972 ba om ytterligere opplysninger om alternative løsninger. Miljøverndepartementets henvendelse ble oversendt Glommens og Laagens Brukseierforening, som i brev av 21. mai 1973 avga følgende uttalelse:

«De alternative løsninger er følgende:

1. Sluse.

Slusearrangementet består i dag av en kanal og to konvensjonelle sluseporter av tre. Dessuten er det montert en lukeklapp mellom portene for at slusen skal kunne åpnes og benyttes som tappeløp. Dette er nødvendig for uttapping av Mjøs magasinet på eftervinteren.

En nødvendig utbedring av betongkonstruksjonene, utskifting av lukeklappen og de to sluseportene som da vil bli bygget i stål, antas å beløpe seg til en utgift av størrelsesorden kr. 1 400 000.

En slik utbedring vil gi slusen samme bruksmulighet som den har i dag, hvilket betyr en begrenset anvendelse som tappeorgan. Bakgrunnen for søknaden av 15. juli 1971 om nedleggelse av slusen for skipstrafikk var imidlertid at man samtidig ville utføre nødvendig hovedreparasjon og bygge slusen om til et rent tappeløp med en moderne tappeluken som kan brukes under alle vannstandsforhold.

En kombinasjon av systemene med en moderne luke som erstatning for nedre port og utskifting av øvre port, ville tilfredsstille behovet for tapping og også gi muligheter til slusing. Men bare fartøyer med meget begrenset høyde over vannlinjen vil kunne passere under en tappeluken av vanlig konstruksjon. Denne løsning ville også beløpe seg til kr. 1 400 000.

Til sammenligning kan nevnes at den ombygging til et rent tappeløp som søknaden forutsetter, antas å beløpe seg til henimot kr. 1 000 000.

De to førstnevnte løsninger for slusing krever betjening fra vår side. Hele anlegget, både når det gjelder luke og porter, med dimensjoner 8×10 m, synes svært overdimensjonert for formålet.

2. Kranarrangement.

Hvorvidt et arrangement med en fast kran for løft av småbåter utenom en tappeluken er mulig av plasshensyn, vil avhenge av lukekonstruksjonen, som man ikke på det nåværende tidspunkt kjenner. Kran med anleggsordning for stropping m. v. kan beløpe seg til anslagsvis kr. 150 000.

En slik løsning krever også betjening og må for øvrig frarådes fordi stropping og løft av lystfartøyer lett vil skape problemer med ansvarsforholdet for store og små skader på fartøyene.

3. Trallebane.

Denne løsning vil med dagens priser beløpe seg anslagsvis til kr. 120 000.

Her må man også forutsette betjening. I noen grad vil også ved et slikt arrangement ansvarsforholdet for skader måtte tas med i betraktningen.

4. Transport med lett gummi-hjulstralle.

Omkostningene er anslått til kr. 40 000.

Dette arrangement kan det være forsvarlig å la trafikantene betjene selv. Assistanse bør om nødvendig kunne påregnes mot avgift når dammen er betjent, eller ved forhåndsvarsel.

En slik tralletransport vil måtte krysse veien. Under vårt samarbeid med Akershus fylkes vegkontor i forbindelse med broprosjektet er dette forhold tatt opp.

Til de oppgitte beløp kommer investeringsavgift.»

Vormsund Vels båtgruppe, avga i brev av 12. oktober 1972 følgende uttalelse i sakens anledning:

«Styret i Vormsund Vels båtgruppe vil med dette gå imot nedleggelse av Svanfoss sluser.

Dette av hensyn til småbåttrafikken. Uten Svanfoss sluser, vil trafikkområdet for småbåter bli begrenset av Funnefossen, Rånåsfoss og Svanfoss. Man må regne med at med det nåværende og fremtidig økende boligområdet i Vormsund, vil småbåttrafikken øke. Behovet for Svanfoss sluser vil derved være stigende i framtida.

Man er kjent med at nedleggelsen også begrunnes med at slusene har hatt liten trafikk. Dette kan ha sammenheng med at bruken av slusene er noe tungvint. Båtfolket i Vorma kan lett kvie seg for å bry slusevokteren, og derved la være å benytte slusene.

Det er rimelig å anta at en eller annen form for selvbetjente sluser vil øke bruken, sammen med et stadig økende antall båteiere. Styret i Vormsund Vels båtgruppe har ikke prinsipielt noe imot at selvbetjente sluser delvis finansieres med «bompenger».

Det bør også pekes på at Svanfos sluser har sin historiske verdi, selv om dette ikke er noe hovedargument mot nedleggelsen.

Styret i Vormsund Vels båtgruppe håper da at planene om nedleggelse av Svanfoss sluser skrinlegges, til beste for småbåttrafikken i Vorma og Glomma.»

I brev av 18. oktober 1972 viser Samferdselsdepartementet til uttalelser fra veisjefene i Hedmark, Oppland og Akershus.

Veisjefene i Hedmark og Oppland har ingen innvendinger imot at slusene nedlegges. Uttalelsen av 26. september 1972 fra veisjefen i Akershus har for øvrig følgende ordlyd:

«Vegvesenet har nå planer om å bygge ny bru i riksveg nr. 179 over Vorma ved Svanfossen. I dette prosjektet inngår også ny bru

over slusekanalen. Kanalbrua er forutsatt utført som fast bru. Tidligere har det vært bevegelig bru, men den er senere ombygd slik at den nå ikke lar seg åpne. Dette har ikke medført problemer for den beskjedne båttrafikk som har passert, idet det er tilstrekkelig høyde for passering av småbåter.

Et krav om opprettholdelse av slusedriften vil antagelig også innebære krav om bevegelig bru over slusekanalen, hvilket ville bety vesentlig større anleggs- og driftskostnader. Vegvesenet kan ikke se at de kostnader som er forbundet med fortsatt slusedrift står i forhold til behovet, og en vil be om at den blir nedlagt.»

I brev av 23. oktober 1973 avga Miljøvern-departementet følgende uttalelse i sakens anledning:

«Saken har vært forelagt Statens Friluftsråd som i møte 26. september 1973 vedtok følgende uttalelse:

«Svanfoss sluse muliggjør ferdsel med båt fra Mjøsa ned Vorma og Glomma til Rånåsfoss (ca. 2 mil nedenfor Svanfossen) og opp Glomma til Funnefoss. Mjøsa har lange strender uten særlig mange bukter, er nesten uten øyer og har kultiverte og til dels nedbygde strender. Elvestrekninger nedenfor Mjøsa kunne således tenkes som attraktivt reisemål for småbåtene. Trafikken gjennom slusen har imidlertid vært minimal. Slusen har således bare vært passert av 2—3 småbåter ukentlig i månedene juni—september.

Det kombinerte sluse-/tappeløpet må underlegges en hovedreparasjon i nær framtid. Søkeren ønsker i denne forbindelse å nedlegge Svanfoss sluse og bare opprettholde et rent tappeløp. Begrunnelsen for ønsket om nedleggelse av slusen er at nyttevirkingen av opprettholdelsen er at slusearrangementet ikke anses å stå i forhold til kostnadene med å reparere og bemanne slusen.

Hovedstyret for NVE har foreslått at slusen tillates nedlagt mot at brukseierforeningen stiller til disposisjon en gummi-hjulstralle til å frakte småbåtene mellom Mjøsa og Vorma.

Statens Friluftsråd ser det som vesentlig at den alminnelige ferdsel ikke hindres unødig, men finner likevel ikke at hensynet til den minimale småbåttrafikken som går gjennom Svanfoss sluse, er så vesentlig at slusen bør opprettholdes med den betjening og kapitalinnsats som dette medfører.

Den ordning som er fastsatt av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen anses ikke for å være særlig mer tidkrevende enn slusearrangementet og kan nyttes hele døgnet. Ordningen med gummi-hjulstralle som er foreslått av Hovedstyret eller en noenlunde likeverdig ordning, må anses som akseptabel. Dette standpunkt er betinget av at kryssingen av vegen godkjennes sikkerhetsmessig av vegmyndighetene. Videre forutsettes at brukseierforeningen blir pålagt å anskaffe traller og opptreksutstyr, å opparbeide veg for trallene og vedlikehold av arrangementet.

Arrangementet med gummihjulstralle er relativt billig og må kunne avskrives over forholdsvis kort tid. Hvis trafikken ned Glomma og Vorma eller opp til Mjøsa skulle øke vesentlig i fremtiden eller det i fremtiden skulle oppstå problemer med å krysse vegen med gummihjulstralle eller andre forhold av betydning skulle endre seg, bør Glommens og Laagens Brukseierforening kunne pålegges å gjennomføre andre tilfredsstillende tiltak for småbåttrafikken, eventuelt gjenoppta slusevirksomheten slik som den er i dag.»

Departementet slutter seg til uttalelsen fra friluftsrådet.»

Departementet skal bemerke:

I brev av 15. juli 1971 har Glommen og Laagens Brukseierforening søkt om tillatelse til å nedlegge Svanfoss sluse for skipstrafikk. Bakgrunnen for søknaden er at sluseanlegget nå er modent for en hovedreparasjon av betydelig omfang. Brukseierforeningen ønsker i forbindelse med hovedreparasjonen å bygge sluseanlegget om til tappeløp med en moderne tappeluke.

Tillatelse til regulering av Mjøsa ble første gang gitt Glommens Brukseierforening ved kongelig resolusjon av 10. september 1906. I 1940 ble det gjennomført en statsregulering som ble avløst av tillatelse ved kongelig resolusjon 8. august 1947 for Glommens og Laagens Brukseierforening til utvidet regulering av Mjøsa. Siste reguleringstillatelse ble gitt samme konsesjonær ved kongelig resolusjon 9. juni 1961.

I samtlige reguleringstillatelser er det tatt inn følgende bestemmelse om skipsslusen ved Damfoss:

«Så lenge elva er farbar, skal damvokteren uten opphold la fartøyer og flåter passere slusen fra kl. 06.00 morgen til kl. 22.00 aften. Meddeles eller signaliseres dampskip eller lastebåter, skal de få passere også om natten.»

Svanfoss sluse i Vorma, forbinder Mjøsa med nedre del av Vorma fra Svanfoss til sammenløpet med Glomma. I Glomma er farbar strekning avgrenset sydover til Rånåsfoss og nordover til Funnefoss. Den farbare elvestrekningen nedenfor Svanfoss utgjør tilsammen ca. 20 km.

Da sluseanlegget ble tatt i bruk i 1910 var Vorma en viktig transportåre for skipstrafikk. Som en følge av samfunnsutviklingen, er denne trafikken nå falt bort.

I dag er det bare Glomma fellesfløtningsforening som anvender slusen til «nytte-trafikk» i forbindelse med passering med varpebåt ned og opp en gang årlig. Den øvrige trafikken består i lystbåttrafikk av beskjedent omfang. I 1971 passerte tilsammen 6

småbåter slusen tur-retur. Småbåtene var av størrelse på inntil 14'.

Akershus fylkes Vegvesen har planlagt ny veibro over Svanfoss. Planen forutsetter ny fast bro over slusekanalen. Dette betinger imidlertid en formell endring av pålegget om fri slusetrafikk forbi dammen, da det vil bety redusert fri høyde under broen. Allerede i 1950 ble den daværende vippebro ombygget til fast bro. Det opplyses for øvrig at det i de siste 50 år ikke har passert fartøyer som har nødvendiggjort åpning av broen.

For å imøtekomme kravene om passeringsmuligheter for lystbåter, foreslo konsesjonæren et selvbetjent arrangement med en lett gummihjulstralle, som alternativ til slusing. Arrangementet innebærer grovplanert skråplan for opptrekk både oppstrøms og nedstrøms dammen. Til opptrekkene ble foreslått montert hånddrevet spill. Arrangementet forutsettes å være selvbetjent.

Sammenlignet med andre mulige alternativ som trallebane eller kranarrangement, er et gummihjultrallearrangement meget enklere å betjene samt betydelig rimeligere. Både konsesjonæren og Hovedstyret for NVE anbefaler derfor at gummihjulsarrangement blir lagt til grunn.

For så vidt vedrører fløtningsens fartøyer er det opplyst at det nå er inngått en avtale mellom Glomma fellesfløtningsforening og konsesjonæren om trekking av slepebåter over ved Svanfoss.

I sakens anledning er det innkommet flere protester. Såvel Nes og Eidsvoll kommuner, liksom fylkesmannen i Oslo og Akershus har protestert mot nedleggelse av slusen. Bakgrunnen for protestene er hensynet til fremtidig fiske og utfart i angjeldende område. Høye Båtforening, Vormsund Vels Båtgruppe, Nes innlandsfiskeremnd og Lillehammer kommunale friluftsnemnd har protestert med samme begrunnelse.

Fylkesmannen i Hedmark og i Oppland, råderimot til at søknaden om nedleggelse blir imøtekommet. Hovedstyret for NVE har også tilrådd at søknaden imøtekommes.

Statens Friluftsråd og Miljøverndepartementet har ingen innvendinger mot nedleggelse, på betingelse av at den foreslåtte ordningen med gummihjulstraller blir etablert.

Det tas for øvrig forbehold at dersom det oppstår problemer med å krysse veien med trallen eller at trafikken øker vesentlig i fremtiden, bør konsesjonæren pålegges å gjennomføre andre tilfredsstillende tiltak for småbåttrafikken og eventuelt gjenoppta slusevirksomheten.

På bakgrunn av at opprettholdelse av slu-

sen vil koste betydelige beløp, mens det er en helt ubetydelig båt-trafikk gjennom slusen, tilrår departementet at søknaden om nedleggelse av slusen ved Svanfoss imøtekommes.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

«Reguleringsanleggets eier plikter å anlegge og vedlikeholde småbåtopptrekk med hånddrevne spill såvel ovenfor som nedenfor Svanfoss dam samt en relativt plan kjørebane mellom de to opptreksstedene. Videre plikter han i perioden 1. juni—30. september — på vanlig dagtid — å stille til gratis disposisjon en lett gummi-hjultralle med nødvendig utstyr for transport av mindre fartøyer.

Industridepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om bruken av tralle og opptrekk, bl.a. om adgang for eieren til å kreve godtgjørelse for assistanse og for bruk av anlegget utenom nevnte tid og periode.»

Departementet forutsetter at brukseierforeningen kommer fram til en minnelig ordning med fløtningsforeningen.

Departementet finner for øvrig ikke grunn til å ta forbehold om forandring av ordningen ved endrede fremtidige forhold, slik som foreslått av Miljøverndepartementet. Det synes ikke riktig å pålegge konsesjonæren en slik plikt på grunnlag av en høyst usikker fremtidig trafikkutvikling. Dersom småbåttrafikken en gang i fremtiden utvikler seg slik at en bedre passeringssmulighet blir påkrevet, bør dette ikke belastes konsesjonæren.

I gjeldende manøvreringsreglement, fastsatt ved kongelig resolusjon 9. juni 1961, utgår de punkter som har umiddelbar tilknytning til slusen.

Dette gjelder post 8 og siste del av post 7.

Industridepartementet

tilrår:

Glommen og Laagens Brukseierforening til-lates å nedlegge Svanfoss sluse, på de vilkår som er inntatt i departementets foredrag av 1973.

I gjeldende manøvreringsreglement, fastsatt ved kongelig resolusjon 9. juni 1961, gjøres endringer i overensstemmelse med departementets foredrag av 23. november 1973.

A/S Sulitjelma Gruber
Fauske kommune
Saltdal kommune
Sørfold kommune
Bodø kommune
Skjerstad kommune

52. A/S Balmi Kraftlag.

(Konsesjon på erverv av bruksrett til fall i Balmivassdraget.)

Kgl. res. av 7. desember 1973.

A/S Balmo Kraftlag søker i brev av 24. november 1972 om tillatelse til erverv av bruksrett til fall i Balmivassdraget (i Sulitjelmavassdraget) i Fauske. Det dreier seg om fallstrekningen Kjelvatn—Daja kraftstasjon, som kraftlaget bygget ut i 1958. Bakgrunnen for søknaden er kontrakt av 13. januar/14. juli 1972 mellom staten og kraftlaget. I henhold til denne kontrakt gir kraftlaget og A/S Sulitjelma Gruber avkall på sine øvrige, uutbyggede fallrettigheter i vassdraget mot at leietiden for de utbyggede rettigheter (Daja kraftstasjon) forlenges til 13. april 2016. Denne leietiden ville ellers ha utløpt 6. juli 1983, jfr. konsesjon/leieavtale av 6. juli 1933.

Den nevnte kontrakt forutsetter at kraftlaget har de nødvendige konsesjoner og tillatelser (jfr. kontraktens pkt. VIII). Det er på denne bakgrunn at nærværende søknad er innsendt. Søknaden har vært forelagt Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, som i brev av 17. januar 1973 har avgitt følgende uttalelse:

«Med departementets ekspedisjon av 11. desember 1972 har Hovedstyret mottatt til uttalelse følgende søknad av 24. november 1972 fra A/S Balmi Kraftlag:

«Det vises til Stortingsvedtak av 14. desember 1971 i samsvar med Innst. S. nr. 95 (1971—72) og St. prp. nr. 139 (1970—71) og til kontrakt i overensstemmelse med proposisjonen mellom Staten ved Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen og Direktoratet for statens skoger på den ene side og A/S Balmi Kraftlag og A/S Sulitjelma Gruber på den annen side.

Nevnte kontrakt er undertegnet pr. 13. januar/14. juli 1972.

På denne bakgrunn søker herved A/S Balmi Kraftlag om bruksrettskonsesjon i henhold til konsesjonslovens § 5 for den leie av fallrettigheter i Balmielv som blir etablert ved kontraktens pkt. II, jfr. pkt. I.

A/S Balmi Kraftlag er et aksjeselskap stiftet i konstituerende generalforsamling 15. februar 1954 i henhold til stiftelsesoverenskomst av samme dato. Kopi av stiftelsesoverenskomsten vedlegges, likedan avskrift av selskapets vedtekter. Forholdet mellom de opprinnelige aksjonærer er senere endret slik at selskapet i dag har følgende aksjonærer med slik andel av den samlede aksjekapital på 3 mill. kroner:

120 aksjer à kr. 15 000	kr. 1 800 000
40 » » » 15 000	» 600 000
21 » » » 15 000	» 315 000
8 » » » 15 000	» 120 000
10 » » » 15 000	» 150 000
1 » » » 15 000	» 15 000

Daja Kraftstasjon tilhørende A/S Balmi Kraftlag var ferdig utbygget i 1958, og utnytter fallet Kjelvann—Daja som er de øverste 155 m av fallet Kjelvann—Langvann på til sammen 373 fallmeter.

Utbyggingen var basert på en leieavtale med A/S Sulitjelma Gruber som i henhold til konsesjon av 1933 disponerte samtlige fallrettigheter i Sulitjelmavassdraget. Godkjennelse på slik overdragelse (fremleie) til Kraftlaget av rettigheter i Balmielven ble meddelt A/S Balmi Kraftlag den 1. april 1955. Avskrift av kontrakt mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag vedlegges.

Øvrige data for Daja Kraftverk vedlegges. Ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. april 1956 er A/S Balmi Kraftlag gitt tillatelse til å regulere Balvann, Kjelvann og Dorovannene i Sulitjelmavassdraget. Tillatelsen gjelder for den tid det ovennevnte leieforhold står ved makt. For det tilfelle at leieforholdet skulle bli forlenget, er det i reguleringskonsesjonen begrenset til år 2016.

Av St. prp. nr. 139 (1970—71) fremgår det at selskapet må ha bruksrettskonsesjon som løper fra inngåelsen av det leieforhold som det er referert til ovenfor. I proposisjonen er det videre forutsatt at forslag til bruksrettskonsesjon ikke behøver å forelegges for Stortinget og at Stortinget ikke har noe å merke til at det ved bruksrettskonsesjonen ikke blir pålagt A/S Balmi Kraftlag nye byrder av betydning.»

Hovedstyret vil bemerke:

Den foreliggende søknaden har direkte sammenheng med den leieavtale mellom A/B Balmi Kraftlag og staten som er omhandlet i St. prp. nr. 139 for 1970—71 og som Stortinget har samtykket i i møte 14. desember 1971. Formelt dreier det seg om konsesjon på erverv av bruksrett til fallstrekningen Kjelvatn—Daja som kraftlaget bygget ut i 1958. Med de bestående reguleringer i Balvatn, Dorrovatn og Kjelvatn kan vassdraget anses fullt regulert i et medianår. Regulert vassføring kan settes til 13,85 m³/sek., som i det 150 m høye fallet tilsvarer 27 700 nat.-hk.

Hovedstyret har for øvrig ikke noe å tilføye og vil anbefale at søknaden blir imøtekommet på de vilkår som er stillet opp i vedlagte utkast. Ettersom fallkommunen, Fauske, er medeier i kraftlaget har man ansett det overflødig å forelegge søknaden for kommunen til uttalelse.

Av nevnte proposisjon s. 9, 2. sp. synes å framgå at departementet tar sikte på «at det ved bruksrettskonsesjonen ikke blir pålagt A/S Balmi Kraftlag nye byrder av betydning». Hovedstyret oppfatter dette slik at det ikke kommer på tale med nye, spesielle konsesjonsvilkår. Derimot finner man det naturlig at de alminnelige vilkårene kommer til anvendelse i normalt omfang, selv om dette på enkelte punkter utvilsomt vil medføre ekstra byrder for konsesjonæren sammenlignet med dem han har vært pålagt inntil nå.

Man tenker her særlig på utkastets poster 7 og 8.

Post 7. Kraftavgivelse.

A/S Balmi Kraftlag har tidligere i henhold til reguleringskonsesjon av 13. april 1956 vært pålagt vilkår om avgivelse av inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten av den kraftøkning som innvinnes ved reguleringen. Økingen er faststatt til 22 800 nat.-hk og maksimal avgivelse blir etter dette 3 420 nat.-hk.

I henhold til ervervslovens bestemmelser skal det i alt kunne pålegges avgift (10+5) pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som kan frambringes i vannfallet. Ovenfor er denne kraftmengde angitt til 27 700 nat.-hk, og avgivelsen kan således øke til 4 155 nat.-hk.

Post 8. Avgifter.

I reguleringskonsesjonen er fastsatt årlige avgifter på kr. 1,00 til kommuner og kr. 0,50 til staten pr. nat.-hk som innvinnes ved reguleringen. I alt utgjør dette i dag kr. 34 200 pr. år.

For den nye bruksrettskonsesjonen vil Hovedstyret ut fra betraktninger av andre nyere og sammenlignbare konsesjoner foreslå kr. 4,00 til kommuner og kr. 1,00 til staten. Med den høyere kraftmengde som nå må legges til grunn, vil dette innebære at totalt avgiftsbeløp kommer opp i ca. kr. 140 000 pr. år.

Når det gjelder konsesjonstiden, synes det nærliggende og riktig å la denne utløpe samtidig med reguleringstillatelsen og leieavtalen, nemlig 13. april 2016. Dette er tatt inn i post 6.

De øvrige postene, som for enkeltes vedkommende er utformet ut fra det faktiske forhold at anleggene for lengst er fullført, trenger formentlig ingen kommentarer.

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår lyder:

«1.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjenning.

2.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi, må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende departement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi.

3.

For så vidt konsesjonæren anvender energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement såfremt det av almene hensyn finner føye til å gripe inn, anerkjennes som rett saksøker i anledning av mulige overtredelser av nabolovgivningen.

4.

Konsesjonæren skal ved drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom, avgjøres spørsmålet av departementet.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Konsesjonen gjelder for den tid leieforholdet mellom A/S Balmi Kraftlag og staten står ved makt, dog begrenset til 13. april 2016.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallene etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanleggene er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens reg-

ning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverk når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

8.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallene etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 4 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som vannkraften tas i bruk.

Avgiften, hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

9.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 8 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 7, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

10.

Anleggene skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal

tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvorledes målingene er utført.

11.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

12.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av foranstående poster 7, 8 og 11 medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake således at reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

13.

Konsesjonen skal på konsesjonærens bekostning tinglyses.»

NVE's innstilling av 17. januar 1973 ble oversendt Balmi Kraftlag til uttalelse. I brev av 26. oktober 1973 har kraftlaget ved advokat Ivar A. Myhrvold avgitt følgende uttalelse:

«Jeg viser til departementets brev av 13. juli d.å. hvor bl. a. Vassdrags- og Elektrisitetsvesenets Hovedstyrets forslag til bruksrettskonsesjon for A/S Balmi Kraftlag ble oversendt til eventuell uttalelse.

Etter at dette utkast har vært forelagt for og behandlet av Balmi Kraftlags styre, skal jeg på vegne av selskapet få gi følgende kommentarer:

Balmi Kraftlags vassdragsrettigheter har hittil vært basert på en leieavtale med A/S Sulitjelma Gruber av 15. februar/16. mars 1954. Denne leieavtale ble godkjent ved kgl. res. av 1. april 1955 på nærmere angitte vilkår. Det forutsettes at disse vilkår nå erstattes av de nye konsesjonsvilkår.

Kraftlaget er tidligere meddelt reguleringskonsesjon ved kgl. res. av 13. april 1956. Det er her fastsatt årlige avgifter på kr. 1,00 til kommunen og kr. 0,50 til Staten pr. nat.-hk som innvinnes ved reguleringen. Disse avgifter utgjør i dag tilsammen kr. 34 200,00 pr. år. For den nye bruksrettskonsesjonen foreslår Hovedstyret kr. 4,00 til kommuner og kr. 1,00 til Staten i årlige avgifter. Sammen med en justering av beregningsgrunnlaget (se nedenfor) er det samlede avgiftsbeløp da beregnet å ville komme opp i ca. kr. 140 000,00 pr. år. Jeg forutsetter at reguleringskonsesjonens bestemmelser om årlige avgifter med dette bortfaller og erstattes av de tilsvarende bestemmelser, men med de ajourførte avgiftsatser i den nye bruksrettskonsesjonen. Jeg vet ikke i hvilken grad dette uttrykkelig bør fremgå av den kgl. res. som nå skal fattes.

På et par andre punkter forutsetter jeg også at bestemmelsene i den nye bruksrettskonse-

sjonen erstatter tilsvarende bestemmelser i den tidligere reguleringskonsesjon. Det gjelder delvis bestemmelsene i utkastets pkt. 4 om bruk av norske varer (EFTA-leveranser, reguleringskonsesjonens pkt. 8) og pkt. 7 om konsesjonskraft (reguleringskonsesjonens pkt. 20). For øvrig forutsettes reguleringskonsesjonen å bestå uendret.

Hovedstyret har forutsatt at den justering av konsesjonsavgiften fra kr. 1,50 til kr. 5,00 pr. år pr. nat.-hk som nå er foreslått, er i samsvar med Stortingets forutsetning om «at det ved bruksrettskonsesjonen ikke bør pålegges A/S Balmi Kraftlag nye byrder av betydning». Styret i Balmi Kraftlag antar at dette er riktig, men vil likevel bemerke at det her finner sted en vesentlig økning av konsesjonsavgiften 10 år tidligere enn hva man hadde forutsatt ville være tidspunktet for en slik revisjon — nemlig 1983 da de tidligere leieforhold med Sulitjelma Gruber under enhver omstendighet ville ha opphørt om det ikke hadde vært for avtalen med Staten.

Når det nærmere gjelder beregningsgrunnlaget for de årlige avgifter, er det bemerkt at det her finner sted en økning fra 22 800 nat.-hk til 27 700 nat.-hk. Dette skyldes at de tidligere bestemmelser om konsesjonsavgifter i reguleringskonsesjonen var hjemlet i Vassdragsreguleringslovens § 11, mens de nye konsesjonsavgifter i den nye bruksrettskonsesjon vil være hjemlet i konsesjonslovens § 2 nr. 13, og at disse to bestemmelser inneholder en forskjellig angivelse av hva som skal være det aktuelle beregningsgrunnlag for konsesjonsavgiftene.

For øvrig har Balmi Kraftlag ikke bemerkninger til de vilkår for ny bruksrettskonsesjon som er foreslått av Hovedstyret i Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.»

Departementet skal bemerke:

A/S Balmi Kraftlag har i brev av 24. november 1972 søkt om tillatelse til erverv av bruksrett til fall i Balmivassdraget i Fauske. Det dreier seg om fallstrekningen Kjelvatn—Daja kraftstasjon, som utgjør de øverste 155 m av fallet Kjelvatn—Langvatn som til sammen er på 373 m.

Allerede før 1933 bygget A/S Sulitjelma Gruber to kraftstasjoner i Balmi-vassdraget. Disse er nå nedlagt. Etter krigen ønsket selskapet mer kraft og gikk sammen med kommunene i Saltenområdet om å stifte A/S Balmi Kraftlag. Kraftlaget overtok i 1954 A/S Sulitjelma Grubers rettigheter i Balmi-vassdraget for den gjenværende del av leietiden dvs. frem til 6. juli 1983. Ved kongelig resolusjon av 1. april 1955 ble overdragelsen godkjent, på forskjellig vilkår. Blant annet ble det oppstillet vilkår om hjemfall ved leie-tidens utløp i 1983.

Daja kraftstasjon ble ferdig utbygget i 1958 i henhold til tillatelse ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. april 1956.

Søknaden om bruksrettskonsesjon, har sin bakgrunn i avtale av 13. januar/14. juli 1972 som ble inngått mellom staten på den ene siden

og A/S Balmi Kraftlag og A/S Sulitjelma Gruber på den andre. Avtalen avløste bestemmelsene om vassdragsrettigheter i A/S Sulitjelma Grubers kontrakt med staten av 6. juli 1933. Avtalen er behandlet av Stortinget 14. desember 1971. Det vises for øvrig til Innst. S. nr. 95 for 1971—72 og St. prp. nr. 139 for 1970—71, hvor avtalen er inntatt som vedlegg til proposisjonen. Stortinget samtykket i at avtalen ble inngått.

Avtalen av 1972 går i korthet ut på at Sulitjelma Gruber og Balmi kraftlag gir avkall på de vassfalls- og øvre kraftutbyggingsrettigheter som selskapene disponerer i henhold til konsesjon og leieavtalen av 6. juli 1933, og i henhold til godkjennelsen ved kongelig resolusjon 13. april 1956 av kraftlagets leieavtale med A/S Sulitjelma Gruber om leie av rettighetene i Balmielven. Som vederlag for dette ble leietiden for de utbygde rettigheter (Daja kraftstasjon) forlenget til 13. april 2016 på ellers uforandrede vilkår, dog slik at vannfallsleien reguleres pr. 6. juli 1983, i samsvar med vanlig leie for rå vannkraft på dette tidspunkt.

Ifølge avtalens pkt. VIII er det en forutsetning at selskapene har de nødvendige konsesjoner og tillatelser. Etter ervervslovens § 5 er det nødvendig med bruksrettskonsesjon også ved leie av fallrettigheter fra staten.

Den foreliggende søknad har således direkte sammenheng med den av Stortinget godkjente leieavtale. Utbyggingen antas å utbringe 27 700 nat.-hk. Søknaden burde derfor normalt vært lagt frem for Stortinget. I den foran nevnte Stortingsproposisjon, side 9, er det imidlertid uttalt:

«Hvis Stortinget samtykker i at leiekontrakten blir forlenget på uforandrede vilkår forutsetter departementet at forslag til bruksrettskonsesjon ikke behøver å forelegges for Stortinget, og at Stortinget ikke har noe å merke til at det ved bruksrettskonsesjon ikke blir pålagt A/S Balmi Kraftlag nye byrder av betydning.»

Departementet finner det derfor ikke nødvendig å legge søknaden frem for Stortinget.

A/S Balmi Kraftlag eies av A/S Sulitjelma Gruber sammen med kommunene Fauske, Saltal, Sørfold, Bodø og Skjerstad. A/S Sulitjelma Gruber har 60 pst. av aksjene i selskapet, mens kommunene har 40 pst. A/S Sulitjelma Gruber eies av Elkem A/S.

Produksjonen i Daja kraftstasjon ligger på 136 GWh.

Miljøverndepartementet har i brev av 21. mars 1973 bemerkt at det ikke har noen merknader til søknaden. Hovedstyret anbefaler søknaden. Departementet slutter seg til

Hovedstyret, og tilrår at søknaden blir imøtekommet.

Konsesjonsvilkårene er for en del posters vedkommende utformet ut fra det faktum at anleggene for lengst er fullført.

Kraftavgivelsen (post 7) kan øke fra 3 420 nat.hk i henhold til reguleringskonsesjon av 1956 til 4 155 nat.-hk i den nå omsøkte bruksrettskonsesjon. Dette har sammenheng med at kraftavgivelsen etter ervervsloven skal beregnes av den gjennomsnittlige kraftmengde som kan frembringes i vannfallet, mens det etter reguleringsloven er den ved reguleringen innvunnede økning i kraften som er grunnlaget for beregningen. Den samme forskjell gjør seg gjeldende ved avgiftsberegningen, jfr. vilkårenes post 8.

Avgiftene tilrås forhøyet fra kr. 1 pr. nat.-hk til kr. 4 og fra kr. 0,50 pr. nat.-hk til kr. 1 til henholdsvis kommuner og stat. I den foran inntatte uttalelse fra Balmi kraftlag vises det til at konsesjonsavgiften derved er øket sammenlagt fra kr. 1,50 pr. nat.-hk til kr. 5 pr. nat.-hk. Man forstår Balmi kraftlag slik at det ikke har noe å innvende mot og at dette heller ikke strider mot Stortingets forutsetning om «at det ved bruksrettskonsesjonen ikke bør pålegges A/S Balmi kraftlag nye byrder av betydning». Det bemerkes likevel at det her finner sted en vesentlig øking av konsesjonsavgiften 10 år tidligere enn hva man hadde forutsatt ville være tidspunktet for en slik revisjon.

Konsesjonstiden er i post 6 foreslått satt slik at den utløper samtidig med regulerings-tillatelse og leieavtale, 13. april 2016.

Fra Balmi Kraftlag uttales det at det forutsettes at reguleringskonsesjonens bestemmelser om årlige avgifter bortfaller og erstattes av de tilsvarende bestemmelser i samsvar med dem som er fastsatt i bruksrettskonsesjonen. Likeledes forutsettes at vilkårene i bruksrettskonsesjonen om bruk av norske varer (EFTA-leveranser) og om konsesjonskraft erstatter de tilsvarende bestemmelser i reguleringskonsesjonen.

Departementet antar reguleringskonsesjonens vilkår vanskelig kan endres uten at dette i form av en søknad har vært forelagt distriktet til uttalelse. Formelt skal en endring av konsesjonsvilkår behandles på samme måte som en søknad om ny konsesjon.

Når det gjelder bestemmelsene om konsesjonsavgifter skulle det imidlertid ikke oppstå noen problemer på grunn av at avgiftssatsene er forskjellige i bruksrettskonsesjonen og reguleringskonsesjonen. Dette er nemlig regulert i ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 13, 1. ledd, siste punktum, jfr. § 4 siste ledd.

Heller ikke bestemmelsene om norske varer skulle føre til noen problemer. Reguleringsarbeidet er så vidt man vet ferdig og slik at bestemmelsen om norske varer i reguleringskonsesjonen neppe vil komme til anvendelse. Det samme gjelder vel bestemmelsen i bruksrettskonsesjonen i det Daja kraftstasjon ble ferdig i 1958. Ved eventuelle fornyelser vil bruksrettskonsesjonens bestemmelse komme til anvendelse.

De forskjellige bestemmelser om kraftavståelse i de to konsesjoner vil derimot kunne komme til å by på problemer. Departementet ser det slik at kommunen vil kunne velge hvilken av de to bestemmelser som skal komme til anvendelse dersom kraftavståelse blir aktuelt. Det er imidlertid adgang for kraftlaget til å søke om en endring av vilkåret i reguleringskonsesjonen.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 gis A/S Balmi Kraftlag konsesjon på erverv av bruksrett til vannfall i Balmivassdraget på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets foredrag av 7. desember 1973.

53. Bergenshalvøens Komm. Kraftselskap.

(Reguleringer og overføringer i Eksingedalsvassdraget m. fl. Fullføringsfrist.)

Industridepartementets samtykke 12. desember 1973.

Kraftselskapets søknad av 9. februar 1973.

I medhold av vassdragsreguleringslovens § 12 pkt. 1 og delegasjon meddelt ved kongelig resolusjon 20. juni 1946 forlenges fullføringsfristen for gjenstående reguleringsarbeider med 5 år til 4. mars 1978.

Tillatelsen er i samsvar med innstilling fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen og uttalelse fra de berørte fylker og kommuner.

54. Østfold fylke.

(Planendring i forbindelse med overføring av avløpet fra tjern kote 1333,8 til driftstunnelen for Øljusjøen pumpekraftstasjon.)

Industridepartementets samtykke 14. desember 1973.

Det vises til brev av 12. juni 1973.

Departementet gir med dette tillatelse til at den omsøkte planendring, som innebærer overføring av avløpet fra tjern kote 1333,8 til driftstunnelen for Øljusjøen pumpekraftstasjon.

I gjeldende manøvreringsreglement tas under pkt. 1 B inn følgende nye 5. (siste) avsnitt:

«Avløpet fra tjern kote 1333,8, 1,5 km², overføres til driftstunnelen for Øljusjøen pumpekraftverk.»

55. Fossing Tresliperi A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Kragerø-distriktets Kraftlag.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 21. desember 1973.

Det vises til Deres søknad av 25. februar 1970 og brev av 10. desember 1973.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved Fossing Tresliperi A/S tillatelse til å leie inntil 2 500 kW fra Kragerødistriktets Kraftlag.

3 eksemplarer av de fastsatte konsesjonsvilkår følger vedlagt.

I forbindelse med vilkårenes post 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 8, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Avgift etter den tidligere konsesjon er betalt til og med for driftsåret 1969/70, slik at avgift etter den nå gitte konsesjon blir å betale fra og med 1. juli 1970. Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utløp.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig rett til å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.

Konsesjonsvilkår for Fossing Tresliperi A/S for leie av inntil 2 500 kW fra Kragerø-distriktets Kraftlag:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet med Kragerødistriktets Kraftlag måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. m.

Fossing Tresliperi A/S skal ikke erverve mer enn 9 800 m³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger. Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når kjøperorganisasjonene ikke kan anviser kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden

om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $kWh/8\,760 = kW$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen bortfaller, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Krafttuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 8, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitsvesen.

Selskapet plikter innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheten på de bestemmelser om meldingsplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd § 37 a, hvorefter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 9.